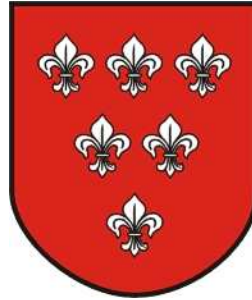

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

OPRACOWANIE:

Firma Usługowa EURO-TEC Arkadiusz Pietrzykowski
47-224 Kędzierzyn-Koźle, ul. Al. Partyzantów 10A/3

Zespół pod kierunkiem:

Dr inż. Zbigniewa Jakubczyka

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście	9
1.1 Sfera zagospodarowania przestrzennego	14
1.1.1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta	14
1.1.2 Strefy ochrony konserwatorskiej	31
1.1.3 System przyrodniczy miasta	33
1.1.4 Struktura własnościowa gruntów i budynków.	39
1.1.5 Komunikacja	43
1.1.6 Infrastruktura techniczna.....	51
1.1.7 Przestrzenie publiczne	56
1.1.8 Zasoby rekreacyjno-turystyczne i możliwości rozwoju turystyki.....	57
1.1.9 Identyfikacja problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego.....	63
1.2 Sfera gospodarcza	64
1.2.1 Struktura działalności gospodarczej.....	64
1.2.2 Sektory działalności gospodarczej i osoby zatrudnione w danych sektorach....	66
1.2.3 Najważniejsze podmioty gospodarcze	70
1.2.4 Uwarunkowania budżetowe realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych.....	71
1.2.5 Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej	75
1.3 Sfera społeczna	75
1.3.1 Struktura demograficzna i społeczna mieszkańców miasta.....	75
1.3.2 Określenie specyficznych grup społecznych wymagających szczególnego wsparcia w ramach LPR	80
1.3.3 Skala bezrobocia	84
1.3.4 Struktura wykształcenia mieszkańców	89
1.3.5 Dostęp do infrastruktury społecznej	90
1.3.6 Aktywność mieszkańców	104
1.3.7 Stan zasobów mieszkaniowych.....	105
1.3.8 Działalność organizacji pozarządowych	108
1.3.9 Problemy zidentyfikowane w sferze społecznej.....	111

Rozdział 2. Powiązanie idei rewitalizacji z dokumentami planistycznymi na poziomie miasta i regionu – realizacja LPR w kontekście otoczenia strategicznego	112
2.1 Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności.....	112
2.2 Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach”	113
2.3 Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego.....	114
2.4 Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.....	116
2.5 Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013.....	119
2.6 Program Operacyjny „Kapitał Ludzki” na lata 2007-2013	124
2.7 Strategia Rozwoju Wspólnoty Międzygminno – Powiatowej Ziemi Nyskiej na lata 2004 - 2015	127
2.8 Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2004-2015	128
2.9 Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Nysa na lata 2004 - 2006 z perspektywą na lata 2007 - 2013.....	131
2.10 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nysa	132
2.11 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Nysa na rok 2009	133
2.12 Wojewódzka Strategia Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009.....	133
2.13 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego ..	134
2.14 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nysa	135
 Rozdział 3. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji	 142
3.1 Okres realizacji LPR.....	142
3.2 Przesłanki wyboru obszaru rewitalizacji oraz cele rewitalizacji Miasta	142
3.3 Obszary rewitalizacji.....	142
3.3.1 Kryteria wyboru obszaru rewitalizacji – analiza wskaźnikowa i opisowa	142
3.3.2 Wnioski z przeprowadzonej analizy	170
3.3.3 Graficzne zaprezentowanie obszarów rewitalizacji.....	175
3.3.4 Opis poszczególnych obszarów rewitalizacji	176

Rozdział 4. Plan finansowy i hierarchizacja zadań przewidzianych do realizacji	192
Rozdział 5. System wdrażania LPR	195
Rozdział 6. Zasady monitorowania, oceny, komunikacji społecznej oraz Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	196
6.1 System monitorowania i oceny LPR	196
6.2 System komunikacji społecznej LPR	198
6.3 Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	201
Bibliografia	203

Spis tabel

Tabela 1-1. Pomniki przyrody na terenie miasta Nysa.....	39
Tabela 1-2. Liczba lokali socjalnych oraz komunalnych wraz z ilością mieszkańców.	40
Tabela 1-3. Infrastruktura mieszkań komunalnych i socjalnych w mieście Nysa w 2008 r.....	41
Tabela 1-4. Struktura własnościowa mieszkań miasta Nysa w grudniu 2007 r.....	42
Tabela 1-5. Struktura własności gruntów miasta Nysa na dzień 1 stycznia 2009 r.	43
Tabela 1-6. Wykaz dróg powiatowych na terenie miasta Nysa.....	45
Tabela 1-7. Ocena stanu technicznego dróg powiatowych w mieście Nysa. Stan na maj 2006 r.....	47
Tabela 1-8. Stan bezpieczeństwa na głównych drogach powiatu nyskiego.	50
Tabela 1-9. Długość sieci wodociągowej w Nysie w podziale na średnice systemu.	51
Tabela 1-10. Długość sieci kanalizacyjnej w Nysie w podziale na średnice systemu.....	51
Tabela 1-11. Miasto Nysa – infrastruktura ciepłownicza.....	53
Tabela 1-12. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w mieście Nysa w 2006 r.	53
Tabela 1-13. Posiadane przez gminę Nysa pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wg rodzajów (stan na 31.12.2008 r.).....	55
Tabela 1-14. Ilość zebranych przesegregowanych odpadów komunalnych w gminie Nysa w okresie 2002 - 2008.....	55
Tabela 1-15. Ilość miejsc noclegowych i udzielonych noclegów w 2006 i 2007 roku w mieście Nysa.	59
Tabela 1-16. Podmioty gospodarcze na terenie Nysy.	65
Tabela 1-17. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w Nysie w latach 2002 – 2007 (w jednostkach gospodarczych).....	66
Tabela 1-18. Podmioty gospodarcze w mieście Nysa w latach 2006 – 2007 wg sektorów.....	67
Tabela 1-19. Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego w mieście Nysa w latach 2006 – 2007.....	67
Tabela 1-20. Podmioty gospodarki narodowej w mieście Nysa według wybranych sekcji PKD i liczby zatrudnionych.....	68
Tabela 1-21. Pracujący wg sektorów ekonomicznych i płci w Nysie (osobach) w 2003 r.	69
Tabela 1-22. Wysokość dochodów i wydatków gminy Nysa w latach 2003-2009.	72
Tabela 1-23. Wskaźniki zadłużenia gminy w latach 2003 - 2009 [PLN].	73
Tabela 1-24. Prognoza długu publicznego gminy Nysa na lata 2009 - 2016.....	74
Tabela 1-25. Ludność gminy Nysa wg stałego miejsca zameldowania w latach 2004 – 2008.....	76
Tabela 1-26. Gmina Nysa – ludność według wieku w 2006 r.	77
Tabela 1-27. Miasto Nysa – struktura ludności według wieku w 2006 r.	77
Tabela 1-28. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem oraz wskaźniki obciążenia demograficznego miasta Nysa i gmin miejskich województwa opolskiego w 2006 r.	78
Tabela 1-29. Gmina Nysa – ruch naturalny ludności w 2006 r.	78
Tabela 1-30. Gmina, miasto i powiat Nysa – podstawowe współczynniki (na 1000 ludności) określające ruch naturalny ludności w 2006 r. w porównaniu z województwem opolskim.....	79
Tabela 1-31. Gmina i miasto Nysa – ruch wędrownicy ludności w 2006 r.	79
Tabela 1-32. Przyczyny przyznania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie w roku 2007 i 2008 – miasto Nysa.....	81
Tabela 1-33. Zestawienie świadczeń pomocy społecznej w latach 2003-2008.	82
Tabela 1-34. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie nyskim i województwie opolskim na koniec 2007 r.	84
Tabela 1-35. Gmina Nysa – bezrobocie w latach 1992 – 2007.	85
Tabela 1-36. Gmina Nysa – bezrobotni bez prawa do zasiłku w latach 1999 – 2007.	86
Tabela 1-37. Gmina Nysa – bezrobotni zarejestrowani według wieku. Stan na 31 grudnia 2007 r.....	86
Tabela 1-38. Gmina Nysa – bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia. Stan na 31 grudnia 2007 r.	87
Tabela 1-39. Gmina Nysa – bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy. Stan na 31 grudnia 2007 r.	87

Tabela 1-40. Gmina Nysa – bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy. Stan na 31 grudnia 2007 r.	88
Tabela 1-41. Podstawowe dane o bezrobociu w powiecie nyskim i województwie opolskim w grudniu 2008 r. i styczniu 2009 r.	88
Tabela 1-42. Ludność według poziomu wykształcenia w mieście Nysa oraz województwie opolskim wg NSP 2002.	89
Tabela 1-43. Miasto Nysa – charakterystyka wychowania przedszkolnego, podstawowego i gimnazjalnego w roku szkolnym 2007 / 2008.	91
Tabela 1-44. Główne cykliczne imprezy kulturalne organizowane w Nysie.	98
Tabela 1-45. Struktura przestępstw w Nysie w pierwszej połowie 2007 r. i jej dynamika w stosunku do pierwszej połowy 2006 r.	103
Tabela 1-46. Zasoby mieszkaniowe miasta Nysa w latach 2005 – 2007 w porównaniu do miast województwa opolskiego.	106
Tabela 1-47. Wyposażenie mieszkań miasta Nysa w instalacje w 2005 i 2006 r. w porównaniu do miast województwa opolskiego.	107
Tabela 1-48. Nakłady finansowe gminy Nysa z tytułu modernizacji i remontów lokali komunalnych w latach 2003 - 2008.	107
Tabela 1-49. Straty w poszczególnych jednostkach organizacyjnych dotyczące zasobów mieszkaniowych związane z powodzią 1997 r.	108
Tabela 1-50. Dotacje na zadania publiczne w 2007 r. - realizacja Programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami realizującymi zadania publiczne.	110
Tabela 3-1. Wskaźniki przyjęte do analizy.	144
Tabela 3-2. Obliczona wartość wskaźnika degradacji dla poszczególnych ulic miasta Nysa.	146
Tabela 3-3. Wskaźniki przyjęte do analizy w zakresie mieszkalnictwa.	159
Tabela 3-4. Obliczona wartość wskaźnika w ramach mieszkalnictwa dla poszczególnych ulic miasta Nysa.	160
Tabela 3-5. Charakterystyka ulic miasta Nysa kwalifikujących się do wsparcia w zakresie mieszkalnictwa.	174
Tabela 4-1. Finansowanie zadań realizowanych w ramach LPR.	194

Spis rysunków

Rysunek 1-1. Położenie miasta Nysa w województwie opolskim.	9
Rysunek 1-2. Województwo opolskie.	10
Rysunek 1-3. Miasto i gmina Nysa na tle powiatu nyskiego.	11
Rysunek 1-4. Miasto Nysa na tle gminy.	12
Rysunek 1-5. Lokalizacja obszaru „Forty Nyskie” PLH 160001.	36
Rysunek 1-6. Lokalizacja obszaru „Zbiornik Nyski” PLB 160002.	38
Rysunek 1-7. Wysokość dochodów i wydatków gminy Nysa 2003-2009 [mln zł].	71
Rysunek 2-1. Powiązania pomiędzy dokumentami na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym.	117
Rysunek 3-1. Prezentacja graficzna wyników analizy wskaźnikowej na planie miasta Nysa.	171

Wstęp

Rewitalizacja - to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny) w celu wyprowadzenia tego obszaru **ze stanu kryzysowego**, w szczególności poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne. Mówiąc w uproszczeniu, przez rewitalizację możemy rozumieć grupę działań prowadzonych na zdegradowanych obszarach zurbanizowanych (w przypadku RPO WO 2007-2013 – na obszarach kryzysowych). Wyprowadzenie ze stanu kryzysowego polega na znalezieniu dla tych obszarów nowego zastosowania lub przywrócenie ich pierwotnego stanu i funkcji wraz z doprowadzeniem do funkcjonalnego stanu obiektów znajdujących się na obszarze rewitalizacji¹.

Rewitalizacja charakteryzuje się:

- **kompleksowością**, czyli pewnym całościowym spojrzeniem na zdegradowany obszar, na którym podejmowane działania w sferze infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej i przestrzennej są w pełni ze sobą zintegrowane i podporządkowane tym samym celom. Jest to również odpowiedzialność realizatora (koordynatora) procesu rewitalizacji nie tylko za poszczególne etapy procesu, ale za końcowy efekt.
- **koordynacją działań**, czyli takim zarządzaniem procesem, aby prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów istniejących jak i powstałych dzięki realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- **wieloletniością** - stopień skomplikowania procesu rewitalizacji, konieczność podjęcia wielu działań oraz ich kosztochłonność zmusza do rozłożenia wysiłków na wiele lat (w zależności od obszaru rewitalizacji i jego degradacji).

Zasadniczym celem rewitalizacji jest ożywienie gospodarcze i społeczne miasta, czyli - zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, nadanie zdegradowanym obiektom nowych funkcji, przy równoczesnej trosce o stan środowiska naturalnego i zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny.

Lokalny Program Rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze przestrzeni, urządzeń technicznych, społeczeństwa i gospodarki, a także środowiska naturalnego, opisujący stan i stopień degradacji terenu (obszaru rewitalizacji) za pomocą wskaźników społecznych i ekonomicznych oraz planowane do realizacji działania, a także system ich wdrażania, których celem jest wyprowadzenie tego

¹ Wytyczne w zakresie zasad opracowania i oceny Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007-2013, działanie 6.1 „Rewitalizacja obszarów miejskich”. Wersja nr 2. Opole, grudzień 2008 r., s.7.

obszaru z sytuacji kryzysowej poprzez nadanie mu nowych funkcji lub przywrócenie funkcji jakie powinien pełnić zgodnie ze swoją specyfiką.

Gmina Nysa rozpoczęła procedurę opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Nysy na lata 2009-2015 w lipcu 2007r. LPR jest dokumentem wyznaczającym kierunki kompleksowej odnowy przestrzenno – gospodarczo – społecznej dla wyznaczonych do rewitalizacji obszarów. Opracowany dokument pozwala władzom samorządowym i innym uprawnionym beneficjentom aplikować o środki finansowe z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W trosce o jak najlepsze opracowanie tego dokumentu, od dnia 16 lipca 2007r. były prowadzone konsultacje społeczne. Zwrócono się także do wszystkich potencjalnych beneficjentów oraz innych podmiotów, które mogłyby włączyć się w proces rewitalizacji miasta, o składanie wniosków do Programu. W celu umożliwienia mieszkańcom Nysy aktywnego udziału w tworzeniu planu, na stronach internetowych miasta zostały zamieszczone materiały dotyczące programu rewitalizacji.

Rozdział 1. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście

Gmina Nysa położona jest w południowo - zachodniej części województwa opolskiego. Jej powierzchnia wynosi 217,6 km², w tym miasto 27 km², co stanowi 2,31% powierzchni województwa opolskiego i powoduje, że jest trzecią pod względem wielkości gminą w województwie i największą gminą w powiecie nyskim.

Gmina graniczy:

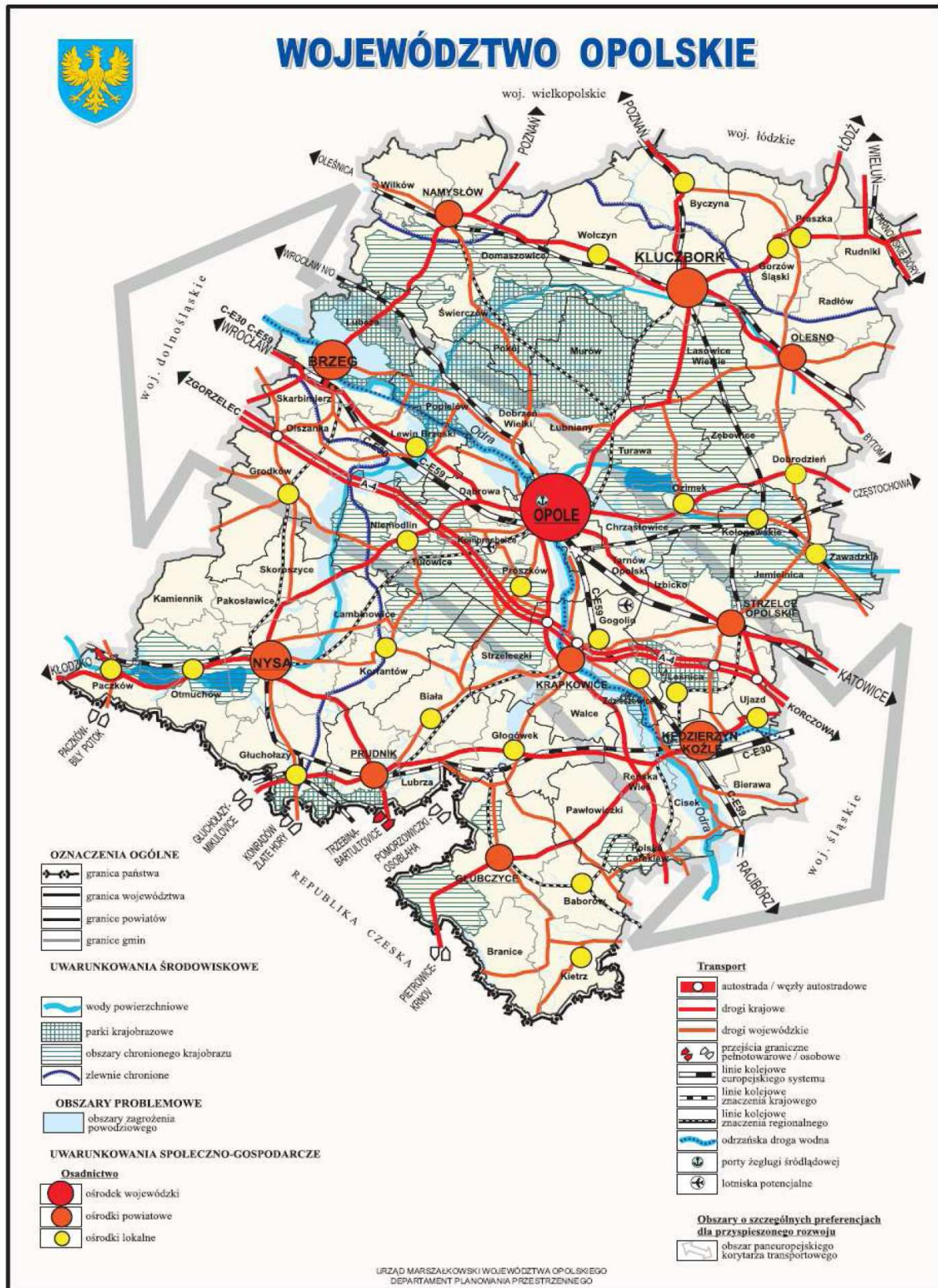
- od północy z gminą Pakosławice (powiat nyski);
- od południa z gminą Głuchołazy (powiat nyski);
- od wschodu z gminami Łambinowice, Korfantów (powiat nyski) i Prudnik (powiat prudnicki);
- od zachodu z gminą Otmuchów (powiat nyski).

Cały obszar gminy przynależy do dwóch makroregionów: Niziny Śląskiej i Przedgórze Sudeckiego.

Rysunek 1-1. Położenie miasta Nysa w województwie opolskim.

Rysunek 1-2. Województwo opolskie.

Źródło: Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Opole, wrzesień 2007.

Rysunek 1-3. Miasto i gmina Nysa na tle powiatu nyskiego.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2004-2015. Nysa, grudzień 2004.

Miasto Nysa powiązane jest siecią dróg z Opolem - stolicą województwa oddaloną o ok. 55 km oraz z autostradą A-4 oddaloną o ok. 30 km.

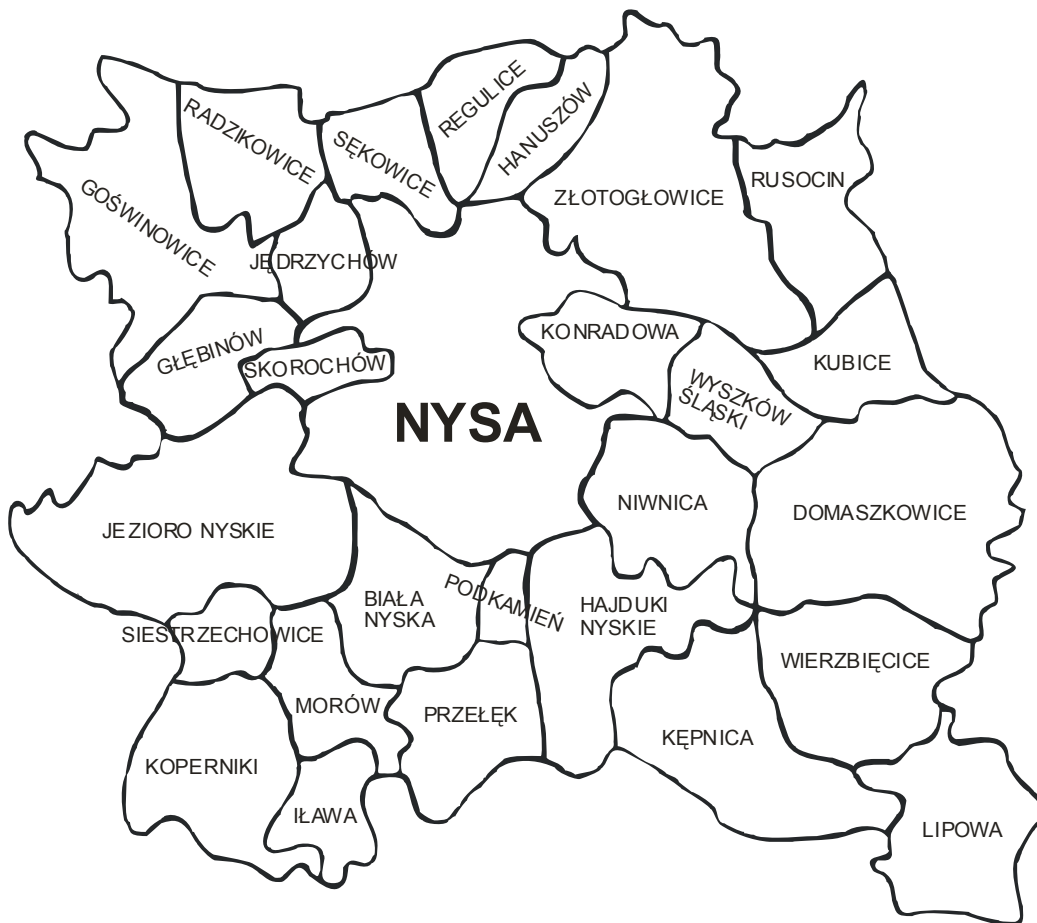
Bezpośrednio przez tereny zabudowane miasta przepływa droga co do wielkości rzeka w województwie opolskim - Nysa Kłodzka.

Nysa graniczy ze zbiornikiem retencyjnym „Jezioro Nyskie” pełniącym funkcje turystyczno-rekreacyjne oraz stanowi ostoję przyrodniczą.

Atutem obszaru jest położenie w strefie pogranicza polsko-czeskiego.

Nysa jest gminą miejsko - wiejską. W jej skład wchodzi miasto Nysa oraz 26 sołectw: Biała Nyska, Domaszkowice, Głębinów, Goświnowice, Hajduki Nyskie, Hanuszów, Iława, Jędrzychów, Kępnicza, Konradowa, Koperniki, Kubice, Lipowa, Morów, Niwnica, Podkamień, Przełęk, Radzikowice, Regulice, Rusocin, Sękowice, Siestrzechowice, Skorochołów, Wierzbięcice, Wyszaków Śląski i Złotogłowice.

Rysunek 1-4. Miasto Nysa na tle gminy.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2004-2015. Nysa, grudzień 2004.

Historia miasta²

Nysa jest jednym z najstarszych miast śląskich. Prawdopodobnie już w X wieku istniała tu osada. Według Jana Długosza Nysę jako gród miał założyć Bolesław Krzywousty w 1134 r. Jednak nie odgrywał on wówczas większej roli, gdyż nadgraniczna kasztelania znajdowała się w pobliskim Otmuchowie. Sytuacja zmieniła się, gdy książę Bolesław I Wysoki ofiarował swemu synowi Jarosławowi kasztelanię otmuchowską wraz z przylegającymi do niej dobrami. Jarosław, który w latach 1198-1201 był biskupem wrocławskim, przekazał w testamencie swoim następcom na stolicy biskupiej Nysę i kilkanaście wsi. Z czasem na tej bazie utworzono biskupie księstwo nysko-otmuchowskie, które sukcesywnie powiększało się, a Nysa stała się jego stolicą. W 1198 r. biskup Jarosław miał konsekrować kościół św. Jakuba i św. Agnieszki. Nie wiadomo, czy była to pierwsza nyska świątynia, ponieważ źródła z 1240 r. wymieniają kościół św. Jana Chrzciciela na Starym Mieście, patrona diecezji wrocławskiej, który umieszczony był w najstarszym herbie miejskim.

² Na podstawie www.wikipedia.pl

Nysa po raz pierwszy została wzmiankowana w 1223 roku, kiedy to została lokowana na prawie flamandzkim (w 1308 r. została przeniesiona na prawo magdeburskie). Z początkiem XIV wieku, wedle życzenia Henryka Probusa, stała się miastem stołecznym Księstwa Nyskiego. Utworzone przez niego Księstwo Nyskie do 1810 r. (sekularyzacja dóbr kościelnych przez króla pruskiego Fryderyka Wilhema III) rozrastało się pod względem terytorialnym, ludnościowym i prawnym, gdyż posiadało i stanowiło swe własne prawa, np. prawo warzenia piwa czy miłę zapowiednią.

Nysa to znany ośrodek edukacyjny - już od średniowiecza, od 1417, istniała szkoła parafialna, przekształcona w następnych wiekach w znane gimnazjum. W 1497 roku na rynku w Nysie został ścięty przedostatni książę opolski - Mikołaj II. Dogodne położenie miasta na przecięciu szlaków handlowych z Pragi i Kłodzka do Opola i dalej do Krakowa sprzyjało rozwojowi gospodarczemu miasta. W księstwie kwitł handel, organizowane były dwa targi w dniach św. Jakuba i św. Agnieszki, które gromadziły kupców z Austrii, Czech, Moraw i Węgier. Również rzemiosło przeżywało rozkwit, powstały m.in. cechy farbiarzy czy złotników. Dodatkowe przywileje, jak np. prawo składu, prawo przymusu drogowego czy prawo bicia własnej monety, przysparzały sławy i podnosiły rangę miasta.

Jednym z jawnych dowodów, iż Nysa była znaczącym ośrodkiem, jest wydana w 1493 roku w Norymberdze Kronika Świata, która ustawia miasto wśród znaczących ośrodków miejskich Europy Środkowo-Wschodniej. Drugim z dowodów jest herb Nysy na bramie wjazdowej Mostu Karola w Pradze, który to herb wisi obok herbów najznakomitszych miast czeskich. Jest to także znak historii miasta, gdyż Nysa wraz z nadejściem XIV wieku dostaje się pod panowanie czeskich Luksemburgów, a następnie przez Habsburgów na wieki oderwana zostaje od państwa polskiego. Nadawane kolejne przywileje gospodarcze i prawne powodują, że miasto staje się poważnym importerem soli i wina z Węgier i Nadrenii.

Pod wpływem obecności i działania biskupów Nysa otrzymuje tytuł Śląskiego Rzymu, głównie za sprawą licznych budowli sakralnych miasta oraz fontanny Trytona z 1701 roku, wzorowanej na rzymskiej Fontana del Tritone z 1612-1613 roku, stojącej na Placu Barberini - Piazza Barberini autorstwa Gian Lorenzo Berniniego. Kilkadziesiąt lat przed Wrocławiem, w 1624 roku, miasto otrzymało kolegium jezuickie Carolinum. Ukończył je przyszły król Rzeczypospolitej Michał Korybut Wiśniowiecki.

Okres wojny trzydziestoletniej to czas upadku miasta. Od 1741 roku Nysa jest pod panowaniem Prus i staje się miastem-twierdzą. Zmienia to całkowicie charakter miasta, lecz zdaje egzamin podczas obrony miasta przed wojskami Napoleona. Jednocześnie jednak statut miasta-twierdzy doprowadza do ogromnych zniszczeń. Dowodem tego są kule armatnie wmurowane w Dom Wagi Miejskiej.

Ostatni raz zamieniono miasto w twierdzę w 1945 roku. Najgorszy pogrom miasta odbył się w marcu 1945 roku, kiedy podczas zajmowania przez Armię Czerwoną zniszczonych zostało wiele budynków, m.in. Dom Wagi Miejskiej (po wojnie odbudowany) oraz ratusz z gotycką, 94-metrową, wieżą ratuszową,

najwyższą, jak dotąd, budowlą miasta. Ogółem zniszczeniu uległo ponad 50% zabudowy miasta. Po wojnie następuje odbudowa i rozbudowa miasta, powstają zakłady przemysłowe, m.in. Zakład Samochodów Dostawczych (produkująca popularne w latach 60., 70., 80. i 90. Nysy), przemysł spożywczy, metalowy. Budowane są nowe osiedla, obiekty użyteczności publicznej.

1.1 Sfera zagospodarowania przestrzennego

1.1.1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta

Gmina Nysa jest w trakcie przygotowywania nowego Studium Uwarunkowań Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego opracowywanego przez Regioplan sp. z o.o. z Wrocławia. Stanowi ono zmianę dotychczas obowiązującego "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nysa", przyjętego uchwałą nr LXI/787/2002 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 27 sierpnia 2002r., ze zmianą zatwierdzoną Uchwałą nr XIII/188/03 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 29.08.2003 r. Do opracowania studium przystąpiono na podstawie Uchwały nr LV/905/06 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 28 września 2006 roku w sprawie przystąpienia do opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nysa. Obszar będący przedmiotem opracowania studium obejmuje całą gminę w granicach administracyjnych o powierzchni ok. 21 565 ha. Przystąpienie do niniejszej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nysa, określanego w dalszej części opracowania jako Studium, wynikało m.in. z potrzeby wskazania dodatkowych terenów przeznaczonych pod inwestycje.

Przy sporządzaniu Studium uwzględniono w szczególności:

- Zasady określone w "Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju", ogłoszonej poprzez Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów w Monitorze Polskim (z 2001r. nr 26, poz.432),
- ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjętego Uchwałą nr XLIX/357/2002 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 września 2002 r.
- ustalenia "Strategii Rozwoju Gminy Nysa na lata 2004 - 2015" przyjętej Uchwałą nr XXXI/543/04 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 29 grudnia 2004 r.³

Obecnie w 70% miasto Nysa pokryte jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (gmina Nysa w całości pokryta jest w 12%). Z 55 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego 40 obejmuje teren miasta.

W trakcie opracowania są obecnie:

1. Miejscowy plan "Śródmieścia i terenów przyległych", który znajduje się na etapie wyłożenia do publicznego wglądu zgodnie z ustawą o planowaniu

³ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nysa, Wrocław, Regioplan 2008.

i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Jagiellońskiej i Nowowiejskiej⁴, który znajduje się na etapie wyłożenia do publicznego wglądu zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Grodkowskiej i Kaczkowskiego⁴, który znajduje się na etapie uzgodnień zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Długosza, Augustowska, Stawowa, Krasińskiego został uchwalony Uchwałą nr XXIX/431/09 Rady Miejskiej w Nysie w dniu 4 lutego 2009r. i przekazany do Nadzoru Wojewody Opolskiego celem sprawdzenia dokumentacji i przekazania do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego.

W Studium Uwarunkowań miasto Nysa ma pełnić rolę **ośrodka gminnego głównego poziomu obsługi o zasięgu ponadlokalnym** obsługującego w zakresie usług ponadpodstawowych teren całej gminy. Planuje się rozwój funkcji administracyjnej (gminnej i powiatowej), rozwinięcie funkcji w zakresie szkolnictwa i kultury, jako dominującego ośrodka, utrzymanie koncentracji mieszkalnictwa i usług dla ludności oraz obsługi rolnictwa. Zachowanie funkcji lokalnego centrum rozwoju, które jest istotnym czynnikiem wzrostu i kumuluje usługi oraz inne działalności gospodarcze w skali umożliwi społeczny i ekonomiczny rozwój sąsiadujących z Nysą miejscowości.

Układ przestrzenny miasta Nysa tworzy szereg elementów, które powstawały w historycznym cyklu rozwojowym miasta. Miasto charakteryzuje średniowieczny rodowód. Modelowym przykładem dobrze zachowanego historycznego układu urbanistycznego o wczesnośredniowiecznej metryce jest, pomimo niekorzystnych zmian powojennych, centrum miasta. Kolejnymi elementami struktury przestrzennej miasta w trakcie jego rozwoju były tereny fortyfikacji miejskich położone na północ od centrum, a później tereny przemysłowe, położone przede wszystkim na wschód oraz południowy – wschód od centrum. Konsekwencją rozwijania funkcji przemysłowej, zarówno w okresie przedwojennym jak i powojennym, była budowa osiedli mieszkaniowych, zlokalizowanych głównie na południe od centrum. Zabudowę miasta otacza system terenów otwartych, na który składają się zespoły zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, tereny rolnicze oraz rozległa przestrzeń Jeziora Nyskiego. Wpisują się one w wieloprzestrzenne wnętrze krajobrazowe doliny rzeki Nysy Kłodzkiej. Ponadto szereg wsi zachowało czytelne, historyczne układy przestrzennego rozplanowania, na ogół o charakterze łańcuchowym. Do najlepiej zachowanych należą układy ruralistyczne miejscowości: Domaszkowice, Kępnica, Kubice, Lipowa, Niwnica, Siestrzechowice, Wierzbęćce i Złotogłowice.

⁴ Wszelkie zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczą zapisów w treści uchwał i przeznaczenia terenów, w związku z czym nie zmieniają granic obszaru obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Strukturę funkcjonalno – przestrzenną miasta tworzą dzisiaj różnorodne elementy różniące się stanem i jakością zagospodarowania, stopniem wykorzystania przestrzeni i standardami. Wśród podstawowych elementów tej struktury wymienić należy:

- Jezioro Nyskie (sztuczny zbiornik retencyjny) położony na zachód od miasta;
- wieloprzestrzenna dolina rzeki Nysy Kłodzkiej rozszerzająca się wyraźnie na wschód od terenów śródmiejskich z charakterystycznym przewężeniem pomiędzy ulicami: Szlak Chrobrego i Armii Krajowej;
- Rynek i jego najbliższe okolice z historycznie ukształtowanym, zabytkowym układem urbanistycznym, ze skoncentrowanymi tu usługami ogólnomiejskimi oraz zróżnicowanymi co do standardów zespołami zabudowy. Zabudowa tego obszaru jest w znacznym stopniu zdekapitalizowana co sprawia, że ten atrakcyjny niegdyś obszar miasta nie w pełni wykorzystuje swoje funkcje. Prowadzone są w tym miejscu inwestycje rewitalizacyjne;
- tereny śródmieścia położone wokół rynku wzdłuż ulic: Armii Krajowej, Bohaterów Warszawy, Mariackiej, Moniuszki i Drzymały z pozostałością XIX wiecznej zabudowy mieszkaniowej, ze skoncentrowanymi tu usługami ogólnomiejskimi;
- zespoły zabudowy usługowej, produkcyjnej, baz i składów wraz z towarzyszącą zabudową mieszkalną położone na południowy – wschód (ulice: Jagiellońska i Piłsudskiego) oraz północ (ul. Szlak Chrobrego) od śródmieścia;
- tereny szlaków kolejowych oraz obiektów obsługi technicznej miasta położone na wschód i północny – wschód od centrum (ul. Raclawicka i Wojska Polskiego);
- tereny zieleni urządzonej (Park Miejski, tereny zieleni wzdłuż ulicy Bema i Kraszewskiego oraz ogrody działkowe położone na wschód od ul. Jagielly oraz pomiędzy miastem a Jeziorem Nyskim);
- nyskie fortyfikacje (Twierdza Nysa) położone przede wszystkim w północnej części miasta (Fort II, Fort Prusy, Reduta Królicza, Obwałowania Jerozolimskie Zewnętrzne, Fort Bombardierów, Obwałowania Jerozolimskie Wysokie z bastionami: Kapliczny, Place d'Armes, Regulicki, Morawski, Reduta Kapucyńska, Reduta Jerozolimską, w części zachodniej miasta Reduta Kardynalska, Fort Blokhous (zwany Wodnym). W części wschodniej miasta Zespół Fortyfikacji Kolejowych oraz Fort III);
- tereny zuniformizowanej zabudowy wielorodzinnej (wysokiej intensywności) położone w północnej i południowo – zachodniej części miasta, zrealizowanej w latach 70–tych XX wieku;
- tereny jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej położonej przede wszystkim w południowej części miasta;
- były tereny wojskowe położone w północno – zachodniej i północno – wschodniej części miasta (ulice: Otmuchowska i Grodkowska);
- tereny otoczenia obszarów zainwestowanych z dominującym udziałem użytków rolnych.

Ukształtowana w dotychczasowym rozwoju przestrzennym miasta jego struktura funkcjonalno – przestrzenna w pełni wykorzystuje istniejące uwarunkowania

terenowe, nie naruszając tych części, które w formie barier rozwojowych wyraźnie tu występują. Bariery te to przede wszystkim: Jezioro Nyskie, dolina rzeki Nysy Kłodzkiej oraz ciągi wzgórz otaczające miasto od strony północnej (Wysoczyzna Nyska). Uwarunkowania przyrodnicze (rzeźba terenu, gleby, kompleksy leśne, itp.) zadecydowały także o rozwoju przestrzennym terenów otaczających Nysę i ich wyraźnym podziale na część północną i południową od osi rzeki Nysy Kłodzkiej. Tereny położone w północnej części gminy to przede wszystkim niezalesione obszary intensywnej produkcji rolnej, zaś w południowej części gminy tereny produkcji rolnej ograniczane są miejscowo przez naturalne bariery w postaci rozwiniętej sieci hydrograficznej oraz niewielkich kompleksów leśnych.

W Studium wydzielono następujące strefy funkcjonalne miasta⁵:

1. Centrum usługowo-mieszkaniowe obejmujące rynek i przyległą zabudowę: (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **UC**).

Teren zwartej zabudowy o wysokiej intensywności. Cechuje go charakter wielofunkcyjny usługowo - handlowo - mieszkaniowy, właściwy dla centrum miasta. Zlokalizowane w nim są również usługi o znaczeniu ponadlokalnym. Różnorodność funkcjonalna na tym obszarze powinna być zachowana i rozwijana. Należy dążyć do koncentracji usług centrotwórczych. Dopuszcza się lokalizację obiektów usługowych z zakresu usług kultury, sportu. Dopuszcza się przekształcenie funkcji mieszkaniowej na funkcję usługową. Dopuszcza się lokalizację w postaci funkcji uzupełniającej zieleni urządzonej, a także dróg i parkingów. Postuluje się wprowadzanie podziemnych i wielokondygnacyjnych zespołów parkingowych. Zalecane jest utrzymanie charakteru śródmiejskiego w nowej zabudowie uzupełniającej, z preferencją dla kamienic wielorodzinnych do 5 kondygnacji naziemnych i kształtowanie ulic przyległych do Rynku jako ciągów handlowo-usługowych. Zalecany zakaz lokalizowania obiektów niezgodnych ze śródmiejskim, reprezentacyjnym charakterem miejsca. Zaleca się rozbudowę ciągów pieszych oraz eliminację w części ruchu samochodowego. Wskazane jest urządzenie placów, skwerów i terenów zieleni służących jako miejsce spotkań mieszkańców w miejscu istniejących zapleczy gospodarczych usytuowanych na tyłach kamienic śródmiejskich oraz stopniowa likwidacja lub wymiana części obiektów gospodarczych. Utrzymanie istniejących wskaźników dla wolnostojącej zabudowy, jeżeli przekraczają - 3,0; dla zwartej zabudowy pierzei ulic - 5,0.

2. Strefa zespołu śródmiejskiego: (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **MWU**).

Tereny zwartej zabudowy o wysokiej intensywności, położone w historycznej strukturze. Utrzymanie i rozwijanie funkcji o różnorodnym charakterze usługowo-handlowo-mieszkaniowym, z wykluczeniem uciążliwego przemysłu i rzemiosła, występujących obecnie na tym obszarze. Dopuszcza się możliwość lokalizacji

⁵ Opracowano na podstawie: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Nysa. Wrocław Regionplan 2008, (projekt).

niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacji i transportu. Wskazane zachowanie istniejących terenów zieleni i zadrzewień oraz sukcesywne wprowadzanie nowych nasadzeń, szczególnie w formie alei i skwerów. Zaleca się wprowadzenie funkcji reprezentacyjnych z preferencją dla usług centrotwórczych. Dopuszcza się wprowadzenie podziemnych zespołów parkingowych we wnętrzach międzyblokowych. Wskazana docelowa eliminacja powierzchni terenów nieuporządkowanych, zajętych przez obiekty uznane za niekorzystne tj.: składy, hurtownie, magazyny, obiekty gospodarcze, tereny przemysłowe na rzecz funkcji usługowych. Rehabilitacja kwartałów zabudowy przedwojennej w obrębie śródmieścia. Zwiększenia powierzchni biologicznie czynnych na terenach zdewastowanych poprzez usuwanie zużytych zabudowań gospodarczych (komórek) i garażowych. Wskazane kształtowanie zwartej zabudowy z dostosowaniem wysokości do obiektów sąsiadujących, utrzymanie charakteru śródmiejskiego w nowej zabudowie z preferencją dla kamienic wielorodzinnych do 5 kondygnacji naziemnych. Zaleca się rozbudowę ciągów pieszych oraz realizację promenady wzdłuż rzeki Nysa Kłodzka z wprowadzeniem usług przy nabrzeżach rzeki. Uzupełnienie zabudowy w lukach i wzmacnianie funkcji usługowej poprzez wprowadzanie usług w parterach budynków. Wskazane przekształcenie terenów ogrodów działkowych w centrum miasta w zakresie funkcji - wprowadzenie funkcji zabudowy mieszkaniowej, jako kontynuacja terenów przyległych. Utrzymanie istniejących wskaźników dla wolnostojącej zabudowy, jeżeli przekraczają - 3,0; dla zwartej zabudowy pierzei ulic – 4,0.

3. Strefa zabudowy miejskiej I: (oznaczona na mapie zawartej w Studium jako 1MU).

Tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej o średniej intensywności. Charakter zróżnicowany, w przeważającej części blokowe osiedla mieszkaniowe z usługami. Dopuszcza się lokalizację w postaci funkcji uzupełniającej: usług nieuciążliwych wbudowanych lub wolnostojących - jako uzupełnienie przeznaczenia podstawowego, zieleni urządzonej, a także dróg, parkingów. Należy dążyć do rozwoju terenów zieleni rekreacyjnej o znaczeniu dla całego zespołu. Wysokość zabudowy uzupełniającej powinna być dostosowana do sąsiadujących budynków istniejących na danym terenie. Postuluje się wspieranie budowy podziemnych i wielokondygnacyjnych miejsc parkingowych. Dla wykształcenia korzystnego układu funkcjonalno-przestrzennego należy uzupełniać zabudowę w lukach. Dopuszcza się zabudowę mieszkalną jednorodziną wolnostojącą oraz wille wielorodzinne wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi. Utrzymanie istniejących wskaźników dla wolnostojącej zabudowy, jeżeli przekraczają - 2,0; dla zwartej zabudowy pierzei ulic – 3,0.

4. Strefa zabudowy miejskiej II: (oznaczona na mapie zawartej w Studium jako 2MU).

Tereny projektowanej zabudowy mieszkaniowej o średniej intensywności. Zabudowa o zróżnicowanym charakterze z usługami. Dopuszcza się lokalizację w postaci funkcji uzupełniającej: usług nieuciążliwych wbudowanych

lub wolnostojących - jako uzupełnienie przeznaczenia podstawowego, zieleni urządzonej. Należy dążyć do planowania terenów zieleni urządzonej, rekreacyjnej o znaczeniu dla całego zespołu zabudowy. Wysokość nowopowstających obiektów zharmonizowana z sąsiadującą, istniejącą zabudową. Dopuszcza się uzupełnienie naziemnych miejsc postojowych zespołami podziemnymi. Dopuszcza się zabudowę mieszkalną jednorodziną wolnostojącą oraz wille wielorodzinne wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi. Wskazane przekształcenie terenów ogrodów działkowych w zakresie funkcji - wprowadzenie funkcji zabudowy mieszkaniowej, jako kontynuacja terenów przyległych. Maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 2,0.

5. Strefa zabudowy podmiejskiej I: (oznaczona na mapie zawartej w Studium jako 1MNU).

Tereny istniejącej zabudowy o niskiej intensywności. Charakter zabudowy zróżnicowany, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna oraz usługowa. W postaci funkcji uzupełniającej dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych, zieleni urządzonej, a także dróg i parkingów. Dopuszcza się wolnostojącą i bliźniaczą zabudowę jednorodziną oraz wille wielorodzinne do 3 kondygnacji nadziemnych oraz do 5 mieszkań. Preferowana jest lokalizacja jednorodnych zespołów zabudowy, o jednakowych lub zbliżonych do siebie formach architektonicznych. Za niepożądane uważa się obiekty produkcyjne i składowe. Docelowo należy dążyć do likwidacji tych struktur lub ich przekształcenia na usługi nieuciążliwe. Utrzymanie istniejących wskaźników dla wolnostojącej zabudowy, jeżeli przekraczają - 0,6; dla zwartej zabudowy - 0,8.

6. Strefa zabudowy podmiejskiej II: (oznaczona na mapie zawartej w Studium jako 2MNU).

Tereny projektowanej kameralnej zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności. Dopuszcza się wszystkie formy zabudowę jednorodzinnej oraz willi wielorodzinnych, do 3 kondygnacji naziemnych oraz do 5 mieszkań. Dopuszcza się lokalizację budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych i usługowych. Dopuszcza się lokalizację w postaci funkcji uzupełniającej: usług nieuciążliwych, zieleni urządzonej. Preferowana jest lokalizacja jednorodnych zespołów zabudowy, o jednakowych lub zbliżonych do siebie formach architektonicznych. Za niepożądane uważa się obiekty produkcyjne i składowe. Wskazane przekształcenie terenów ogrodów działkowych w zakresie funkcji - wprowadzenie funkcji zabudowy mieszkaniowej, jako kontynuacja terenów przyległych. Maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 0,6; dla zabudowy szeregowej - 0,8.

7. Zabudowa usługowa I: (oznaczona na mapie zawartej w Studium jako 1U).

Tereny istniejącej zabudowy usługowej obejmujące obszary lokalizacji usług publicznych z zakresu oświaty, opieki i ochrony zdrowia oraz komercyjnych, w tym handlu, gastronomii, kultury itp. wraz z niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej. Dopuszcza się lokalizację w postaci funkcji uzupełniającej zieleni urządzonej, a także dróg i parkingów. Dla obiektów usługowych stwarzających uciążliwość dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego ustala się nakaz

stosowania zabezpieczeń mających na celu eliminację lub redukcję uciążliwości. Utrzymanie istniejących wskaźników zabudowy, jeżeli przekraczają - 1,5.

8. Zabudowa usługowa II: (oznaczona na mapie zawartej w Studium jako **2U**).

Tereny projektowanej zabudowy usługowej obejmujące obszary lokalizacji usług publicznych z zakresu oświaty, opieki i ochrony zdrowia oraz komercyjnych, w tym handlu, gastronomii, kultury itp. wraz z niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej. Dopuszcza się lokalizację funkcji uzupełniającej zieleni urządzonej, a także dróg i parkingów. Dla obiektów usługowych stwarzających uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego ustala się nakaz stosowania zabezpieczeń mających na celu eliminację lub redukcję uciążliwości. Maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 1,5.

9. Tereny usług sportu I: (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1US**).

Tereny istniejących usług sportu i rekreacji obejmują obszary usług komercyjnych oraz publicznych z dużym udziałem terenów zielonych. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów usługowych z zakresu handlu i gastronomii wzbogacających funkcję podstawową. Na wyodrębnionych terenach dopuszcza się lokalizację niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej. Ustala się zakaz zabudowy terenu obiektami kubaturowymi nie związanymi z prowadzoną działalnością sportowo-rekreacyjną. Utrzymanie istniejących wskaźników zabudowy, jeżeli przekraczają - 0,2.

10. Tereny usług sportu II: (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **2US**).

Tereny projektowanych usług sportu i rekreacji obejmują obszary usług komercyjnych oraz publicznych z dużym udziałem terenów zielonych. W zależności od położenia i wielkości terenu przewiduje się różne formy zagospodarowania sportowo – rekreacyjnego, w tym kubaturowe i niekubaturowe obiekty z zakresu sportu, rekreacji, takie jak: hale wielofunkcyjne, boiska do gier małych i dużych, baseny, pływalnie, stawy, łowiska komercyjne, pola golfowe, szkółki jazdy konnej, ogródki jordanowskie, itp. oraz obiekty handlu i gastronomii. Dopuszcza się lokalizację usług plenerowych z zakresu kultury. Postuluje się aby udział terenów nie zabudowanych wynosił minimum 70 % powierzchni areалу. Na wyodrębnionych terenach dopuszcza się lokalizację niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej. Ustala się zakaz zabudowy terenu obiektami kubaturowymi nie związanymi z prowadzoną działalnością sportowo-rekreacyjną. Maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 0,1.

11. Tereny usług turystycznych I: (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1UT**).

Tereny istniejących usług turystycznych obejmujące obszary lokalizacji obiektów i urządzeń dla obsługi ruchu turystycznego, ośrodki wypoczynkowe i szkoleniowe oraz parkingi, usługi handlu i gastronomii. Na wyodrębnionych terenach dopuszcza się lokalizację niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej. Utrzymanie istniejących wskaźników zabudowy, jeżeli przekraczają - 0,3.

12. Tereny usług turystycznych II (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **2UT**).

Tereny projektowanych usług turystycznych obejmujące obszary lokalizacji obiektów i urzędzeń dla obsługi ruchu turystycznego, campingi, pola biwakowe, domki letniskowe, pensjonaty, motele, ośrodki wypoczynkowe i szkoleniowe oraz parkingi. Przeznaczenie uzupełniające: usługi handlu, gastronomii, obiekty sportowe, zabudowa mieszkaniowa jako lokale właścicieli i zarządców obiektów usługowych. Dopuszcza się lokalizacje usług plenerowych z zakresu kultury. Na wyodrębnionych terenach dopuszcza się lokalizację niezbędnych urzędzeń infrastruktury technicznej. Maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 0,3.

13. Tereny zabudowy aktywności gospodarczych I (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1AG**).

Tereny istniejących aktywności gospodarczych obejmują tereny wszystkich form działalności gospodarczej (zakłady przemysłowe, składy, magazyny, drobna wytwórczość, hurtownie produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, rzemiosło produkcyjne i usługowe, handel hurtowy lub detaliczny, w tym sprzedaż paliw wraz z towarzyszącymi obiektami usługowymi, administracyjnymi, biurowymi, socjalnymi). Dopuszcza się możliwość lokalizacji niezbędnych urzędzeń infrastruktury technicznej, transportu i komunikacji wewnętrznej. Wskazana jest zastosowanie zabezpieczeń mających na celu eliminację lub redukcję uciążliwości tych obszarów. Postuluje się przekształcenie terenów przemysłowych i magazynowych zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie centrum miasta w zakresie funkcji - wprowadzenie funkcji zabudowy usługowej lub placówek o profilu kulturalnym lub mieszkalnictwa w obiektach zabytkowych. Utrzymanie istniejących wskaźników zabudowy, jeżeli przekraczają - 1,5.

14. Tereny zabudowy aktywności gospodarczych II (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **2AG**).

Tereny projektowanych aktywności gospodarczych obejmują tereny przeznaczone dla wszystkich form działalności gospodarczej (zakłady przemysłowe, składy, magazyny, drobna wytwórczość, hurtownie produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, rzemiosło produkcyjne i usługowe, handel hurtowy lub detaliczny, w tym sprzedaż paliw wraz z towarzyszącymi obiektami usługowymi, administracyjnymi, biurowymi, socjalnymi). Dopuszcza się możliwość lokalizacji niezbędnych urzędzeń infrastruktury technicznej, transportu i komunikacji wewnętrznej oraz zieleni urządzonej. Wymagane jest ustalenie regulacji ograniczających uciążliwości dla projektowanych obszarów. Dla obiektów stwarzających uciążliwości dla mieszkańców i środowiska przyrodniczego ustala się nakaz stosowania zabezpieczeń mających na celu eliminację lub redukcję uciążliwości. Dla obiektów typu oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych, baz maszynowych, zakładów przemysłowych, ferm hodowlanych, stacji paliw płynnych – strefy ochronne wyznaczane są indywidualnie. W bezpośrednim sąsiedztwie tych stref wprowadza się zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, obiektów służby zdrowia, oświaty, sportu i rekreacji oraz innych

budynków użyteczności publicznej. Wskazane jest tworzenie pasów zieleni izolacyjnej. Maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 1,5.

15. Tereny wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **UH**).

Obszary planowanej koncentracji usług w oparciu o lokalizowane wielkopowierzchniowe obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² wraz z prawidłową obsługą komunikacyjną. Dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów o charakterze rozrywkowo - kulturalnym i sportowym. Wskazana jest zastosowanie zabezpieczeń mających na celu eliminację lub redukcję uciążliwości tych funkcji.

16. Tereny miejsc obsługi podróżnych (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **MOP**).

Tereny lokalizacji Miejsc Obsługi Podróżnych. Dopuszcza się lokalizację obiektów o funkcji wypoczynkowo - usługowej, stacje paliw, stanowiska obsługi pojazdów, obiekty gastronomiczno - handlowe.

17. Tereny zieleni i wód I (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **ZL**).

Tereny lasów obejmują obszary leśne w rozumieniu ustawy o lasach. Tereny istniejących lasów i zadrzewień.

18. Tereny zieleni i wód II (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **ZLP**).

Tereny projektowanych zalesień obejmują tereny rolne projektowane do zalesienia w rozumieniu ustawy o lasach.

19. Tereny zieleni i wód III (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **ZP**).

Tereny zieleni urządzonej obejmują tereny zieleni parkowej, urządzonej, izolacyjnej oraz nieurządzonej. Dalszy ich rozwój winien szczególnie uwzględniać zachowanie wartości krajobrazowych oraz racjonalne zagospodarowanie kubaturowe. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych.

20. Tereny zieleni i wód IV (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1ZD**).

Tereny istniejących ogródków działkowo – rekreacyjnych, zlokalizowane na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią. Ustala się zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Dopuszcza się zmianę funkcji terenów na zieleni urządzonej lub nieurządzonej, nie wpływającą negatywnie na bezpieczne przeprowadzenie wód powodziowych. Dopuszcza się lokalizację w postaci funkcji uzupełniającej: usług nieuciążliwych wbudowanych lub wolnostojących, a także dróg i parkingów. Na wyodrębnionych terenach dopuszcza się lokalizację niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej. Maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy wg przepisów obowiązujących ustaw.

21. Tereny zieleni i wód V (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **2ZD**).

Tereny projektowanych ogrodów działkowych obejmują obszary lokalizacji upraw ogrodnich. Dopuszcza się lokalizację w postaci funkcji uzupełniającej:

usług nieuciążliwych wbudowanych lub wolnostojących, a także dróg i parkingów. Na wyodrębnionych terenach dopuszcza się lokalizację niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej. Maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

22. Tereny zieleni i wód VI (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1ZC**).

Tereny czynnych cmentarzy i miejsc pamięci, obejmują obszary przeznaczone na pochówki ziemne i urnowe wraz z obiektami związanymi z funkcją terenu, takich jak kaplice cmentarne, domy pogrzebowe, mauzolea, grobowce, pomniki, krzyże itp.; oraz towarzyszącą zielenią. Dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych oraz usług towarzyszących.

23. Tereny zieleni i wód VII (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **2ZC**).

Tereny projektowanych cmentarzy, obejmują obszary przeznaczone na pochówki ziemne i urnowe wraz z obiektami związanymi z funkcją terenu, takich jak kaplice cmentarne, domy pogrzebowe itp.; oraz towarzyszącą zielenią. Dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych oraz usług towarzyszących.

24. Tereny zieleni i wód VIII (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **WS**).

Tereny wód powierzchniowych obejmują tereny wód otwartych i płynących oraz wody gospodarki rybackiej.

25. Tereny głównych elementów komunikacji I (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1KS**).

Tereny istniejące obsługi komunikacji samochodowej – parkingów.

26. Tereny głównych elementów komunikacji II (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **2KS**).

Tereny projektowane obsługi komunikacji samochodowej – parkingów.

27. Tereny głównych elementów komunikacji III (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1KD (G)**).

Droga główna – istniejąca. Dopuszcza się zmianę klasy drogi oraz zmianę przebiegu trasy.

28. Tereny głównych elementów komunikacji IV (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **2KD (G)**).

Projektowana południowo – wschodnia obwodnica miasta Nysa klasy głównej wraz z proponowanym przebiegiem na terenie gminy Nysa. Dopuszcza się zmianę klasy drogi oraz zmianę przebiegu trasy.

29. Tereny głównych elementów komunikacji V (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1KD(Z)**).

Droga zbiorcza – istniejąca. Dopuszcza się zmianę klasy drogi oraz zmianę przebiegu trasy.

30. Tereny głównych elementów komunikacji VI (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **2KD(Z)**).

Droga zbiorcza – projektowana.

31. Tereny głównych elementów komunikacji VII (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1KD(L)**).

Droga lokalna istniejąca. Dopuszcza się zmianę klasy drogi oraz zmianę przebiegu trasy.

32. Tereny głównych elementów komunikacji VIII (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **2KD(L)**).

Droga lokalna projektowana.

33. Tereny głównych elementów komunikacji IX (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **1KK**).

Tereny kolejowe (w tym oznaczone linie kolejowe), na których obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z potrzebami funkcji kolei i jej zarządcy oraz obowiązującymi przepisami.

34. Tereny infrastruktury technicznej I (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **IT**).

Tereny infrastruktury technicznej obejmują obszary lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

35. Tereny infrastruktury technicznej II (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **IT/NO**).

Tereny obiektów i urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków.

36. Tereny infrastruktury technicznej III (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **IT/NU**).

Tereny obiektów i urządzeń składowiska odpadów komunalnych.

37. Tereny zamknięte kolei. (oznaczone na mapie zawartej w Studium jako **TZ**).

Po zniesieniu terenów zamkniętych w centrum miasta wskazane przekształcanie terenów w zakresie funkcji – wprowadzenie funkcji zabudowy usługowej i funkcja parkingu.

W ramach Studium Uwarunkowań określono także obszary, na których będą rozwijane funkcje związane z klasyczną teorią miasta.

Funkcja mieszkaniowa.

Funkcja mieszkaniowa skoncentrowana jest głównie w mieście. Występuje w zabudowie wielorodzinnej o średniej i wysokiej intensywności zabudowy oraz w zabudowie jednorodzinnej (w większości o niskiej intensywności zabudowy).

W Nysie dominuje zabudowa niska (do IV - V kondygnacji); jedynie w rejonie ulic Sudecka i Piłsudskiego, na osiedlu Podzamcze oraz przy ul. Ujejskiego i Kościuszki zlokalizowana jest zabudowa wysoka (XI kondygnacyjna). Na terenach osiedli wielorodzinnych zdecydowanie dominują budynki o jednorodnej funkcji mieszkalnej (osiedla Południe, Gałczyńskiego, Podzamcze, Słowiańska). Obok budynków o jednorodnej funkcji mieszkalnej występują budynki mieszkalne z uzupełniającą funkcją usługową (w parterach). Obserwuje się tendencję przebudowy i adaptacji mieszkań w parterach i na wyższych kondygnacjach, zlokalizowanych przy ciągach handlowych, z przeznaczeniem na lokale usługowe.

Dobitym przykładem jest przebudowa parterów w budynkach mieszkalnych przy ulicy Celnej. Nowe realizacje zabudowy mieszkalnej uwzględniają wprowadzenie usług towarzyszących.

Zabudowa jednorodzinna wykształcona została głównie w formie wolnostojącej, rzadziej bliźniaczej i szeregowej. Główne koncentracje zabudowy jednorodzinnej są na osiedlach domków jednorodzinnych w Jędrzychowie, w rejonie ulicy Orzeszkowej i Mickiewicza, w rejonie ulicy Wojska Polskiego, w rejonie ulic Rodziewiczówny, Kozielskiej, 11 Listopada, Długosza.

Peryferyjnie występuje w mieście zabudowa zagrodowa, która jest sukcesywnie przekształcana w zabudowę jednorodziną. Część zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej przekształcana jest również na cele usługowe.

Uzupełniające znaczenie w skali miasta ma funkcja związana z mieszkalnictwem zbiorowym. W mieście, bowiem grupują się takie obiekty jak: hotele, klasztory, domy opieki społecznej, internaty.

Generalnie w układzie przestrzennym miasta zabudowa mieszkaniowa jest korzystnie zlokalizowana w stosunku do uciążliwych funkcji miejskich tj. przemysłu i składów. Miasto posiada znaczne rezerwy dla rozwoju mieszkalnictwa w 2 kierunkach - południowym i północnym. Kierunek północny, najlepszy fizjograficznie, jest możliwy do zagospodarowania po wykonaniu pełnego uzbrojenia. Kierunek południowy o gorszych warunkach fizjograficznych, możliwy jest do zagospodarowania, po realizacji uzbrojenia terenu.

W przypadku gminy Nysa czynnikami decydującymi w głównej mierze o potrzebie wyznaczenia i rezerwowania terenów przeznaczonych pod lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej, pomimo prognozowanej malejącej liczby ludności, będącej konsekwencją dotychczasowych procesów demograficznych są:

- przewidywane dążenie do modelu gospodarstw rodzinnych mieszkających samodzielnie - szacowany deficyt wynosi około 1000 mieszkań;
- konieczność wymiany zasobów mieszkaniowych złej jakości (wiek i stopień zużycia technicznego budynków) na nowe - szacowany deficyt kolejne minimum 1000 mieszkań;

Na terenie miasta Nysa planuje się rozwój terenów mieszkaniowych z przewagą terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej o niskiej intensywności, w kierunku południowym i północnym, w rejonie ul. Rodziewiczówny, ul. Długosza, ul. Mickiewicza, ul. Otmuchowskiej oraz w północnej części miasta na terenach powojkowych. Kierunek północny, najlepszy fizjograficznie, jest możliwy do zagospodarowania po wykonaniu pełnego uzbrojenia, a kierunek południowy o gorszych warunkach fizjograficznych, po realizacji kanalizacji sanitarnej. Powinny być one zabudowywane etapowo, na podstawie istniejących i nowo opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nastąpi to po wykorzystaniu rezerw lokalizacyjnych na terenach wymagających wypełnienia tkanką budowlaną, zapewnieniu dostaw mediów infrastruktury technicznej i społecznej oraz po wybudowaniu dróg. Rozwój zabudowy

jednorodzinnej przewiduje się również, jako sukcesywne przekształcanie peryferyjnej zabudowy zagrodowej oraz wtórne podziały gruntów przeznaczone na nowe działki budowlane pod budownictwo jednorodzinne.

Dla terenów zabudowy istniejącej w mieście zaleca się:

- realizację zabudowy wielorodzinnej nie wyższej niż 5 kondygnacji nadziemnych;
- realizacja zabudowy na terenach znajdujących się w granicach stref ochrony konserwatorskiej zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi;
- dopuszczanie realizacji plombowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej wśród istniejącej zabudowy;
- zakaz lokalizacji obiektów usługowych i produkcyjnych stwarzających zagrożenie dla zdrowia ludzkiego lub związanych z intensywnym, transportem dostawczym na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wielorodzinnej;
- nawiązanie nowo realizowanej zabudowy oraz obiektów modernizowanych i adaptowanych, w formie architektonicznej do otaczającej zabudowy;
- przewiduje się stopniowe wypełnianie luk w zabudowie śródmiejskiej i w centrum miasta jak również możliwość przekształcenia terenów przemysłowych, przeznaczonych do rewitalizacji, na tereny mieszkaniowe,
- realizację inwestycji (budowy, modernizacje, rozbudowy) oraz innych prac polegających na zmianie sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów w granicach wyznaczonych stref konserwatorskich w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- doprowadzenie istniejących zasobów mieszkaniowych do standardów odpowiadających współczesnemu poziomowi rozwoju technicznego i cywilizacyjnego, tak pod względem wyposażenia, jak też parametrów eksploatacyjnych (zwiększenie powierzchni użytkowej w m² na 1 osobę, zmniejszenie przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie),
- uzupełnienie miejskich zespołów wieloblokowej zabudowy wielorodzinnej terenami zabawowo-rekreacyjnymi oraz obiektami usługowymi o wysokich walorach estetyczno – użytkowych z jednoczesną eliminacją lub wymianą zabudowy zdegradowanej w obrębie dotychczasowego zainwestowania;
- podnoszenie wartości użytkowych istniejącej substancji mieszkaniowej (we wszystkich sektorach własnościowych) poprzez wykonywanie remontów, modernizacji, rozbudowy oraz adaptacji;
- dopuszczenie przekształceń funkcji mieszkaniowej w zabudowie jednorodzinnej oraz w parterach i na wyższych kondygnacjach zabudowy wielorodzinnej zlokalizowanej przy ciągach handlowych, z przeznaczeniem na lokale usługowe;
- opracowanie zakresu prac modernizacyjnych budynków mieszkalnych na terenie miasta, z rejestrem budynków wytypowanych ze względu na stan techniczny do likwidacji (wyburzenia), rejestru budynków przeznaczonych do remontów kapitałnych, wytypowanych do nadbudowy, rozbudowy, itp.;
- zagospodarowanie obszaru rynku i terenów przyległych powinno być prowadzone w sposób szczególny poprzez koordynację procesu inwestycyjnego w zakresie

rozwiązań urbanistycznych, architektonicznych i funkcjonalnych i zapewniać ich najwyższą jakość,

- zagospodarowanie zwłaszcza centralnych obszarów miasta winno uwzględniać odtwarzanie detalu architektonicznego, „małej architektury” i zieleni,
- zachowanie starych alei i parków ze względu na walory krajobrazowe oraz ekologiczne.

Dla terenów położonych w strefach planowanego rozwoju przestrzennego miasta postuluje się:

- realizację nowej zabudowy o formie architektonicznej nawiązującej do zabudowy miasta;
- realizację obiektów o maksymalnej wysokości do 3 kondygnacji w zabudowie jednorodzinnej i 5 kondygnacji w zabudowie wielorodzinnej o niskiej intensywności, wliczając w to poddasze użytkowe, zalecane symetryczne kształtowanie połaci dachowych,
- dopuszczenie realizacji zabudowy o dachach płaskich w przypadku lokalizowania nowych zespołów zabudowy;
- minimalną powierzchnię nowo wydzielanej działki budowlanej w zabudowie mieszkaniowej 600m²;
- minimalną powierzchnię nowo wydzielanej działki budowlanej z usługami 1500m²;
- nie przekraczanie 70% powierzchni działki pod zabudowę,
- możliwość niespełnienia powyższych wymogów, w przypadku zabudowy uzupełniającej,
- w przypadkach braku możliwości podłączenia do kanalizacji sanitarnej lub w czasie poprzedzającym podłączenie, dla nowo realizowanych budynków zapewnienie odprowadzania ścieków bytowo – gospodarczych do szczelnego, bezodpływowego zbiornika na nieczystości, z zapewnionym wywozem nieczystości do punktu zlewnego najbliższej oczyszczalni ścieków;
- ograniczanie możliwości realizacji indywidualnych wjazdów z terenów położonych przy drogach wojewódzkich, włączeń należy dokonywać poprzez zorganizowane drogi dojazdowe.

Funkcja usługowa.

Głównym ośrodkiem usługowym w gminie jest miasto Nysa, co wynika z pełnionej roli ośrodka powiatowego oraz centrum usługowego o znaczeniu ponadlokalnym. Z punktu widzenia gospodarki przestrzennej nie przewiduje się dodatkowych potrzeb terenowych związanych z funkcjonowaniem administracji samorządowej, powiatowej i państwowej, usług bezpieczeństwa publicznego, sądownictwa i wymiaru sprawiedliwości. Funkcje te powinny być nadal rozwijane z wykorzystaniem istniejących obiektów oraz poprzez adaptację śródmiejskich obiektów o wysokich walorach historycznych.

Na terenie miasta Nysy zakłada się dalszą rozbudowę usług ponadpodstawowych posiadających ogólnogminny i ogólnopowiatowy charakter, które powinny podlegać sukcesywnemu rozwojowi:

1. w zakresie usług zdrowia i opieki społecznej:
 - utrzymanie i rozbudowa dotychczas funkcjonującego szpitala, specjalistycznych przychodni zdrowia, domów opieki społecznej, hospicjum;
 - rozwój funkcji poprzez powstanie nowych, zakładów opiekuńczo-leczniczych, rozwój niepublicznych specjalistycznych zakładów opieki zdrowotnej oraz praktyk lekarzy rodzinnych, oraz rozbudowę infrastruktury związanej z gminną pomocą społeczną;
2. w zakresie usług nauki i oświaty:
 - rozwój szkolnictwa wyższego oraz oświaty ponadgimnazjalnej w ramach adaptacji obiektów zabytkowych zabudowy śródmiejskiej;
3. w zakresie usług kultury i rozrywki:
 - utrzymanie i rozwój tych usług poprzez łączenie działalności instytucji kulturalnych z innymi rodzajami aktywności, szczególnie w dziedzinach: sportu, rekreacji, gastronomii lub rozrywki,
 - budowa biblioteki,
 - adaptacje wartościowych obiektów zabytkowych na bazę lokalową przeznaczoną na potrzeby rozrywki poprzez zmianę dotychczasowych funkcji (np. mieszkaniowych, produkcyjnych, magazynowych) zlokalizowanych w strefie rynku i śródmieścia,
 - przekształcenie części terenów miejskich fortyfikacji na centrum usług hotelowo-konferencyjnych,
 - adaptacje obiektów miejskich fortyfikacji na funkcje usługowe z zakresu kultury, gastronomii, handlu,
 - zmianę przeznaczenia terenów sportowych w bliskim sąsiedztwie zabudowy śródmiejskiej na tereny przeznaczone pod lokalizację obiektu wielofunkcyjnego łączącego funkcje komercyjne z rozrywkowymi, kulturalnymi i sportowymi;
4. w zakresie usług rekreacji i sportu:
 - rozwój i rozbudowa przyszkolnej bazy sportowej,
 - modernizacja obiektów sportowych (stadion, pływalnia, kąpielisko, itp.),
 - budowa wielofunkcyjnej hali sportowej wraz z zapleczem gastronomiczno–hotelowym przy modernizowanym stadionie,
 - stworzenie przestrzeni otwartej dla organizacji imprez sportowo–rekreacyjnych, zawodów sportowych, imprez sportowo–turystycznych na terenach nadbrzeża rzeki Nysy Kłodzkiej oraz miejskich fortyfikacji,
 - zagospodarowanie rekreacyjne nadbrzeży rzeki Nysy Kłodzkiej w sąsiedztwie zabytkowych fortów i zieleni parkowej z możliwością lokalizacji przystani kajakowej, placów zabaw oraz wzbogacających funkcję podstawową obiektów gastronomicznych i kulturalnych,
 - przeznaczenie terenów dawnych fortyfikacji na usługi wypoczynku, sportu i rekreacji wraz z zespołem parkowym,
 - przystosowanie części dawnych fortyfikacji na potrzeby sportów ekstremalnych;

- rozbudowa ścieżek rowerowych,
5. w zakresie usług handlu i gastronomii:
- utrzymanie i rozwój ponadpodstawowych usług handlu i gastronomii,
 - budowa wielkopowierzchniowego obiektu handlowo-usługowego o charakterze ogólnoregionalnym,
 - budowa wielkopowierzchniowych obiektów handlowo-usługowych o charakterze ponadlokalnym,
 - adaptacja zabytkowych obiektów na funkcje gastronomiczne lokalizowane na terenach w sąsiedztwie zabytkowych układów zieleni i układów urbanistycznych;
 - adaptacja zabytkowych obiektów na funkcje kulturalno-gastronomiczne na terenach sąsiadujących z nadbrzeżem rzeki Nysy Kłodzkiej.
6. w zakresie usług rzemiosła :
- utrzymanie i rozwój nieuciążliwych form usług rzemieślniczych na terenach zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej nie może prowadzić do pogarszania warunków zamieszkiwania okolicznych mieszkańców,
 - rozwój na terenach planowanych pod aktywności gospodarcze.

Projektowane tereny usług wielkopowierzchniowych w mieście Nysa są jedynymi obszarami w gminie, na których dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Funkcja turystyczna.

Rozwój funkcji turystycznej w mieście Nysa planuje się poprzez:

- podwyższenie standardu usług turystycznych i rozszerzenia zakresu działalności,
- podwyższenie standardu istniejącej bazy noclegowej i jej rozbudowa,
- budowę nowych funkcjonalnych obiektów sportowo–rekreacyjnych w mieście;
- budowę hotelu o reprezentacyjnym standardzie jako uzupełnienie istniejącej bazy całorocznych obiektów noclegowych oraz zabezpieczenie centrum konferencyjno–biznesowego,
- wprowadzanie funkcji usług turystycznych do obiektów zabytkowych,
- podwyższenie standardów obiektów zabytkowych, dostosowując infrastrukturę do wymogów architektonicznych, ekologicznych oraz ogólnych uwarunkowań ładu przestrzennego,
- udostępnienie i zrewitalizowanie dla potrzeb turystycznych dawnych fortyfikacji miejskich (unikatowych w skali ogólnopolskiej) poprzez realizację na ich obszarze obiektów kulturowych i usługowych,
- przystosowanie części dawnych fortyfikacji na potrzeby turystyki kwalifikowanej,
- adaptacje wartościowych obiektów zabytkowych na bazę noclegową o zróżnicowanym standardzie (schroniska młodzieżowe lub ekskluzywne hotele) poprzez zmianę dotychczasowych funkcji (np. mieszkaniowych, produkcyjnych, magazynowych) zlokalizowanych w strefie rynku i śródmieścia,
- wyznaczenie nowych tras spacerowych i turystycznych na terenie miasta: szlaku „Śladami błogosławionej Marii Luizy Merkert” na terenie Nysy, z którymi związana

była błogosławiona a jednocześnie ukazującego 18 atrakcyjnych miejsc w mieście oraz organizację produktu turystycznego wokół szlaku św. Jakuba biegnącego z Nysy do Santiago de Compostela. Dodatkowo planuje się rozbudowę i modernizację istniejących tras ze szczególnym uwzględnieniem trasy „Nysa – Śląski Rzym na styku europejskich kultur i tradycji” ukazującej perły architektury europejskiej z wpływami włoskimi, morawskimi, północnoniemieckimi i typowo śląskimi oraz trasy „Szlak Eichendorffa”, będącej odtworzeniem przedwojennej trasy spacerowej prowadzącej przez system fortyfikacji zwany obwałowaniami jerozolimskimi zewnętrznymi.

- zabezpieczenie obsługi ruchu turystycznego poprzez realizację urządzeń obsługi motoryzacji i technicznego zaplecza motoryzacji - stacje paliw, MOP, motele, parkingi);

Funkcja przemysłowa - produkcyjna.

Planowany rozwój funkcji przemysłowej, niegdyś zaliczanej do wiodących funkcji miasta, możliwy jest w oparciu o walory, do których należą:

- korzystne warunki transportu kolejowego i drogowego,
- istniejące zasoby majątku trwałego, umożliwiającego adaptację,
- duże możliwości terenowe rozbudowy istniejącego przemysłu i lokalizacji nowego,
- zaplecze siły roboczej w Nysie i rejonie,
- dobre warunki rekrutacji kadr kwalifikowanych (szkolnictwo wyższe i średnie zawodowe).

Główna koncentracja przemysłu planowana jest na obszarze podmiejskim i miejskim Nysy, w dzielnicy przemysłowo-składowej, korzystnie wykształconej w części południowej, w rejonie ulic Piłsudskiego, Kruczkowskiego, Nowowiejskiej i Jagiellońskiej oraz w północnej części miasta: ul. Słowiańska, ul. Szlak Chrobrego, a także w południowo- wschodniej części miasta w rejonie ul. Jagiellońskiej i Dubois, gdzie ulokowano podstrefę Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej⁶.

Tereny przemysłowe powinny rozwijać się w oparciu o planowane tereny aktywności gospodarczej, zlokalizowane na terenach położonych na południe od obwodnicy drogi krajowej nr 46 i bezpośrednim sąsiedztwie planowanych węzłów komunikacyjnych obwodnicy, oraz w południowej części miasta na terenach przyległych do terenu planowanego kanału ulgi. Ponadto rezerwy lokalizacyjne pod działalności gospodarcze zlokalizowane są także na terenach nieczynnych zakładów przemysłowych, które powinny być wykorzystane w pierwszej kolejności, w ramach rehabilitacji tej zabudowy. Na planowanych obszarach oczekuje się rozwoju nowoczesnych i zaawansowanych technologicznie inwestycji związanych z działalnością produkcyjną.

⁶ Nastąpiła zmiana obszaru WSSE uchwałą Rady Miejskiej w Nysie z dnia 28 lutego 2007r nr VI/46/07 z obszaru ul. Zwycięstwa na obszar ul. Jagiellońskiej i Dubois.

Dla terenów przemysłowych istniejących w mieście zaleca się:

- restrukturyzację i dostosowanie do obowiązujących norm unijnych istniejących zakładów przemysłowych,
- rozwój przemysłu z zastosowaniem nowych technologii nie zagrażających środowisku naturalnemu,
- tereny, na których występuje zwarta zabudowa przemysłowa, w dalszym ciągu powinny spełniać funkcje ogólnogospodarcze,
- wprowadzanie zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie planowanej i istniejącej zabudowy mieszkaniowej, dostosowanej do rodzaju uciążliwości zakładów produkcyjnych.

Dla terenów położonych w strefach planowanego rozwoju przestrzennego postuluje się:

- rozwój nowych aktywności gospodarczych z zastosowaniem nowoczesnych technologii nie zagrażających środowisku naturalnemu,
- rozwój nowych terenów aktywności gospodarczej w sposób etapowy na podstawie istniejących i nowo opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zabezpieczających dostawę mediów infrastruktury technicznej, komunikacyjnej oraz usuwanie i unieszkodliwianie odpadów, jak również wpływ skutków oddziaływania obiektów na środowisko naturalne,
- ukierunkowanie funkcji przemysłowej na przemysł nieuciążliwy, nie powodujący strat w środowisku przyrodniczym,
- wprowadzanie zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej, dostosowanej do rodzaju uciążliwości zakładów produkcyjnych.

1.1.2 Strefy ochrony konserwatorskiej

Przyjęte Uchwałą nr LXI/787/2002 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 27 sierpnia 2002 roku Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nysa ze zmianą zatwierdzoną Uchwałą nr XIII/188/03 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 29 sierpnia 2003 roku wprowadziło zróżnicowane pod względem przedmiotu ochrony i reżimów ochronnych strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej

W strefie „A” zakłada się bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej. Działania konserwatorskie w strefie „A” zmierzają do zachowania i uczytelnienia historycznego układu przestrzennego oraz do konserwacji jego głównych elementów: zabudowy, rozplanowania, przebiegu głównych ciągów komunikacyjnych, kompozycji wewnątrz urbanistycznych, historycznych linii zabudowy, układów zieleni zabytkowej, kamiennej nawierzchni, małej architektury. Dąży się też do utrzymania historycznych podziałów własnościowych i sposobu użytkowania gruntów. Wszelka działalność inwestycyjna, budowlana, jak również przebudowy, remonty, adaptacje, dostosowywania do współczesnych funkcji, czy też rozbiórki oraz dokonywania podziałów nieruchomości znajdujących się w obszarze strefy, wymagają uzgodnienia

z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Strefa „A” jest równoznaczna ze strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej tak więc na wszelkie prace ziemne w jej obszarze wymagane jest uzyskanie pozwolenia konserwatorskiego na prace archeologiczne i wykopaliskowe. Strefa „A” wyznaczona została tylko na terenie miasta Nysa i obejmuje obszary:

- rekonstrukcji historycznego układu urbanistycznego Starego Miasta;
- budowle i obiekty fortyfikacyjne rozciągające się wokół granic miasta.

Strefa „B” – ochrony konserwatorskiej

Działalność konserwatorska w strefie „B” zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim: zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek siedliskowych. Zmierza też do restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów. Na obszarze strefy „B” wprowadza się wymóg uzgadniania z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich działań inwestycyjnych, remontów, przebudów, rozbiórek oraz zmiany funkcji obiektów figurujących w ewidencji wojewódzkiej i gminnej, jak i wznoszenia nowych obiektów. Na terenie miasta Nysa strefa „B” obejmuje obszar najlepiej zachowanych elementów zabytkowych Starego Miasta i Śródmieścia;

Strefa „K” – ochrony krajobrazu kulturowego

Obejmuje ona obszar krajobrazu związanego integralnie z zespołem zabytkowym znajdującym się w jego otoczeniu lub obszary o charakterystycznym wyglądzie, ukształtowane w wyniku działalności człowieka. Działania konserwatorskie w strefie „K” obejmują restauracje zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: rozłogi pól, układ dróg, miedz, zadrzewień śródpolnych, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i formy użytkowania. Na obszarze strefy „K” wymagane jest uzgadnianie inwestycji z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Na terenie miasta Nysa strefa „K” obejmuje tereny od zachodniej granicy miasta wzdłuż rzeki Nysy Kłodzkiej, łącząc się z granicą ochrony krajobrazu Jeziora Nyskiego, to jest z terenami o dużych wartościach krajobrazowych i rekreacyjnych;

Strefa „E” – ochrony ekspozycji zabytkowych układów

Strefa ochrony ekspozycji układu zabytkowego obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o szczególnych wartościach krajobrazowych. Są to obszary wykluczone z zainwestowania i zalesiania. Na terenie miasta Nysa strefa „E” obejmuje panoramy i otwarcia widokowe miasta zasadniczo wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Strefa „OW” – obszar nawarstwień kulturowych:

Strefa „OW” obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości stanowisk archeologicznych podlegających ochronie konserwatorskiej, a charakteryzujących się

własną formą krajobrazową. Obiekty, dla których wyznaczono strefę „OW” wyłączone są z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Na terenie miasta strefa „OW” pokrywa się z granicami strefy „A” i „B” ochrony konserwatorskiej.

1.1.3 System przyrodniczy miasta

Klimat

Klimat Nysy, podobnie jak całej polski jest przejściowy, kontynentalno-morski, kształtowany na przemian przez masy powietrza napływające z Oceanu Atlantyckiego lub wschodniej Europy i Azji. Rejon Nysy należy do cieplejszych w Polsce i charakteryzuje się: przewagą wpływów oceanicznych, mniejszymi od przeciętnych amplitudami temperatur, wczesną wiosną, długim ciepłym latem, łagodną i krótką zimą oraz malejącymi opadami w kierunku centrum kraju.

Nysa Kłodzka

Głównym ciekim wodnym przepływającym przez Nysę jest Nysa Kłodzka. Charakterystyczna dla Nysy Kłodzkiej jest bardzo duża amplituda przepływów niskich i wysokich świadcząca o gwałtowności rzeki. W układzie rocznym przeważa odpływ półroczny letniego, który stanowi 55 % rocznego odpływu. Okres podwyższonych przepływów przypada na miesiące wiosenne i letnie (od kwietnia do sierpnia). Wartości średnich przepływów w tym okresie kształtują się na poziomie 114 % (sierpień) do 142 % (maj) średniego rocznego przepływu. Okres niskich przepływów przypada na jesień i zimę. Niższymi od średniej rocznej przepływami charakteryzuje się także marzec. Jest to związane z niższymi opadami w okresie jesiennym, a także retencją wody w pokrywie śnieżnej zimą i wczesną wiosną, gdyż znaczny obszar zlewni Nysy Kłodzkiej stanowią obszary górskie. Wartości średnich przepływów w miesiącach jesiennych i zimowych kształtują się na poziomie od 93 % (wrzesień) do 69 % (luty) i 67 % (październik) średniego rocznego przepływu. Należy zaznaczyć, że dane dotyczące absolutnych maksimum zostały zweryfikowane podczas powodzi z lipca 1997 roku. Jak wynika z obliczeń stan maksymalny w czasie powodzi osiągnął 10-11.07.1997 roku wartość 687 cm, przekraczając dotychczasowe maksimum o 94 %, a maksymalny przepływ osiągnął $1500 \text{ m}^3\text{s}^{-1}$, co stanowi o ponad 100 % więcej od dotychczasowego WWQ⁷.

Jezioro Nyskie

Miasto Nysa sąsiaduje z jednym z trzech dużych zbiorników zaporowych województwa opolskiego – Jeziora Nyskiego. Podobnie jak pozostałe należy do zbiorników wielofunkcyjnych. Podstawowymi funkcjami zbiornika są: ochrona przeciwpowodziowa oraz utrzymanie żeglugi na Odrze. Czasza zbiornika została osadzona na madach, żwirach z otoczkami, piaskach pylastych oraz glinach zwałowych, pod którymi występują ropy trzeciorzędowe. Na obszarze gminy Nysa zlokalizowana jest około połowa jego powierzchni. Zbiornik został zbudowany w 1971 roku i początkowo nosił nazwę Jeziora Głębinowskiego. Zamyka on 72 %

⁷ Przepływ najwyższy z wysokich z wielolecia.

powierzchni zlewni Nysy Kłodzkiej, co stanowi 3253 km². Zapora została zlokalizowana na 63,0 km biegu rzeki. Jezioro Nyskie charakteryzuje się następującymi parametrami:

- maksymalny poziom piętrzenia – 199,00 m n.p.m.;
- maksymalna wysokość piętrzenia – 13,3 m;
- normalny poziom piętrzenia – 197,50 m n.p.m.;
- całkowita pojemność – 111 mln m³;
- pojemność powodziowa – 28 mln m³;
- pojemność martwa – 5 mln m³;
- pojemność całkowita przy normalnym poziomie piętrzenia – 83 mln m³;
- powierzchnia lustra wody – 2042 ha;
- wysokość parowania z powierzchni – 1 m³/s (około 3 mln m³/rok).

Zbiornik Nyski magazynuje 12,4 % odpływu rzecznej Nysy Kłodzkiej wynoszącego 855 mln m³.

Obszary szczególnie cenne przyrodniczo

Otmuchowsko - Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu

Część miasta obejmuje Otmuchowsko - Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu. Obszar ten objęto ochroną na mocy uchwały nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku na powierzchni całkowitej 11785,3 ha. Otmuchowsko - Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje dwa zbiorniki zaporowe (Jezioro Otmuchowskie i Jezioro Nyskie) oraz tereny bezpośrednio do nich przyległe. Jest to trzeci co do wielkości OCHK w województwie opolskim. Celem powołania tej formy ochrony przyrody było utrzymanie w nim wysokich walorów krajobrazowych dla rekreacji i turystyki, a zwłaszcza ochrona terenów, które stanowią ostoje dla ptactwa wodnego i błotnego.

Do osobliwości florystycznych Otmuchowsko - Nyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zaliczyć można występującego tu na jedynym w Polsce stanowisku wątrobowca. Poza tym rosną tutaj: kruszczyk szerokolistny i goryczka wąskolistna. Badania florystyczne przyniosły także ciekawe odkrycia bardzo rzadkich w Polsce zbiorowisk namuliskowych z ginącymi gatunkami: namulnikiem brzegowym, ponikłem jajowatym, ciborą brunatną i turzycą ciborowatą. Brzegi i okolice zbiorników wodnych pozbawione są roślinności drzewiastej. Jedynie strefę tak zwanej cofki porastają łożowiska i zarośla łąkowe.

Najwartościowszą grupą zwierząt omawianego obszaru są ptaki. Teren ten jest miejscem postoju i koncentracji przelotnych ptaków wodnych i błotnych. Notowano tu do 30000 dzikich kaczek, 4000 dzikich gęsi, 40000 mew i 10000 siewkowatych, w tym głównie czajek. Zbiorniki zaporowe są również zimowiskiem kilkunastu tysięcy kaczek i około 500 traczy nurogęsi. Stwierdzono tu niezwykle rzadkie w Polsce gatunki: mewę orlicę, biegusa bairda, kuliczka płowego, świergotka tajgowego, czajkę towarzyską, siewkę azjatycką, kulika cienkodziobego, płatkonoga płaskodziobego, rybitwę krótkodziobą, wydrzyka wielkiego, orła cesarskiego, raroga, czaplę nadobną i rybitwę popielatą. Awifauna

lęgowa reprezentowana jest przez: mewy pospolite, sieweczkę obroźną, rybitwy zwyczajne, kaczkę płaskonosą, dziwonię i remiza. Specyficzną osobliwością jest kolonia czapli siwej. W niewielkich dopływach zbiorników żyją chronione gatunki ryb: śliz, strzebla potokowa, głowacz pręgopłetwy i kiełb⁸.

Obszary Natura 2000

Przed 1 maja 2004 roku Polska przekazała do Komisji Europejskiej listę obszarów NATURA 2000, które jeśli zostaną zaakceptowane przez Komisję, zostaną objęte ochroną. Wśród nich jest obszar o nazwie „Forty Nyskie” o łącznej powierzchni 55,43 ha (kod obszaru PLH 160001). Kod PLH oznacza, że jest to obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO). Są to obszary ważne dla odtworzenia typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i sieci wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, w całym ich naturalnym zasięgu.

Forty Nyskie to rozległy XVIII-XIX wieczny kompleks budowli obronnych, wzniesiony w obniżeniu dolinowym Nysy Kłodzkiej. Obecnie leży w granicach miasta Nysa. Charakteryzuje się specyficznym mikroklimatem. Głównym walorem obszaru jest jedno z ważniejszych na Śląsku zimowisk nietoperzy. Spośród występujących nietoperzy zinwentaryzowano 5 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- podkowiec mały;
- mopek;
- nocek orzęsiony;
- nocek Bechsteina;
- nocek duży.

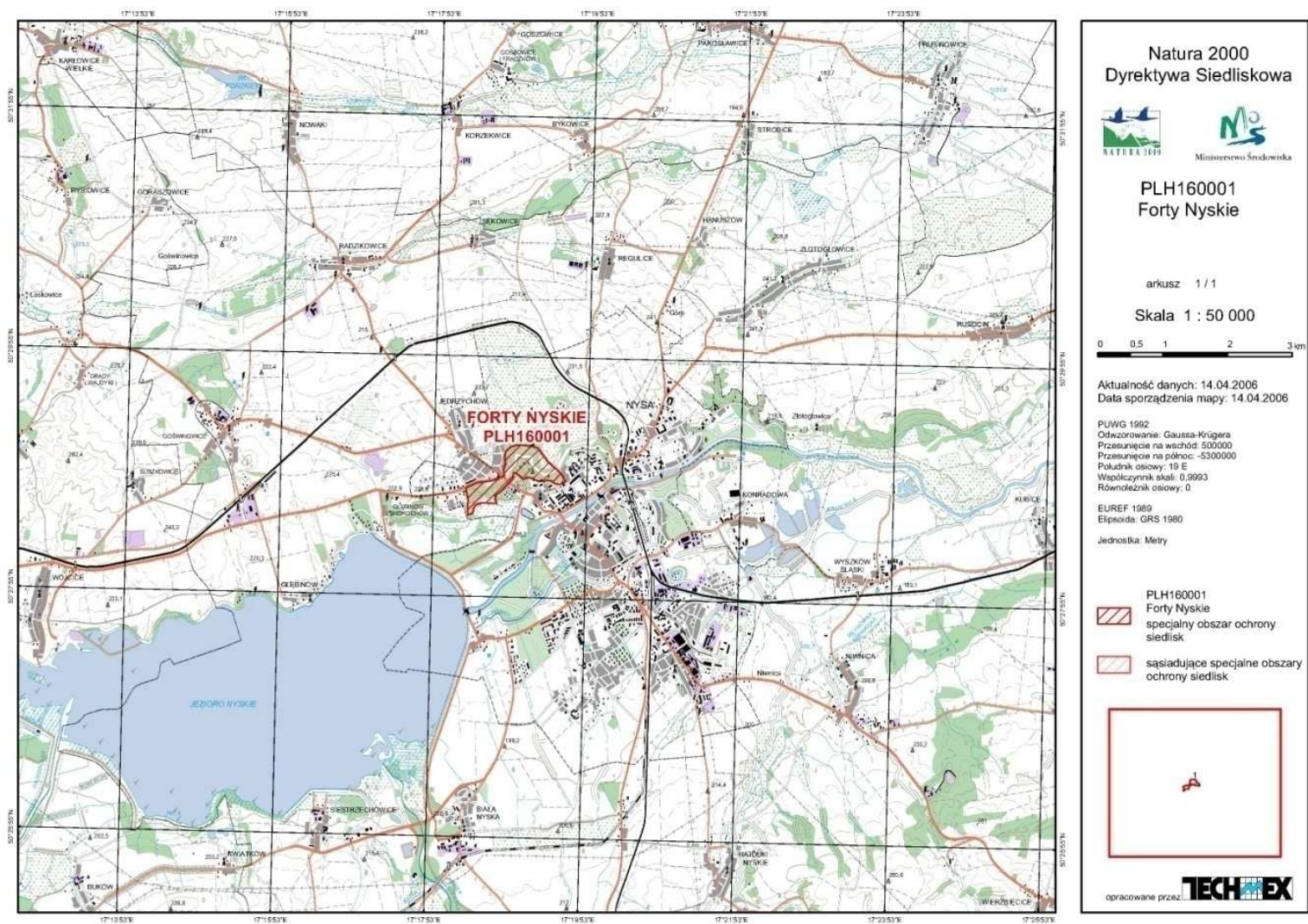
Na terenie ostoi stwierdzono ponadto występowanie 1 siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG – grądu środkowoeuropejskiego. Ponadto z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG występują tu 3 gatunki ptaków lęgowych:

- dzięcioł zielonosiwy;
- dzięcioł czarny;
- dzięcioł średni.

Gatunki te są również prawnie chronione w Polsce.

⁸ Koziarski S., Makowiecki J. Walory przyrodniczo - krajobrazowe Otmuchowsko - Nyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Opole UO 2001.

Rysunek 1-5. Lokalizacja obszaru „Forty Nyskie” PLH 160001.

Źródło: <http://natura2000.mos.gov.pl>

Z dniem 13 listopada 2008 roku został utworzony specjalny obszar ochrony ptaków Zbiornik Nyski (kod obszaru PLB160002)⁹. Obejmuje on obszar 2.127,9 ha położony na terenie gmin Nysa i Otmuchów. Obszar stanowi duży zbiornik zaporowy na Nysie Kłodzkiej. Otaczają go wzgórza, w większości użytkowane rolniczo. W zachodniej części zbiornika znajduje się kilka, sztucznie utworzonych wysp (w wyniku eksploatacji żwiru). Południowy i zachodni brzeg zajmują zarośla wierzbowe i słabo rozwinięta roślinność wodna. Wahania poziomu wody w zbiorniku są znaczne. Przy niskim stanie wody, linia brzegowa jest urozmaicona: pojawiają się liczne zatoki, wysepki i wypłylenia. W części przy zaporze wchodzi on w obręb miasta¹⁰.

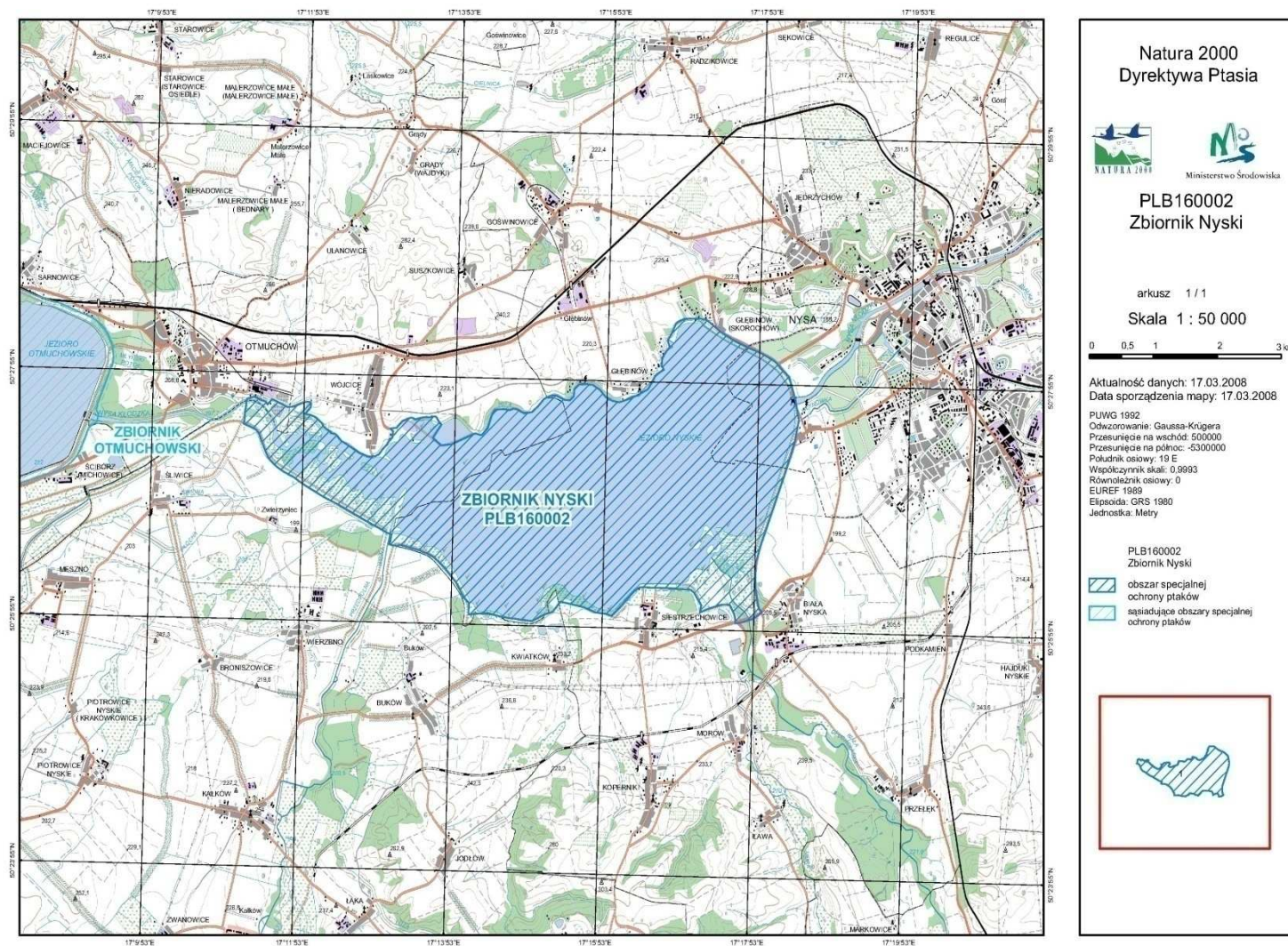
W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 15 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Ostoja jest ważnym miejscem dla migrujących kaczek Anatidae, zwłaszcza w okresie jesiennym i zimowym (do 60000 osobników) oraz dla siewkowych Charadrii na jesiennym przelocie.

Gniazduje powyżej 1% populacji krajowej mewy czarnogłowej (C6); stosunkowo wysoką liczebność osiąga rybitwa rzeczna. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C3) gęsi zbożowej i krzyżówki; stosunkowo duże koncentracje osiąga: czapla biała, łączak, biegus malutki, biegus zmienny, brodziec piskliwy, cyraneczka, czajka, kulik wielki, kwokacz, siewnica (C7); ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20 000 osobników (do 60 000) zarówno w okresie wędrówki jak i zimowania (C4).

⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000. Dz. U z 2008r., nr 198. poz. 1226.

¹⁰ Według informacji Wydziału Architektury i Urbanistyki UM w Nysie.

Rysunek 1-6. Lokalizacja obszaru „Zbiornik Nyski” PLB 160002.

Natura 2000
Dyrektywa Ptasia

Ministerstwo Środowiska

PLB160002
Zbiornik Nyski

arkusz 1 / 1
Skala 1 : 50 000

0 0.5 1 2 3 km

Aktualność danych: 17.03.2008
Data sporządzenia mapy: 17.03.2008

PUWG 1992
Odwzorowanie: Gauss-Krügera
Przesunięcie na wschód: 500000
Przesunięcie na północ: -5300000
Południk osiowy: 19 E
Współczynnik skali: 0,9993
Równoleżnik osiowy: 0
EUREF 1989
Elipsoida: GRS 1980
Jednostka: Metry

PLB160002
Zbiornik Nyski

 obszar specjalnej
ochrony ptaków

 sąsiadujące obszary specjalnej
ochrony ptaków

Źródło: <http://natura2000.mos.gov.pl>

Pomniki przyrody

Tabela 1-1. Pomniki przyrody na terenie miasta Nysa.

Gatunek drzewa	Lokalizacja	Obwód (cm)	Wysokość (m)
Buk zwyczajny	Nysa, zbieg ulic: Poniatowskiego i Kościuszki	335	18
Dąb szypułkowy	Nysa, Park Miejski	406	30
Sosna pospolita	Nysa, Górka Otmuchowska k. Altany Eichendorfa	258	20
Miłorząb	Nysa ul. Piastowska	237	20

Źródło: Materiały. niepublikowane Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Nysie.

Parki objęte ochroną konserwatorską

Park Miejski w Nysie.

Powierzchnia parku wynosi 42 ha. Park powstał na terenach podmokłych. Najstarsza, reprezentacyjna część parku powstała w XIX wieku, a południowa (leśna) około 1920 roku. Park posiada nieregularny kształt i jest rozdzielony na 2 części przez ul. Powstańców Śląskich. Wejście do parku prowadzi od ul. Bohaterów Warszawy, a sam park położony jest w południowej części miasta w odległości około 1200 m od Rynku. Na terenie parku znajdują się dwa stawy: Staw Łódzkowy i Staw Łabędziowy. Drzewostan parku o kompozycji przestrzennej nawiązującej do form naturalnych rozmieszczony jest w sposób swobodny, w niewielkich grupach i skupieniach jedno lub wielogatunkowych. W reprezentacyjnej części parku rośnie ponad 1200 sztuk drzew w 25 gatunkach liściastych i 9 iglastych. Spośród gatunków aklimatyzowanych występują: skrzydłoorzech kaukaski, cyprysik groszkowy, daglezia zielona i choina kanadyjska. W leśnej części parku rośnie około 2300 sztuk drzew reprezentowanych przez 21 gatunków, w tym 16 liściastych (nr rejestru - 298/95).

Planty miejskie

Powstałe w XIX w. w miejsce zasypanej fosy, która otaczała mury obronne. Dzisiaj planty miejskie z okazałym starodrzewiem; platanami, lipami i kasztanowcami- tworzą ciąg spacerowy wokół średniowiecznych murów. nr rejestru - A-300/95.

1.1.4 Struktura własnościowa gruntów i budynków.

Zasoby mieszkaniowe w Nysie na koniec 2007 roku wyniosły 16 620 mieszkań, z czego 1 519 mieszkań stanowi własność gminy Nysa, a 6 943 lokali to mieszkania spółdzielcze.

Istotnym brakiem jest niewystarczająca liczba lokali socjalnych, na które istnieje wysoki popyt z uwagi na dużą część populacji miasta zaliczającej się do sfery ubóstwa.

Tabela 1-2. Liczba lokali socjalnych oraz komunalnych wraz z ilością mieszkańców.

Rok	Lokale komunalne	Lokale socjalne	Liczba osób zamieszkujących w lokalach komunalnych i socjalnych
2003	1879	91	5233
2004	1705	217	5125
2005	1579	274	5302
2006	1438	274 ¹¹	4919

Źródło: materiały niepublikowane UM w Nysie.

W okresie 2003 – 2006 istniała wyraźna tendencja do wzrostu ilości lokali socjalnych, co odbywało się kosztem lokali komunalnych. Nie wszystkie lokale należące do gminy Nysa znajdują się w budynkach należących do gminy. Część zasobów znajduje się w budynkach będących własnością wspólnot mieszkaniowych. Aktualnie Nyski Zarząd Nieruchomości spółka z o.o. zarządza na terenie miasta Nysa 1504 lokalami komunalnymi o powierzchni użytkowej 77.574,66 m² i 141 lokalami socjalnymi o powierzchni użytkowej 5.594,03 m²¹².

Szczegółową strukturę wyposażenia ww. mieszkań przedstawia tabela 1-3.

Dane wskazują na niski standard obu rodzajów mieszkań. Mieszkania socjalne mają statystycznie wyższy wskaźnik wyposażenia w centralne ogrzewanie oraz w ciepłą wodę, natomiast wyraźnie odbiegają od mieszkań komunalnych w sferze wyposażenia w instalacje gazowe.

¹¹ Dane z początku 2006 roku niezgodne ze stanem faktycznym 31.12.2006.

¹² Pismo NZN nr MK/5695/2008 z dnia 27 listopada 2008.

Tabela 1-3. Infrastruktura mieszkań komunalnych i socjalnych w mieście Nysa w 2008 r.

Liczba mieszkań ogółem	w tym z centralnym ogrzewaniem		W tym z centralnie ciepłą wodą		W tym z gazem sieciowym		W tym z instalacją wodno kanalizacyjną		Ilość osób zamieszkałych	Powierzchnia użytkowa ogółem (w m ²)	Powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca (w m ² /osobę)
	ogółem	udział procentowy	ogółem	udział procentowy	ogółem	udział procentowy	ogółem	udział procentowy			
Mieszkania komunalne											
1504	551	36,7%	278	18,5%	888	59,0%	1478	98,3%	4062	77547,66	19,1
Mieszkania socjalne											
141	57	40,4%	57	40,4%	6	4,3%	125	88,7%	436	5594,03	12,8

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych NZN w Nysie.

W Nysie funkcjonuje ponad 300 wspólnot mieszkaniowych. Największym zasobem mieszkaniowym dysponują spółdzielnie mieszkaniowe: „KEN”¹³ (około 6000 mieszkań), „Piękna”¹⁴ (około 900 mieszkań), „Oświata” (około 250 mieszkań), „Zgoda” (około 120 mieszkań), „Nadzieja” (niespełna 100 mieszkań) i „Perspektywa” (około 65 mieszkań).

Pełną strukturę własnościową mieszkań w mieście Nysa prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1-4. Struktura własnościowa mieszkań miasta Nysa w grudniu 2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Zasoby komunalne	Zasoby spółdzielni mieszkaniowych	Zasoby zakładów w pracy	Zasoby osób fizycznych	Zasoby pozostałych podmiotów
mieszkania	16 620	1 519	6 943	534	7 608	16
izby	59 099	4 192	23 339	1 580	29 927	61
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	1 043 550	81 513	354 628	25 624	580 712	1 073

Źródło: GUS BDR.

Strukturę własności gruntów prezentuje tabela 1-5.

¹³ http://www.zumi.pl/1188950,Spoldzielnia_Mieszkaniowa_Lokatorsko-Wlasnosciowa,Nysa,firma.html

¹⁴ <http://katalog.pf.pl/Nysa/Pi%C4%99kna-Sp%C3%B3%C5%82dzielnia-Mieszkaniowa-F4597039G0B7756-m19.html>

Tabela 1-5. Struktura własności gruntów miasta Nysa na dzień 1 stycznia 2009 r.

Lp.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy lub podgrupy rejestrowej	Powierzchnia ogólna gruntów w ha	Udział procentowy
1	Grunty SP z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	516	18,8
2	Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	200	7,3
3	Grunty gmin i zw. międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	965	35,1
4	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	194	7,1
5	Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych oraz grunty, których właściciele są nieznani	8	0,3
6	Grunty osób fizycznych	573	20,8
7	Grunty spółdzielni	167	6,1
8	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	37	1,3
9	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	26	0,9
10	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	6	0,2
11	Pozostałe	58	2,1
11a	w tym: grunty spółek prawa handlowego	53	1,9
12	Powierzchnia ewidencyjna ogółem	2750	100

Źródło: Zestawienie zbiorcze własności gruntów. Dane Starostwa Powiatowego w Nysie oraz obliczenia własne.

Dominują grunty będące własnością gmin i związków międzygminnych, a następnie osób fizycznych. Istotną część stanowią także grunty będące własnością Skarbu Państwa, które przewyższają własność osób fizycznych, jeżeli doliczy się grunty przekazane w użytkowanie wieczyste.

1.1.5 Komunikacja

Przez miasto przebiegają następujące drogi:

Drogi krajowe:

- nr 41: Nysa – Prudnik – Trzebina (Bartultovice):

Droga krajowa nr 41 jest jedną z najkrótszych w Polsce dróg (33,7 km) o tym statusie. Cały jej odcinek znajduje się w granicach województwa opolskiego. Trasa nr 41 rozprowadza ruch z Nysy w kierunku Prudnika i przejścia granicznego z Czechami (Trzebina/Bartultovice) oraz dalej jako droga nr 40 w kierunku Kędzierzyna – Koźła i Pyskowic. Na terenie miasta droga nr 41 prowadzi przez ulice: Bema, Asnyka, Jagiellońska i Piłsudskiego. Trasa nr 41 znajduje się w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), Oddział w Opolu. Według danych GDDKiA w 2005 roku przez Nysę na drodze nr 41 przejeżdżało 15478 pojazdów na dobę. GDDKiA planują budowę wschodniej obwodnicy miasta

Nysa w ciągu drogi krajowej nr 41 o parametrach technicznych odpowiadających klasie GP (droga główna ruchu przyspieszonego).

- nr 46: Szczekociny – Częstochowa – Lubliniec – Ozimek – Opole – Niemodlin – Nysa – Otmuchów – Paczków – Złoty Stok – Kłodzko.

Droga krajowa nr 46 jest jedną z ważniejszych dróg w układzie transportowym województwa opolskiego, a także północnej części województwa śląskiego. Droga rozprowadza ruch między innymi z centralnych rejonów kraju (Warszawa, Łódź) w kierunku atrakcyjnych turystycznie rejonów Sudetów Środkowych i Wschodnich, a także w kierunku największego przejścia granicznego z Republiką Czeską w Kudowie Zdroju. Na terenie miasta droga nr 46 prowadzi przez ulice: Grodkowską, Bramy Grodkowskiej, Szlak Chrobrego, Ujejskiego, Mieczysława I i Otmuchowską. Nyski odcinek trasy nr 46 znajduje się w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), Oddział w Opolu. Według danych GDDKiA w 2005 roku przez Nysę na drodze nr 46 przejeżdżały 12922 pojazdy na dobę. GDDKiA planuje budowę obwodnicy miasta Nysa w ciągu drogi krajowej nr 46 o parametrach technicznych odpowiadających klasie GP (droga główna ruchu przyspieszonego) – odcinek północny obwodnicy, oraz w ciągu drogi krajowej 41 również o parametrach technicznych klasy GP – odcinek wschodni obwodnicy.

Drogi wojewódzkie:

- nr 406: Nysa – Jasienica Dolna – Wierzbie – Włostowa.

Droga wojewódzka nr 406 pełni uzupełniającą rolę w układzie drogowym województwa opolskiego i praktycznie jako szlak komunikacyjny ma znaczenie tylko na terenie powiatu nyskiego. Obecnie droga nr 406 posiada parametry klasy „Z”. Według danych Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu z 2005 roku średni dobowy ruch pojazdów na drodze nr 406 wynosił 1260 pojazdów na dobę i należał do grupy najmniejszych na drogach województwa opolskiego.

- nr 407: Nysa – Korfantów – Łącznik.

Droga wojewódzka nr 407 pełni uzupełniającą rolę w układzie drogowym województwa opolskiego i praktycznie jako szlak komunikacyjny ma znaczenie tylko na terenie powiatu nyskiego i krapkowickiego. Obecnie droga nr 407 posiada parametry klasy „Z”. W Nysie przebiega ona ul. Jagiellońską. Według danych Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu z 2005 roku średni dobowy ruch pojazdów na drodze nr 407 wynosił 1151 pojazdów na dobę i należał do grupy najmniejszych na drogach województwa opolskiego.

- nr 411: Nysa – Głuchołazy – Konradów (Zlaté Hory).

Droga wojewódzka nr 411 pełni ważną rolę w układzie drogowym województwa opolskiego. Umożliwia rozprowadzenie ruchu z kierunku Opola i Brzegu, a także Wrocławia poprzez Nysę w stronę przejść granicznych w Głuchołazach i Konradowie (Mikulovice i Zlaté Hory) oraz dalej w stronę miasta Jeseník i Šumperk oraz w atrakcyjne turystycznie rejony Jeseníków. Obecnie droga nr 411 posiada parametry klasy „G”. W Nysie przebiega ona w ul. Zwycięstwa. Według danych Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu z 2005 roku średni dobowy

ruch pojazdów na drodze nr 411 wynosił 3786 pojazdów na dobę i należał do grupy największych na drogach województwa opolskiego. Planuje się modernizację drogi wojewódzkiej 411 do pełnych parametrów klasy „G”¹⁵.

Drogi nr 406, 407 i 411 znajdują się w gestii Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu.

Drogi powiatowe:

Drogi powiatowe znajdują się w gestii Zarządu Dróg Powiatowych w Nysie.

Tabela 1-6. Wykaz dróg powiatowych na terenie miasta Nysa.

Lp.	nr drogi	Nazwa drogi (odcinka drogi) - ulicy	Pikietaż	Długość [km]
1.	1607 O	(Nysa - Stary Las) ul. Czarnckiego	0+000 - 0+796	0,796
2.	1628 O	(Nysa - Kijów) ul. Mickiewicza, Orzeszkowej	0+000 - 3+420	3,42
3.	1631 O	(Podłęzek - Biała Nyska) ul. Słoneczna, 3-go Maja	1+345 - 3+708	2,363
4.	1653 O	(Nysa - Grądy) ul. Chełmońskiego	0+000 - 0+595	0,595
5.	1677 O	(Nysa - Regułice - Bykowice) ul. Orłąt Lwowskich	0+000 - 1+280	1,28
6.	2161 O	ul. Bohaterów Warszawy	0+000 - 0+782	0,782
7.	2162 O	ul. Bolesława Krzywoustego (na odc.ul. Mostowa-Chopina)	0+000 - 0+221	0,221
8.	2163 O	ul. Bolesława Śmiałego	0+000 - 1+212	1,212
9.	2164 O	ul. Długosza	0+000- 2+310	2,31
10.	2166 O	ul. Gierczak	0+000 - 0+435	0,435
11.	2167 O	ul. Eichendorffa (na odc.ul. Mieczysława-ul. Kościuszki)	0+000 - 0+186	0,186
12.	2171 O	ul. Jagiełły	0+000 - 1+362	1,362
13.	2168 O	ul. Kościuszki (na odc.ul.Poniatowskiego-ul.Eichendorfa)	0+000 - 0+122	0,122
14.	2169 O	ul. Kraszewskiego	0+000 - 0+353	0,353
15.	2170 O	ul. Krawiecka	0+000 - 0+525	0,525
16.	2172 O	ul. Mariacka (na odc.ul. Bohaterów Warszawy - ul.Prudnicka)	0+000 - 0+390	0,39
17.	2173 O	ul. Mazowiecka	0+000 - 0+292	0,292
18.	2174 O	ul. Moniuszki	0+000 - 0+300	0,3
19.	2175 O	ul. Mostowa	0+000 - 0+227	0,227
20.	2176 O	ul. Nowowiejska (na odc.ul.Jagiellońska-ul.Podolska)	0+000 - 0+400	0,4
21.	2177 O	ul. Piastowska	0+000 - 0+691	0,691
22.	2178 O	ul. Piłsudskiego (na odc.ul. Prudnicka-ul. Sudecka)	0+000 - 0+123	0,123
23.	2179 O	ul. Podolska	0+000- 1+475	1,475
24.	2180 O	ul. Poniatowskiego	0+000 - 0+376	0,376

¹⁵ Studium Rozwoju Komunikacyjnego dla Miasta Nysy. BK-D Euroekspert, Nysa 2008, s. 19.

Lp.	nr drogi	Nazwa drogi (odcinka drogi) - ulicy	Pikietaż	Długość [km]
25.	2181 O	ul. Prudnicka	0+000 - 0+394	0,394
26.	2182 O	ul. Prusa	0+000 - 0+763	0,763
27.	2183 O	ul. Rodziewiczówny	0+000 - 1+220	1,22
28.	2184 O	ul. Saperska	0+000 - 1+786	1,786
29.	2185 O	ul. Słowiańska	0+000 - 0+776	0,776
30.	2186 O	ul. Sudecka	0+000 - 0+899	0,899
31.	2187 O	ul. Chopina	0+000 - 0+257	0,257
32.	2188 O	ul. Torowa	0+000 - 0+285	0,285
33.	2189 O	ul. Wojska Polskiego (na odc. Bramy Grodkowskiej- pętla autobusowa)	0+000 - 2+000	2
34.	2190 O	ul. 3-go Maja (na odc. ul. Orzeszkowej - ul. Słonecznej)	0+000 - 0+311	0,311
35.	2165 O	ul. Głuchołaska (na odc. ul. Piłsudskiego - ul. Krawiecka)	0+000 - 0+450	0,45
RAZEM:				29,377

Źródło: Dane niepublikowane Zarządu Dróg Powiatowych w Nysie.

Stan techniczny dróg powiatowych jest niezadawalający, wpływa na obniżanie się przepustowości dróg i ograniczanie masy i wielkości pojazdów poruszających się po nich. Powoduje to utrudnienia komunikacyjne zwłaszcza na obszarach o dużym natężeniu, obszarach miejskich gdzie notuje się ruch pojazdów o znacznej masie. Konieczne jest dostosowanie dróg do odpowiedniego nacisku na oś, wyrażonych w kiloniutonach. Poza tym istotną rolę odgrywają względy bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska (wyprowadzenie ruchu pojazdów poza miejscowości).

Drogi powiatowe na obszarach miejskich wymagają upłynnienia ruchu, co wpłynie na zmniejszenie emisji spalin, natężenia hałasu, wibracji i drgań. Nawierzchnia dróg wymaga wyrównania starej uszkodzonej i mocno zniekształconej nawierzchni jezdni oraz zlikwidowanie przestojów pojazdów na skrzyżowaniach poprzez wprowadzenie bezkolizyjnego ruchu okrężnego na rondzie. W pierwszej kolejności konieczna jest przebudowa i modernizacja dróg powiatowych stanowiących układ komunikacyjny z drogami wojewódzkimi i krajowymi oraz połączenie ze strefami o szczególnym znaczeniu dla usług publicznych. Drogi powiatu nyskiego wykazują również niedoinwestowanie w zakresie modernizacji obiektów mostowych.

Tabela 1-7. Ocena stanu technicznego dróg powiatowych w mieście Nysa. Stan na maj 2006 r.

Lp.	nr drogi	Nazwa drogi (odcinka drogi) - ulicy	Długość [km]	Ocena stanu techn. dróg powiatowych				
				A	B	C	D	E
1.	1607 O	ul.Czarneckiego	0,796				0,796	
2.	1628 O	ul.Mickiewicza,Orzeszkowej	3,420			3,420		
3.	1631 O	ul.Słoneczna,3-go Maja	2,363				2,363	
4.	1653 O	ul. Chełmońskiego	0,595			0,595		
5.	1677 O	ul.Orlą Łwowskich	1,280				1,280	
6.	2161 O	ul. Boh.Warszawy	0,782			0,782		
7.	2162 O	ul.Bolesława Krzywoustego	0,221			0,221		
8.	2163 O	ul.Bolesława Śmiałego	1,212				1,212	
9.	2164 O	ul.Długosza	2,310			0,850	0,560	0,900
10.	2165 O	ul.Głuchołaska	0,450			0,450		
11.	2166 O	ul.Gierczak	0,435	0,435				
12.	2167 O	ul.Eichendorffa	0,186				0,186	
13.	2171 O	ul.Jagielly	1,362		1,362			
14.	2168 O	ul.Kościuszki	0,122			0,122		
15.	2169 O	ul.Kraszewskiego	0,353		0,100	0,253		
16.	2170 O	ul.Krawiecka	0,525				0,525	
17.	2172 O	ul.Mariacka	0,390		0,200		0,190	
18.	2173 O	ul.Mazowiecka	0,292				0,292	
19.	2174 O	ul.Moniuszki	0,300	0,300				
20.	2175 O	ul.Mostowa	0,227				0,227	
21.	2176 O	ul.Nowowiejska	0,400			0,400		
22.	2177 O	ul.Piastowska	0,691	0,109	0,210	0,372		
23.	2178 O	ul.Piłsudskiego	0,123			0,123		
24.	2179 O	ul.Podolska	1,475			1,050	0,425	
25.	2180 O	ul.Poniatowskiego	0,376		0,376			
26.	2181 O	ul.Prudnicka	0,394	0,394				
27.	2182 O	ul.Prusa	0,763			0,763		
28.	2183 O	ul.Rodziewiczówny	1,220		1,020		0,200	
29.	2184 O	ul.Saperska	1,786			1,786		
30.	2185 O	ul.Słowiańska	0,776		0,620	0,156		
31.	2186 O	ul.Sudecka	0,899				0,899	
32.	2187 O	ul.Szopena	0,257		0,257			
33.	2188 O	ul.Torowa	0,285		0,285			
34.	2189 O	ul.Wojska Polskiego	3,759	1,000	0,683	0,317		
35.	2190 O	ul. 3-go Maja	0,311				0,311	
RAZEM:			29,377	2,238	5,113	11,765	9,361	0,900

Źródło: Dane niepublikowane Zarządu Dróg Powiatowych w Nysie.

Drogi gminne:

Łączna długość dróg gminnych wynosi 96,293 km, z czego 60,807 km na terenie miasta Nysa.

Generalnie stan dróg na terenie gminy jest zadowalający zarówno pod względem jakości nawierzchni (drogi krajowe i wojewódzkie) jak i możliwości obsługi przez nie poszczególnych obszarów zabudowy. Sieć ta wymaga jednak bieżących napraw i modernizacji. Drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne w większości nie posiadają odpowiedniej wytrzymałości i są w złym stanie technicznym. Brak kanalizacji deszczowej oraz rowów odwadniających uniemożliwia odprowadzenie wód opadowych lub prawidłowe odwodnienie korpusu drogi. Na terenach zabudowanych poza miastem Nysa w dużej mierze drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne i wewnętrzne nie posiadają chodników i ruch pieszy odbywa się na poboczu lub jezdni. Do najpilniejszych zadań modernizacyjnych układu drogowego miasta i gminy należą:

- budowa wschodniej obwodnicy miasta Nysa w ciągu drogi krajowej nr 41 o klasie technicznej GP;
- budowa północnej obwodnicy miasta Nysa w ciągu drogi krajowej nr 46 o klasie technicznej GP;
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 406 do pełnych parametrów klasy „G”;
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 407 do pełnych parametrów klasy „G”;
- dostosowanie parametrów jezdni i nośności nawierzchni dróg powiatowych i gminnych do ruchu ciężkiego i pojazdów rolniczych;
- budowa nowej przeprawy mostowej.

Komunikacja samochodowa:

Dobrze rozwinięta jest sieć komunikacji autobusowej, obsługiwanej głównie przez Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej (PKS) oraz prywatne BUS-y. Dzięki niej można bezpośrednio dotrzeć do miejscowości sąsiednich takich jak m.in.: Otmuchów, Paczków, Głucholazy, Prudnik, Korfantów, Grodków, a także: Kłodzko, Opole i Wrocław.

Na terenie Nysy funkcjonuje autobusowa komunikacja miejska – Miejski Zakład Komunikacji w Nysie (MZK Nysa) sp. z o.o. MZK Nysa tworzy sieć składającą się z 13 linii, docierających w niemal każdy rejon miasta oraz do wszystkich miejscowości zlokalizowanych poza miastem, w granicach gminy. Niemal cały obszar miasta znajduje się w strefie dojścia pieszego do przystanków nie większej niż 300 m. Najlepiej obsłużone są rejony położone wzdłuż ulic: Aleja Wojska Polskiego, Jagiellońska, Jagiełły, Mickiewicza, Nowowiejska i Piłsudskiego. Dworzec PKP i PKS powiązany jest 5-ciomą liniami autobusowymi.

- Linia nr 1: Kępnica – Hajduki Nyskie – Nysa – Złotogłowice;
- Linia nr 2: Głębinów – Skorochów – Nysa (ul. Piłsudskiego);
- Linia nr 3: Nysa (ul. Al. Wojska Polskiego) – Niwnica – Wyszaków Śląski;
- Linia nr 4: Kępnica – Hajduki Nyskie – Nysa – Złotogłowice;

- Linia nr 5: Suszkowice – Goświnowice – Jędrzychów – Nysa – Konradowa – Wyszków – Kubice;
- Linia nr 6: Nysa (ul. Złotogłowska) – Nysa (ul. Piłsudskiego);
- Linia nr 7: Sękowice – Radzikowice – Jędrzychów – Nysa – Niwnica – Domaszkowice;
- Linia nr 7bis: Jędrzychów – Nysa – Niwnica – Domaszkowice – Wyszków Śląski – Kubice;
- Linia nr 8: Nysa (ul. Al. Wojska Polskiego) – Biała Nyska – Siostrzechowice – Kwiatków – Koperniki – Nadziejów – Morów – Ława;
- Linia nr 9: Nysa (ul. Nowowiejska) – Nysa Zamłynie;
- Linia nr 10: Bykowice – Regulice – Nysa Górna Wieś;
- Linia nr 12: Kijów – Nadziejów – Koperniki – Ława- Morów – Biała Nyska – Nysa (ul. Grodkowska);
- Linia nr 14: Przełęk – Biała Nyska – Nysa (ul. Grodkowska).

Linie kolejowe:

- nr 137: Legnica – Jawor – Jaworzyna Śląska – Świdnica – Kamieniec Ząbkowicki – Nysa – Prudnik – Kędzierzyn Koźle – Gliwice – Katowice:

Jest to dwutorowa (częściowo jednotorowa), niezelektryfikowana linia kolejowa krajowego znaczenia z przewagą ruchu towarowego. W miejscowościach: Legnica i Kędzierzyn – Koźle następuje połączenie z międzynarodowym szlakiem kolejowym E30 relacji: Lipsk – Drezno – Zgorzelec – Legnica – Wrocław – Katowice – Kraków – Lwów – Kijów. Natomiast w Kamieńcu Ząbkowickim ze szlakiem kolejowym łączącym: Wrocław z Kłodzkiem, Międzylesiem i Pragą. Zgodnie z rozkładem jazdy pociągów osobowych Polskich Kolei Państwowych SA (przewozy regionalne) na 2007 rok z Nysy do Kamieńca Ząbkowickiego i z powrotem wyjeżdżają po 3 składy osobowe, w tym jeden codziennie. Infrastrukturę kolejową na terenie gminy tworzą: dworzec kolejowy w Nysie oraz przystanki w miejscowościach: Przełęk (nieczynny), Radzikowice (nieczynny) i Goświnowice (czynny).

- nr 287: Opole Zachodnie – Szydłów – Tułowice – Łambinowice – Nysa:

Jest to dwutorowa (częściowo jednotorowa), niezelektryfikowana linia kolejowa krajowego znaczenia z przewagą ruchu towarowego. W miejscowości Opole następuje połączenie z międzynarodowym szlakiem kolejowym E30 relacji: Lipsk – Drezno – Zgorzelec – Legnica – Wrocław – Katowice – Kraków – Lwów – Kijów. Zgodnie z rozkładem jazdy pociągów osobowych Polskich Kolei Państwowych SA (przewozy regionalne dofinansowywane przez Urząd Marszałkowski) na 2007 rok z Nysy do Opola i z powrotem wyjeżdża 8 składów osobowych, w tym 2 codziennie. Sezonowo kursują pociągi relacji: Opole – Nysa – Głucholazy – Jeseník – Ostrużna. Infrastrukturę kolejową na terenie gminy tworzą przystanki kolejowe w miejscowościach: Wyszków Śląski (nieczynny) i Kubice (czynny).

- nr 288: Nysa – Grodków – Brzeg:

Jest to jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa drugorzędного znaczenia z odwieszonym od 2008 roku kursowaniem pociągów. W miejscowości Brzeg następuje połączenie z międzynarodowym szlakiem kolejowym E30 relacji: Lipsk – Drezno – Zgorzelec – Legnica – Wrocław – Katowice – Kraków – Lwów – Kijów.

➤ nr 328: Nysa – Podkamień – Biała Nyska – Koperniki – Buków – Łąka:

Jest to nieczynna, jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa drugorzędного znaczenia. Wzdłuż szlaku znajdują się nieczynne przystanki kolejowe w miejscowościach: Podkamień, Biała Nyska i Koperniki.

Stan bezpieczeństwa na drogach:

Pod względem bezpieczeństwa ruchu drogowego sytuacja w powiecie nyskim jest zbliżona do średniej województwa opolskiego i średniej krajowej, ta jednak znacznie odbiega od poziomu w „starych” krajach Unii Europejskiej. W województwie opolskim w 2007 roku odnotowano 1 087 wypadków drogowych, w których zginęło 136 osób. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych na 100 osób wynosiły 13¹⁶. Wśród przyczyn wypadków jest m.in. zły stan dróg, które wymagają modernizacji. Natomiast stan wypadkowości w powiecie nyskim przedstawia poniższa tabela. Dane wskazują, iż najwięcej wypadków ma miejsce w mieście Nysa.

Tabela 1-8. Stan bezpieczeństwa na głównych drogach powiatu nyskiego.

Trasa	wypadki		kolizje		zabici		ranni		Ogółem % zdarzeń	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Nysa miasto bez gminy	27	24	339	292	4	2	32	23	38,9	35,9
K-46 Kłodzko-Nysa- Opole (bez miasta Nysa)	14	16	139	159	4	4	19	24	16,6	21
Nysa-Prudnik	3	3	16	18	0	1	3	5	2,1	2,4
W-411 Nysa-Głuchołazy	4	7	21	7	0	0	6	10	2,7	1,6
W-401 Makowice- Grodków	2	2	20	11	0	0	2	2	2,4	1,5
W-406 Nysa-Wierzbie	0	1	3	77	0	0	0	10	0,3	0,9
W-407 Nysa-Korfantów	2	1	5	18	0	0	3	1	0,8	2,1

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Nysie.

¹⁶ Dane GUS BDR.

1.1.6 Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę, sieć wodociągowa

Nysa zaopatrywana jest w wodę przez SUW Siostrzechowice. Decyzją Wojewody Opolskiego z dnia 08.08.1988 roku udzielono Wojewódzkiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji w Opolu pozwolenia wodnoprawnego na pobór wody powierzchniowej z rzeki Białej Głuchołaskiej w km 3 + 515 w rejonie miejscowości Biała Nyska, za pomocą ujęcia brzegowego dla zaopatrzenia w wodę miasta Nysy w ilości:

- $Q_{max} = 500 \text{ dm}^3/\text{s}$;
- $Q_{maxd} = 43200 \text{ m}^3/\text{d}$.

Pozwolenie wydano na czas określony do dnia 31.12.2010 roku.

Nysa posiada awaryjne ujęcie wody powierzchniowej z rzeki Nysy Kłodzkiej o wydajności 8000 m³/dobę oraz studnie z ustanowioną strefą ochronną i ważnym pozwoleniem wodnoprawnym.

Nysa zaopatrywana jest w wodę przez WiK „AKWA” Sp. z o.o. w Nysie. Łączna długość sieci wynosi 153 km. W podziale na średnice systemu, struktura sieci przedstawia się następująco:

Tabela 1-9. Długość sieci wodociągowej w Nysie w podziale na średnice systemu.

Średnica (w mm)	800	600	400	250	200	150	100	80
Długość (w m)	4326	2364	2154	1360	1276	10715	96413	35092

Źródło: Dane WiK AKWA Sp. z o.o. w Nysie.

Struktura wiekowa sieci przedstawia się następująco:

- do 5 lat 42%
- od 6 do 10 lat 12%
- od 11 do 20 lat 4%
- powyżej 20 lat 42%.

Dane te wskazują na korzystną strukturę wiekową sieci, której 42% wybudowano w ostatnich 5 latach.

Sieć kanalizacyjna

Długość sieci kanalizacyjnej w Nysie wynosi 113 km. W podziale średnicowym przedstawia się na następująco:

Tabela 1-10. Długość sieci kanalizacyjnej w Nysie w podziale na średnice systemu.

Średnica (w mm)	1600	1200	800	600	300	200
Długość (w m)	2,0	5,0	8,5	23,0	32,0	42,8

Źródło: Dane WiK AKWA Sp. z o.o. w Nysie.

Struktura wiekowa sieci kanalizacyjnej nie przedstawia się tak korzystnie jak wodociągowej, bowiem 67% sieci ma więcej niż 20 lat.

Wiek sieci kanalizacyjnej w Nysie:

- do 5 lat - 12%,
- od 6 do 10 lat - 6%,
- od 11 do 20 lat - 15%,
- powyżej 20 lat - 67%.

Część miasta ograniczona od północy Nysą Kłodzką oraz od wschodu i południa rowem fortecznym, posiada niemiecki system kanalizacji ogólnospławnej. Stan techniczny większości tych kanałów jest zadawalający. Nadmiar wód deszczowych odprowadzany jest w kilku miejscach poprzez przelewy do cieków płynących przez miasto.

Część położona na południe i wschód od Rowu Fortecznego, posiada system rozdzielczy kanalizacji, za wyjątkiem ulic Piłsudskiego, Podolskiej, części Gdańskiej, Baligrodzkiej, Krawieckiej, Sandomierskiej, Szczecińskiej, Konarskiego).

Oczyszczalnię ścieków zlokalizowano w północno – wschodniej części Nysy przy ujściu kanału Bielawskiego do rzeki Nysy Kłodzkiej. Jest to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków ze stacją chemiczną do usuwania fosforu oraz pełną przeróbką osadu ściekowego, o przepustowości projektowanej 28000 m³/dobę. Obiekt przyjmuje ścieki z miasta i gminy Nysa oraz z Głuchozłaz i Otmuchowa. Obecnie do oczyszczalni dopływa 16000 m³ ścieków na dobę. Odbiornikiem zrzuconych ścieków jest rzeka Nysa Kłodzka. Właścicielem obiektu są Wodociągi i Kanalizacja „AKWA” sp. z o.o. w Nysie.

Decyzją Starosty Nyskiego z dnia 18.04.2003 roku udzielono na rzecz Wodociągów i Kanalizacji „AKWA” sp. z o.o. w Nysie pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie ścieków z oczyszczalni ścieków w Nysie do rzeki Nysy Kłodzkiej za pośrednictwem Kanału Bielawskiego, w następujący sposób:

- BZT5 – minimum 90 % redukcji;
- ChZT5 – minimum 75 % redukcji;
- zawiesina ogólna – minimum 90 % redukcji;
- azot ogólny – minimum 85 % redukcji;
- fosfor ogólny – minimum 90 % redukcji.

Pozwolenie wydano na czas określony do dnia 31.12.2010 roku.

Infrastruktura ciepłownicza

Miejski system ciepłowniczy zarządzany jest przez Nyską Energetykę Ciepłą – Nysa Sp. z o.o. będącą własnością gminy Nysa. Charakteryzuje się on następującymi parametrami i obejmuje:

- ciepłownię centralną o mocy 86,3 MW zlokalizowaną przy ul. Jagiellońskiej 10a, która posiada 2 kotły o łącznej mocy 58,2 MW zasilane węglem kamiennym oraz kotły o łącznej mocy 28,1 zasilane gazem ziemnym. Roczna produkcja ciepła kształtuje się na poziomie 430 – 500 tys. GJ ciepła przy rocznym zużyciu około 22 – 23 tys. ton węgla miału oraz 2,5 – 3 mln m³ gazu ziemnego;

- sieć ciepła wysokich parametrów posiada długość około 32,2 km, w tym 13,2 km sieci ciepłej preizolowanej wybudowanej po 1995 roku. Sieć tradycyjna budowana była w latach 1975 – 1994. System ciepłowniczy zasilany jest w zależności od temperatur zewnętrznych wodą o parametrach pracy: 150/80 °C. Ponadto do systemu należy 7,2 km zewnętrznej instalacji odbiorczej z węzłów grupowych. Parametry pracy tych instalacji to: 95/70 °C;
- węzły ciepłownicze w ilości 125 sztuk;
- miejski system ciepłowniczy ogrzewa około 801,7 tys. m² powierzchni budynków (3,46 mln m³ kubatury) z czego około 70 % to powierzchnia mieszkalna, a pozostałe 30 % to obiekty przemysłowe, usługowe i użyteczności publicznej;
- całkowite zapotrzebowanie mocy ciepłej wynosi w sezonie grzewczym 74,43 MW, a w sezonie letnim 5,9 MW. Powierzchnia lokali objętych dostawą ciepłej wody użytkowej wynosi 201,1 tys. m² z czego 171,4 tys. m² to powierzchnia mieszkaniowa.

Koncesja Nyskiej Energetyki Ciepłej na wytwarzanie oraz na przesyłanie i dystrybucję ciepła ważna jest od 29.09.2008r do 31.12.2025 roku.

Tabela 1-11. Miasto Nysa – infrastruktura ciepłownicza.

Lokalizacja	Kotłownia	Zasięg	Paliwo
Nysa ul. Jagiellońska	ciepłownia centralna	miasto Nysa	węgiel miał ; gaz GZ – 50 ; olej opałowy
Nysa ul. Morcinka	kotłownia lokalna	obiekt przemysłowy	węgiel groszek
Nysa ul. Morcinka	kotłownia lokalna	obiekt przemysłowy	węgiel groszek
Nysa ul. Otmuchowska	kotłownia lokalna	obiekt użyteczności publicznej	węgiel groszek
Nysa ul. Bohaterów Warszawy	kotłownia lokalna	obiekt użyteczności publicznej	węgiel groszek

Źródło: Studium uwarunkowań...op.cit. s.139.

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie miasta Nysa jest integralną częścią gospodarki gminy. W 2006 w mieście zebrano 12 016 ton zmieszanych odpadów, co stanowi łącznie 76,6% odpadów wytworzonych na terenie gminy.

Tabela 1-12. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w mieście Nysa w 2006 r.

Kategoria	Jednostka	Wielkość
ogółem	t	12 016,20
z gospodarstw domowych	t	10 502,10
odpady zdeponowane na składowiskach w % zebranych	%	100,00

Źródło: GUS BDR.

Na terenie gminy gospodarką odpadami zajmują się 3 podmioty:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EKOM” – Nysa, ul. Piłsudskiego 32;
- Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „Komunalnik” – Nysa, ul. Morcinka 66e.
- Remondis, Opole Sp. z o.o, Al. Przyjaźni 9, 45-573 Opole.

System zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy Nysa jest podobny do większości takich systemów stosowanych w innych rejonach Polski. Polega on na zbieraniu do odpowiednich pojemników odpadów oraz ich dalszemu deponowaniu na składowisku. Obecnie 100 % gospodarstw domowych z terenu gminy objętych jest zorganizowanym systemem wywozu odpadów. Wszystkie gospodarstwa domowe mają dostęp do pojemników o pojemności 110 dm³, które są opróżniane 2 razy w miesiącu (około 5523 sztuk). Poza tym, przy budynkach użyteczności publicznej rozstawionych jest 935 kontenerów o pojemności 1100 dm³, 25 sztuk kontenerów KP-7 i 25 pojemników 240 dm³ opróżnianych raz w miesiącu.

Początek segregacji odpadów na terenie gminy Nysa sięga roku 2000, kiedy to ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zakupiono łącznie 33 pojemniki do selektywnej zbiórki baterii oraz jeden zbiorczy pojemnik typu KP7 przystosowany do zbierania baterii. Zostały one rozstawione we wszystkich szkołach podstawowych na terenie miasta i gminy. Do roku 2007 zebrano ponad 1 tonę odpadów baterii¹⁷.

W latach 2006 – 2008 rozpoczęto wdrażanie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych poprzez selektywną zbiórkę odpadów tworzyw sztucznych, papieru, szkła białego i kolorowego oraz baterii. W tym celu Urząd Miejski zakupił i rozstawił do końca 2008 r. łącznie 312 pojemników, wydając na ten cel ponad 277 tys. zł.

Pojemniki te zostały rozstawione na terenie gminy Nysa. Dodatkowo wszystkie placówki oświatowe podległe gminie wyposażono w specjalne 3- komorowe zestawy pojemników przeznaczone do selektywnej zbiórki odpadów.

Obecnie UM posiada 312 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.

¹⁷ Segregacja odpadów komunalnych w gminie Nysa, UM w Nysie 2009.

Tabela 1-13. Posiadane przez gminę Nysa pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wg rodzajów (stan na 31.12.2008 r.).

Rodzaj pojemnika	Ilość sztuk
Pojemnik do zbierania tworzyw	81
Pojemniki do zbierania szkła kolorowego	53
Pojemniki do zbierania szkła białego	53
Pojemniki do zbierania papieru wyposażone w dodatkowy pojemnik na baterie	57
Pojemniki do zbierania papieru	3
Pojemniki do zbierania baterii	33
Pojemniki 3 komorowe dla szkół	32
Razem	312

Źródło: Segregacja odpadów...op.cit.s. 2.

Również Spółka Gminna EKOM rozstawiła z własnych zasobów na terenie gminy w latach 2005 - 2008 łącznie 91 pojemników do selektywnej zbiórki, 42 przeznaczone do zbierania szkła kolorowego i 49 do zbierania tworzyw.

Struktura zbiórki odpadów przedstawia się następująco:

Tabela 1-14. Ilość zebranych przesegregowanych odpadów komunalnych w gminie Nysa w okresie 2002 - 2008.

Wyszczególnienie	Ilość zebranych surowców wtórnych [Mg]						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Makulatura	0	0,20	4,50	10,00	16,52	70,69	127,00
Szkło	0	0,60	11,20	40,00	73,68	118,28	220,00
Tworzywa sztuczne	0	5,98	22,40	12,00	53,90	65,67	62,00
Razem	0	6,78	38,1	62,00	144,1	254,64	409,00

Źródło: Segregacja odpadów...op.cit.s. 2.

Wyraźnie widoczny jest trend wzrostowy we wszystkich kategoriach odpadów, choć w 2005 roku nastąpiło załamanie w zakresie tworzyw sztucznych.

Uchwałą Rady Miejskiej w Nysie¹⁸ z dniem 1 stycznia 2009 roku wprowadzono obowiązkową selektywną zbiórkę odpadów. Z tą datą selektywna zbiórka będzie funkcjonować na zasadach rynkowych. Dzięki selektywnej zbiórce odpadów dojdzie do usprawnienia gospodarki odpadami, umożliwi ona recycling, zmniejszy ilość odpadów na składowisku. Działania te, doprowadzą do obniżenia opłat za wywózkę śmieci, gdyż koszt wywozu odpadów selektywnych jest niewspółmiernie niższy od wywozu śmieci nieselekcjonowanych¹⁹.

¹⁸ Uchwała nr XXV/353/08 z dnia 26 września 2008 roku Rady Miejskiej w Nysie w sprawie uchwalenia zmiany do uchwały nr LIII/860/06 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 29 czerwca 2006 roku w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Nysa”

¹⁹ Czyste Miasto. www.nysa.pl

Gmina Nysa posiada dwa składowiska odpadów komunalnych: w Domaszkowicach i Goświnowicach. Składowisko odpadów w Goświnowicach jest nieczynne i przeznaczone do rekultywacji. Gminne składowisko odpadów komunalnych w Domaszkowicach oddano do użytkowania w 2000 roku. Charakterystyka dotycząca składowiska w Domaszkowicach przedstawia się następująco:

- typ: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne;
- korzystanie: 4 gminy: Nysa (100%), Pakosławice (100%), Otmuchów (85%), Korfantów (5%);
- ilość odpadów przyjmowanych w ciągu doby: 85 Mg/d;
- stan formalno – prawny:
 - data rozpoczęcia eksploatacji: 02.11.2000 rok;
 - data zakończenia eksploatacji: 2024 rok;
 - data wykonania przeglądu ekologicznego: VI 2002 rok;
 - data wydania decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska: 13.06.2003 rok.

Podstawowe parametry techniczne składowiska w Domaszkowicach to:

- powierzchnia: 26,24 ha;
- objętość: 816 700 m³;
- wypełnienie: 20 %;
- uszczelnienie niecki: folia PGHD o grubości 2,0 mm, geowłóknina o grubości 800 g/m²;
- instalacja do zbierania odcieków: drenaż nadfoliowy z rur PGHD, górny zbiornik odcieków, podczyszczalnia hydrobotaniczna, dolny zbiornik odcieków, przepompownia odcieków, system rurociągów z zasuwami i zaworami;
- instalacja do ujmowania gazu składowiskowego: w trakcie budowy;
- prowadzenie monitoringu wód i gazu: według obowiązujących przepisów,;
- prowadzenie ewidencji przyjmowanych odpadów: system komputerowy prowadzony na bieżąco;
- sposób eksploatacji: zgodny z instrukcją eksploatacji składowiska – zagęszczona 2 m warstwa odpadów przysypana 20 cm warstwą izolacyjną.
- ponadto składowisko wyposażone jest w spychacz, kompaktor, wagę, brodzik, itp.

Składowisko w Domaszkowicach posiada decyzję zezwalającą na przyjmowanie, przetwarzanie i składowanie odpadów z dnia 13.06.2003 roku – decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji środowiska znak: ŚR.III-HS-6621-4/03, wydaną przez Wojewodę Opolskiego. Obecnie planuje się utworzenie Regionalnego Centrum Gospodarki Odpadami (RCGO) w Domaszkowicach.

1.1.7 Przestrzenie publiczne

Największy kompleks zieleni w mieście stanowią:

- I część Parku Miejskiego i II część Parku Miejskiego,

- Planty I od ul. Kolejowej do Warszawskiej,
- Planty II od ul. Warszawskiej do ul. Celnej.

Ponadto istotne tereny zielone w mieście stanowią Plac Paderewskiego, Plac Kopernika, Plac Sikorskiego, Al. Roosevelta, Tereny nad rzeką przy ul. Wyspiańskiego, a także teren przy ul. Ujejskiego na odcinku od mostu w kierunku kąpieliska miejskiego, skwer przy ul. Mostowej, Szopena.

Na bieżąco na skwerach miejskich, parkach i placach instalowane są ławki i kosze uliczne. Jedynym problemem jest ich dewastacja.

Remontu wymagają alejki i przepusty w parkach, natomiast utwardzenia i wykonania nawierzchni m.in.: teren przy ul. Mostowej, Al. Roosevelta, Plac Paderewskiego.

Część terenów zielonych wymaga przeprowadzenia prac renowacyjnych polegających na: selekcyjnym wykarczowaniu samosiewów, zdjęciu posuszu wzdłuż głównych alejek, wycięciu topól, a nasadzeniu drzew i krzewów ozdobnych w tym m.in. magnolie, kaliny, różaneczniki, itd.

Obecnie istnieje na terenie miasta 5 małych placów zabaw. Plac zabaw przy ul. Michałowskiego, ul. Grodkowskiej, ul. Lompy, ul. Zwycięstwa, ul. Głuchołaskiej oraz urządzenia zabawowe rozstawione na terenie Plant II.

Brak jest prawdziwego dużego placu zabaw, ogrodzonego, oświetlonego, monitorowanego, który byłby wyposażony w urządzenia dla wszystkich grup wiekowych z boiskami do gier.

Na terenie miasta Nysy ogrody działkowe zajmują 134 ha powierzchni, z czego uwłaszczonych na rzecz Polskiego Związku Działkowców z/s w Warszawie - zostało 119 ha a 15 ha stanowi mienie gminy Nysa, jednakże użytkowane również przez ten związek.

Przestrzeń publiczna w Nysie pełni trzy podstawowe funkcje wymieniane w literaturze²⁰. Przede wszystkim jest obszarem szeroko rozumianej rekreacji mieszkańców miasta. Po drugie, na równi z placami stanowi strategiczny czynnik wyposażenia miasta w ogólnodostępne obszary dla zebrzań. Po trzecie, umożliwia nawiązywanie prywatnych kontaktów międzyludzkich.

1.1.8 Zasoby rekreacyjno-turystyczne i możliwości rozwoju turystyki

Walory przyrodnicze i kulturowe Nysy determinują jej atrakcyjność turystyczną. Większość z nich, to jest: Otmuchowsko – Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu z atrakcjami sportowo – rekreacyjnymi Jeziora Nyskiego na czele, walory krajobrazowe doliny Nysy Kłodzkiej i Białej Głuchołaskiej, rezerwat i pomniki przyrody, zabytki budownictwa i architektury z Fortami Nyskimi na czele itp., udostępnione są szerokiemu gronu odwiedzających. Obecna infrastruktura turystyczna miasta składa się z: obiektów noclegowych, pieszych i rowerowych

²⁰ Sutkowska E., Współczesny kształt i znaczenie zieleni miejskiej jako zielonej przestrzeni publicznej w strukturze miasta – przestrzeń dla kreacji.

<http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/TArch2/Sutkowska.pdf>.

znakowanych szlaków oraz szeregu usług towarzyszących, do których zaliczyć można m.in.: ośrodki sportów wodnych, punkt informacji turystycznej czy sieć lokali gastronomicznych. W mieście przy ul. Brackiej 4 siedzibę ma również oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno Krajoznawczego (PTTK) „Ziemi Nyskiej”. Mimo wszystko obecna oferta turystyczna gminy Nysa nie jest w stanie konkurować ze zlokalizowanymi w niedalekiej odległości od południowych i zachodnich granic gminy, atrakcyjnymi ośrodkami turystyczno – wypoczynkowymi, bazującymi na walorach krajobrazowych Ziemi Kłodzkiej, Jeseników oraz Gór Opawskich.

Na terenie miasta wyznaczono cztery trasy turystyczne:

- „*Nysa – Śląski Rzym na styku europejskich kultur i tradycji*” – trasa ukazuje perele architektury europejskiej z wpływami włoskimi, morawskimi, północnoniemieckimi i typowo śląskimi. Jej początek stanowi Brama Wrocławska, następnie Piękna Studnia (arcydzieło sztuki kowalskiej), tak zwana Katedra Nyska wraz z dzwonnica, Pałac Biskupi, Rynek Solny z kościołem pojezuickim, ulica Bracka z rekonstruowanymi kamieniczkami oraz z kościołem św. Apostołów Piotra i Pawła, Fontanna Trytona i Dom Starej Wagi (perła architektury renesansowej).
- „*Szlak Eichendorffa*” – jest odtworzeniem przedwojennej trasy spacerowej prowadzącej przez system fortyfikacji zwany obwałowaniami jerozolimskimi zewnętrznymi.
- Szlak „*Śladami Marii Luizy Merkert*” – 18 miejsc na terenie Nysy związanych z beatyfikowaną w dniu 30.09.2007 roku w Nysie Marią Luizą Merkert jednocześnie ukazujących najatrakcyjniejsze miejsca w mieście.
- „*Szlak Kopernika*” - początek szlaku znajduje się w centrum Nysy. Biegnie on przez Park Miejski wychodząc z miasta w okolicy tamy Jeziora Nyskiego, a następnie wałem jeziora do Siostrzechowic. Odchodząc od jeziora szlak biegnie przez Koperniki (pomnik Mikołaja Kopernika), Jodłów, Łąkę i Kałków (wczesnogotycki Kościół NMP z XIII w z elementami romańskimi). Dalej szlak skręca w stronę Jeziora Nyskiego przez Zwierzyniec (pałacyk myśliwski) do Otmuchowa, gdzie kończy swój bieg.

W przygotowaniu jest piąta trasa turystyczna – „*Szlak św. Jakuba*” – szlak wiodący z Nysy do Santiago de Compostela ukazujący miejsca odwiedzane przez pielgrzymów idących śladami św. Jakuba do Santiago de Compostela.

W Nysie mają początek także 4 trasy rowerowe:

- **zielona**: Nysa – Jędrzychów – Radzikowice i dalej w stronę Ziębic oraz Nysa – Wyszków Śląski – Kubice i dalej w stronę Niemodlina.
- **czerwona**: Nysa – Regulice i dalej w stronę Grodkowa.
- **żółta** (północny): Nysa – Jędrzychów – Goświnowice i dalej w stronę Otmuchowa oraz Nysa – Rusocin i dalej w stronę Korfantowa.
- **żółta** (południowy): Nysa – Biała Nysa – Siostrzechowice i dalej w stronę Otmuchowa oraz Nysa – Biała Nyska – Morów – Iława i dalej w stronę Głucholaz.

Nysa dysponuje następującą, zarejestrowaną bazą noclegową²¹:

1. Hotel *** „Europejski” – Skorochów 21k, miejsc noclegowych – 54;
2. Hotel *** „Piast” – Nysa ul. Krzywoustego 14, miejsc noclegowych – 45;
3. Hotel ** „K und M Invest” – Nysa ul. Krawiecka 24, miejsc noclegowych – 30;
4. Hotel „Lider” – Nysa ul. Piłsudskiego 40, miejsc noclegowych – 41;
5. „Villa Navigator” – Nysa ul. Wyspiańskiego 11, miejsc noclegowych – 28;
6. „Diecezjalny Dom Formacyjny” – Nysa ul. Emilii Gierczak 2, miejsc noclegowych 49;
7. Motelik „Lux” – Nysa ul. Grodkowska 13a, miejsc noclegowych – 35;
8. „U Rudka” – Nysa ul. Elizy Orzeszkowej 14, miejsc noclegowych – 16;
9. „Dom Gościnny” – Nysa ul. Kwiatowa 6, miejsc noclegowych – 15;
10. Motel „Tank” – Nysa ul. Grodkowska 9, miejsc noclegowych – 10;
11. Pokoje „Ola” – Skorochów 21A, miejsc noclegowych 8;
12. „Wynajem pokoi Hnatyszyn Marian i Krystyna” – Skorochów 8, miejsc noclegowych – 4;
13. „Turystyka Wiejska Pod Bocianem” – Złotogłowice 150, miejsc noclegowych – 12;
14. „Agroturystyka” – Nysa ul. 3-go Maja 12, miejsc noclegowych – 8;
15. „Komarówka” – Skorochów 12, miejsc noclegowych – 15;
16. „Gospodarstwo Agroturystyczne Antonia Dominowska” – Skorochów 12, miejsc noclegowych – 4;
17. Szkolne Schronisko Młodzieżowe I kategorii (PTSM) „Pod Ziębickim Lwem” – Nysa ul. Krawiecka 28, miejsc noclegowych – 48;
18. „Nyski Ośrodek Rekreacji” – Skorochów, miejsc noclegowych – 65;
19. Schronisko Młodzieżowe „Fire Brigade” – Nysa ul. Marii Skłodowskiej Curie 2/8.
20. Gospodarstwo Agroturystyczne – Skorochów 22.

Ilość miejsc noclegowych i udzielonych noclegów w latach 2006-2007 przedstawia się następująco:

Tabela 1-15. Ilość miejsc noclegowych i udzielonych noclegów w 2006 i 2007 roku w mieście Nysa.

Wyszczególnienie	Jedn.	2007r.	2008r.
miejsca noclegowe ogółem VII	miejsce	359	396
miejsca noclegowe całoroczne VII	miejsce	269	306
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	10 988	13 281
korzystający z noclegów turyści zagraniczni I-XII	osoba	1 438	1 672
udzielone noclegi ogółem I-XII	nocleg	35 653	46 833
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	nocleg	3 962	3 586

Źródło: GUS BDR.

Podstawowym problemem Nysy jest brak w ofercie noclegowej hotelu o reprezentacyjnym standardzie, który byłby uzupełnieniem istniejącej w niewielkiej ilości bazy całorocznych obiektów noclegowych oraz stanowiłby jednocześnie

²¹ Źródło: www.um.nysa.pl/_portal/1233332465498328f11d390/Baza_noclegowa.html

centrum konferencyjno-biznesowe. W większości obecnie funkcjonujących obiektów standard oferowanych usług jest niski.

Współpraca transgraniczna.

Realizowana ona jest przede wszystkim w ramach Euroregionu „Pradziad”. Euroregion Pradziad to ponadgraniczne porozumienie samorządów lokalnych z pogranicza polsko-czeskiego obejmujące swoim zasięgiem gminy z powiatów: Nysa, Prudnik, Kędzierzyn-Koźle, Krapkowice, Olesno, Kluczbork, Opole, Brzeg - po stronie polskiej oraz dawnych powiatów Bruntal i Jeseník - po stronie czeskiej

Euroregion powstał na podstawie umowy ramowej podpisanej 2 lipca 1997r. w Jeseníku. Umowę ze strony polskiej podpisali przedstawiciele Stowarzyszenia Rozwoju Gmin Dorzecza Osobłogi i Unii Turystycznej Ziemi Nyskiej. Nazwa Euroregionu wywodzi się od najwyższego szczytu Jesioników - Pradziada (1491 m n.p.m.), skąd w pogodny dzień można podziwiać atrakcyjne turystycznie tereny.

Obecnie Euroregion, ze strony polskiej, tworzy Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pradziad z gminami: Biała, Byczyna, Głogówek, Głuchołazy, Grodków, Kamiennik, Kędzierzyn-Koźle, Korfantów, Krapkowice, Lubrza, Łambinowice, Niemodlin, Nysa, Olszanka, Opole, Otmuchów, Ozimek, Paczków, Pakosławice, Polska Cerekiew, Prószków, Prudnik, Reńska Wieś, Rudniki, Skoroszyce, Strzeleczyki, Tułowice, Walce, Zdieszowice. Członkiem zwyczajnym jest także powiat nyski a Członkiem wspierającym jest Stowarzyszenie Rozwoju Dorzecza Osobłogi.

Ze strony czeskiej Euroregion Pradziad tworzą:

- Związek Gmin Bruntalskich
- Związek Gmin Osoblażskich
- Związek Gmin Rymarzovskich
- Związek Gmin Vrbeńskich
- Związek Miast i Gmin Jeseníckich
- Związek Gmin Harty Śląskiej
- Związek Gmin Krnovskich

Siedzibami Euroregionu są: Prudnik po stronie polskiej i Vrbno pod Pradziadem po stronie czeskiej.

Najwyższą władzą Euroregionu Pradziad jest 34-osobowy Parlament, w którym każda ze stron posiada po 17 przedstawicieli. Dotychczas odbyło się siedem posiedzeń Parlamentu w: Nysie, Bruntalu, Mosznej, Złatych Horach, Głuchołazach, Vrbnie pod Pradziadem, Otmuchowie i Karlovej Studance.

Do podstawowych osiągnięć wspólnoty Euroregionu można zaliczyć:

- wydanie kolejnych wydawnictw promocyjnych (foldery, mapy, kartki pocztowe, kalendarze, film)
- uruchomienie witryny internetowej Euroregionu
- opracowanie kompleksowego programu rozwoju do roku 2007 oraz koncepcji rozwoju turystyki

- współdziałal w uruchomieniu w 2002r. pierwszego na Opolszczyźnie pełnotowarowego drogowego przejścia granicznego Trzebina - Bartultowice oraz skuteczny lobbing na rzecz otwarcia i podniesienia kategorii innych przejść
- pomoc w wyszukiwaniu partnerów dla gmin, sołectw, organizacji pozarządowych
- opracowanie bazy danych firm zainteresowanych współpracą ze stroną czeską (ponad 2000 rekordów), dostępnej w internecie organizacja szkoleń dla beneficjentów Phare i przedsiębiorców (dotacje Ambasady RP w Pradze i Domu Europejskiego w Opolu)
- opracowanie internetowego wspólnego kalendarza imprez
- działania wspierające uruchomienie transgranicznych linii kolejowych
- zapoczątkowanie i patronat nad organizacją kolejnych imprez - Wystawy Twórców Ludowych i Rzemiosła Artystycznego Pogranicza Polsko-Czeskiego i Targów „INTER-REGION"
- organizacja konferencji i warsztatów o tematyce unijnej
- udzielanie pomocy organizacyjnej powstającej Konfederacji Szkolnych Klubów Europejskich i innym organizacjom NGO
- wszechstronna współpraca z instytucjami rządowymi (ambasady, ministerstwa, urzędy: pracy i statystyczne), izbami gospodarczymi oraz innymi Euroregionami

Położenie Nysy i Jesenika w pasie przygranicznym w jednym z najbardziej malowniczych i atrakcyjnych terenów turystycznych pogranicza polsko-czeskiego predysponuje te regiony do rozwoju turystyki i usług z tym związanych. Oba miasta należą do Euroregionu Pradziad i realizują wspólne projekty transgraniczne.

Trwająca od 1999 r. współpraca miast partnerskich Nysa - Jesenik polegała głównie na realizacji wymiany młodzieży, wspólnych przedsięwzięciach kulturalno-sportowych i turystyczno-promocyjnych. Po okresie wymiany doświadczeń z lat 90-tych, obecnie realizujemy przedsięwzięcia, których głównymi odbiorcami są liczne rzesze mieszkańców oraz zorganizowane grupy młodzieży. O ile w przedsięwzięciach organizowanych na początku tej współpracy w formie pojedynczych inicjatyw uczestniczyło do kilkudziesięciu osób, to obecnie mają już one charakter cykliczny i skupiają każdorazowo grupy kilkuset osobowe. W 2007 roku w ramach wspólnego projektu „Fortyfikacje Nyskie transgranicznym dziedzictwem kulturowym” dofinansowanego z Programu Interreg IIIA Czechy - Polska został zorganizowany polsko-czeski dzień obchodów Dni Twierdzy Nysa 2007r. Projekt miał na celu wypromowanie Twierdzy Nysa i imprez z nią związanych jako innowacyjnego i markowego produktu turystycznego pogranicza dla jej szerszego otwarcia na turystyczny rynek krajowy i zagraniczny. W obchodach Dni Twierdzy Nysa uczestniczyła zorganizowana grupa turystów z Czech.

Od kilku lat organizowane są także studialne wizyty przedsiębiorców z poszczególnych branż po obu stronach granicy. Podczas tych spotkań, oprócz możliwości nawiązania kontaktów i współpracy, uczestnicy wymieniają swoje doświadczenia w zakresie funkcjonowania na wspólnym rynku europejskim.

Oprócz branży turystycznej największym zainteresowaniem cieszy się branża produkcji materiałów i usług budowlanych oraz meblarska. Korzystny wpływ na rozwój współpracy z południowym sąsiadem ma otwarcie w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie kierunku studiów filologii czeskiej.

Najlepszym przykładem rozwoju współpracy zagranicznej są organizowane od kilku lat przejazdy nadzwyczajnych pociągów transgranicznych na trasie Nysa - Region Jesenicki. W okresie zimowym i letnim mieszkańcy naszych regionów mają okazję do wzajemnego poznania i skorzystania z atrakcji turystycznych. Tym przedsięwzięciom w czasie roku towarzyszą imprezy kulturalne i zawody sportowe organizowane już w większości bezpośrednio przez instytucje kultury i kluby sportowe, co najlepiej świadczy o rzeczywistej współpracy i integracji bez konieczności stymulowania jej przez samorządy.

W ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 Nysa realizuje z partnerami z Czech następujące projekty:

1. **Lato w Nysie, zima w Jeseniku – budowa infrastruktury drogowo-parkingowej.** Całkowita wartość projektu 3.309.610,55 EUR (Nysa 1.684.744,35 Euro, Jesenik 1.624.866,20 EUR), dofinansowanie z EFRR 85% kosztów kwalifikowanych 2.813.168,96 EUR (Nysa 1.432.032,69 EUR, Jesenik 1.381.136,27 EUR), dofinansowanie z budżetu państwa (Jesenik 5 % kosztów kwalifikowanych 81.243,31 EUR) wkład własny 415.198,28 Euro (Nysa 15% kosztów kwalifikowanych 252.711,66 EUR, Jesenik 10% kosztów kwalifikowanych 162.486,62 EUR). Termin realizacji projektu 2008-2010. Głównym celem projektu będzie podniesienie atrakcyjności regionu nysko-jesenickiego poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury parkingowej, zlokalizowanej przy Jeziorze Nyskim oraz przy Centrum Sportów Zimowych w Jeseniku oraz szerokiej i efektywnej promocji oferty turystycznej regionu. Projekt zakłada budowę parkingu dla samochodów osobowych na 241 miejsc postojowych w tym 6 miejsc dla osób niepełnosprawnych oraz 4 miejsc dla autobusów. Dla odwodnienia powierzchni utwardzonych wybudowana zostanie kanalizacja deszczowa. Teren zostanie oświetlony, a biologicznie czynne powierzchnie parkingu zagospodarowane zielenią. Do skomunikowania parkingu przebudowana zostanie droga krajowa i wybudowany zjazd skanalizowany typu „T”, wraz z wewnętrzną drogą dojazdową. Powierzchnia zagospodarowania wynosić będzie łącznie 16.230 m². W ramach projektu powstanie folder promujący walory rekreacyjne i turystyczne Nysy i Jesenika w 4 wersjach językowych. Nowo powstała infrastruktura zostanie oznakowana tablicami informacyjno-promocyjnymi.
2. **Rekonstrukcje historyczne wspólnym produktem turystycznym polsko-czeskiego pogranicza.** Łączny budżet projektu – 1.421.001,00 EUR, w tym udział gminy Nysa – do 310.000 EUR. Partnerami w projekcie jest 9 wnioskodawców z Polski i Czech, tj. gmina Nysa, gmina Kłodzko, gmina Świdnica, gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Stoszowice, miasto Złote Hory,

miasto Kraliky, Jaromer i stowarzyszenie „Komitet pro udržovani pamiatek z valky roku 1866”. Realizacja projektu rozpoczęła się w 2008 roku i potrwa 3 lata. W ramach projektu zostaną zrealizowane następujące działania:

- zorganizowanie u każdego partnera 3 rekonstrukcji historycznych i imprez towarzyszących,
- opracowanie wspólnego kalendarza imprez na okres realizacji projektu,
- utworzenie lub doposażenie regimentów w mundury i sprzęt,
- zorganizowanie przejazdów mieszkańców miast na inscenizacje bitew u Partnerów,
- wspólna promocja projektu, polegająca, m.in. na: opracowaniu materiałów promujących wspólny produkt turystyczny fortyfikacji, opracowaniu filmów dokumentujących przebieg inscenizacji, utworzeniu wspólnej strony internetowej, zorganizowaniu kampanii promocyjnej w mediach, itp.

3. **Perły Pogranicza w oczach artystów.** Projekt realizowany w latach 2008-2009r. Budżet projektu w roku 2009 wynosić będzie 49 712 EUR, tj. równowartość 178 963 PLN, w tym wkład własny gminy Nysa do 16 183 EUR, tj. równowartość 58 259 PLN. W ramach projektu zostaną zorganizowane dwa plenery artystyczne. Pierwszy malarski kierowany do uzdolnionej artystycznie młodzieży, w którym weźmie udział 20 czeskich i polskich artystów. Głównie z Nysy, Jesenika, Sumperka i Zlanych Hor. Młodzież będzie malowała zabytki, okolice Jeziora Nyskiego oraz zamek w Jaworniku - Jansky Vrch. Zwieńczeniem pleneru będzie wydanie dwujęzycznego katalogu oraz wystawa zaprezentowana w Pałacu Biskupim w Nysie a następnie w Sumperku, Jeseniku i Zlanych Horach. W drugim plenerze rzeźbiarskim uczestniczyć będzie 16 znanych artystów z Polski i Czech. Rezultatem będą wykonane przez artystów rzeźby – ławeczki, które zostaną zlokalizowane w pobliżu zabytkowych obiektów. Podczas obu plenerów odbędą się warsztaty dla zainteresowanych mieszkańców i turystów.

Wspólnie realizowane działania przez Nysę i Jesenik w ramach kontaktów współpracy transgranicznej znalazły aprobatę społeczności lokalnych, czego dowodem jest wzrastająca liczba wzajemnych kontaktów i wspólnych imprez. Skutkiem tych działań jest wykreowanie i utrwalenie wizerunku regionu turystycznego oraz podniesienie w tym względzie świadomości jego mieszkańców.

1.1.9 Identyfikacja problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego

Zidentyfikowane problemy w sferze zagospodarowania przestrzennego:

1. Zbyt wolny proces przywracania walorów obiektom dziedzictwa kulturowego. Stanowią one podstawę atrakcyjności turystycznej miasta i potencjalną podstawę generowania rozwoju sektora usług ukierunkowanego na ten segment rynku. Niedostatek środków finansowych powoduje zagrożenie utraty walorów użytkowych, a nawet, w skrajnym przypadku, grozi ich całkowitą dewastacją.

Oznaczałoby to definitywną utratę najważniejszego potencjału rozwojowego miasta.

2. Niepełne wykorzystanie transgranicznego położenia miasta. Aby mogła się rozwinąć szeroka współpraca transgraniczna konieczna jest poprawa atrakcyjności partnerów. Inaczej współpraca taka staje się jedynie działaniem formalnym. Współpraca transgraniczna odgrywa szczególne znaczenie w krajach postkomunistycznych. Może bowiem stać się determinantą rozwoju dla obszarów, które w warunkach ścisłej kontroli granic mogły być jedynie peryferyjnymi, gdyż główne obszary koncentracji działalności gospodarczej znajdowały się w centrum kraju. Centra gospodarcze w regionach przygranicznych są często odcięte od części swojego naturalnego zaplecza po drugiej stronie granicy, przez co powstają deformacje w strukturze handlu i usług²². Współpraca gospodarcza staje się z czasem komplementarną ze współpracą kulturalną.
3. Niepełne wykorzystanie przestrzeni publicznej. Place i forty miasta Nysa oraz obszary zabytkowe posiadają wyjątkowe walory turystyczno – kulturowe, dlatego też powinny stać się jednym elementem rozwoju społecznych więzi mieszkańców miasta. Przestrzeń publiczna, jako typowe dobro publiczne powinna umożliwiać w maksymalnym stopniu zaspokajanie zarówno potrzeb indywidualnych jak i zbiorowych mieszkańców.
4. Nadmierne zagęszczenie ruchu tranzytowego wewnątrz miasta. Brak obwodnicy powoduje, że Nysa jest miejscem skrzyżowania dwóch dróg krajowych i trzech wojewódzkich. Tymczasem przepustowość komunikacyjna uważana jest za jeden z podstawowych elementów zrównoważonego rozwoju miasta²³.

1.2 Sfera gospodarcza

1.2.1 Struktura działalności gospodarczej

Nysa jest trzecim co do wielkości ośrodkiem gospodarczym województwa opolskiego znanym niegdyś głównie z przemysłu motoryzacyjnego, elektromaszynowego, budowlano – montażowego oraz rolno – spożywczego. Obecnie nie ma tutaj wyraźnego, dominującego profilu produkcji. Miejscowe zakłady produkcyjne charakteryzują się różnorodnością branżową, a ich działalność często związana jest z wykorzystaniem zasobów lokalnych. Lokalne zakłady przemysłowe dotkliwie odczuły zmiany, związane z transformacją ustrojową, które nastąpiły pod koniec ubiegłego stulecia. Na przełomie XX i XXI wieku wiele zakładów mimo wieloletnich tradycji zaprzestało lub zmieniło, ograniczając zatrudnienie, profil produkcji. Zaowocowało to dużym bezrobociem. Przedsiębiorstwa takie jak:

²² Europejska Karta Regionów Granicznych i Transgranicznych. Nowelizacja.
<http://www.karpacki.pl/pliki/EKRG200805032703.pdf>

²³ Jakubczyk Z., Słodczyk J., Revitalisation and the sustainable development of cities: A theoretical and empirical approach. W: Society, economy, environment – towards the sustainable city. University of Gdańsk. 2005. s.161.

”Zakład Urządzeń Przemysłowych” SA w Nysie (zajmujący się produkcją urządzeń dla przemysłu chemicznego, energetycznego, cukrowniczego i ochrony środowiska) i „DAEWOO Nysa” (przemysł motoryzacyjny) były niegdyś filarem gospodarczym regionu. Jednocześnie zaczęły powstawać i odradzać się firmy zatrudniające od kilkunastu do kilkudziesięciu osób. W Nysie działają aktywnie lokalne stowarzyszenia zrzeszające przedsiębiorców. W lipcu 2004 roku powstała Nyska Regionalna Izba Gospodarcza, założona z inicjatywy przedsiębiorców regionu nyskiego. Izba ta jest dobrowolną organizacją samorządu gospodarczego, zrzeszającą firmy z różnych branż gospodarki i reprezentującą interesy zrzeszonych w niej podmiotów gospodarczych.

W lutym 2005 roku została przyjęta w poczet członków Krajowej Izby Gospodarczej. W Nysie mieści się także Podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o powierzchni 5,14 ha.

Tabela 1-16. Podmioty gospodarcze na terenie Nysy.

Stan na	Wpisy po raz pierwszy	Wykreślenia	Zmiana	Liczba aktualnych wpisów
1.11.2002r.	11876	7282	-	4594
2002r.	475	570	- 95	4566
2003r.	426	486	- 60	4506
2004r.	440	495	- 55	4451
2005r.	503	509	- 6	4445
2006r.	457	501	- 44	4401
2007r.	489	422	+ 67	4468
2008r.	540	369	+172	4640

Źródło: Ewidencja Działalności Gospodarczej Burmistrza Nysy.

Ilość podmiotów gospodarczych w mieście Nysa charakteryzuje się zmienną dynamiką. W okresie 2002 – 2006 istniała wyraźna tendencja spadkowa. Natomiast od 2007 roku nastąpiło wyraźne odwrócenie trendu, Szczególnie silna tendencja wzrostowa wystąpiła w 2008 roku.

1.2.2 Sektory działalności gospodarczej i osoby zatrudnione w danych sektorach

Tabela 1-17. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w Nysie w latach 2002 – 2007 (w jednostkach gospodarczych).

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ogółem	5 604	5 752	5 839	5 883	5 848	5 818
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	49	49	47	53	57	59
Rybnictwo	1	1	1	1	1	0
Górnictwo	1	1	1	1	1	1
Przetwórstwo przemysłowe	481	499	501	511	498	500
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2	2	2	2	2	2
Budownictwo	493	498	500	505	521	564
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	2 083	2 151	2 188	2 184	2 100	2 042
Hotele i restauracje	168	168	170	173	172	158
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	264	252	257	256	257	260
Pośrednictwo finansowe	246	265	277	282	291	291
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	1 066	1 083	1 097	1 105	1 138	1 117
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	16	15	15	14	14	15
Edukacja	122	136	137	143	137	138
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	241	237	248	246	245	252
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	371	395	398	407	414	419

Źródło: GUS BDR.

Dominującą dziedziną działalności w klasyfikacji PKD jest w mieście Nysie handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (36% w 2006 roku, choć w okresie 2002 – 2007 nastąpił tutaj niewielki trend spadkowy ilości podmiotów – ok. 2%), następnie obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (19,5% - w analogicznym okresie wzrost prawie 5%) oraz budownictwo (9,6% - wzrost 14,5%).

Tabela 1-18. Podmioty gospodarcze w mieście Nysa w latach 2006 – 2007 wg sektorów.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor publiczny		Sektor prywatny					
		razem	w tym przedsiębiorstwa państwowe	razem	w tym				
					spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
					razem	w tym z ograniczoną odpowiedzialnością			
Miasto Nysa 2006	5848	241	-	5607	213	161	439	22	4546
Miasto Nysa 2007	5818	241	-	5577	221	171	440	21	4496

Źródło: Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w województwie opolskim w 2007. US Opole 2008.

Dane powyższe wskazują, że dominującym sektorem w mieście Nysa jest sektor prywatny. W sektorze tym najliczniejszą grupę stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 1-19. Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego w mieście Nysa w latach 2006 – 2007.

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	w tym spółki akcyjne ogółem	w tym spółki akcyjne z udziałem kapitału zagranicznego	w tym spółki z o.o. ogółem	w tym spółki z o.o. z udziałem kapitału zagranicznego
Miasto Nysa 2006	220	41	3	-	167	40
Miasto Nysa 2007	228	45	2	-	177	44

Źródło: Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w województwie opolskim w 2007. US Opole 2008.

Spółki z udziałem kapitału zagranicznego stanowiły w 2006 r. 18,6% i 19,7% w 2007 r. (średnia wojewódzka 27,1% i 27,3%). Wśród działających w mieście Nysa spółek kapitał zagraniczny nie występuje w spółkach akcyjnych. W spółkach z o.o. stanowił 23,9% w 2006 r. i 26,3% w 2007 r. (średnia wojewódzka: 31,5% i 31,8%).

Tabela 1-20. Podmioty gospodarki narodowej w mieście Nysa według wybranych sekcji PKD i liczby zatrudnionych.

Wyszczególnienie	Do 9 pracujących	Od 10 do 49 pracujących	50 pracujących i więcej
Ogółem	5680	160	50
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	59	-	-
Przemysł razem	454	36	13
w tym przetwórstwo przemysłowe	453	36	11
Budownictwo	540	22	2
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	1990	50	2
Hotele i restauracje	153	5	-
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	253	4	3
Pośrednictwo finansowe	291	-	-
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	1105	11	1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	7	1	7
Edukacja	110	12	16
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	242	7	3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	404	12	3

Źródło: Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w województwie opolskim w 2007r. US Opole 2008.

Powyższe dane wskazują na dominację w mieście podmiotów małych, zatrudniających do 9 osób. Najwyższa liczba podmiotów zatrudniających powyżej 49 osób funkcjonowała w edukacji i przemyśle.

W zakresie zatrudnienia według sektorów najnowsze pełne dane dla miasta Nysa dotyczą 2003 roku.

Tabela 1-21. Pracujący wg sektorów ekonomicznych i płci w Nysie (osobach) w 2003 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób
Ogółem	
ogółem	9 387
mężczyźni	4 289
kobiety	5 098
sektor rolniczy	
ogółem	3
mężczyźni	2
kobiety	1
sektor przemysłowy	
ogółem	2 712
mężczyźni	1 578
kobiety	1 134
sektor usługowy razem	
ogółem	6 672
mężczyźni	2 709
kobiety	3 963
sektor usługowy - usługi rynkowe	
ogółem	3 256
mężczyźni	1 737
kobiety	1 519
sektor usługowy - usługi nierynkowe	
Ogółem	3 416
Mężczyźni	972
Kobiety	2 444

Źródło: GUS BDR

Przytoczone dane wskazują, że wśród zatrudnionych przewagę mają kobiety – ponad 54%. Statystycznie nieistotny jest sektor rolniczy. W przemyśle zatrudnionych jest 29%, w usługach 71%, w tym 35% w usługach rynkowych i 36 w nierynkowych. W tym ostatnim przypadku przeważały kobiety, stanowiąc 71,5% zatrudnionych w sektorze. W roku 2006 udział zatrudnionych w przemyśle wzrósł do 30, 4%, a usługach spadł do 69,5%²⁴, co należy uznać za trend niekorzystny.

²⁴ Rynek pracy w województwie opolskim w 2006 r., US, Opole 2007.

1.2.3 Najważniejsze podmioty gospodarcze

Do największych zakładów produkcyjnych zlokalizowanych na terenie gminy należą:

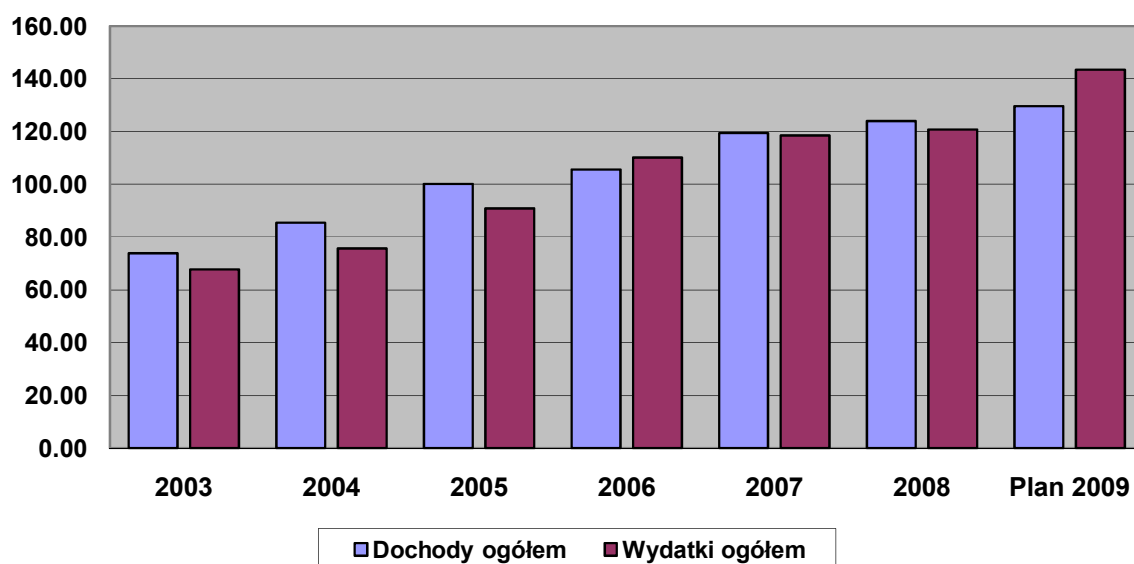
- „Dagny” sp. z o.o., Nysa ul. Czarneckiego 12, profil działalności: przemysł spożywczy (produkcja wyrobów ciastkarskich i cukierniczych);
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „CAFREX”, Nysa, ul. Konradowa 11, profil działalności: produkcja urządzeń dla przemysłu ciężkiego i budownictwa.
- ROLTECH, Nysa, ul. Nowowiejska 3. Profil działalności: handel częściami do ciągników i maszyn rolniczych produkcji polskiej i zachodniej oraz handel artykułami technicznymi.
- Asko Papier Sp. z o.o., Nysa, ul. Morcinka 6. Profil działalności: Papier, ręczniki papierowe oraz papier toaletowy.
- Zakład Ślusarski, Przetwórstwo Tworzyw Sztucznych F. Gajos, B. Dutkiewicz Sp.J. Nysa, ul. Unii Lubelskiej 6, profil działalności: odzysk i recykling odpadów, produkcja wysokiej klasy granulatów z tworzyw sztucznych, Geokrata,
- Fabryka Pomocy Naukowych, sp. z o.o., Nysa, ul. Słowiańska 7, profil działalności: meble szkolne i przedszkolne oraz sprzęt szkolny. Bednarski, Usługi transportowe, Nysa, ul. Otmuchowska 50.
- Mega Nysa Sp. z o.o, Nysa, ul. Piłsudskiego 55: profil działalności: produkcja naczep, przyczep i zabudów pojazdów ciężarowych. Konstrukcje stalowe projektowanie i produkcja.
- Zakład Odlewni Żeliwa, Przedsiębiorstwo "MAX" Sp. z o.o. Nysa, ul. Piłsudskiego 55, profil działalności: odlewnictwo żelaza.
- „Metro – Plast” sp.j., Nysa ul. Mickiewicza 26, profil działalności: poligrafia;
- „Taboss”, Nysa ul. Nowowiejska 21, profil działalności: budownictwo;
- Zakład Cukierniczy „Wacusz” sp.j., Nysa ul. Jagiellońska, profil działalności: przemysł spożywczy;
- Zakład Produkcji Stolarstwa Budowlanego „Okna Drzwi – Majewski”, Nysa ul. Saperska 9, profil działalności: produkcja włókien chemicznych, produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych;
- „Dako”, Nysa ul. Piłsudskiego 11, profil działalności: budownictwo;
- „Galaskór” Zakład Galanterii Skórzanej sp. z o.o., Nysa ul. Prudnicka 26, profil działalności: produkcja odzieży dzianej, skórzanej i roboczej;
- „Kaja” s.c., Nysa ul. Piłsudskiego 42, profil działalności: produkcja gotowych artykułów włókienniczych;
- „Intersnack” sp. z o.o., Nysa ul. Jagiellońska 22, profil działalności: przemysł spożywczy (przetwórstwo i konserwowanie ziemniaków, owoców i pozostałych warzyw);

- Spółdzielnia Pracy „Cukry Nyskie”, Nysa ul. Al. Wojska Polskiego 9, profil działalności: przemysł spożywczy (produkcja wyrobów piekarskich i ciastkarskich o przedłużonej trwałości).

1.2.4 Uwarunkowania budżetowe realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych

W ramach realizacji budżetu gminy w okresie 2003 - 2005r. wysokość dochodów budżetowych przekraczała wartość wydatków doprowadzając do powstania nadwyżki budżetowej. W roku 2006 budżet gminy wykazał deficyt w wysokości 4.580.796 zł, gdyż planowane wydatki przekroczyły dochody budżetowe. W kolejnym okresie przyjętym do analizy: 2007- 2009 można zauważyć wzrost wydatków w 2007 oraz 2008 roku i ich nieznaczny spadek w prognozie na 2009 rok, co związane jest ze zwiększeniem aktywności inwestycyjnej gminy w tym okresie. Jednocześnie dochody budżetowe wykazują wzrost do 2007 roku oraz minimalny spadek w kolejnych dwóch latach.

Rysunek 1-7. Wysokość dochodów i wydatków gminy Nysa 2003-2009 [mln zł.].

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nysie.

W analizowanym okresie największy udział w dochodach stanowiły dochody własne, które stanowiły zawsze prawie 60% budżetu, a w roku 2007 osiągnęły nawet poziom 61%. Do roku 2007 włącznie widoczne było ponadto stopniowe zmniejszanie się udziału subwencji w dochodach ogółem. Od roku 2008 ma jednak miejsce odwrócenie tejże tendencji.

Tabela 1-22. Wysokość dochodów i wydatków gminy Nysa w latach 2003-2009.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w PLN						Plan
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
I.	Dochody budżetu ogółem, w tym:	73840131	85557084	100134381	105548995	119470711	124049065	129736601
1.	Zadania własne, w tym:	67381139	74711093	86491981	90093963	103015875	106329284	113837152
a.	Subwencje	23047000	21916638	23396288	25467136	25439708	28917474	32479882
II.	Wydatki budżetu ogółem	67716464	75662602	90887495	110129791	118610584	12069532	143509801
III.	Nadwyżka/deficyt	6 123 667	9 935 962	9 246 886	-4 580 796	860 127	3 353 533	-13 773 200

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nysie.

W ogólnej strukturze wydatków najwyższy udział mają wydatki bieżące, których udział analizowanych okresach spadł od 95% do 79% wydatków ogółem.

W strukturze wydatków budżetu wydatki inwestycyjne kształtowały się na stosunkowo niskim poziomie. W roku 2003 ich udział wyniósł zaledwie 4,1% całkowitych wydatków (2.752.148 zł.), jednak już w roku 2006 wydatki inwestycyjne osiągnęły poziom 21.560.761 zł. (18,5%). Prawie połowa wydatków inwestycyjnych była przeznaczona na budowę dróg gminnych.

Główne kierunki wydatkowania środków na inwestycje w latach 2006 – 2008:

- rok 2006 – poniesione wydatki
 - a/ budowa dróg w mieście i gminie wraz z oświetleniem - 10 098 603 zł
 - b/ budowa kanalizacji sanitarnych i deszczowych w mieście i gminie, wodociągowej w gminie, modernizacja targowiska , urządzenie placów zabaw w mieście - 2 727 065 zł
 - c/ budowa i modernizacja świetlic wiejskich - 963 312 zł
- rok 2007 – poniesione wydatki
 - a/ budowa dróg w mieście i gminie wraz z oświetleniem - 8 919 151 zł
 - b/ rewitalizacja obiektów fortecznych - 8 807 255 zł
 - c/ budowa kanalizacji sanitarnych, deszczowych, sieci wodociągowych w mieście i gminie - 3 489 232 zł
- rok 2008 – planowane wydatki
 - a/ budowa dróg w mieście i gminie wraz z oświetleniem - 10 167 634 zł
 - b/ rewitalizacja obiektów fortecznych - 4 126 753 zł
 - c/ budowa kanalizacji sanitarnych i deszczowych w mieście i gminie, sieci wodociągowej w gminie, regionalne centrum gospodarki odpadami - 5 203 611 zł

Tabela 1-23. Wskaźniki zadłużenia gminy w latach 2003 - 2009 [PLN].

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Splaty kredytów pożyczek	5 977 620	7 805 616	6 002 116	1 366 159	727 888	1 500 000	3 500 000
Wykup obligacji	1 900 000	1 800 000	1 100 000	2 700 000	1 600 000	900 000	-
Koszty obsługi	7 877 620	9 605 616	7 102 116	4 066 159	2 327 888	2 400 000	3 500 000
Wskaźnik obsługi zadłużenia	10,67%	11,23%	7,09%	3,85%	1,95%	1,93%	2,82%
Ogółem kwota zadłużenia	23006631	15201193	7461577	9 357 161	11 100 000	8 700 000	19 200 000
Wskaźnik zadłużenia	31,16%	17,77%	7,45%	8,87%	9,29%	7,01%	16,87%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nysie.

W analizowanym okresie ustawowo określone limity zadłużenia i obsługi długu wynoszące odpowiednio 60% i 15 % dla jednostek samorządu terytorialnego nie zostały przekroczone. Sytuacja finansowa gminy jest więc stabilna i będzie w stanie podjąć ciężar finansowania projektu.

Tabela 1-24. Prognoza długu publicznego gminy Nysa na lata 2009 - 2016.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2008	Prognoza							
			2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.	2016r.
1.	Zobowiązania wg tytułów dłużnych: (1.1+1.2+1.3)	15,350,000	33,150,000	29,650,000	25,950,000	22,750,000	18,750,000	14,150,000	9,650,000	4,650,000
1.1.	Zaciągnięte zobowiązania (bez prefinansowania), w tym z tytułu:	8,700,000	15,350,000	29,650,000	25,950,000	22,750,000	18,750,000	14,150,000	9,650,000	4,650,000
a	kredytów	8,700,000	15,350,000	29,650,000	25,950,000	22,750,000	18,750,000	14,150,000	9,650,000	4,650,000
1.2.	Planowane w roku budżetowym (bez prefinansowania), w tym:	6,650,000	17,800,000							
a	kredyty	6,650,000	17,800,000							
1.3.	Pożyczki, kredyty i obligacje na prefinansowanie									
2.	Obsługa długu (2.1+2.2+2.3)		4,600,000	5,592,000	4,908,000	5,489,000	5,833,000	5,410,000	5,588,000	4,891,000
2.1.	Splata rat kapitałowych z wyłączeniem prefinansowania, w tym:		3,500,000	3,700,000	3,200,000	4,000,000	4,600,000	4,500,000	5,000,000	4,650,000
a	kredytów i pożyczek		3,500,000	3,700,000	3,200,000	4,000,000	4,600,000	4,500,000	5,000,000	4,650,000
2.2.	Splata rat kapitałowych z tytułu prefinansowania									
2.3.	Splata odsetek i dyskonta		1,100,000	1,892,000	1,708,000	1,489,000	1,233,000	910,000	588,000	241,000
3.	Prognozowane dochody budżetowe	119,382,120	129,276,601	122,000,000	123,000,000	124,000,000	124,700,000	125,300,000	125,500,000	126,200,000
4.	Prognozowane wydatki budżetowe	131,503,639	143,576,601	121,800,000	123,300,000	123,500,000	123,600,000	124,300,000	124,000,000	124,700,000
5.	Prognozowany wynik finansowy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Relacje do dochodów (w %)									
6.1	Długu (art.170 ust.1) (1-2.1-2.2)/3	12.86	22.94	21.27	18.50	15.12	11.35	7.70	3.71	0.00
6.2	Długu po uwzględnieniu wyłączeń(art.170ust.3)(1.1+1.2-2.1.a-2.1.b)/3	12.86	22.94	21.27	18.50	15.12	11.35	7.70	3.71	0.00
6.3	splaty zadłużenia (art.169 ust.1) (2:3)	0	0.04	0.05	0.04	0.04	0.05	0.04	0.04	0.04
6.4	Splaty zadłużenia po uwzględnieniu wyłączeń(art.169 ust.1) (2.1+2.3)/3	0	3.56	4.58	3.99	4.43	4.68	4.32	4.45	3.88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nysie.

1.2.5 Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej

1. Niepełne wykorzystanie potencjału turystycznego dla rozwoju gospodarczego Nysy. W wyniku upadku dwóch największych pracodawców i przedsiębiorstw takich jak ZUP S.A. w Nysie i DAEWOO Nysa, miasto utraciło w dużej części swoją funkcję przemysłową/produkcyjną. Zgodnie z teorią trzech sektorów funkcja ta zostaje zastąpiona funkcją usługową, która staje się dominująca²⁵ (sektor rolniczy zostaje całkowicie zmarginalizowany, co zresztą ma miejsce w Nysie). Powrót do funkcji przemysłowej nie wydaje się aktualnie możliwy, dlatego strategicznym kierunkiem powinien stać się rozwój usług, który jednak nie występuje, a nawet w wielkościach względnych wykazuje tendencję spadkową.
2. Brak bazy hotelowej o wysokim standardzie, który umożliwiłby zwiększenie przyjazdów turystów oczekujących usług wysokiej jakości i umożliwiłby stworzenie centrum konferencyjnego sąsiadującego z Jeziorem Nyskim i Górami Opawskimi.
3. Mała liczba inwestorów mających swoje siedziby poza miastem (w kraju i zagranicą).

1.3 Sfera społeczna

1.3.1 Struktura demograficzna i społeczna mieszkańców miasta

Podstawowymi miernikami charakteryzującymi zbiorowość ludzką jest jej liczebność i rozmieszczenie. Miasto Nysa 31 grudnia 2006 roku liczyło 47 545 mieszkańców. Zamieszkiwało go 22 653 mężczyzn oraz 24 892 kobiet. Współczynnik feminizacji, czyli stosunek liczby kobiet na 100 mężczyzn wynosi 110 i jest wyższy od średniej dla powiatu nyskiego – 106 oraz wyższy od wartości charakteryzującej województwo opolskie – 107.

Na 1 km² powierzchni miasta przypada 1 729 mieszkańców. Gęstość zaludnienia jest więc 1,75 razy wyższa od średniej dla gmin miejskich województwa opolskiego 984 osób / km².

²⁵ Kwiatkowski E., Teoria trzech sektorów gospodarki, PWN, Warszawa 1980.

Tabela 1-25. Ludność gminy Nysa wg stałego miejsca zameldowania w latach 2004 – 2008.

Wyszczególnienie	Ludność gminy Nysa w latach:				
	2004	2005	2006	2007	2008 ²⁶
Miasto Nysa	48142	47902	47348	46375	46067
Wsie	12581	12629	12689	12843	12818
Gmina ogółem	60723	60531	60037	59218	58885
Procent ludności mieszkającej w mieście	79,2%	79,1%	78,8%	78%	78%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych banku danych regionalnych GUS i Urzędu Miejskiego w Nysie.

Liczba ludności miasta ma, w ujęciu długookresowym tendencję malejącą. W stosunku do 2004 roku spadek ten wyniósł 2075 osób, czyli 4,3%. Jest to proces zgodny w stosunku to tendencji zachodzących w analogicznym okresie na terenie całej gminy. Od 1997 roku liczba mieszkańców gminy systematycznie maleje i w 2008 roku przekroczyła poziom 59 tysięcy. Na przestrzeni analizowanego okresu liczba mieszkańców zmniejszyła się tutaj o 1838 osób, to jest o około 3 %.

Struktura wieku mieszkańców.

Na liczbę ludności decydujący wpływ mają dwa czynniki: ruch naturalny oraz wędrowną ludności. Te z kolei zdeterminowane są przez strukturę ludności według wieku i płci.

Struktura ludności według wieku określa proces starzenia się ludności, definiowany najogólniej, jako zmiany stanu i struktury według wieku ludności, polegające na wzroście w ogólnej liczbie udziału osób starszych. Za granicę starości przyjmuje się umownie wiek 60 lat. Obecnie ludność województwa opolskiego, podobnie jak całej Polski starzeje się. Jednak na wsi i małych miastach udział dzieci i młodzieży jest większy co powoduje, że pod względem struktury wieku mieszkańców miasto a także gminę Nysa obecnie możemy określić jako jednostkę względnie młodą.

²⁶ Dane za rok 2008 zostały podane wg stanu na 30.06.2008r.

Tabela 1-26. Gmina Nysa – ludność według wieku w 2006 r.

Grupa wieku	Liczba mieszkańców	
	Gmina Nysa	W tym miasto
0 – 2	1387	1069
3 – 6	1937	1457
7 – 12	3624	2697
13 – 15	2268	1694
16 – 17	1699	1304
18 – 64 mężczyźni oraz 18 – 59 kobiety ²⁷	39542	31383
65 i więcej mężczyźni oraz 60 i więcej kobiety ²⁸	9516	7729

Źródło: Studium uwarunkowań...op.cit.s.66.

Szczegółowa analiza danych dotyczących miasta w porównaniu do gminy, powiatu i województwa wskazuje na kilka trendów. Udział ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy niż w jednostkach porównawczych. Jednakże w najmłodszych grupach wiekowych wskaźniki dla miasta są już wyraźnie gorsze. Szczególnie duża dysproporcja występuje w stosunku do wskaźników charakteryzujących powiat nyski.

Tabela 1-27. Miasto Nysa – struktura ludności według wieku w 2006 r.

Grupa wieku	Gmina Nysa (%)	Powiat nyski (%)	Województwo opolskie (%)	Miasto Nysa (%)
0 – 2	2,31	2,41	2,37	2,25
3 – 6	3,23	3,44	3,54	3,06
7 – 12	6,04	6,59	6,53	5,57
13 – 15	3,78	4,07	4,12	3,56
16 – 17	2,83	3,02	3,02	2,74
18 – 64 M 18 – 59 K	65,93	64,89	64,68	66,0
65 i więcej M 60 i więcej K	15,87	15,59	15,74	16,3

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS BDR

Odmienne wnioski przynosi porównanie danych dotyczących miasta Nysy ze wskaźnikami odnoszącymi się średniej gmin miejskich województwa opolskiego.

²⁷ Wiek produkcyjny.

²⁸ Wiek poprodukcyjny.

Tabela 1-28. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem oraz wskaźniki obciążenia demograficznego miasta Nysa i gmin miejskich województwa opolskiego w 2006 r.

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
Wskaźnik	Miasto Nysa	Gminy miejskie województwa opolskiego
w wieku przedprodukcyjnym	17,4	17,0
w wieku produkcyjnym	66,3	66,8
w wieku poprodukcyjnym	16,3	16,2
Wskaźnik obciążenia demograficznego (w osobach)		
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	50,8	49,6
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	94,0	95,7
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	24,6	24,3

Źródło: dane GUS BDR.

W tym przypadku należy zauważyć daleko posuniętą zbieżność wskaźników w obu przypadkach. Można więc uznać, że miasto Nysa całkowicie wpisuje się w tendencje dominujące w całym województwie.

Ruch naturalny i wędrowny ludności

Na przyrost naturalny ludności składają się zmiany w jej liczbie, powodowane przez urodzenia i zgony. Charakteryzujące go wartości określają nie tylko strukturę populacji według płci i wieku, ale także liczbę zawartych małżeństw, osób w wieku rozrodczym oraz zgonów.

Tabela 1-29. Gmina Nysa – ruch naturalny ludności w 2006 r.

Ruch naturalny ludności	Wartości bezwzględne dla:	
	Gmina Nysa	Miasto Nysa
Małżeństwa	261	193
Urodzenia żywe	503	394
Zgony	546	412
Przyrost naturalny	-43	-18
Saldo migracji	-149	-222

Źródło: dane GUS BDR

Obie badane jednostki cechuje ujemny przyrost naturalny. Jest on jednak, biorąc pod uwagę różnice liczby ludności pomiędzy miastem a całą gminą mniej uciążliwy dla miasta. Natomiast wyraźnie widać, że poważnym problemem Nysy są migracje wewnętrzne.

Tabela 1-30. Gmina, miasto i powiat Nysa – podstawowe współczynniki (na 1000 ludności) określające ruch naturalny ludności w 2006 r. w porównaniu z województwem opolskim.

Współczynnik	Gmina Nysa	Powiat nyski	Województwo opolskie	Miasto Nysa
Małżeństwa	4,3	4,6	4,7	5,2
Urodzenia żywe	8,3	8,2	8,1	7,3
Zgony	9,0	9,8	9,0	8,5
Przyrost naturalny	-0,7	-1,6	-0,9	-1,2
Saldo migracji	-2,5	-3,0	-3,0	-4,7

Źródło: dane GUS BDR

Współczynnik zawieranych małżeństw w mieście wynosił 5,2 i był znacznie wyższy od wartości we wszystkich jednostkach porównawczych. Pozwala to z pewnym prawdopodobieństwem wnioskować, że w najbliższych latach nastąpi poprawa trendów demograficznych.

Aktualnie bowiem, w zakresie urodzeń żywych, sytuacja miasta jest wyraźnie gorsza, zarówno w odniesieniu do gminy, jak i powiatu oraz województwa. Natomiast w zakresie śmiertelności sytuacja w mieście jest lepsza niż w innych prezentowanych podmiotach. Jest to efektem większego udziału populacji w wieku produkcyjnym. Tabela powyższa, wskazuje także na siłę negatywnego zjawiska jakim są migracje.

Migracje są drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem wpływającym bezpośrednio na liczbę ludności oraz jej rozmieszczenie. Obecna tendencja przemieszczania się, szczególnie młodych mieszkańców, z mniejszych do większych ośrodków osiedleńczych, a także zagranicę powoduje, że saldo migracji wewnętrznej i zagranicznej miasta Nysa jest ujemne i wynosi - 222 (w gminie -149).

Tabela 1-31. Gmina i miasto Nysa – ruch wędrowniczy ludności w 2006 r.

Obszar	Napływ			Odływ			Saldo migracji ogółem
	razem	w tym:		razem	w tym:		
		z miast	z zagranicy		do miast	za granicę	
Gmina Nysa	605	330	26	754	380	65	-149
Miasto Nysa	394	163	25	616	277	65	-222

Źródło: Studium uwarunkowań...op.cit.s. 70.

Znaczny odpływ migracyjny obserwowany w mieście wpłynął w ograniczonym stopniu na końcowy wynik dla całej gminy Nysa, bowiem w części były to migracje wewnątrz gminy. Związane jest to po części z procesem suburbanizacji – czyli osiedlania się na terenach podmiejskich. Należy nadmienić, że przytoczone powyżej oficjalne dane statystycznie nie oddają realnej wartości określającej obecny ruch migracyjny. Dotyczą one ruchu wędrowniczy na pobyt stały i nie obejmują czasowych migracji na tle zarobkowym, zwłaszcza związanych z wyjazdem za granicę.

1.3.2 Określenie specyficznych grup społecznych wymagających szczególnego wsparcia w ramach LPR

Podstawową grupą społeczną wymagającą wsparcia są ludzie ubodzy. Ubóstwo jest w dużej mierze efektem bezrobocia, które prowadzi w dłuższym okresie do wykluczenia społecznego. Zjawisko to potęguje przenoszenie bezradności i ubóstwa na zasadzie dziedziczenia. Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta realizują jednostki organizacyjne gminy Nysa:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie,
- 2) Dzienny Dom Pobytu w Nysie.

Współpracują one z organizacjami pozarządowymi: Caritas Diecezji Opolskiej prowadzącą Noclegownię dla Bezdomnych, w Nysie, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Stację Opieki Caritas, Towarzystwem Interwencji Społecznej w Nysie prowadzącym Pogotowie Interwencji Społecznej w Nysie i mieszkanie socjalne dla ofiar przemocy w rodzinie i innymi organizacjami.

Skalę zjawiska ilustruje struktura przyczyn przyznawania pomocy społecznej. Dominującą przyczyną jest ubóstwo, a następnie bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 1-32. Przyczyny przyznania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie w roku 2007 i 2008 – miasto Nysa.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2007r.	Liczba rodzin 2008r.
Ubóstwo	1121	944
Sieroctwo	2	0
Bezdomność	83	72
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	68
w tym: wielodzietność	6	49
Bezrobocie	1003	792
Niepełnosprawność	477	442
Długotrwała lub ciężka choroba	378	399
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	238	212
w tym: rodziny niepełne	200	175
rodziny wielodzietne	51	53
Przemoc w rodzinie	6	0
Alkoholizm	99	86
Narkomania	4	5
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	18	26
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0
Zdarzenie losowe	9	4
Sytuacja kryzysowa	2	3
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie

Analiza danych wskazuje na istotne zmniejszenie się liczb rodzin korzystających z pomocy społecznej w okresie 2007 – 2008. Szczególnie duże zmiany dotyczyły obniżenia się liczby rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z uwagi na bezrobocie (27%) i ubóstwo (16%). Istotny wzrost dotyczył długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Tabela 1-33. Zestawienie świadczeń pomocy społecznej w latach 2003-2008.

Rodzaje świadczeń	2003 r.		2004 r.		2005 r.		2006 r.		2007 r.		2008 r.	
	Ilość rodzin	Kwota świadczeń (w zł)	Ilość rodzin	Kwota świadczeń (w zł)	Ilość rodzin	Kwota świadczeń (w zł)	Ilość rodzin	Kwota świadczeń (w zł)	Ilość rodzin	Kwota świadczeń (w zł)	Ilość rodzin	Kwota świadczeń (w zł)
Zasiłki stałe	227	951.402	310	940.135	296	986.064	316	1.077.642	303	1.066.258	316	1.104.274
Zasiłki okresowe	681	177.765	1686	1.148.907	2476	4.894.361	1749	1.825.066	1226	1.298.031	895	1.575.063
Zasiłki celowe ogółem	2673	2.386.541	2558	2.204.659	2199	2.300.219	2072	1.903.380	1550	1.283.412	1246	1.104.867
Posiłek	918	430.475	1211	544.974	742	441.685	636	448.150	565	536.092	486	466.081
Pogrzeb	9	15.758	10	17.500	8	12.533	9	14.551	5	8.024	6	9.508
Usługi opiekuńcze	111	525.200	94	406.300	86	392.000	106	458.912	110	438.874	121	539.365
W tym specjalistyczne świadczone przez Caritas	-	-	-	-	-	-	12	66.912	-	-	15	33.622
Dom Pomocy Społecznej	-	-	9	50.173	27	230.563	42	429.961	-	-	-	-

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie.

Strukturę celową udzielonych zasiłków przedstawia tabela 1-33.

Powyższe zestawienie świadczy, że dominującą formą wydatkowania środków finansowych w ramach pomocy społecznej były zasiłki celowe. Duża ilość zasiłków stałych świadczy, o pogarszającym się stanie zdrowia mieszkańców.

Rodziny korzystające z pomocy społecznej koncentrują się na pięciu obszarach:

- 1) Stare Miasto wraz z zabudową przy ulicach Prudnickiej, Mariackiej, Zjednoczenia i Moniuszki;
- 2) Dzielnica Podzamcze;
- 3) Otoczenie ulic Bohaterów Warszawy i Armii Krajowej;
- 4) Zabudowa przy ulicach Kossaka, Kusocińskiego i Korczaka;
- 5) Dzielnica Średnia Wieś, między ulicami Piłsudskiego i Zwycięstwa.

Praktycznie nie korzystają natomiast z pomocy społecznej osoby mieszkające na Zamłyniu i przy ulicy Otmuchowskiej.

Ograniczone możliwości finansowe gminy Nysa nie pozwalają na pełne zabezpieczenie potrzeb rodzin, prowadzące do wyjścia z trudnej sytuacji, a w konsekwencji do usamodzielnienia się. W przypadku osób bezdomnych dużym problemem jest uzależnienie tej grupy od alkoholu oraz brak zainteresowania oferowaną pomocą i programem wyjścia z bezdomności. Gmina dysponuje aktualnie 60 miejscami noclegowymi dla osób bezdomnych. Nie ma aktualnie centralnych środków na realizację programu wyjścia z bezdomności, ale pracownik socjalny noclegowni przygotowuje indywidualne programy dla poszczególnych ludzi. Osoby opuszczające zakłady karne cechuje przeważnie postawa roszczeniowa, wyobcowanie w środowisku, ograniczone możliwości podjęcia zatrudnienia. Grupy społeczne zagrożone ubóstwem to w dużej mierze ludzie starsi, osoby samotne, chore oraz rodziny wielodzietne niewydolne wychowawczo, co pośrednio przenosi te zagrożenie na dzieci.

Istotną grupą społeczną wymagającą wsparcia jest społeczność Romów. Na terenie gminy Nysa mieszka około 100 osób pochodzenia romskiego. Jest to jednak liczba zmienna, ponieważ społeczność tą cechuje wysoka dynamika migracyjna. Społeczność tę cechuje długotrwałe bezrobocie, będące konsekwencją braku wykształcenia, kwalifikacji zawodowych oraz bierności w poszukiwaniu pracy. Z usług Ośrodka Pomocy Społecznej w Nysie korzystało w 2006 roku ok. 35 rodzin, w tym 53 dzieci, obecnie (styczeń 2009) ilość ta zmniejszyła się do 20 rodzin i 35 dzieci. Mniejszość romska stanowi grupę zagrożoną marginalizacją i wykluczeniem społeczno-gospodarczym. Jednym z działań mających zapobiegać temu zagrożeniu jest zapewnienie Romom odpowiednich warunków bytowo-mieszkaniowych. Gmina Nysa udostępniła rodzinom romskim kilka budynków komunalnych, zlokalizowanych w różnych częściach miasta. Wymienione budynki wymagają przeprowadzenia prac remontowych związanych z wymianą stolarki okiennej, pieców, odnowieniem klatek schodowych, instalacji gazowej, elektrycznej i gazowej. Celem likwidacji barier rozwojowych społeczności romskiej, podjęto inicjatywę zatrudnienia asystenta edukacji romskiej, pobudzającego wśród

najmłodszych potrzebę zdobywania wiedzy oraz przełamania złego stereotypu szkoły w oczach dzieci romskich. Wymierne rezultaty zatrudnienia asystenta edukacji romskiej - to objęcie opieką 25 dzieci romskich w 2006 r. i 26 dzieci w 2005 r. oraz utworzenie w 2006 roku świetlicy dla dzieci romskich²⁹.

1.3.3 Skala bezrobocia

Dane dotyczące bezrobocia nie są agregowane na poziomie miasta. Dlatego też to zagadnienie zostanie przedstawione na poziomie analitycznym gminy³⁰.

Jednym z ważniejszych kryteriów oceny warunków bytu mieszkańców jest możliwość uzyskania zatrudnienia. Zjawiskiem, które nieustannie wywiera istotny wpływ na poziom życia ludności jest bezrobocie. 31 grudnia 2007 roku Powiatowy Urząd Pracy w Nysie zarejestrował 2738 bezrobotnych z terenu gminy Nysa. Oznacza to, że na 100 osób w wieku produkcyjnym, 6,92 zarejestrowano jako bezrobotne. Współczynnik obliczany w stosunku do 100 osób czynnych zawodowo jest o wiele wyższy, jednakże kształtuje się na zbliżonym poziomie w stosunku do innych gmin miejsko-wiejskich województwa opolskiego.

Tabela 1-34. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie nyskim i województwie opolskim na koniec 2007 r.

Wyszczególnienie	Powiat nyski	Województwo opolskie
Stopa bezrobocia w %	16,6	12,0

Źródło: GUS BDR.

Na przestrzeni ubiegłych 18 lat (lata 1989 – 2007) największe bezrobocie w Polsce i gminie Nysa występowało w latach 1992 – 1995 oraz w latach 2000 – 2005. Wyraźnie zarysował się spadek liczby bezrobotnych na 1997 rok w stosunku do lat 1992 – 1996. Spowodowane to było między innymi zmianą klasyfikacji statystycznej bezrobotnych, wprowadzonej na początku 1997 roku. Wpływ na to miała także koniunktura gospodarcza obserwowana w latach 1995 – 1997. Zaznaczający się w latach 1999 – 2002 wzrost bezrobocia należy przypisać między innymi dekoniunkturze oraz innym niekorzystnym wynikom makroekonomicznym notowanym w tych latach. Proces ten przełożył się na liczne zwolnienia grupowe. Jako pozytywny można uznać fakt, że począwszy od 2003 roku, z racji wejścia w okres kolejnej gospodarczej koniunktury, bezrobocie w gminie Nysa zaczęło systematycznie spadać i w 2007 roku było najniższe od 1992 roku.

²⁹ Informacje UM w Nysie.

³⁰ Opracowano na podstawie: Studium uwarunkowań...op.cit.

Tabela 1-35. Gmina Nysa – bezrobocie w latach 1992 – 2007.

Rok	Liczba bezrobotnych ogółem	W tym kobiety	Udział kobiet w %
1992	6022	3455	57,37
1993	6262	3564	56,91
1994	5755	3213	55,83
1995	5657	3329	58,85
1996	5462	3295	60,33
1997	4594	2872	62,52
1998	4379	2789	63,69
1999	5182	3138	60,56
2000	6112	3503	57,31
2001	6932	3747	54,05
2002	8369	4146	49,54
2003	7838	4029	51,40
2004	6789	3463	51,01
2005	6360	3305	51,97
2006	4693	2624	55,91
2007	2738	1551	56,65

Źródło: Niepublikowane dane PUP w Nysie.

W przeciągu całego analizowanego okresu udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych przekraczał poziom 50 %. Na dzień 31 grudnia 2007 roku współczynnik ten wynosi 56,65 % i był najwyższy od 2000 roku.

Tabela 1-36. Gmina Nysa – bezrobotni bez prawa do zasiłku w latach 1999 – 2007.

Rok	Liczba bezrobotnych bez prawa do zasiłku	Udział w % ogółu bezrobotnych
1992	3183	52,86
1993	3311	52,87
1994	3069	53,33
1995	2405	42,51
1996	2570	47,05
1997	3192	69,48
1998	3453	78,85
1999	3981	76,82
2000	4781	78,22
2001	5389	77,74
2002	6186	73,92
2003	6686	85,30
2004	5656	83,31
2005	5209	81,90
2006	3716	79,18
2007	2015	73,59

Źródło: Niepublikowane dane PUP w Nysie.

Na koniec 2007 roku 2015 osób, to jest 73,59 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych nie posiadało prawa do zasiłku. Jest najniższy wskaźnik począwszy od 1998 roku.

Struktura bezrobotnych według wieku, wykształcenia i stażu pracy.

Tabela 1-37. Gmina Nysa – bezrobotni zarejestrowani według wieku. Stan na 31 grudnia 2007 r.

Grupa wieku	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura (%)	W tym liczba kobiet
18 – 24	377	13,77	232
25 – 34	709	25,89	476
35 – 44	522	19,07	326
45 – 54	826	30,17	452
55 – 59	259	9,46	65
60 – 64	45	1,64	-

Źródło: Niepublikowane dane PUP w Nysie.

Struktura bezrobotnych według wieku jest zróżnicowana. Niepokojące jest zjawisko, że bardzo liczna rzesza bezrobotnych, blisko 14 %, to osoby najmłodsze w wieku 18 – 24 lata. Natomiast aż 40 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby do 34 roku życia. Ponad połowa bezrobotnych (59 %) to ludzie

w wieku 35 – 54 lata. Jedynie grupa bezrobotnych powyżej 55 roku życia jest nieliczna, między innymi ze względu wcześniejszego przejścia na emeryturę lub systemu zasiłków i świadczeń przedemerytalnych.

Tabela 1-38. Gmina Nysa – bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia. Stan na 31 grudnia 2007 r.

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura (%)	W tym liczba kobiet
Wyższe	270	9,86	162
Policealne i średnie zawodowe	734	26,81	498
Średnie ogólnokształcące	253	9,24	185
Zasadnicze zawodowe	705	25,75	334
Gimnazjalne i poniżej	776	28,34	372

Źródło: Niepublikowane dane PUP w Nysie.

Bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym stanowią 54 % ogółu zarejestrowanych. Natomiast osoby pozostające bez pracy i legitymujące się wykształceniem wyższym stanowią niewiele poniżej 10 % ogółu bezrobotnych, co jest dosyć wysokim wskaźnikiem w porównaniu ze średnimi wartościami charakteryzującymi kraj oraz region. Znaczną grupę (27 %) stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim, którym również ze względu na brak dyplomu wyższych uczelni trudno znaleźć pracę w gminie czy w całym regionie.

Tabela 1-39. Gmina Nysa – bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy. Stan na 31 grudnia 2007 r.

Staż pracy w latach	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura (%)	W tym liczba kobiet
Bez stażu	432	15,78	309
Do 1 roku	283	10,34	187
1 – 5	526	19,21	303
5 – 10	348	12,71	214
10 – 20	533	19,47	296
20 – 30	471	17,20	215
30 lat i więcej	145	5,30	27

Źródło: Niepublikowane dane PUP w Nysie.

Blisko 42 % zarejestrowanych bezrobotnych ma za sobą staż pracy dłuższy niż 10 lat. Równie liczną grupę stanowią bezrobotni, którzy nie podejmowali jeszcze pracy bądź mają staż do 1 roku. Społeczność ta stanowi łącznie blisko 26 % ogółu zarejestrowanych. Niekorzystnym zjawiskiem jest fakt, że w tej drugiej grupie są głównie ludzie młodzi, absolwenci średnich szkół technicznych oraz liceów. Powyższe wskaźniki charakteryzujące strukturę bezrobotnych według stażu pracy w gminie Nysa przedstawiają się mniej korzystnie od średniej w województwie, szczególnie ze względu na krótszy staż pracy bezrobotnych.

Tabela 1-40. Gmina Nysa – bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy. Stan na 31 grudnia 2007 r.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura (%)	W tym liczba kobiet
Do 1	280	10,23	110
1 – 3	650	23,74	362
3 – 6	551	20,12	342
6 – 12	437	15,96	262
12 – 24	317	11,58	203
Powyżej 24 miesięcy	503	18,37	272

Źródło: Niepublikowane dane PUP w Nysie.

82 % bezrobotnych pozostaje bez pracy nie dłużej niż 24 miesiące. Jest to grupa osób objęta zwolnieniami w roku 2005 oraz dodatkowo zasilona absolwentami szkół średnich, zwłaszcza zawodowych i technicznych. Natomiast za pozytywny należy uznać fakt, że zaledwie niecałe 20 % bezrobotnych pozostaje bez pracy dłużej niż 2 lata.

Korzystne trendy w zakresie zatrudnienia uległy załamaniu w pod koniec 2008 roku, bowiem na opolskim rynku pracy na dobre przełamana została tendencja spadkowa stopy bezrobocia. Od lutego do października 2008 r. obserwowano systematyczny spadek stopy bezrobocia, jednak począwszy od listopada 2008 r. obserwuje się stały jej wzrost. W końcu stycznia 2009 roku wartość stopy bezrobocia osiągnęła poziom 11,3%

Tabela 1-41. Podstawowe dane o bezrobociu w powiecie nyskim i województwie opolskim w grudniu 2008 r. i styczniu 2009 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych według stanu na 31.12.2008	Liczba bezrobotnych według stanu na 31.01.2009	Stopa bezrobocia* (%)	Wzrost /spadek bezrobocia w porównaniu do końca grudnia 2008 r.	Dynamika grudzień 2008 r. = 100 %
Powiat nyski	6 416	7 712	16,8%	1 296	120,2%
Województwo opolskie	35698	40 667	11,3%	4 969	113,9%

*) dane szacunkowe bez korekty Głównego Urzędu Statystycznego

Źródło: Stan i struktura bezrobocia w województwie opolskim w dniu 31 stycznia 2009 roku. WUP. Opole 2009.

W prezentowanym w tabeli okresie największy wzrost bezrobocia odnotowano na obszarze powiatu nyskiego (o 1 296 osób). W dniu 31 stycznia 2009 roku w PUP w Nysie zarejestrowanych było 7 712 osób. Stopa bezrobocia jest najwyższa w województwie i wynosi 16,8%. Choć tak drastyczny wzrost bezrobocia dotyczy w większym stopniu otoczenia niż samego miasta Nysa, to jednak jego oddziaływanie będzie w dłuższym okresie istotne, m.in. poprzez spadek siły nabywczej mieszkańców całego powiatu.

Jednakże charakteryzuje ją przede wszystkim wzrost popytu na pracę w przemyśle i budownictwie, czyli dotyczy zwłaszcza robotników wykwalifikowanych i w tej kwestii obserwowana jest nawet nadwyżka popytu miejsc pracy nad podażą siły roboczej. Niepokojącym zjawiskiem jest jednak brak dobrze płatnych ofert pracy dla ludzi młodych i wykształconych. Omawianą problematykę potęguje wchodzący w wiek produkcyjny i zawodowy wyż demograficzny z pierwszej połowy lat 80-tych XX wieku. Natychmiastowe stworzenie kilkuset miejsc pracy, opartych tylko o środki własne samorządu jest praktycznie niemożliwe. Szansę na poprawę sytuacji upatruje się w znalezieniu kolejnych grup inwestorów strategicznych, mogących zatrudnić pracowników w sektorze usługowym. Gmina posiada tereny i warunki infrastrukturalne do przyjęcia inwestorów. Ważnym atutem jest również bliskość granicy z Czechami oraz mała odległość do większych miast regionu: Opola i Wrocławia. Nie bez znaczenia są również dobre połączenia komunikacyjne gminy.

1.3.4 Struktura wykształcenia mieszkańców

Struktura wykształcenia ostatni raz badana była w czasie Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku. Ponieważ jednak dynamika zmian tej struktury, z uwagi na długotrwałość procesów kształcenia jest niska (np. w porównaniu do dynamiki bezrobocia), można przyjąć powyższe dane jako wiarygodne.

Tabela 1-42. Ludność według poziomu wykształcenia w mieście Nysa oraz województwie opolskim wg NSP 2002.

Wykształcenie ludności	Miasto Nysa (w osobach)	Udział w populacji miasto Nysa (%)	Udział w populacji województwo opolskie (%)
wyższe	4 857	10,1	6,8
policealne	1 484	3,1	2,4
średnie razem	14 432	30,1	21,3
średnie ogólnokształcące	3 830	8,0	5,8
średnie zawodowe	10 602	22,0	15,5
zasadnicze zawodowe	8 301	17,2	22,3
podstawowe ukończone	9 537	19,8	25,4
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	1 038	2,2	2,7

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS BDR.

Miasto Nysa zdecydowanie przewyższa średnią wojewódzką pod względem udziału w populacji osób z wyższym wykształceniem. Z uwagi na funkcjonowanie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej oraz preferencji finansowych dla studentów ze strony Urzędu Miejskiego, m.in. w postaci dopłat do kwater studenckich, dysproporcja prawdopodobnie narasta.

Miasto Nysa przewyższa także średnią wojewódzką w zakresie udziału ludności z wykształceniem średnim i policealnym. Niższy jest natomiast odsetek osób najniżej wykształconych – absolwentów szkół zawodowych i podstawowych oraz bez wykształcenia.

1.3.5 Dostęp do infrastruktury społecznej

Na system infrastruktury społecznej w odniesieniu do miasta Nysa składają się system oświaty, ochrony zdrowia, kultury, sportu, rekreacji oraz bezpieczeństwa publicznego, których charakterystyka przedstawiona jest poniżej:

Oświata i szkolnictwo wyższe

Zadania edukacyjne na poziomie miasta Nysa realizowane są przez: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz zespoły szkół ponadgimnazjalnych, w tym licea ogólnokształcące oraz Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Nysie.

Sieć przedszkoli.

Na sieć publicznych przedszkoli składają się:

- Przedszkole nr 1 w Nysie ul. Bohaterów Warszawy 48;
- Przedszkole nr 5 – Integracyjne w Nysie ul. Bohaterów Warszawy 13;
- Przedszkole nr 6 w Nysie ul. Armii Krajowej 9;
- Przedszkole nr 8 w Nysie ul. Tkacka 2;
- Przedszkole nr 9 w Nysie ul. Sudecka 7;
- Przedszkole nr 10 w Nysie ul. 11-go Listopada 8a;
- Przedszkole nr 12 w Nysie ul. Podolska;
- Przedszkole nr 14 w Nysie ul. Grodkowska 30;

Sieć szkół.

Sieć szkół podstawowych w Nysie stanowią:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Nysie ul. Bohaterów Warszawy 7;
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Nysie ul. Krawiecka 6;
- Szkoła Podstawowa nr 5 w Nysie ul. E. Gierczak 8;
- Szkoła Podstawowa nr 10 z oddziałami integracyjnymi w Nysie ul. 11 Listopada 6;
- Sportowa Szkoła Podstawowa w Nysie ul. Bramy Grodkowskiej 4.

W Nysie znajdują się 4 gimnazja:

- Gimnazjum nr 1 w Nysie ul. Chodowieckiego 4;
- Gimnazjum nr 2 w Nysie ul. B. Prusa 14;
- Gimnazjum nr 3 w Nysie ul. Kościuszki 10.
- Gimnazjum Sportowe w Nysie ul. Bramy Grodkowskiej 4.

Sieć szkół ponadgimnazjalnych tworzą:

- Zespół Szkół Ekonomicznych w Nysie, ul. Plac Sikorskiego 1;
- Zespół Szkół Mechanicznych w Nysie, ul. Orkana 6;
- Zespół Szkół Technicznych w Nysie, ul. Chopina 2;
- Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Nysie, ul. Rodziewiczówny 1;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Nysie, ul. Sobieskiego 2;

Tabela 1-43. Miasto Nysa – charakterystyka wychowania przedszkolnego, podstawowego i gimnazjalnego w roku szkolnym 2007 / 2008.

Placówka	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli ³¹
Przedszkole nr 1 Nysa	126	8,23
Przedszkole nr 5 Nysa	130	15,64
Przedszkole nr 6 Nysa	150	9,02
Przedszkole nr 8 Nysa	125	10,09
Przedszkole nr 9 Nysa	98	7,71
Przedszkole nr 10 Nysa	147	8,00
Przedszkole nr 12 Nysa	195	11,18
Przedszkole nr 14 Nysa	146	9,97
Szkoła Podstawowa nr 1 Nysa	660	48,68
Szkoła Podstawowa nr 3 Nysa	489	35,71
Szkoła Podstawowa nr 5 Nysa	356	26,26
Szkoła Podstawowa nr 10 Nysa	709	62,35
Sportowa Szkoła Podstawowa Nysa	403	36,98
Gimnazjum nr 1 Nysa	540	53,15
Gimnazjum nr 2 Nysa	731	64,52
Gimnazjum nr 3 Nysa	572	50,61
Gimnazjum Sportowe Nysa	293	29,89

Źródło: Studium uwarunkowań...op.cit.s. 85.

Ogółem w roku szkolnym 2007 / 2008 z gminnej sieci oświatowej korzystało:

- 1319 dzieci w przedszkolu;
- 3104 uczniów w szkołach podstawowych;
- 2136 uczniów w gimnazjum.

Infrastrukturę związaną z edukacją i wychowaniem uzupełniają:

- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia imienia Witolda Lutosławskiego w Nysie, ul. Plac Solny 2 (druga co do wielkości szkoła muzyczna na Opolszczyźnie);
- Ognisko Artystyczne w Nysie, ul. Grodzkiej 19;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nysie, ul. Chopina 4;
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Nysie, ul. Al. Wojska Polskiego 31;
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Nysie, ul. Grodkowska 54.

Jedynym ośrodkiem szkolnictwa wyższego w Nysie jest Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa. Prowadzi ona studia I-go stopnia na kierunkach i specjalnościach:

- Architektura i urbanistyka
- Dietetyka

³¹ Liczba etatów nauczycieli.

- Filologia angielska
- Filologia germańska
- Finanse i rachunkowość
- Informatyka
- Jazz i muzyka estradowa
- Język biznesu – angielski
- Język biznesu – czeski
- Historia
- Kosmetologia
- Pielęgniarstwo
- Ratownictwo medyczne - specjalność na kierunku zdrowie publiczne
- Zarządzanie i inżynieria produkcji
- Zdrowie publiczne.

Komplementarną instytucją w stosunku instytucji do podstawowych jest Uniwersytet Trzeciego Wieku im. Jerzego Kozarzewskiego w Nysie³². U T W w Nysie istnieje od 2002 roku. Od marca 2006 roku funkcjonuje jako Stowarzyszenie Rozwoju. Jest organizacją pozarządową, posiadającą osobowość prawną pożytku publicznego. Środki na działalność pochodzą ze składek słuchaczy, dotacji sponsorów i członków wspierających oraz grantów pozyskanych w konkursach.

Podstawowym zadaniem statutowym Stowarzyszenia jest przeciwdziałanie bezczynności i związanej z nią nudzie oraz odczuwania bezużyteczności, a także poprawa jakości życia osób starszych.

Wykładowcami UTW w Nysie są pracownicy naukowcy i doświadczeni praktycy, którzy stanowią elitę uznanych autorytetów regionu. Wszyscy wykładowcy i Zarząd UTW pracują na rzecz Stowarzyszenia charytatywnie.

Ochrona zdrowia.

Najważniejszym obiektem w zakresie ochrony zdrowia w mieście Nysa jest Zespół Opieki Zdrowotnej zlokalizowany przy ul. św. Piotra 1 składający się z następujących jednostek organizacyjnych:

- Szpital im. Siostry Marii Merkert – ul. Bohaterów Warszawy 23;
- Przychodnia Rejonowa – ul. Ogrodowa 1;
- Przychodnia Specjalistyczna – ul. Ogrodowa 1;
- Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej – ul. św. Piotra 1;
- Zakład Diagnostyki Obrazowej – ul. św. Piotra 1;
- Szkoła Rodzenia – ul. św. Piotra 1;
- Poradnia Medycyny Pracy – ul. Ogrodowa 1;
- Zakład Rehabilitacji Leczniczej – ul. św. Piotra 1;

³² www.utwnysa.pl

W powyższym Zespole zatrudnionych jest 110 lekarzy oraz 293 pielęgniarki i położne. Szpital im. Siostry Marii Merkert posiada następujące oddziały i poradnie:

- internistyczny A;
- internistyczny B;
- chirurgii ogólnej;
- dziecięcy;
- ginekologiczno – położniczy;
- obserwacyjno – zakaźny;
- neurologiczny z pododdziałem udarowym;
- laryngologiczny;
- okulistyczny;
- chirurgii urazowo – ortopedycznej;
- anestezjologii i intensywnej terapii;
- noworodkowy z pododdziałem patologii noworodka i wcześniaka;
- stacja dializ;
- dzienny oddział psychiatryczny;
- dzienny oddział szybkiej diagnostyki;
- ratunkowy;
- urologiczny;
- torakochirurgii;
- kardiologiczny;
- chirurgii jednego dnia;
- nefrologiczny.

Teren działania niniejszego Zespołu Opieki Zdrowotnej w zakresie lecznictwa otwartego obejmuje gminy: Nysa, Paczków, Korfantów, Kamiennik, Pakosławice, Łambinowice i Skoroszyce.

Ponadto do ważniejszych publicznych i niepublicznych podmiotów świadczących usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej należą:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Vita” sp. z o.o. – Nysa ul. Piłsudskiego 47;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Przychodnia Rodzinna „Mariacka” – Nysa ul. Mariacka 6/8;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Remedium” s.c. – Nysa ul. Kolejowa 2;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Vita Med.” s.c. – Nysa ul. Chodowieckiego 7;
- Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Nysa ul. Kościuszki 3;
- Grupowa Praktyka Lekarzy Rodzinnych – Nysa ul. Piłsudskiego 12a;
- Niepubliczny Zakład Opieki Paliatywnej, Hospicjum im. św. Arnolda Janssena – Nysa ul. Sienkiewicza 7a;

Powyższą listę uzupełniają kilkanaście niepublicznych specjalistycznych zakładów opieki zdrowotnej oraz dodatkowo kilkanaście praktyk lekarzy rodzinnych.

Szpital i przychodnie zapewniają mieszkańcom miasta i gminy podstawową i specjalistyczną opiekę medyczną. Korzystanie z pozostałych specjalistycznych usług medycznych odbywa się w placówkach zlokalizowanych poza granicami gminy, głównie w Opolu. Obecnie na terenie miasta funkcjonują 22 apteki. Ponadto w Nysie przy ul. Kusocińskiego 2 jest żłobek „Jedyneczka” dysponujący 75 miejscami dla dzieci oraz oddział żłobkowy przy Przedszkolu nr 14, dysponujący ponad 20 miejscami dla dzieci.

Obecnie zlokalizowana w mieście sieć placówek służby zdrowia jest ilościowo wystarczająca z punktu widzenia potrzeb. Problemem natomiast jest zły stan istniejącej infrastruktury oraz brak możliwości spełnienia wymagań w zakresie zapewnienia pomieszczeń socjalnych dla pacjentów w budynku Szpitala, co może spowodować ograniczenie działalności niektórych oddziałów. ZOZ w Nysie potrzebuje poradni dla dzieci z porażeniem mózgowym, poradni patologii noworodka i gabinetów rehabilitacji dla dzieci dorosłych. Konieczna jest rozbudowa głównego budynku Szpitala o nowy blok łóżkowo-diagnostyczny, co nie zwiększy ilości łóżek szpitalnych, a poprawi komfort pobytu pacjentów i uwolni pomieszczenia pod Nyskie Centrum Rehabilitacji.

Perspektywiczny plan rozwoju Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nysie w zakresie ochrony zdrowia w latach 2007 – 2010 przewiduje:

- dobudowę nowego obiektu szpitala w Nysie – budynek na 200 łóżek w łączności ze starą częścią szpitala i oddziałem obserwacyjno – zakaźnym;
- budowę lądowiska dla helikoptera.

Kultura, sport

Na terenie miasta funkcjonuje rozwinięta sieć placówek kulturalnych. Rozpowszechnianiem kultury na terenie miasta i gminy zajmuje się Nyski Dom Kultury imienia Wandy Pawlik (NDK) zlokalizowany w Nysie przy ul. Wałowej 7. NDK prowadzi działalność kulturalną, edukacyjną i usługową. Wychodzi z szeroką i zróżnicowaną ofertą inicjatyw kulturalnych. Podstawą działalności jest praca z uzdolnionymi artystycznie amatorskimi grupami dziecięcymi i młodzieżowymi, a także gronem osób dorosłych. Różnorodna oferta kulturalna obejmuje: recitale artystów scen polskich, spektakle teatralne, kabaretowe, przedstawienia operowe, operetkowe oraz wiele innych. Dla uczniów szkół organizuje programy edukacyjne, audycje umuzykalniające, bajki, itp. Jest miejscem, gdzie odbywają się kongresy, posiedzenia, sympozja, zjazdy absolwentów szkół, wernisaże i prestiżowe wydarzenia kulturalne. Przy NDK funkcjonują liczne zespoły i sekcje zainteresowań. Prowadzone przez NDK koła zainteresowań skupiają aktywnych kulturalnie mieszkańców miasta, a poziom prezentowanych działań artystycznych wykracza poza ramy ruchu amatorskiego jak w przypadku działań teatralnych czy muzycznych. Do najpopularniejszych sekcji zainteresowań należą:

- teatralna;
- muzyczna;
- filmowa;

- taneczna;
- fotograficzna.

Przy NDK funkcjonują liczne zespoły muzyczne, taneczne i teatralne, np.:

- Młodzieżowy Teatr Muzyczny „Fantazja”;
- Grupa Teatralna „Ostatni rząd”;
- Sekcja Filmowa „Fabryka Obr@zu”
- Grupa Baletowa Zespołu Pieśni i Tańca „Nysa”;
- Chór Zespołu Tańca i Pieśni „Nysa”;
- Kapela Zespołu Pieśni i Tańca „Nysa”;
- Zespoły Tańca Nowoczesnego: „DJ”, „No–name”, „Adagio I”, „Adagio II”, „Adagio III”
- Zespół Tańca Jazzowego „Adagio – step”;
- Sekcja Tańca Towarzyskiego;
- Nyskie Studio Piosenki;
- Zespół Dziecięcy „Stokrotki”;
- Orkiestra Dęta „Wiarusy”;
- Rockowy Zespół Muzyczny „Wariograf”;
- Jazzowy Sekstet „Aniołki Weznera”.

W maju 2008 roku Nyskiemu Domowi Kultury przekazano dwa zrewitalizowane obiekty forteczne - Bastion Świętej Jadwigi oraz Fort Wodny³³.

Bastion Św. Jadwigi obejmuje kwartał pomiędzy ulicami Piastowską, Forteczną, Wincentego Pola i Armii Krajowej. Powstał on jako jeden 10 bastionów staroholenderskich, element rozpoczętego w 1643 roku nowożytnego obwodu fortecznego miasta.

Fort Wodny, zlokalizowany w Parku Miejskim, zbudowany został przez Austriaków w 1741 r. tuż przed oblężeniem i zdobyciem Nysy przez Prusaków. Najpierw służył jako wysunięty przed front umocnień twierdzy prosty szaniec palisadowy, otoczony wodą.

Otwarcu obu tych dwóch obiektów użyteczności publicznej towarzyszyła dwudniowa impreza (10-11 maja 2008 r.), podczas której uruchomiono wystawę fotograficzną dotyczącą rewitalizacji obiektów, odbył się przemarsz wojsk w strojach z czasów napoleońskich, uroczysta konferencja, liczne koncerty, pokazy życia obozowego i konkursy dla dzieci. „Nocna bitwa” w parku miejskim przyciągnęła tysiące widzów. Od czasu pierwszej majowej imprezy rozpoczął się sezon imprez plenerowych na zrewitalizowanych obiektach- przez cały okres wakacyjny na Fortcie Wodnym odbywały się dyskoteki („Fort Party”), imprezy dla dzieci, koncerty muzyki młodzieżowej, „dancingi” dla dorosłych, mini-wystawy i inne.

³³ Projekt gminy Nysa pt.: „Park Kulturowo – Przyrodniczy Twierdzy Nysa – etap I” nr Z/2.16/III/3.2/19/05 uzyskał dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006, Priorytet 3 - Rozwój Lokalny, działanie 3.2. - Obszary podlegające restrukturyzacji. W dniu 19 grudnia 2005 roku Zarząd Województwa Opolskiego podjętą uchwałą przyznał gminie Nysa dofinansowanie w kwocie 7.346.177 zł na realizację projektu.

W Bastionie Św. Jadwigi odbywały się widowiska animatorskie dla dzieci, bardzo liczne wystawy (w tym z Instytutu Pamięci Narodowej oraz „mała wystawa” z muzeum w Ratingen (Niemcy)), regularne wystawy prac artystów ludowych, liczne wystawy fotograficzne, konkursy, konferencje i inne. Na terenie Bastionu odbył się także trzydniowy III Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny Folk Fiesta Nysa 2008, a październiku miała miejsce pięciodniowa impreza „Wyszehradzki Festiwal Sztuki Młodzieżowej” pod patronatem Fundacji Wyszehradzkiej. Podczas imprezy tej odbyły się liczne warsztaty teatralne, malarskie, muzyczne, taneczne i folklorystyczne, a oprócz przedstawicieli krajów wyszehradzkich, uczestniczyli również Gruzini i Serbowie. Łącznie w imprezie udział wzięło ponad 300 wykonawców, a podczas trzydniowych występów, koncertów i pokazów miejsce to odwiedziło kilka tysięcy widzów. Ogółem w NDK w 2008r. zorganizowano 146 imprez udziałem około 100 tys. widzów.

Ponadto funkcjonują:

- Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna imienia Władysława Broniewskiego przy ul. Sukienniczej 2 wraz z 10 filiami;
- Muzeum w Nysie przy ul. Biskupa Jarosława 11;
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia imienia Witolda Lutosławskiego w Nysie przy ul. Plac Solny 2 (druga co do wielkości szkoła muzyczna na opolszczyźnie);
- Ognisko Artystyczne w Nysie przy ul. Grodzkiej 19;
- Ośrodek Kultury przy Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko – Własnościowej w Nysie przy ul. KEN 35 wraz z dwiema filiami przy ul. Torowej 1 i ul. Piastowskiej 9.

Biblioteka Miejska i Gminna funkcjonuje jako samodzielna instytucja kultury, która składa się z biblioteki centralnej (z działem udostępniania dla dorosłych i oddziałem dziecięcym), 2 filii miejskich (Filia nr 3 przy ul. Prusa 14, Filia nr 4 przy ul. W. Pawlik 8a) i 8 filii wiejskich.

Działalność biblioteki służy zaspakajaniu potrzeb edukacyjnych i kulturowych mieszkańców miasta i gminy Nysa. Biblioteka centralna jest skomputeryzowana. Pracuje w programie bibliotecznym SOWA. Trwają prace przygotowawcze nad skomputeryzowaniem filii bibliotecznych. Mieszkańcy miasta mogą w niej korzystać z bezpłatnego dostępu do Internetu. Oprócz podstawowych zadań gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów, biblioteka prowadzi działalność kulturalno-oświatową. Oferta kulturalna dla dorosłych obejmuje organizację wystaw, wieczorów literackich, spotkań autorskich, promocję książek. Przy bibliotece działa Dyskusyjny Klub Książki. Dla młodszych czytelników organizowane są lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze i plastyczne, przedstawienia teatryku kukielkowego, wyświetlanie bajek na DVD, głośne czytanie bajek, spotkania z pisarzami piszącymi dla dzieci i młodzieży.

Księgozbiór biblioteki liczy 153800 woluminów. Korzysta z niego ponad 9000 czytelników. W 2008 roku przeciętny czytelnik wypożyczył 19 książek.

Biblioteka pełni również funkcję biblioteki powiatowej.

Ważną instytucją kulturalną na terenie miasta jest Muzeum w Nysie. Muzeum powstało w 1897 roku, jako pierwsza tego typu placówka na Górnym Śląsku. Jego inicjatorem było Nyskie Towarzystwo Sztuki i Starożytności. Towarzystwo przeznaczyło na siedzibę Muzeum cztery sale barokowego pałacyku, tak zwanej Starej Komendantury. Zbiory tworzone początkowo z darowizn członków Towarzystwa oraz przez późniejsze zakupy. W 1916 roku powiększono siedzibę Muzeum poprzez przekazanie na ten cel całego budynku Starej Komendantury. Wówczas to w 16 salach ekspozycyjnych można już było oglądać kolekcje malarstwa, rzeźby, rzemiosła artystycznego i grafiki, strojów ludowych i militariów. W 1945 roku budynek Muzeum został zniszczony. Spośród 33659 eksponatów nyskiego Muzeum ocalało zaledwie 2314. Ocalałe muzealia i pozostałości okolicznych kolekcji dworskich stały się zalążkiem tworzonego od 1945 roku polskiego Muzeum. Na siedzibę Muzeum przeznaczono secesyjną kamienicę przy ulicy Marcinkowskiego. Stale powiększane i wzbogacane zbiory straciły z czasem charakter lokalny, toteż w 1964 roku zmieniono jego nazwę na Muzeum w Nysie i podniesiono do rangi muzeum regionalnego. Od 1984 roku siedzibą Muzeum w Nysie jest barokowy pałac biskupów wrocławskich, zaliczany do wysokiej klasy zabytków architektury barokowej, wzniesiony w drugiej połowie XVII i początkach XVIII wieku. Muzeum, obok swoich podstawowych zadań - gromadzenia, przechowywania, konserwacji i udostępniania zbiorów - prowadzi działalność wystawienniczą, naukową i kulturalno – oświatową. Muzeum posiada bogate zbiory:

- grafiki dawnej i współczesnej: XVI – XX wiek;
- rzeźby: XV – XIX wiek;
- rzemiosła artystycznego.
- Muzeum gromadzi zbiory w dwóch działach:
- Archeologii Sztuki;
- Rzemiosła Artystycznego.

Muzeum posiada kolekcję malarstwa europejskiego (XV – XIX wiek). Galeria obejmuje około 200 dzieł sztalugowych. Do najcenniejszych zaliczyć należy obrazy:

- "Judyta z głową Holofernesa" z warsztatu Cranacha Starszego;
- "Ukrzyżowanie" F. Bassana – XVI wiek;
- "Portret mężczyzny" B. von Der Helsta – XVII wiek;
- "Sceny w gospodzie" A. Palamedesa – XVII wiek,
- oraz wiele innych dzieł znanych mistrzów flamandzkich, niemieckich i włoskich.
- Do wystaw stałych Muzeum należą:
- Dzieje Nysy XIV – XVIII wiek;
- Galeria malarstwa obcego XV – XIX wiek;
- Sztuka i rzemiosło artystyczne XVI – XIX wiek;
- „Judyta z głową Holofernsa” – Łukasz Cranach Starszy (warsztat) około 1530 rok.

Najważniejsze imprezy kulturalne organizowane w Nysie to:

Tabela 1-44. Główne cykliczne imprezy kulturalne organizowane w Nysie.

Nazwa imprezy	Organizator	Cel imprezy
Tryton Nyski	Urząd Miejski w Nysie, Nyski Dom Kultury	Cykliczna impreza, organizowana od 11 lat; polega na wyborze nieprzeciętnych - zasłużonych działaczy - obywateli miasta, którzy w sposób znaczący przyczynili się do rozwoju i promocji Nysy.
Międzynarodowy Festiwal Dziecięcych Orkiestr Smyczkowych „Z Batutą i Smykami”	Nyski Dom Kultury, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Nysie, Stowarzyszenie Pro Schola Musica	Promocja dobrego wykonawstwa, zachęcenia dzieci i młodzieży do aktywnego udziału w życiu artystycznym, rywalizacja fair play, promocja muzycznych talentów dzieci, zniesienie barier językowych i zapobieganie uprzedzeniom i ksenofobii
Proscenium	Nyski Dom Kultury	Stworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu teatralnego, promocja twórczości dzieci i młodzieży, rozwój ich zainteresowań, aktywizacja młodzieży szkolnej, propozycja twórczej i aktywnej formy spędzania wolnego czasu
Festiwal Kolęd i Pastorałek	Nyski Dom Kultury	Zachęcenie różnych środowisk z rejonu Opolszczyzny i województw ościennych do kultywowania i pielęgnacji tradycji śpiewania kolęd.
Folk Fiesta	Nyski Dom Kultury	Promocja twórczości ludowej oraz aktywne włączenie młodzieży w zachowanie dziedzictwa kulturowego, kultywowanie tradycji i jednoczesny rozwój talentów jak również zdolności artystycznych
Metalowa Twierdza	Nyski Dom Kultury, Stowarzyszenie Format Nysa	Propagowanie twórczości młodzieży, szczególnie ruchu amatorskiego jak również promocja fortyfikacji nyskich jako unikatowej atrakcji turystycznej
Dni Nysy	Nyski Dom Kultury, UM w Nysie	Największa impreza plenerowa miasta (ok. 50 tysięcy widzów w ciągu trzech dni). Celem jest promocja miasta oraz zwiększenie ruchu turystycznego.
Dni Twierdzy Nysa	UM w Nysie, Nyski Dom Kultury	Promocja fortyfikacji nyskich, nawiązująca do bogatej historii miasta.
Międzynarodowy Plener Rzeźbiarski	UM w Nysie, Nyski Dom Kultury	Promocja miasta poprzez prezentację rzeźb z drewna i stali, nt: „Św. Jakub - pielgrzym”, „Kompozycja Militarna” oraz „Forma Organiczna”
Międzynarodowy Festiwal Twórczości Młodzieżowej	Nyski Dom Kultury	Promocja miasta poprzez „zderzenie kultur” młodzieżowych w zakresie tańca, śpiewu, muzyki, rzemiosła, malarstwa, poprzez koncerty i warsztaty promujące twórczość młodzieży poczynając od rytmicznych bębnow afrykańskich poprzez gruziński taniec ludowy do tańca nowoczesnego „dance hall”

Nazwa imprezy	Organizator	Cel imprezy
Festiwal Muzyczny „Muzyka w zabytkowych kościołach i wnętrzach Księstwa Nyskiego”	Stowarzyszenie „Pro Schola Musica” działające przy Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Witolda Lutosławskiego w Nysie	Promocja zabytkowego budownictwa sakralnego Nysy i muzyki klasycznej. Na wyjątkowy klimat koncertów festiwalowych wpływa ich wyjątkowa sceneria – zabytkowe obiekty w których się odbywają.
Europejskie Dni Dziedzictwa	Dyrektor Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Opolu, UM w Nysie	Promocja zabytków jako spuścizny kulturalnej minionych wieków
Jarmark Jakubowy	Kościół św. Jakuba	Promocja kościoła i tradycji rycerskich

Źródło: materiały niepublikowane UM w Nysie

Z usług kultury wyższego rzędu (np.: teatry, opery, filharmonie, galerie, muzea, wystawy, itp.) mieszkańcy gminy Nysa korzystają poza jej granicami, głównie w Opolu i we Wrocławiu.

Obecna sieć i zakres usług kultury jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb. Władze samorządowe zamierzają nadal utrzymywać i kontynuować działalność istniejących placówek kulturalnych. Ponadto przyszłe działania powinny prowadzić do zachęcenia uczestnictwem w życiu kulturalnym miasta i gminy coraz większej liczby mieszkańców. Osiągnąć to można między innymi poprzez szersze dostosowanie oferty w kierunku potrzeb różnych grup wiekowych, między innymi wzbogacając obecną ofertę oraz łącząc działalność instytucji kulturalnych z innymi rodzajami aktywności, szczególnie w dziedzinach: sportu, rekreacji, gastronomii czy rozrywki. W najbliższym czasie nie przewiduje się likwidacji żadnej z placówek kulturalnych. Na lata 2009 – 2011 planuje się modernizację budynku NDK w zakresie termomodernizacji, likwidacji barier architektonicznych dla niepełnosprawnych oraz budowy zaplecza gastronomicznego. W latach 2009-2010 planuje się opracowanie dokumentacji projektowej budowy nowej siedziby MiGBP.

Ogólnodostępną infrastrukturę sportową i rekreacją w mieście tworzą m.in.:

- Stadion Miejski w zarządzie NOR – obiekt z widownią do 3000 miejsc wraz z infrastrukturą towarzyszącą (boisko boczne, korty tenisowe, bieżnie) – Nysa, ul. Kraszewskiego 2;
- Stadion Miejski KS Polonia Nysa – obiekt na 1222 miejsca siedzące, w tym 532 krzeselka indywidualne wraz z infrastrukturą towarzyszącą (boisko boczne, korty tenisowe, bieżnie) – Nysa, ul. Sudecka 28;
- Strzelnice sportowe – Nysa, ul. Sobieskiego 2, ul. Poniatowskiego 3, ul. Orkana 6;
- Kryta pływalnia – Nysa, ul. Piłsudskiego 40;
- Kąpielisko Miejskie z piaszczystą plażą, terenami zielonymi (boiska do koszykówki i siatkówki, korty tenisowe) i zapleczem gastronomicznym – Nysa, ul. Saperska;

Infrastrukturę sportową uzupełniają obiekty zlokalizowane przy placówkach szkolnych i są to:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Nysie:
 - boisko do gier małych (piłka ręczna);
 - boisko do gier małych (siatkówka);
 - sala gimnastyczna pomocnicza;
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Nysie:
 - sala sportowa;
 - boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni;
- Szkoła Podstawowa nr 5 w Nysie:
 - boisko do gier małych (koszykówka);
 - boisko do gier małych (siatkówka);
 - boisko do gier małych (uniwersalne);
 - sala sportowa;
- Szkoła Podstawowa nr 10 w Nysie:
 - sala sportowa;
 - boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni;
- Gimnazjum nr 1 w Nysie:
 - boisko do gier małych (koszykówka);
 - boisko do gier małych (piłka ręczna);
 - boisko do gier małych (siatkówka);
 - boisko do gier małych (uniwersalne);
 - boisko do gier małych (tenis ziemny);
 - sala sportowa;
- Gimnazjum nr 2 w Nysie:
 - boisko do piłki nożnej wraz z bieżnią prostą;
 - boisko do gier małych (koszykówka);
 - boisko do gier małych (siatkówka);
 - boisko do gier małych (siatkówka plażowa);
 - sala sportowa;
- Gimnazjum nr 3 w Nysie:
 - boisko o sztucznej nawierzchni do gier małych (piłka ręczna);
 - sala gimnastyczna pomocnicza;
- Zespół Szkół Sportowych w Nysie:
 - boisko do gier małych (uniwersalne);
 - boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni;
 - sala sportowa;
- I Liceum Ogólnokształcące w Nysie:
 - sala sportowa;
 - strzelnica sportowa;
- Zespół Szkół Technicznych w Nysie:
 - boisko do gier małych (piłka ręczna);
 - sala sportowa z trybunami;

- Zespół Szkół Ekonomicznych w Nysie:
 - boisko wielofunkcyjne;
 - sala sportowa;
- Zespół Szkół Rolniczych, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Nysie:
 - sala sportowa;
 - boisko do gier dużych z bieżnią prostą i okólną;
- Zespół Szkół Mechanicznych w Nysie:
 - sala sportowa;
 - strzelnica sportowa;
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie:
 - wielofunkcyjna hala sportowa.

Większość wyżej wymienionych obiektów jest ogólnodostępna. Ponadto z wyżej wymienionej infrastruktury sportowej korzystają liczne zespoły, stowarzyszenia i sekcje sportowe, do których należą:

- kluby sportowe:
 - Nyski Szkolny Związek Sportowy;
 - Nyskie Towarzystwo Siatkówki Kobiet "LEWIATAN" Nysa;
 - Nyskie Towarzystwo Gimnastyczne;
 - KS "Polonia" Nysa;
 - Klub Żeglarski "Nysa";
 - Nyski Klub Sportowo – Turystyczny Niewidomych i Słabowidzących "ATUT";
 - Nyskie Towarzystwo Tenisowe;
 - Ognisko Krzewienia Kultury Fizycznej „METALOWIEC”;
 - Stowarzyszenie Klub Sportowy „LUKS” Nysa;
- akademickie kluby sportowe:
 - Klub Sportowy Akademicki Związek Sportowy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej Nysa;
- uczniowskie, szkolne i międzyszkolne kluby sportowe:
 - Międzyszkolny Klub Sportowy "Ekonomik";
 - Szkolny Klub Sportowy "Mechanik";
 - Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Gim.2";
 - Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Nysa”;
 - Ludowy Uczniowski Klub Kolarski „Bustan Nysa”;
 - Uczniowski Klub Sportowy "Plejada";
 - Uczniowski Klub Sportowy "Jedynka";
 - Uczniowski Ludowy Klub Sportowy "Dwójka";
 - Uczniowski Klub Sportowy "Siódemka";
 - Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej nr 3;

Działania samorządu powinny nadal koncentrować się wokół rozwoju oraz upowszechniania na terenie gminy różnych form sportu i rekreacji. Analogicznie do przedsięwzięć związanych z kulturą, należy kontynuować możliwość zrzeszania się w klubach i sekcjach sportowych dla miejscowej młodzieży. W najbliższych latach

nie planuje się likwidacji obecnych obiektów. Z punktu widzenia najważniejszych potrzeb wymienia się następujące planowane przedsięwzięcia:

- budowa kompleksu sportowego wraz z halą widowiskowo-sportową w Nysie przy ul. Sudeckiej
- budowa wielofunkcyjnego boiska przy Szkole Podstawowej nr 1 w Nysie
- budowa wielofunkcyjnego boiska przy Gimnazjum nr 1 w Nysie
- budowa kompleksu sportowego w ramach programu „Orlik 2012” w Nysie na osiedlu Podzamcze
- budowa sali gimnastycznej przy Gimnazjum nr 3 w Nysie
- modernizacja krytej pływalni w Nysie
- zagospodarowanie obiektu kąpieliska miejskiego w Nysie
- modernizacja stadionu miejskiego w Nysie przy ul. Kraszewskiego
- budowa ścieżek rowerowych w mieście i gminie.

Okres realizacji (w zależności od inwestycji) przypada na lata 2009 – 2012.

W roku 2008 zrealizowano natomiast budowę boisk w SP 3 i SP 10.

Bezpieczeństwo publiczne

Stan bezpieczeństwa w gminie w znacznym stopniu jest zdeterminowany przez funkcjonowanie stosownych jednostek powołanych w tym celu. W Nysie przy ul. Armii Krajowej 11 zlokalizowana jest Komenda Powiatowa Policji. Do obsługi poszczególnych rejonów gminy oddelegowanych jest 266 funkcjonariuszy. Policjanci obsługujący obszar miasta i gminy dysponują odpowiednim sprzętem technicznym w postaci pojazdów służbowych, motocykli i łodzi motorowych.

Dodatkowo na podstawie art. 23 ust. 1 Ustawy z 6 kwietnia 1990 roku, o Policji (Dz. U. nr 30 poz.179 z 1990 roku) oraz art. 7, ust. 1 pkt 1 Ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. nr 16 poz. 95 z 1990 roku) na terenie miasta Nysa funkcjonuje Straż Miejska. Siedziba Straży Miejskiej mieści się w budynku Urzędu Miejskiego przy ul. Kolejowej 15.

Tabela 1-45 prezentuje strukturę przestępczości w Nysie w pierwszej połowie 2007 roku i jej dynamikę w stosunku do pierwszej połowy 2006 roku.

Tabela 1-45. Struktura przestępstw w Nysie w pierwszej połowie 2007 r. i jej dynamika w stosunku do pierwszej połowy 2006 r.

Rodzaj przestępstwa	przestępstwa stwierdzone			wykrywalność			
				wykryte		% wykrycia	
	2006	2007	Dynamika	2006	2007	2006	2007
Przestępstwa ogółem na terenie działania KPP w Nysie	1305	1296	99,3%	953	940	72,1%	71,2%
Przestępstwa kryminalne ogółem na terenie działania KPP w Nysie	815	846	103,8%	469	503	56,4%	57,8%
Bójki i pobicia	28	30	107,1%	24	24	85,7%	80,0%
Rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze.	21	20	95,2%	15	13	68,2%	65,0%
Kradzież cudzej rzeczy.	269	219	81,4%	83	84	29,6%	35,3%
Kradzież z włamaniem ogólnie.	112	152	135,7%	32	60	28,1%	39,0%
Przestępstwa narkotykowe	42	53	126,2%	39	45	92,9%	84,9%
Przestępstwa przeciwko mieniu	653	597	91,4%	321	277	47,9%	44,7%
Zdarzenia w ruchu drogowym	169	205	121,3%	168	203	99,4%	99,0%
Przestępstwa gospodarcze	264	180	68,2%	263	174	99,6%	96,7%

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Nysie

Najliczniejszą grupę przestępstw na terenie Nysy stanowią przestępstwa kryminalne, o dynamice których stanowi przede wszystkim liczba kradzieży i kradzieży z włamaniem.

Należy podkreślić, że zagrożenie przestępczością rośnie wraz ze wzrostem zagęszczenia osób na danym terenie.

Generalnie liczba stwierdzonych przestępstw na terenie Nysy nie zmieniła się w roku 2007 w stosunku do roku poprzedniego. Zmieniła się dynamika poszczególnych kategorii przestępstw. Największy wzrost zanotowano w przypadku kradzieży z włamaniem (o 35,7%), przestępstw narkotykowych (o 26,2%) i zdarzeń w ruchu drogowym (o 21,3%). Z kolei największy spadek jest zauważalny w przypadku przestępstw gospodarczych (o 31,8%), kradzieży cudzej rzeczy (o 18,6%) oraz przestępstw przeciwko mieniu (o 86%).

Komenda Powiatowa Policji w Nysie wydzieliła siedem sektorów – miejsc szczególnie zagrożonych na terenie miasta, gdzie najczęściej popełniane są przestępstwa:

- **sektor nr I** - ulice: Celna, Rynek, Wrocławska – bójki i pobicia, niszczenie mienia, zakłócanie porządku,
- **sektor nr II** - ul. Orkana, Łukasińskiego, Boh. Warszawy – rozboje, włamania do samochodów, zakłócanie porządku, kradzieże kieszonkowe na Targowisku Miejskim,
- **sektor nr III** - ul. Saperska - włamania do altanek oraz garaży,

- **sektor nr IV** – ul. Grodkowska – rozboje, zniszczenia mienia, Podzamcze – włamania do samochodów, zniszczenia mienia, na ul. Słowiańskiej – kradzieże mieszkaniowe, włamania do samochodów,
- **sektor nr V** – ul. Podolska i Nowowiejska włamania do garaży i mieszkań, kradzieże kieszonkowe,
- **sektor nr VI** - ul. Korczaka, Kossaka, KEN – kradzieże z samochodu, kradzieże mieszkaniowe, bójki i pobicia, kradzieże rowerów, włamanie do samochodu oraz zniszczenia mienia,
- **sektor nr VII** - na „nowym osiedlu” – włamania do samochodów i do mieszkań, kradzieże mieszkaniowe, kradzieże z samochodów, zniszczenie mienia, zakłócanie porządku, na ul. Mickiewicza – włamania do altanek,
- **Jeziro Nyskie** - kradzieże kieszonkowe, kradzieże inne, włamania do domków Letniskowych.

Według prognoz Komendy Powiatowej Policji w Nysie, utrzymywać się będzie zagrożenie w kategoriach: kradzieże mieszkaniowe i kieszonkowe, kradzieże inne, kradzieże linii napowierzchnych. Wzrośnie zagrożenie przestępczością w kategoriach: kradzieże, kradzieże z włamaniem do mieszkań i obiektów handlowych, samochodów i altanek oraz bójki i pobicia, zniszczenie mienia. Ponadto wzrośnie liczba wykroczeń porządkowych na terenie miasta.

Bezpieczeństwo miasta wzmacniane jest poprzez system monitoringu. Monitoring w mieście Nysa prowadzony jest przez 5 kamer typu:

- Enviro Dome3 Dual ENVD230M PHILIPS – 2 szt
- BOSCH G3 Enviro Dome – 2 szt.
- Enviro Dome - 1 szt.

Kamery zlokalizowane są w centrum miasta przy ul. Rynek, Celna, Krzywoustego, Moniuszki oraz Zjednoczenia.

Sygnal z kamer przesyłany jest złączami telekomunikacyjnymi do stanowiska sterowania w Komendzie Powiatowej Policji w Nysie. Monitorowanie odbywa się całodobowo z zapisem obrazu z poszczególnych kamer.

1.3.6 Aktywność mieszkańców

Aktywność mieszkańców jest podstawową drogą do społeczeństwa obywatelskiego i umożliwiła praktyczną realizację zasady pomocniczości, zapisanej w Preambule do Konstytucji RP. Oprócz samoorganizacji, podstawową formą tej aktywności jest udział w wyborach. Musi on być świadomą decyzją, podejmowaną bez żadnego przymusu. Należy przyjąć zasadę, że od mieszkańców danego miasta, regionu, województwa zależą sprawy całego kraju. Jeżeli każdy wyjdzie z założenia, że jego głos i tak nic nie zmieni, to nikt nie będzie brał udziału w wyborach.

W gminie Nysa aktywność obywatelską, mierzoną frekwencją wyborczą, za zadawalającą. Świadczą o tym wyniki z ostatnich wyborów do Sejmu i Senatu RP z dnia 21.10.2007r.

Frekwencja wynosiła :

- ogólnopolska - 53,88 %
- w Opolu - 45,53 %
- powiecie nyskim - 46,28 %
- w gminie Nysa - 51,01%

Należy wspomnieć, że frekwencja ogólnopolska - 53,88 % była najwyższym wynikiem w polskich wyborach parlamentarnych po 1989 roku.

W poprzednich wyborach parlamentarnych frekwencja była niższa o 13,13 punktów procentowych i wyniosła 40,57%.

12 listopada 2006r. odbyły się wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików oraz wybory Burmistrza Nysy.

Frekwencja w gminie Nysa wynosiła 38,57 % (w Polsce 45,99%).

Widać tu mniejsze zainteresowanie mieszkańców na wybór lokalnych władz, od których zależeć będzie kształtowanie polityki gospodarczej na szczeblu gminy, powiatu czy województwa – rozwiązywanie problemów mieszkańców i rozwój gminy.

Ważną formą kreowania społeczeństwa obywatelskiego były prawyborzy. Wybór Nysy związany był faktem bardzo wysokiej korelacji pomiędzy wynikami uzyskiwanymi w mieście a ogólnopolskimi. Co prawda prawyborzy w Polsce, w tym te w Nysie, nie są umocowane w aktach prawnych, a ich wynik nie jest dla żadnego gremium wiążący i ma jedynie charakter sondażu przedwyborczego, mającego cechy wyborów (uprawnieni wyborcy wrzucają głosy do urn), to jednak odgrywają istotną rolę w kształtowaniu opinii społecznej. Są także bezpłatną promocją miasta, w szczególności z powodu zainteresowania nim mediów ogólnopolskich.

W prawyborach prezydenckich, które odbyły się 24 września 2000 roku zwyciężył Aleksander Kwaśniewski, za nim byli Marian Krzaklewski, Andrzej Olechowski, Jarosław Kalinowski, Janusz Korwin-Mikke oraz Jan Olszewski. W prawyborach parlamentarnych 21 kwietnia 2001 każde z ugrupowań miało 20 minut na prezentację programową, aby przekonać mieszkańców Nysy do oddania głosu na ich listy. Oprócz sceny głównej przygotowanej przez organizatorów prawyborów, UW i SLD-UP ustawiły na rynku własne sceny, na których partie te przygotowały różne atrakcje dla mieszkańców Nysy.

1.3.7 Stan zasobów mieszkaniowych

Zasoby mieszkaniowe stanowią podstawę „tkanki miejskiej” każdego z miast. Dlatego analiza tego elementu rozwoju miasta jest jedną z determinant określenia kierunków rewitalizacji.

Tabela 1-46. Zasoby mieszkaniowe miasta Nysa w latach 2005 – 2007 w porównaniu do miast województwa opolskiego

Wyszczególnienie	Mieszkania		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Przeciętna		
	ogółem	w tym w zasobach komunalnych (gminnych)			liczba izb w mieszkaniu	powierzchnia użytkowa w m ²	
						1 mieszkania	1 izby
Nysa 2005	16502	1680	58,6	1028,9	3,55	62,4	17,6
Nysa 2006	16553	1680	58,8	1035,2	3,55	62,5	17,6
Nysa 2007	16 620	1 519	59,1	1 043,5	3,56	62,8	17,6
Opolskie – miasta razem 2006	194155	29816	699,7	12491,7	3,60	64,3	17,9
Opolskie – miasta razem 2007	199 499	27 261	728,3	13109, 7	3,65	65,7	18,0

Źródło: Miasta w liczbach 2005-2006. Basic urban statistics. GUS 2008, s. 278. GUS BDR.

Ocena danych statystycznych wskazuje, że w 2006 r. wskaźnik przeciętnej liczby izb w mieszkaniu oraz średniej powierzchni użytkowej jednej izby był w Nysie minimalnie niższy od średniej wojewódzkiej dla miast. Pewne istotne różnice na niekorzyść miasta Nysy wystąpiły w przypadku powierzchni użytkowej jednego mieszkania. Była ona prawie o 2 m² mniejsza niż przeciętnie w województwie. W roku 2007 różnice te wyraźnie się uwidoczniły, w szczególności w zakresie powierzchni użytkowej 1 mieszkania, co wskazuje, że w mieście Nysa nie w pełni wykorzystano możliwości związane ze wzrostem gospodarczym 2007.

Interesującą daną jest udział komunalnych zasobów mieszkaniowych w ich całości. W miastach województwa opolskiego wynosił on w 2006 roku 15,4% (13,6% - 2007), a w mieście Nysie tylko 10,1% (9,1% - 2007).

Tabela 1-47. Wyposażenie mieszkań miasta Nysa w instalacje w 2005 i 2006 r. w porównaniu do miast województwa opolskiego

Wyszczególnienie	Mieszkania ogółem	Mieszkania wyposażone w				
		wodociąg	ustęp splukiwany	łazienkę	centralne ogrzewanie	gaz sieciowy
Nysa 2005	16502	16419	16179	15887	14450	14616
Nysa 2006	16553	16470	16230	15938	14501	14635
Nysa 2007	16 620	16 537	16 297	16 005	14 574	14 688
Opolskie – miasta razem 2006	194155	192643	184678	180810	162006	150009
Opolskie – miasta razem 2007	199 499	197 909	190 091	186 320	167 408	150 396
Udział procentowy						
Nysa 2005	-	99,5	98,0	96,3	87,6	88,6
Nysa 2006	-	99,5	98,0	96,3	87,6	88,4
Opolskie – miasta razem 2006	-	99,2	95,1	93,1	83,4	77,2
Opolskie – miasta razem 2007	-	99,3	-	-	84,0	-

Źródło: Obliczenia własne na podstawie: Miasta w liczbach 2005-2006. Basic urban statistics. GUS BDR 2008, s. 278.

Analiza powyższych danych wskazuje, że zasoby mieszkaniowe miasta Nysy są dobrze wyposażone w instalacje. Szczególnie korzystna sytuacja występuje w przypadku centralnego ogrzewania i gazu sieciowego.

Problemem pozostaje jednak wiek mieszkań, które wymagają licznych remontów. Potrzeby mieszkaniowe są szacowane przez Urząd Miejski na około 3000 mieszkań. Większość zasobów mieszkaniowych Nysy stanowią budynki stare, których wiek przekracza 50 lat. Efektem jest ich zły stan techniczny. Powoduje to konieczność ponoszenia wysokich kosztów z tytułu remontów i modernizacji. W latach 2003 – 2006 kształtowały się one następująco:

Tabela 1-48. Nakłady finansowe gminy Nysa z tytułu modernizacji i remontów lokali komunalnych w latach 2003 - 2008.

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kwota (w zł)	393 124	389 067	368 035	575 087	785 472	945 000

Źródło: materiały niepublikowane UM w Nysie.

Kwoty powyższe są odzwierciedleniem kosztów poniesionych przez gminę tylko z tytułu remontów i modernizacji wykonywanych poprzez komórkę do spraw remontów mieszczącą się w Urzędzie Miejskim w Nysie. Zestawienie to nie obejmuje kosztów poniesionych przez zarządcę mienia komunalnego na gospodarowanie i administrowanie mieniem komunalnym.

W powyższej tabeli wynika, że w okresie 2003 – 2005 istniała tendencja pewnego, choć niewielkiego ograniczania wydatków. W następnym okresie nastąpił niezwykle dynamiczny wzrost.

Istotnym elementem wpływającym na spadek jakości tkanki mieszkaniowej w Nysie była powódź 1997 roku. Straty w poszczególnych spółdzielniach mieszkaniowych kształtowały się następująco:

Tabela 1-49. Straty w poszczególnych jednostkach organizacyjnych dotyczące zasobów mieszkaniowych związane z powodzią 1997 r.

Jednostka organizacyjna	Wielkość strat w zł
Spółdzielnia Mieszkaniowa ul. KEN 35	500.000
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Energetyk”	80.000
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Oświata”	600.000
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Piękna”	300.000
Wojskowa Agencja Mieszkaniowa	226.000
Budynki PKP	70.000
Wspólnoty mieszkaniowe	140.000
Łącznie	1.916.000

Źródło: Raport o wielkości i wartości szkód i strat powodziowych w mieście i gminie Nysa spowodowanych powodzią w lipcu 1997 roku. Nysa. Pismo Samorządowe. Lipiec - Sierpień 2007.

1.3.8 Działalność organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe są to organizacje obywatelskie założone przez obywateli lub ich organizacje i działające z inicjatywy własnej na rzecz wybranego przez siebie odcinka interesu publicznego. Organizacje pozarządowe bywają nazywane trzecim sektorem, obok sektora publicznego i rynkowego. Organizacjami pozarządowymi są niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia³⁴.

Zdecydowana większość organizacji pozarządowych działa w oparciu o:

- 1) Ustawę z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach³⁵;
- 2) Ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach³⁶;
- 3) Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³⁷.

Na terenie miasta Nysa działa 79 organizacji pozarządowych (w gminie jest ich łącznie 117). Prezentują bardzo szerokie spektrum interesu publicznego,

³⁴ Aktywna Nysa. Wykaz organizacji pozarządowych na terenie gminy Nysa. UM Nysa 2008.

³⁵ Dz.U. 1984 nr 21 poz. 97 z późn. zm.

³⁶ Dz.U. 1989 nr 20 poz. 104 z późn. zm.

³⁷ Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873 z późn. zm.

od organizacji charytatywnych, poprzez stowarzyszenia sportowe i kulturalne, organizacje zainteresowane ochroną określonych zabytków w mieście czy pielęgnowaniem tradycji historycznych, po stowarzyszenia religijne. Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Nysie znajdują się linki do następujących związków kombatanckich:

- 1) Związek Sybiraków, Koło Ziemi Nyskiej;
- 2) Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo – Wschodnich;
- 3) Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej - Koło w Nysie;
- 4) Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Zarząd Miejsko - Gminny w Nysie;
- 5) Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej - Zarząd Oddziału w Nysie;
- 6) Związek Byłych Żołnierzy Batalionów Chłopskich - Oddział w Nysie;
- 7) Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego;

Gmina Nysa corocznie uchwała „Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami realizującymi zadania publiczne”.

Program dotyczy współpracy z organizacjami prowadzącymi działalność na rzecz mieszkańców gminy Nysa poprzez zaspokajanie ważnych potrzeb lokalnych z zakresu zadań publicznych. Jest realizowany poprzez powierzanie zadań lub wspieranie ich realizacji oraz współpracę w zakresie objętym ustawą.

Współpraca gminy Nysa z organizacjami ma na celu wspieranie i rozwój potencjału instytucjonalnego partnerów społecznych. Zakres współpracy określony w niniejszym programie ma charakter otwarty na nowe rozwiązania, szczególnie wynikające z ofert i propozycji zgłaszanych przez organizacje.

Gmina może powierzać lub wspierać finansowo zadania organizacji pozarządowych z zakresu:

- 1) Pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, wyrównywania szans tych rodzin i osób
- 2) Ochrony i promocji zdrowia
- 3) Działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 4) Promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
- 5) Upowszechniania i ochrony praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn
- 6) Działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości
- 7) Działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.
- 8) Krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.
- 9) Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji.
- 10) Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.
- 11) Ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.
- 12) Ratownictwa i ochrony ludności.

- 13) Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami.
 14) Promocji i organizacji wolontariatu.
 15) Realizacji projektów (wspomaganie technicznie, szkoleniowe, informacyjnie lub finansowe).

Tabela 1-50. Dotacje na zadania publiczne w 2007 r. - realizacja Programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami realizującymi zadania publiczne.

Wydział, Komórka	Liczba zadań publicznych	Liczba złożonych ofert	Liczba dotacji (zawartych umów)	Kwota udzielonych dotacji	Kwota planowana na realizację zadań
Biuro Polityki Społecznej	3 konkursy 9 zadań	62	49	529.168,00 zł	656.957,00 zł
Wydział Kultury, Sportu i Turystyki	5 konkursów 24 zadań	74	62	678.202,50 zł	719.000,00 zł
Wydział Gospodarki Komunalnej i Drogownictwa	1 konkurs 1 zadanie	1	1	20.000,00 zł	20.000,00 zł
Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska	1 konkurs 1 zadanie	2	2	5.500,00 zł	5.500,00 zł
Wydział Inicjatyw i Przedsiębiorczości	2 konkursy 4 zadania	7	7	31.052,97zł	35.000,00 zł
Podsumowanie	12 konkursów 39 zadań	146	121	1.263.923,87 zł	1.436.457,00 zł

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami realizującymi zadania publiczne na rok 2007”. Materiały UM w Nysie.

Raport ze sprawozdania wskazuje, że gmina Nysa planuje znaczne kwoty na realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi. Nie wszystkie przewidziane środki finansowe zostają wykorzystane, co wskazuje z jednej strony na realną i profesjonalną selekcję, a z drugiej na nie w pełni profesjonalne przygotowanie wszystkich projektów.

1.3.9 Problemy zidentyfikowane w sferze społecznej

1. Nadal wysoki poziom bezrobocia dotyczący przede wszystkim osoby o niskim wykształceniu. Prowadzi to do zjawiska wykluczenia społecznego³⁸ oraz długookresowo do „dziedziczenia biedy”.
2. Malejący przyrost naturalny i związane z tym niekorzystne relacje liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym tzw. „starzenie się społeczeństwa”. Jest to co prawda zjawisko ogólnopolskie, ale dotyczy miasto Nysę w znaczącym stopniu.
3. Zdecydowanie ponadprzeciętny poziom migracji, odnoszący się w szczególności do osób najlepiej wykształconych.
4. Duży odsetek korzystających z pomocy społecznej w centrum miasta i na terenach osiedli mieszkaniowych.
5. Niewystarczająca infrastruktura w zakresie obiektów opieki społecznej skierowana w szczególności do osób zagrożonych zjawiskiem trwałego wykluczenia.
6. Zły stan infrastruktury ochrony zdrowia, w szczególności w zakresie wymagań socjalno-bytowych obiektów szpitala.
7. Brak kompleksowej infrastruktury medycznej służącej wykonywaniu profesjonalnych usług z zakresu rehabilitacji dzieci i dorosłych.
8. Duży stopień degradacji tkanki mieszkaniowej związany z niekorzystną strukturą wiekową budynków, przyspieszony powodzią w 1997r.
9. Powstanie w mieście stref o szczególnym zagrożeniu przestępczością.
10. Konieczność dalszych działań w kierunku przezwyciężenia zjawiska wykluczenia u społeczności Romskiej.

³⁸ Zjawisko to jest szeroko omówione w: Szarfenber R. Marginalizacja i wykluczenie społeczne , http://www.ekonomiaspoleczna.pl/files/ekonomiaspoleczna.pl/public/biblioteka_eS_pliki/wyklad_wykluczenie_spoleczne.pdf.

Rozdział 2. Powiązanie idei rewitalizacji z dokumentami planistycznymi na poziomie miasta i regionu – realizacja LPR w kontekście otoczenia strategicznego

Program rewitalizacji miasta Nysa zmierzający do uporządkowania „starej tkanki” urbanistycznej, renowacji budynków znajdujących się na rewitalizowanym terenie oraz ich adaptacji na cele: gospodarcze, społeczne i kulturalne, a także poprawy funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych jest adekwatny do realizacji zbiorów priorytetowych celów i kierunków zapisanych w:

2.1 Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności

Rada Unii Europejskiej w dniu 06.10.2006 r. decyzją nr 2006/702/WE przyjęła Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności³⁹.

W załączniku do ww. Decyzji zawarto strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, jako indykatywne ramy dla państw członkowskich w zakresie opracowania narodowych strategicznych ram odniesienia i programów operacyjnych na lata 2007–2013.

W punkcie 2 załącznika do Decyzji nr 2006/702/WE wskazano na „Terytorialny wymiar polityki spójności” poprzez wskazanie na wkład miast we wzrost i zatrudnienie (pkt 2.1 załącznika).

W punkcie tym Rada Unii Europejskiej stwierdziła, iż:

- „Miasta i obszary miejskie stanowią jednak obszar skupiający nie tylko szanse, lecz również wyzwania. Uwagi wymagają szczególne problemy stojące przed obszarami miejskimi, takie jak bezrobocie i wykluczenie społeczne (w tym problem osób pracujących, a żyjących w ubóstwie), wysokie i coraz wyższe wskaźniki przestępczości, rosnące zagęszczenie i istnienie obszarów kryzysowych w obrębie miast.”

Zgodnie z Decyzją Rady Unii Europejskiej programy skoncentrowane na obszarach miejskich mogą przybierać kilka różnych form, a jednym z nich są „...środki promowania wewnętrznej spójności w obszarach miejskich, zmierzające do poprawy sytuacji dzielnic kryzysowych. Działania takie nie tylko przynoszą korzyści samym tym dzielnicom, ale zmniejszają również presję w kierunku nadmiernego rozrostu miast i suburbanizacji, towarzyszącą poszukiwaniu lepszych warunków życia.”

³⁹ Decyzja Rady z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności (2006/702/WE), http://www.mrr.gov.pl/NR/rdonlyres/BD6B6B6D-9C3D-4280-9139-C109D515C0CF/25188/sww20072013_pl4.pdf.

Decyzja nr 2006/702/WE stwierdza ponadto, iż:

- „Duże znaczenie mają środki zmierzające do odnowy środowiska fizycznego, rewitalizacji terenów przemysłowych, szczególnie w miastach tradycyjnie przemysłowych, oraz ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego i historycznego, co może przynieść uboczne korzyści dla rozwoju turystyki i spowodować stworzenie bardziej atrakcyjnych miast, chętnie zamieszkiwanych przez ludzi. Regeneracja istniejących przestrzeni publicznych i terenów przemysłowych może także odgrywać ważną rolę przy przeciwdziałaniu nadmiernemu rozrostowi miast i suburbanizacji, jak też wspieraniu w ten sposób tworzenia warunków niezbędnych do zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego. W bardziej ogólnym ujęciu, poprzez poprawę planowania, projektowania i utrzymania przestrzeni miejskich w planowy sposób można osiągnąć zmniejszenie przestępczości w miastach, co doprowadzi do zwiększenia atrakcyjności ulic, parków i przestrzeni publicznych, które będą bezpieczne i w których będzie można czuć się bezpiecznie. Na obszarach miejskich aspekty gospodarcze, społeczne i związane z ochroną środowiska są ze sobą ściśle wzajemnie powiązane. Otoczenie miejskie wysokiej jakości jest elementem priorytetu odnowionej strategii lizbońskiej, zmierzającego do uczynienia z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca pracy, życia i inwestowania.”

2.2 Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach”.

Zgodnie z celem postawionym przez Radę Europejską na posiedzeniu w marcu 2005 r., Komisja Europejska zaproponowała, aby wzmocnić wkład polityki spójności na rzecz wzrostu i zatrudnienia w okresie 2007-2013⁴⁰.

Strategiczne wytyczne Wspólnoty na lata 2007-2013 obejmują szczególną uwagę specyficzne potrzeby niektórych terenów, takich jak strefy terenów miejskich i wiejskich. Wspierają one stosowanie „podejścia zintegrowanego” w polityce spójności. Celem tego podejścia jest nie tylko wspieranie wzrostu i zatrudnienia, ale również realizacja zadań społecznych i z zakresu ochrony środowiska.

Znaczenie kwestii miejskich zostało uznane w czasie kolejnych prezydencji UE, w szczególności w ramach nieformalnych posiedzeń Rady w Rotterdamie w listopadzie 2004 r. i w Bristolu w grudniu 2005 r., gdzie komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost

⁴⁰ Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego, Polityka spójności i miasta: rola miast i aglomeracji w odniesieniu do wzrostu i zatrudnienia w regionach,

{SEK(2006) 928, http://www.mrr.gov.pl/NR/rdonlyres/E43E6EF5-F98C-4A85-840E-4CFDF92C59C1/34060/com_2006_0385_pl.pdf.

gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach” został przedstawiony w postaci dokumentu roboczego.

Ponadto, w swoim sprawozdaniu w sprawie wymiaru miejskiego w kontekście rozszerzenia, Parlament Europejski przyjął z zadowoleniem włączenie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich do polityki spójności. Zwrócił się również do Rady, aby zapewniła monitorowanie tego środka w ramach rocznych sprawozdań dotyczących wdrożenia strategii, zgodnie z art. 29 i 30 wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych.

Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach” jest odpowiedzią Komisji na wymienione wnioski. Komunikat ten podkreśla niektóre szczególne aspekty wymiaru miejskiego, które mogą stać się istotne w tym kontekście. Jego uzupełnieniem jest dokument roboczy służb Komisji, który rozwija analizy i zamieszcza uzasadnienie dla działań proponowanych w niniejszym komunikacie.

Przedstawione w komunikacie Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach” propozycje działań opierają się na analizie danych statystycznych (wynikających w szczególności z audytu miejskiego), oraz na efektach zaobserwowanych w czasie wdrażania działań miejskich w ramach funduszy strukturalnych i innych działań finansowanych przez UE.

W komunikacie Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach” stwierdzono, iż „...aby wzmocnić atrakcyjność miast, należy wziąć pod uwagę cztery fundamentalne kwestie: transport, dostępność i mobilność; dostęp do usług i infrastruktury; środowisko naturalne i fizyczne; sektor kulturalny...”.

W zakresie dotyczącym kwestii środowiska naturalnego i fizycznego komunikat proponuje jak jeden z wielu następujący kierunek działań: „...Rewitalizacja nieużytków przemysłowych i odnowienie przestrzeni publicznej – to poprawi jakość usług oraz dany obszar raz pozwoli równocześnie nie zużywać terenów dziewiczych...”

2.3 Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego nr XXXIX/350/2005 w dniu 11 października 2005 roku, stanowi odpowiedź samorządu województwa na zmieniającą się sytuację polityczną kraju i warunki społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne regionu⁴¹. Stanowiąc bazę do realizacji polityki regionalnej w województwie do 2020 roku, została opracowana przy zachowaniu najważniejszych zasad programowania i planowania strategicznego. Bierze pod uwagę między innymi stale zmieniającą się rzeczywistość

⁴¹ Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego 2005.

i zakłada możliwość dostosowywania zapisów do ewentualnych zmian, możliwych do identyfikacji dzięki corocznemu procesowi monitoringu.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego zweryfikowała dotychczasowe podejście do kwestii rozwoju regionu i wzbogaciła je o kilka kluczowych elementów, w tym przestrzenny. Jako priorytetowe traktuje wzmocnienie konkurencyjności województwa oraz wyrównywanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie opolskim.

Przyjęta strategia określa misję regionu, którą jest:

„Podejmowanie i wspieranie działań, które zapewnią dynamiczny i zrównoważony rozwój, konkurencyjność, spójność społeczno-gospodarczą i przestrzenną regionu przy zachowaniu tożsamości, specyfiki dziedzictwa kulturowego oraz walorów przyrodniczych Śląska Opolskiego.”

Zaś priorytety rozwojowe dla województwa opolskiego ustalono w następujący sposób:

I. Wzmocnienie konkurencyjności województwa opolskiego.

II. Wyrównywanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie opolskim.

Z kolei w siedmiu celach strategicznych strategia wskazała na najważniejsze kierunki rozwoju województwa opolskiego wytyczone na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i wypracowanych na jej podstawie też charakteryzujących region opolski oraz przeprowadzonego bilansu strategicznego.

Jednym z celów strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego jest Cel 2 „Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie”.

W ramach Celu 2 sformułowano cele szczegółowe i jednym z nich jest Cel II. 5. „Rewitalizacja miast i miasteczek.”

Zgodnie z zapisami Celu II.5. „Rewitalizacja miast i miasteczek”:

„Rewitalizacja obejmuje kompleksowe działania na trzech poziomach: przestrzenno-funkcjonalnym, inwestycyjno-budowlanym i społeczno-gospodarczym. Mają one na celu poprawę warunków życia i pracy mieszkańców, przywrócenie ładu przestrzennego oraz ożywienie gospodarcze i budowę więzi społecznych w istniejących przestrzeniach zurbanizowanych.

Działaniami rewitalizacyjnymi należy obejmować obszary miejskie w celu przywrócenia ich do dawnej świetności (centra starych miast) oraz zapewnienia rozwoju dzielnic mocno zdekapitalizowanych, terenów przemysłowych, powojaskowych i „blokowisk”.

Rewitalizację ukierunkować należy na rozwój lokalny w celu zachowania walorów historycznych, integracji form historycznych i współczesnych, wyrównywania standardów nowych i starych zasobów, przeciwdziałania powstawaniu społecznej alienacji i dysfunkcji w szczególności w tzw. „złych dzielnicach” (humanizacja osiedli), podniesienia lub utrzymania wartości substancji mieszkaniowej, zwiększenia estetyki otoczenia, zabezpieczenia warunków atrakcyjnego wypoczynku oraz usuwania trudności komunikacyjnych.

W dzielnicach zdegradowanych, na terenach powojkowych i przemysłowych należy wspierać tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz inwestowania kapitału prywatnego w sektor usług komunalnych i finansowych, a także rozwijać działalność edukacyjną i kulturalną, aby zapobiec wykluczeniu społecznemu ich mieszkańców.”

Lista miast i miasteczek objętych kompleksową rewitalizacją zawarta w załączniku 3 do Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego stwierdza iż, kompleksową rewitalizacją w zależności od charakteru obszarów problemowych powinno zostać objęte zabytkowe centrum miasta Nysa, lub blokowiska, tereny przemysłowe, tereny powojkowe, zdegradowane dzielnice i osiedla fabryczne.

Ponadto planowane do realizacji działania dotyczące sfer: społecznej, przestrzennej oraz ekonomicznej stanowiących trzy podstawowe wymiary „Programu rewitalizacji miasta Nysa” wpisują się w realizację niżej wymienionych innych celów szczegółowych Celu 2 „Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie” Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego:

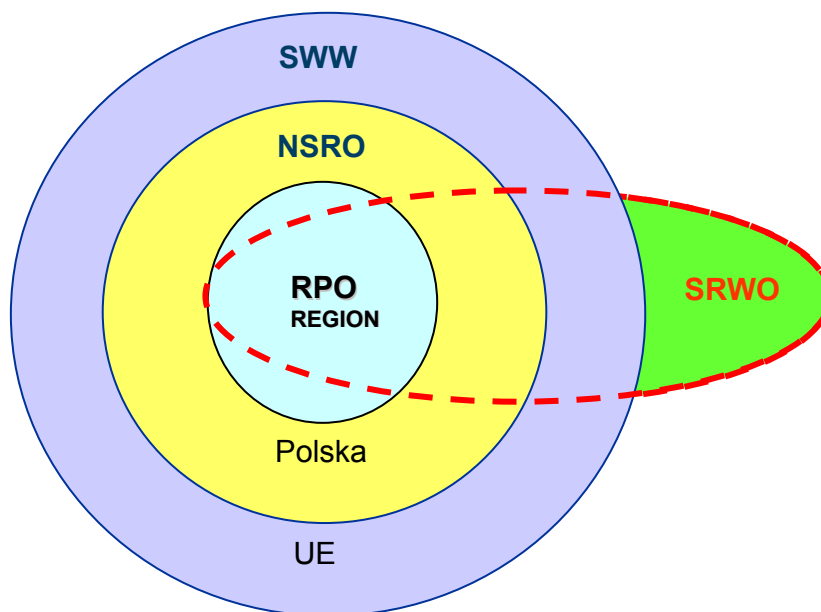
- II.1. Wzmocnienie potencjału ludnościowego.
- II.2. Tworzenie warunków dla zwiększenia zatrudnienia.
- II.3. Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.
- II.4. Korzystne warunki zamieszkania i rozwoju.
- II.6. Województwo opolskie bezpiecznym regionem.
- II.8. Tworzenie warunków do realizacji potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa.
- III.1. Podniesienie standardu infrastruktury komunikacyjnej.
- III.4. Pełna dostępność mediów technicznych.
- IV.8. Turystyka jako element rozwoju gospodarczego regionu.
- VII.3. Odwrócenie tendencji migracyjnych oraz stworzenie warunków do reemigracji.

2.4 Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Na poziomie regionalnym tworzony program operacyjny musi wykazywać zgodność z kierunkami polityki rozwoju, określonymi w podstawowym dokumencie planowania rozwoju województwa, jakim jest strategia rozwoju regionalnego. Wg wytycznych Wspólnoty istotnym zagadnieniem jest ukazanie powiązań między dokumentami na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym⁴².

⁴² Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013. Opole, październik 2007 r.

Rysunek 2-1. Powiązania pomiędzy dokumentami na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym.

- SWW** - Strategiczne Wytyczne Wspólnoty
- NSRO** - Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
- RPO** - Regionalny Program Operacyjny
- SRWO** - Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego

Źródło: Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, s. 91

Prace nad RPO WO 2007-2013 rozpoczęto już w 2005 roku, kiedy to w trybie uchwały Zarządu Województwa Opolskiego powołano Radę Programową oraz Zespół Roboczy ds. opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (RPO WO 2007-2013) przyjęty został Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 57/2006 z dnia 20 grudnia 2006 roku.

Wersja RPO WO 2007-2013 wraz z późniejszymi zmianami rekomendowana została przez Komitet Rady Ministrów w dniu 7 lutego 2007 r. i przekazana pod obrady Rady Ministrów. Po dwukrotnych rundach negocjacyjnych z Komisją Europejską w dniu 2 października 2007 w Warszawie Komisarz Danuta Hübner podpisała decyzję Komisji Europejskiej o uruchomieniu kilka programów operacyjnych, w tym Regionalnego Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.

Cele określone w RPO WO 2007-2013 są spójne z celami wskazanymi w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, ale również z kierunkami rozwoju określonymi na poziomie kraju w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007-2013 wspierających wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO 2007-2013) oraz na poziomie Wspólnoty w Polityce spójności wspierającej wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty 2007-2013 oraz założeniach odnowionej Strategii Lizbońskiej.

Celem głównym RPO WO 2007-2013 jest zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania. Dla osiągnięcia celu głównego określono siedem celów strategicznych, które będą realizowane poprzez odpowiadające im siedem osi priorytetowych RPO WO 2007-2013.

Szóstą osią priorytetową RPO WO 2007-2013 jest oś „Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych”.

Celem szóstej osi priorytetowej „Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych” jest „...Nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych oraz ożywienie obszarów miejskich i zdegradowanych dla zwiększenia ich atrakcyjności przestrzennej i gospodarczej oraz stworzenia warunków dla wzrostu zatrudnienia na tych terenach...”

Zgodnie z zapisami RPO WO 2007-2013 „...realizacja Osi 6 obejmować będzie przedsięwzięcia podejmowane na wyznaczonych obszarach, wiążące działania polegające na rozwoju zasobów infrastrukturalnych z działaniami zmierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego...”

RPO WO 2007-2013 wskazał wprost iż „...Słabą stroną województwa opolskiego zidentyfikowaną w bilansie strategicznym regionu jest występowanie terenów wymagających kompleksowych działań rewitalizacyjnych oraz nasilanie się zjawiska wykluczenia społecznego. Charakterystyczne dla tych terenów - wysoka stopa bezrobocia, niski poziom aktywności gospodarczej, wyższe niż w innych regionach natężenie występowania zjawisk patologicznych powodują, że nawet podstawowe potrzeby społeczne na tych obszarach nie są zaspokajane w odpowiednim stopniu. Coraz mocniej zaznacza się w przestrzeni nierówność społeczna - występowanie obszarów biedy, patologii i zagrożenia przestępczością, obok terenów zamieszkałych przez ludzi zamożnych o ustabilizowanym statusie społecznym. Sytuacja województwa odnośnie zasobów mieszkaniowych w porównaniu z innymi regionami w kraju również przedstawia się niekorzystnie. Występowanie negatywnych zjawisk odnośnie tego obszaru dotyczy zarówno struktury wieku mieszkań, jak i ich statystycznego deficytu...

Ze względu na duże znaczenie, jakim dla terenów zurbanizowanych województwa opolskiego są problemy gospodarcze, zaniedbane, zdegradowane struktury przestrzenne oraz wykluczenie społeczne - przedmiotem działań w ramach Osi będzie **rewitalizacja obszarów miejskich**. Wsparcie tych obszarów przyczyniać się ma zarówno do rozwoju miast, jako pól wzrostu gospodarczego, ale również do przyległych terenów i wpływać w sposób zrównoważony na rozwój całego województwa opolskiego. W efekcie doprowadzić to ma do osiągnięcia spójności społeczno-gospodarczej na obszarach miejskich, podnoszenia ich atrakcyjności, wspierania wzrostu oraz tworzenia nowych i lepszych miejsc pracy. Rewitalizacja tych obszarów wprowadzać powinna rozwiązania w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej... Działania podejmowane w ramach Osi 6 na obszarach miejskich odnosić się będą m.in. do rehabilitacji przestrzeni publicznej, w tym rozdzielania

funkcji przemysłowych od mieszkaniowych i rekreacyjnych, kształtowania przestrzeni i zabudowy w sposób ułatwiający mieszkańcom wzajemną komunikację i kooperację. Ponadto działania realizowane w ramach Osi dotyczyć będą także konstruowania bezpiecznych przestrzeni, a tym samym brane będą uwagę zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców z terenów podlegających rewitalizacji, jako obszarów szczególnie zagrożonych patologiami. Wsparciem objęte będą m.in. centra starych miast, obiekty dziedzictwa kulturowego oraz podejmowane będą niezbędne działania w obszarze infrastruktury, w tym komunalnej i energetycznej dotyczące wyłącznie terenów rewitalizowanych. W ramach działań na obszarach miejskich wspierane będą również inwestycje związane bezpośrednio z **tkanką mieszkaniową**. Inwestycje w mieszkalnictwo skierowane będą głównie do spółdzielni mieszkaniowych i samorządów lokalnych, a dotyczyć będą budynków wielorodzinnych oraz budynków będących własnością władz publicznych, przeznaczonych na potrzeby mieszkaniowe dla ludności o niskich dochodach z terenów rewitalizowanych. Działania w tym zakresie nie będą dotyczyć obiektów wykorzystywanych na cele administracji publicznej (z wyjątkiem zewnętrznych elementów obiektów wpisanych do rejestru zabytków)...

Aby zapewnić kompleksowość działań związanych z rewitalizacją obszarów miejskich do objęcia wsparciem wytypowano następujące miasta: Opole - jako ośrodek wojewódzki, główne centrum obsługi regionu z siedzibami instytucji ogólnie i ponadregionalnych oraz trzy ośrodki ujęte w Koncepcji Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju i określone jako regionalne ośrodki równoważenia rozwoju: **Nysa**, Brzeg, Kędzierzyn-Koźle, a także Kluczbork – jako dodatkowy, czwarty ośrodek wyznaczony w planie zagospodarowania przestrzennego województwa do pełnienia funkcji regionalnego ośrodka równoważenia rozwoju. W skali województwa opolskiego miasta: Nysa, Brzeg, Kędzierzyn-Koźle i Kluczbork stanowią tzw. ośrodki subregionalne. Ponadto wsparciem objętych zostać może także maksymalnie 10 z pozostałych kwalifikujących się miast (liczących ponad 5 tys. mieszkańców).

2.5 Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013

Z uwagi na ogólny charakter Regionalnego Programu Operacyjnego Zarząd Województwa Opolskiego, jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (RPO WO 2007-2013) został zobowiązany na mocy art. 26 ust. 1 Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju⁴³ do przygotowania dodatkowego dokumentu uszczegóławiającego zapisy programu operacyjnego.

⁴³ Dz. U. 2006 nr 227 poz. 1658 z późn. zm.

Dokument ten pt. „Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013” przyjęty został przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 1324/2008 z dnia 3 stycznia 2008 r. i podlegał późniejszym zmianom⁴⁴.

Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 określa m.in. zakres, zasady wdrażania i monitorowania oraz poziom finansowania działań i poddziałań, które będą realizowane w ramach Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013.

W ramach Osi 6 RPO WO 2007-2013 „Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych” dokonano wydzielenia dwóch działań:

6.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz

6.2. Zagospodarowanie terenów zdegradowanych

W „Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WO 2007-2013” dokonano w odniesieniu do Osi 6 „Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych” powtórzenia zapisów zawartych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.

W rozwinięciu do powtórzonych zapisów RPO WO 2007-2013, „Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013” zawiera informację iż „...Ośrodki miejskie wybierane będą do objęcia wsparciem na podstawie Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR), opracowanych przez właściwe lokalne jednostki samorządowe, obejmujących co najmniej okres planowania 2007-2013...” ponadto „...Projekty dotyczące rewitalizacji obszarów miejskich realizowane będą mogły być na terenach określonych w LPR. Rzetelne określenie i analiza obszarów przeznaczonych do rewitalizacji obszarów w ramach LPR, będzie miała kluczowe znaczenie, gdyż projekty realizowane na obszarach określonych w LPR, nie będą mogły być wspierane w ramach pozostałych Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013...”

W odniesieniu do działania 6.1. Rewitalizacja obszarów miejskich „Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013” zawiera następujące informacje dotyczące planowanych i podejmowanych przez gminę Nysa działań na rzecz rewitalizacji miasta Nysa oraz informacje przydatne wszystkim potencjalnym beneficjentom w procesie aplikowania o środki RPO WO 2007-2013 na przedsięwzięcia związane z rewitalizacją miasta Nysa:

I. Cel działania:

Rozwój społeczno-gospodarczy obszarów miejskich oraz poprawa warunków życia mieszkańców miast.

II. Uzasadnienie działania:

Rewitalizacja w województwie opolskim obejmować będzie kompleksowe działania na trzech poziomach, tj. przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Zmiany funkcji i struktury obszarów miejskich, ogólna poprawa zagospodarowania przestrzennego, będące istotą działania 6.1 otwierają pole przedsięwzięć rewitalizacji

⁴⁴ Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Wersja nr 5, Opole, październik 2008 r.

przestrzenie rozproszonych, obejmujących poszczególne tereny i fragmenty zabudowy, ale jednocześnie przynoszących bezpośrednie skutki dla rozwoju społeczno-gospodarczego i bliższe potrzebom mieszkańców. Na obszarach miejskich wspierane będą przedsięwzięcia polegające na zmianie funkcji obiektów, dostosowaniu zabudowy m.in. do krajobrazu kulturowego, renowacji i adaptacji obiektów zabytkowych oraz charakterystycznych dla regionu obiektów gospodarczych, przywracaniu wartości estetycznych i historycznych.

Preferowane będą projekty kompleksowe połączone z inicjatywami nieinwestycyjnymi na rzecz społeczności lokalnych oraz przyczyniające się do tworzenia nowych, stałych miejsc pracy.

III. Rodzaje projektów:

- Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni w tkance urbanistycznej miast z przeznaczeniem na funkcje publiczne, takie jak: place, ulice, ciągi komunikacji pieszej i rowerowej, parki, skwery, zieleńce, aleje, place zabaw, tereny sportowe, zbiorniki wodne.
- Uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, tj. w szczególności: placów, ulic, parków, skwerów, zieleńców, placów zabaw, terenów sportowych, zbiorników wodnych.
- Porządkowanie historycznych centrów miast w strefach ochrony konserwatorskiej poprzez odtworzenie, przebudowę lub uzupełnienie zabudowy (w tym także rozbiórki obiektów dysharmonizujących), wraz z nadaniem powyższym obiektom funkcji gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, turystycznych lub kulturowych.
- Roboty budowlane w obiektach użyteczności publicznej, w celu przystosowania ich do pełnienia funkcji gospodarczych, szkoleniowych, edukacyjnych, turystycznych, kulturowych, społecznych wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem.
- Prace restauratorskie i konserwatorskie budynków ujętych w rejestrze zabytków oraz budynków o potwierdzonej wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym (ujęte w ewidencji zabytków), w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, edukacyjne, turystyczne lub kulturalne, przyczyniające się do tworzenia miejsc pracy.
- Tworzenie stref bezpieczeństwa w celu zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast, w tym: budowa lub remont oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu ulicznego.
- Wymiana lub modernizacja zdegradowanej infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych, w zakresie:
 - infrastruktury drogowej (drogi gminne, powiatowe, ulice prowadzące do dzielnic mieszkalnych, drogi osiedlowe, skrzyżowania łączące różne rodzaje dróg oraz małe obiekty inżynierskie, chodniki, przejścia dla pieszych, ścieżki rowerowe, parkingi, oświetlenie);

- sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, sieci ciepłowniczej lub energetycznej - jedynie jako elementów projektu zintegrowanego;
- Inwestycje bezpośrednio w tkankę mieszkaniową dotyczące renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj.:
 - odnowienie zewnętrznych elementów strukturalnych budynku (dachy, fasady, okna i drzwi w fasadzie, zewnętrzne/wewnętrzne klatki schodowe i korytarze, windy);
 - działania w zakresie oszczędności energetycznej;
 - instalacje techniczne budynku.

IV. Warunki szczegółowe:

1. W ramach jednego konkursu ogłaszanego przez Instytucję Zarządzającą, dany beneficjent może aplikować o dofinansowanie jednego projektu.
2. Projekty realizowane na obszarach spełniające łącznie oba poniższe warunki:
 - w granicach administracyjnych miast liczących powyżej 5000 mieszkańców;
 - określonych w Lokalnych Programach Rewitalizacji (LPR) obejmujących co najmniej lata 2007-2013, opracowanych z uwzględnieniem wytycznych Instytucji Zarządzającej.
3. Instytucja Zarządzająca wyda wytyczne zawierające zasady opracowania LPR, kryteria oceny LPR.
4. Ocena LPR zostanie przeprowadzona jeden raz w trakcie realizacji RPO WO 2007-2013.
5. Rodzaje projektów nr 3, 4, 5, 6 realizowane na obszarach miejskich określonych w LPR, nie będą dofinansowane w ramach innych działań RPO WO 2007-2013.
6. Dla projektów lub elementów projektów zintegrowanych, które mogą być objęte wsparciem w ramach innych Osi priorytetowych/działań muszą być spełnione zasady kwalifikowalności określone dla właściwej Osi priorytetowej/działania.
7. Działania w obszarze mieszkalnictwa muszą być zgodne z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz zasadami określonymi przez Instytucję Zarządzającą.
8. Działania rewitalizacyjne nie będą dotyczyć obiektów wykorzystywanych na cele administracji publicznej (z wyjątkiem zewnętrznych elementów obiektów wpisanych do rejestru zabytków).
9. Działania podejmowane przez wspólnoty mieszkaniowe odnosić się będą tylko do projektów dot. zewnętrznych elementów obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub do ewidencji zabytków.
10. Wsparcia nie uzyskają projekty, które kwalifikują się do dofinansowania w ramach innych Programów Operacyjnych na lata 2007-2013.

V. Typ beneficjentów:

1. Jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jednostek samorządu terytorialnego.
2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.

3. Szkoły wyższe.
4. Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa.
5. Podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).
6. Pozostałe podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych.
7. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit w obszarze objętym wsparciem w ramach działania.
8. Kościoły, związki wyznaniowe.
9. Spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe.

VI. Alokacja finansowa na działanie ogółem (w Euro) : 38 593 790,16

VII. Wkład ze środków unijnych na działanie (w Euro) : 20 502 951,02

VIII. Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie (w Euro) : 3 618 167,83

IX. Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie (w Euro) : 14 472 671,31

X. Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%):

- Projekty nie objęte pomocą publiczną – maksymalnie 85%;
- Projekty objęte pomocą publiczną – 50%
- Dla projektów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe – 100%

XI. Wkład UE w dofinansowaniu (%):

- Projekty nie objęte pomocą publiczną – 100%
- Projekty objęte pomocą publiczną – 85%
- Dla projektów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe – 85%

XII. Wkład środków budżetu państwa w dofinansowaniu (%):

- Projekty nie objęte pomocą publiczną – 0%
- Projekty objęte pomocą publiczną – 15%
- Dla projektów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe – 15%

XIII. Minimalny wkład własny beneficjenta (%):

- Projekty nie objęte pomocą publiczną – 15% kosztów kwalifikowanych,
- Projekty objęte pomocą publiczną – 50% kosztów kwalifikowanych
- Dla projektów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki podległe minimalny wkład własny pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić 1% kwalifikowanego wkładu własnego beneficjenta
- Dla projektów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe – 0%

XIV. Pomoc publiczna:

Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych. Szczegółowe informacje dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej znajdują się w ww. rozporządzeniu.

XV. Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków:

- projekty nie objęte pomocą publiczną – od 1.01.2007 r.;
- projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

XVI. Minimalna / maksymalna kwota wsparcia: od 500 tys. do 15 mln PLN

XVII. Forma płatności:

1. Refundacja – dla wszystkich beneficjentów.
2. Zaliczka – zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. nr 175, poz. 1232) w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych.

Beneficjent w ramach projektu:

- a) ma prawo do otrzymania zaliczki: - jeśli nie działa dla osiągnięcia zysku, tj. dofinansowanie otrzymane w ramach projektu nie ma charakteru pomocy publicznej,
 - jeśli dofinansowanie otrzymane w ramach projektu ma charakter pomocy publicznej, ale spełnia wymogi określone w § 9 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia
- b) nie ma prawa do otrzymania zaliczki:
 - jeśli działa dla osiągnięcia zysku, tj. jeśli dofinansowanie otrzymane w ramach projektu ma charakter pomocy publicznej i nie spełnia wymogów określonych w § 9 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia.

2.6 Program Operacyjny „Kapitał Ludzki” na lata 2007-2013

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) zatwierdzony w dniu 7 września 2007 r. stanowi jeden z elementów systemu realizacyjnego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013, których celem strategicznym jest: tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej⁴⁵.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki wpisuje się w cel główny NSRO 2007–2013, realizując przede wszystkim drugi cel horyzontalny, tj. poprawę jakości kapitału

⁴⁵ Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013, Warszawa, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 7 września 2007 r.

ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej. PO Kapitał Ludzki realizuje ten cel za pośrednictwem celu głównego programu, który został sformułowany jako: Wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej.

Cel główny osiągnąć będzie poprzez realizację celów strategicznych, którymi są:

1. Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo.
2. Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego.
3. Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce.
4. Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy.
5. Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa.
6. Wzrost spójności terytorialnej.

Program Operacyjny „Kapitał Ludzki” zawiera 9 Priorytetów, realizowanych równoległe na poziomie centralnym i regionalnym, które służyć będą osiągnięciu zdefiniowanych 6 celów strategicznych:

Priorytety realizowane centralnie to:

- Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna;
- Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;
- Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty;
- Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka;
- Priorytet V: Dobre rządzenie.

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

- Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich;
- Priorytet VII: Promocja integracji społecznej;
- Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki;
- Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Planowane do realizacji działania dotyczące sfery społecznej stanowiącej jeden z trzech podstawowych wymiarów „Lokalnego Programu Rewitalizacji Nysy” wpisują się w realizację niżej wymienionych priorytetów Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”:

Priorytet VI: „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” w zakresie dotyczącym realizacji następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób młodych poprzez m.in.:

- rozwój instrumentów pozwalających na wczesną identyfikację potrzeb młodych osób niepozostających w zatrudnieniu oraz wspierających planowanie rozwoju

zawodowego (m.in. szersze zastosowanie Indywidualnych Planów Działania oraz diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, zgodnie z potrzebami i specyfiką regionalnego rynku pracy);

- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży, m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo-szkoleniowego dla osób zakładających działalność gospodarczą oraz przyznawanie środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, w tym również w formie spółdzielczej;
- upowszechnianie elastycznych form zatrudnienia oraz alternatywnych metod organizacji pracy (w tym m.in. telepracy, pracy w niepełnym wymiarze, pracy na wezwanie, samozatrudnienia);
- wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie doświadczeń zawodowych.

Cel szczegółowy 3: Zmniejszanie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (kobiet, osób długotrwale bezrobotnych, osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych zamieszkujących na obszarach wiejskich) poprzez m.in.:

- ułatwianie wejścia na rynek pracy osobom z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostającym w zatrudnieniu, poprzez objęcie ich różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej (obejmującymi m.in. pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe, staże, szkolenia, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz subsydiowanie zatrudnienia);
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostających w zatrudnieniu, m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo-szkoleniowego dla osób zakładających działalność gospodarczą oraz przyznawanie środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, w tym w formie spółdzielczej;
- rozwój instrumentów pozwalających na wczesną identyfikację potrzeb osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostającym w zatrudnieniu (m.in. poprzez szersze zastosowanie Indywidualnych Planów Działania oraz diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, zgodnie z potrzebami i specyfiką regionalnego rynku pracy).

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób starszych poprzez m.in.:

- objęcie osób w wieku 50–64 lat niepozostających w zatrudnieniu różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej (obejmującymi m.in. pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe, staże, szkolenia, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz subsydiowanie zatrudnienia);
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób w wieku 50–64 lat, niepozostających w zatrudnieniu m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo-szkoleniowego dla osób zakładających działalność gospodarczą oraz przyznawanie środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, w tym w formie spółdzielczej.

Priorytet VII: „Promocja integracji społecznej” w zakresie dotyczącym realizacji następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem Społecznym poprzez m.in.:

- zapewnienie dostępu do działań aktywnej integracji, poprzez szersze zastosowanie kontraktów socjalnych oraz wdrażanie instrumentów i programów aktywizacji społeczno-zawodowej (w szczególności dla długotrwale bezrobotnych i niepełnosprawnych);
- wsparcie i promocję wolontariatu jako formy integracji osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- rozwój i zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych, umożliwiających zwiększenie szans na rynku pracy (w szczególności dla osób niepełnosprawnych), jak również usług opiekuńczych umożliwiających pogodzenie życia zawodowego z rodzinnym;
- wzmacnianie i rozwój instytucji pomocy i integracji społecznej (m.in. poprzez upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej, szkolenia, doradztwo, rozwój współpracy).

Cel szczegółowy 2: Wzmocnienie i poszerzenie zakresu działań sektora ekonomii społecznej poprzez m.in.:

- wsparcie tworzenia i działalności podmiotów aktywizujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- dostarczanie finansowego i organizacyjnego wsparcia podmiotów i instytucji zamierzających utworzyć jednostkę ekonomii społecznej oraz wspieranie instytucji oferujących pomoc jednostkom ekonomii społecznej;
- wsparcie inicjatyw samoorganizacji i samopomocy wśród osób biernych zawodowo i wykluczonych społecznie, w celu ich reintegracji z rynkiem pracy;
- promowanie i wspieranie zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

2.7 Strategia Rozwoju Wspólnoty Międzygminno – Powiatowej Ziemi Nyskiej na lata 2004 - 2015⁴⁶

Misją Ziemi Nyskiej jest stworzenie warunków do wykorzystania posiadanych bogactw, zasobów i walorów, do zwiększenia własnej atrakcyjności dla współpracy międzyregionalnej w ramach integrującej się Europy w celu wzbudzenia trwałego, projektów przy współfinansowaniu ze środków polskich oraz funduszy strukturalnych.

W ramach analizy SWOT, wśród szans wyróżniono „rozwój turystyki”, natomiast wśród zagrożeń „zaniedbanie konserwacji i renowacji zabytków”.

Pośród celów operacyjnych w obszarze „Kultura” znajduje się cel 5.3.Ochrona dziedzictwa kulturowego, natomiast w obszarze „Turystyka” 7.5. Renowacja, konserwacja i utrzymanie zabytków oraz 7.9. Wykorzystanie posiadanego potencjału

⁴⁶ Strategia Rozwoju Wspólnoty Międzygminno – Powiatowej Ziemi Nyskiej na lata 2004 – 2015. Nysa, Starostwo Powiatowe 2004 (wersja 2006).

kulturowego, historycznego i przyrodniczego do rozwoju sektora turystyki. Wśród projektów celu 5.3 znajdują się projekty:

- Opracowanie programu rozwoju kultury na Ziemi Nyskiej w oparciu o funkcjonujące instytucje kulturalne i oświatowe oraz istniejące dobra kultury,
- Stworzenie rocznego kalendarza stałych imprez kulturalnych w porozumieniu z gminami z terenu powiatu nyskiego.

Natomiast w ramach celu **7.5** znajdują się m.in. projekty.:

- Wspieranie działań stowarzyszeń zajmujących się ochroną zabytków na terenie powiatu nyskiego,
- Powołanie i organizacja Regionalnego Centrum Konserwacji i Renowacji Zabytków,
a w ramach **7.9**:
- Rewitalizacja fortyfikacji nyskich oraz promocja „Twierdzy Nysa” jako jednego z regionalnych produktów turystycznych.

Analiza powyższych elementów wskazuje na ścisłe powiązanie idei rewitalizacji miasta Nysa z kompleksową wizją rozwoju powiatu nyskiego.

2.8 Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2004-2015

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Nysa na lata 2004-2015⁴⁷, misja gminy przedstawia się następująco:

Gmina Nysa przestrzenią atrakcyjną dla inwestycji, zamieszkania i wypoczynku.

Po przeprowadzeniu analizy SWOT wyróżniono cztery priorytety rozszerzone na cele strategiczne gminy:

Priorytet I : Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki.

Priorytet II: Poprawa standardu życia mieszkańców.

Priorytet III: Rozwój i promocja turystyki.

Priorytet IV: Aktywizacja obszarów wiejskich.

W ramach priorytetu I wyróżniono cel strategiczny 1: **Rozbudowa i modernizacja infrastruktury z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.**

W ramach priorytetu II wyróżniono następujące cele strategiczne:

1. **Zmniejszenie bezrobocia.**
2. **Rozwój funkcjonalnych usług społecznych.**
3. **Podniesienie poziomu bezpieczeństwa.**

Natomiast w ramach priorytetu III wyróżniono cel strategiczny 2: **Rewitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego i wykorzystanie walorów przyrodniczych dla celów turystycznych.**

⁴⁷ Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2004-2015, Nysa, UM 2004, s.23.

Idea rewitalizacji miasta Nysa jest ściśle skorelowana z wymienionymi powyżej celami strategicznymi.

Cel strategiczny **1** w ramach priorytetu **I** będzie realizowany poprzez następujące cele operacyjne:

1. Kompleksowe uzbrojenie i zagospodarowanie terenów inwestycyjnych.
- 2. Rewitalizację obszarów przemysłowych i powojkowych.**
3. Uporządkowanie gospodarki odpadami.

Ten obszar działania ma na celu pobudzenie obszarów przemysłowych i powojkowych występujących w strukturze przestrzennej miasta. Zaliczają się do nich zarówno tereny zurbanizowane zabudowane oraz niezabudowane.

Rewitalizacja tych obszarów winna zmierzać, w zależności od specyfiki, do: budowy, uregulowania i modernizacji infrastruktury technicznej oraz adaptacji obiektów na cele publiczne. W obrębie terenów niezabudowanych program rewitalizacji analogiczny będzie jak dla niezabudowanych terenów inwestycyjnych⁴⁸.

Cel strategiczny **1** w ramach priorytetu **II** realizowany będzie poprzez następujące cele strategiczne:

- 1. Wspieranie tworzenia miejsc pracy i rozwój przedsiębiorczości.**
- 2. Aktywizacja edukacyjno - zawodowa mieszkańców.**

Ze względu na wysoką stopę bezrobocia za niezbędne uznano tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw oraz sprzyjanie rozwojowi biznesu i rozwijanie funkcji wypoczynkowych i rekreacyjnych. Należy podjąć działania związane z kształceniem i lepszym przystosowaniem mieszkańców do wymogów rynku pracy. Ze względu na bezpośredni związek pomiędzy edukacją i bezrobociem, należy podjąć działania mające na celu poprawę jakości edukacji.

Cel strategiczny **2** w ramach priorytetu **II** realizowany będzie poprzez następujące cele strategiczne:

- 1. Poprawa infrastruktury społecznej.**
- 2. Poprawa warunków zamieszkania.**
3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
4. Rozwijanie współpracy ponadregionalnej.

Poprawy oraz dostosowania dla potrzeb mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych, wymaga baza lokalowa obiektów użyteczności publicznej.

W celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz sytuacji rodzin należy wspierać budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne dostosowane do różnych poziomów zamożności rodzin oraz modernizować istniejące zasoby mieszkaniowe.

Ponadto należy kreować w społeczności lokalnej poczucie odpowiedzialności za losy Wspólnoty, prowadzić kampanie informacyjne na temat zadań gminy i sposobu ich realizacji, informować o prawach i obowiązkach mieszkańców

⁴⁸ Tamże, s. 25.

oraz wspierać działania organizacji pozarządowych, jako podstawy samodzielnego rozwoju obywateli.

Należy dążyć do podniesienia jakości usług na rzecz mieszkańców świadczonych przez jednostki gminne. Realizacja usług, szczególnie w zakresie pomocy społecznej, powinna odbywać się na podstawie dokładnie zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców, co pomoże w zapobieganiu ubóstwa, bierności i bezradności.

Cel strategiczny **3** w ramach priorytetu **II** realizowany będzie poprzez następujące cele strategiczne:

1. Przeciwdziałanie zagrożeniom i patologiom.

2. Wzmocnienie i modernizacja systemu przeciwdziałania klęskom żywiołowym.

Zmieniająca się charakterystyka zagrożeń powoduje konieczność stałego doskonalenia systemu ochrony ludności, zwłaszcza w aspekcie zapewnienia jego sprawnego funkcjonowania oraz efektywnego wykorzystania ograniczonych sił i środków. W ramach celu należy kontynuować monitoring wizyjny oraz stworzyć warunki do podniesienia poziomu bezpieczeństwa w rejonach uznanych za najbardziej zagrożone.

Należy wypracować system hamujący rozwój patologii społecznych, zwłaszcza w obszarze dotyczącym młodzieży.

Cel strategiczny **2** w ramach priorytetu **III** realizowany będzie poprzez następujące cele operacyjne:

1. Rozwój systemu obszarów chronionych.

2. Renowacja i adaptacja zabytków dla potrzeb turystyki.

Za zasadę podstawową przy renowacji, konserwacji i adaptacji zabytków uznano konieczność zachowania i wyeksponowania cech świadczących o autentyczności zabytków. Stwierdzono także, iż przystosowanie i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego może być realizowane zarówno w obrębie całych przestrzeni historycznych, jak i poprzez wskazywanie i promowanie niewielkich obiektów z wyeksponowaniem ich historii i towarzyszących ciekawych wydarzeń. Cele takie mogą być realizowane tematycznie poprzez przygotowanie szlaków, ich wypromowanie i rzetelne oznakowanie, np. szlak Twierdza Nysa. Podobny rezultat można osiągnąć poprzez wyeksponowanie samodzielnych obiektów historycznych wyjątkowo cennych i niepowtarzalnych, np. Skarbiec Św. Jakuba.

W Strategii uznano, że stawiając za atut zasoby dziedzictwa kulturowego, istotną obok wypromowania gotowych produktów turystycznych, jest dbałość o detale zarówno w kształtowaniu przestrzeni historycznej, jak i jej wartości estetycznych. Kształtowanie wizerunku miasta historycznego winno odbywać się poprzez zagospodarowanie i utrzymanie zabudowy śródmieścia, z uwzględnieniem jako priorytetu wartości historycznych ponad wartości komercyjne. Dotyczy to zarówno działań możliwych do realizacji na szczeblu samorządu, jak i działań podejmowanych przez poszczególne podmioty działające w tym obszarze. Do zadań tych zaliczyć można: opracowanie i realizację koncepcji zagospodarowania Rynku z uwzględnieniem kolorystyki elewacji i obiektów małej architektury, zwiększenie

nadzoru konserwatorskiego nad robotami budowlanymi, wykonywanymi przy zabytkach i jego otoczeniu⁴⁹.

2.9 Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Nysa na lata 2004 - 2006 z perspektywą na lata 2007 - 2013⁵⁰

W zidentyfikowanych problemach gminy Nysa Głównie stwierdzono, że w wyniku braku środków finansowych negatywnym zjawiskiem jest niepełne wykorzystanie potencjału turystycznego dla rozwoju gospodarczego gminy Nysa. Przy wysokiej atrakcyjności turystycznej i wybitnych zasobach przyrodniczo-kulturowych wysokie koszty zagospodarowania obiektów i obszarów oraz budowy infrastruktury turystycznej i remontów obiektów dziedzictwa kulturowego sprawiają, że wykorzystanie walorów postępuje w sposób powolny i stopniowy. Obiekty dziedzictwa kulturowego wymagają szczególnej ochrony, a większość z nich wymaga natychmiastowej konserwacji, remontów, a nawet zabezpieczeń przed całkowitą dewastacją.

W ramach analizy SWOT wśród szans gminy wymieniono m.in.: **przyspieszenie niezbędnych zmian w wyposażeniu infrastrukturalnym w wyniku odpowiednio ukierunkowanego wsparcia środkami UE oraz promocję walorów kulturowych Nysy.**

W ramach PRL dla Nysy wytyczono cztery priorytety rozszerzone o cele strategiczne:

Priorytet I : Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki regionu.

Priorytet II: Stała poprawa warunków życia, zamieszkania, obsługi i bezpieczeństwa publicznego mieszkańców.

Priorytet III: Wykorzystanie potencjału turystycznego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego dla rozwoju społeczno-gospodarczego.

Priorytet IV: Aktywizacja obszarów wiejskich.

W ramach priorytetu II wyróżniono dwa cele strategiczne:

1. Rozwój nowoczesnych i funkcjonalnych usług społecznych i edukacyjno-sportowych.

2. Aktywna polityka zwalczania bezrobocia.

Zmieniające się warunki społeczne i gospodarcze skutkują potrzebą przygotowania ludzi do radzenia sobie w nowych warunkach. Najważniejsze jest usunięcie poczucia zagrożenia spowodowanego brakiem umiejętności niezbędnych do wykonywania nowych zadań.

⁴⁹ Tamże, s.28.

⁵⁰ Urbowicz M., Trela A., Koprowska K., Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Nysa na lata 2004 - 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2013, Opole, Ekourbow 2004.

Cel strategiczny 1 w tym obszarze będzie realizowany poprzez następujące cele cząstkowe:

1. Podniesienie poziomu życia poprzez poprawę jakości infrastruktury społecznej, w tym infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej i sportowej.
2. Rozwijanie kontaktów międzynarodowych.
3. Rozwój mieszkalnictwa.

Celami operacyjnymi w obszarze 2 celu strategicznego są:

1. Zwiększenie mobilności edukacyjnej i zawodowej mieszkańców oraz ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych.
2. Tworzenie miejsc pracy i rozwój przedsiębiorczości.

W ramach priorytetu III wyróżniono cel strategiczny 1: **ochrona dziedzictwa kulturowego**. W ujęciu autorów PRL, dziedzictwo kulturowe to nie tylko dobra materialne, ale również całościowy duchowy dorobek społeczeństwa, przekazywanego z pokolenia na pokolenie. Stan zachowania zabytkowych obiektów architektonicznych jest często bardzo zły, a obiekty turystyczne z zakresu dziedzictwa kulturowego charakteryzują się niedostatecznym przygotowaniem do tworzenia dodatkowych dochodów oraz miejsc pracy. Aktywna ochrona dziedzictwa kulturowego zakłada znalezienie współczesnych treści dla dawnych form i struktur przestrzennych oraz zaadaptowanie zabytkowej substancji architektonicznej do wymagań dzisiejszego życia.

Cel strategiczny III.1 będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

1. Rewitalizacja Twierdzy Nysa dla potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym turystyki.
2. Tworzenie tras turystycznych szlakiem dziedzictwa kulturowego.
3. Renowacja zabytków oraz ich modernizacja i adaptacja dla potrzeb turystyki.

Cele operacyjne są ściśle skorelowane z ideą rewitalizacji miasta Nysa.

2.10 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nysa⁵¹

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nysa jest osiągnięcie takiego stanu więzi społecznych, żeby społeczeństwo – rozumiane jako zbiór swobodnie działających jednostek, rodzin i wolnych organizacji obywatelskich - było zdolne w największym możliwym zakresie, bez stałej ingerencji instytucji państwowych i samorządowych, samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nim problemy i zagrożenia.

Głównymi problemami społecznymi gminy Nysa są: bezrobocie i narastająca fala patologicznych zachowań wśród młodzieży, a ponadto zaburzenie

⁵¹ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nysa, Załącznik do uchwały nr XXXII/560/05 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 31 stycznia 2005r.

funkcjonowania rodzin, bezradność, niewystarczająca integracja osób niepełnosprawnych oraz wzrastająca liczba osób samotnych w podeszłym wieku wymagających opieki.

Wśród kierunków działania wyróżniono podkierunek **II.3.3 Promocja aktywności zawodowej**: Działalność gminy i wszystkich jej jednostek organizacyjnych zmierzać ma do rozbudzenia wśród mieszkańców, a zwłaszcza młodzieży: szacunku do pracy, umiejętności praktycznych zainteresowania działalnością produkcyjną, badawczą, wszelkiego rodzaju produktywną twórczością. Działalność ta będzie miała charakter komplementarny w stosunku do oczekiwanych społecznych i ekonomicznych efektów rewitalizacji Nysy, przede wszystkim likwidacji zjawiska wykluczenia społecznego.

2.11 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Nysa na rok 2009⁵²

Podstawowym założeniem Programu jest promocja zdrowego stylu życia i rozbudzenie wśród młodzieży od najmłodszych lat zainteresowania różnymi formami aktywności: artystycznej, sportowej i naukowej jako alternatywy wobec uzależnień, przemocy wśród młodzieży oraz innych zjawisk patologicznych.

Program jest ukierunkowany w szczególności na działania rozwijające u dzieci i młodzieży poczucie odpowiedzialności, społecznego zaangażowania, wrażliwości na problemy bliźnich, kształtowanie postawy szacunku wobec rodziców i wychowawców, wrażliwości na wartości kultury, poszanowanie przyrody, zdobywanie wiedzy o regionie oraz ukierunkowanie ścieżki zawodowej a także na stworzenie warunków do rozwoju osobistych talentów młodzieży.

Wśród celów programu wyróżniono:

1. promocję zdrowego stylu życia, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
2. promowanie pozytywnego modelu człowieka.

Ponieważ realizacja programu nastąpi także w latach następnych, będzie on pełnił rolę komplementarną w stosunku do społecznych efektów rewitalizacji Nysy.

2.12 Wojewódzka Strategia Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009⁵³

Wojewódzka Strategia Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009 koresponduje z obszarami wsparcia uwzględnianymi przez fundusze strukturalne, w tym Europejski Fundusz Społeczny oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Poprzez uwzględnianie reguł realizacji funduszy strukturalnych, do których należy m.in. zwalczanie nierówności społecznych oraz promowanie równości kobiet i mężczyzn, wpisuje się w Europejski Model Polityki Społecznej.

⁵² Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Nysa na rok 2009. Uchwała nr XXVI/368/08 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 5 listopada 2008 roku.

⁵³ Wojewódzka Strategia Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009, Opole UMWO 2006.

W ramach Wojewódzkiego programu na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych, wyrównywania szans oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na lata 2007 – 2009 wyróżniono Cel strategiczny 2: **Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu**. W jego ramach funkcjonuje cel szczegółowy 3: **Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym**. Najważniejszym zadaniem jest tu: wspieranie działań zmierzających do likwidacji barier funkcjonalnych – architektonicznych, transportowych i w komunikowaniu się.

Cel strategiczny 3: **Integracja i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych**, ma na celu wdrażanie tzw. „idei niezależnego życia”, polegającej na tym, że osobom niepełnosprawnym tworzone są warunki, w których mogą one w większym stopniu wykorzystywać swój potencjał intelektualny i ambicje. Wyraża się to w inicjowaniu i promowaniu działań, których efektem będzie stworzenie sytuacji, w której człowiek niepełnosprawny będzie posiadał możliwość wyboru usług niezbędnych do codziennej egzystencji, jak również możliwość aktywności w takich dziedzinach życia jak edukacja, zatrudnienie, kultura itd.

Celem szczegółowym w ramach omawianego celu strategicznego jest cel 1: **Promowanie i wspieranie zatrudniania osób niepełnosprawnych na chronionym i otwartym rynku pracy**.

2.13 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego⁵⁴

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego Nysa wchodzi w skład **Strefy o szczególnych predyspozycjach do rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno spożywczego a także turystyki i rekreacji**. Obejmuje ona południowe i zachodnie obszary województwa o najwyższej wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. W obrębie strefy znajdują się tereny o bardzo korzystnych warunkach przyrodniczo-glebowych, będące podstawą dla intensywnej produkcji rolnej i opartego na niej przetwórstwa rolno spożywczego, a także obszary o znacznych walorach wypoczynkowych i turystycznych (m. in. rejon Gór Opawskich, zbiorniki wodne Otmuchów, Nysa). Dodatkowym atutem obszaru jest położenie w strefie pogranicza polsko-czeskiego z licznymi przejściami granicznymi. Układ węzłowy tej części województwa tworzą wielofunkcyjne ośrodki regionalne: **Nysa**, Brzeg, Prudnik, Głubczyce.

W opracowaniu stwierdzono, że krajobraz kulturowy jest jednym z najważniejszych składników dziedzictwa kulturowego, które należy przekazać przyszłym pokoleniom. Jego ochrona jest więc najistotniejszym czynnikiem kształtowania tożsamości i osobowości mieszkańców zgodnie z tradycjami, by mogli identyfikować się ze swoim miastem i siedliskiem oraz zrozumieć jego historię.

⁵⁴ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, Opole, UMWO 2002.

Zasady ochrony krajobrazu w województwie powstały na bazie opracowania .Ochrona i Konserwacja Zabytkowego Krajobrazu Kulturowego Województwa Opolskiego. Ochronie podlegają obszary krajobrazu kulturowego o predyspozycjach rezerwatów kulturowych o znaczeniu krajowym:

- zespół osiedleńczy: Koźle.
- zespół osiedleńczy: **Nysa** Paczków.

W przypadku Nysy i Koźła elementem krajobrazu kulturowego są założenia fortyfikacyjne, które prócz obwałowań centralnych, otoczone były pasmem rozproszonych fortów i dział obronnych, wkomponowanych w teren, powiązanych systemem dróg dojazdowych (miasta te stanowią przykład krajobrazu warownego).

Analiza powyższych zapisów wskazuje na ścisłe powiązanie rewitalizacji Nysy z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

2.14 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nysa

Obecnie w 70% miasto Nysa pokryte jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, na tle gminy, która w całości pokryta jest w 12% tj. w sumie 55 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z czego 40 jest na terenie miasta.

1) RYNEK

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Rynku i terenów przyległych do ulicy Karola Miarki w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXVIII/276/96 z dnia 2 października 1996r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 50, poz. 178 z dnia 21.12.1996r.

2) DŁUGOSZA - SUDECKA - RODZIEWICZÓWNY

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego w rejonie ulic Długosza, Rodziewiczówny, Sudeckiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXIX/294/96 z dnia 28 października 1996r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 50, poz.179 z dnia 21.12.1996r.

3) PUŁASKIEGO

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego budownictwa mieszkaniowego w rejonie ulicy Pułaskiego w Nysie, uchwalonego przez Radę Miejską w Nysie uchwałą, nr XLV/457/97 z dnia 22 grudnia 1997r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 4, poz. 13 z dnia 27.02.1998r.

4) ŚW. PIOTRA - E. GIERCZAK

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa, w rejonie ulic Św.Piotra - E.Gierczak w Nysie, uchwalona przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XL V/458/97 z dnia 22 grudnia 1997r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 4, poz. 14 z dnia 27.02.1998r.

5) PIOTRA SKARGI

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulicy Piotra Skargi w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XLIX/497/98 z dnia 31 marca 1998r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 13, poz. 67 z dnia 18.05.1998r.

6) MICKIEWICZA - POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego, w rejonie ulic Adama Mickiewicza i Powstańców Śląskich w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XLIX/496/98 z dnia 31 marca 1998r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 13, poz.66 z dnia 18.05.1998r.

7) PIASTOWSKA - SIEMIRADZKIEGO - RYNEK - ŚW. PIOTRA - CHOPINA

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pomiędzy ulicami: Rynek - Św. Piotra - Szopena - Piastowska - Siemiradzkiego w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LI/523/98 z dnia 27 maja 1998r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 24, poz. 142 z dnia 31.08.1998r.

8) KACZKOWSKIEGO - KORDECKIEGO

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulic Kaczkowskiego i Kordeckiego w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LIII/534/98 z dnia 18 czerwca 1998r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 31, poz.290 z dnia 16.11.1998r.

9) PIŁSUDSKIEGO (BAZA PGM)

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulicy Piłsudskiego w Nysie, uchwalonego przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XV/119/99 z dnia 26 sierpnia 1999r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 39, poz. 257 z dnia 26.10.1999r.

10) PIŁSUDSKIEGO - GŁUCHOŁASKA (B. LODOWISKO MIEJSKIE)

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego w rejonie ulicy Piłsudskiego i Głuchołaskiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XV/120/99 z dnia 26 sierpnia 1999r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 41, poz. 272 z dnia 04.11.1999r.

11) JAGIELLOŃSKA

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego w rejonie ulicy Jagiellońskiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XV/121/99 z dnia 26 sierpnia 1999r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 41, poz. 273 z dnia 04.11.1999r.

- 12) GRODKOWSKA (zabudowa mieszkalna jednorodzinna)
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa, w rejonie ulicy Grodkowskiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XLIV/463/2001 z dnia 30 maja 2001r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 58 poz. 428 z dnia 29.06.2001r.
- 13) BALIGRODZKA - PIŁSUDSKIEGO (tereny przemysłowo-magazynowo-składowe)
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu baz składowo-magazynowych i przemysłu w rejonie ulic Piłsudskiego i Baligrodzkiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XLIV/477/2001 z dnia 29 czerwca 2001r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 72 poz. 587 z dnia 20.08.2001r.
 - Uchylony w części uchwałą Rady Miejskiej w Nysie nr LV/907/06 z dnia 28 września 2006r. (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego nr 80 poz. 2417 z dnia 21.11.2006r.)
- 14) KOZIELSKA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulicy Kozielskiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XLVII/521/2001 z dnia 25 września 2001r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 100 poz. 832 z dnia 25.10.2001r.
- 15) MICKIEWICZA i PRUSA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulic: Mickiewicza i Prusa, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LII/638/2002 z dnia 31 stycznia 2002r. ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 21 poz. 322 z dnia 26.03.2002r.
- 16) KARUGI
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ul. Karugi, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LVI/677/2002 z dnia 26 kwietnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 57, poz. 786 z dnia 27.06.2002r.
- 17) ASNYKA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ul. Asnyka, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LVI/678/2002 z dnia 26 kwietnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 57 poz. 787 z dnia 27.06.2002r.
- 18) MICKIEWICZA, RODZIEWICZÓWNY, proj. SUDECKA i STĘCZYŃSKIEGO
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego w rejonie ulicy Mickiewicza, Rodziewiczówny, proj. Sudeckiej i Stęczyńskiego, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą

- nr LXI/784/2002 z dnia 27 sierpnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 99 poz. 1306 z dnia 26.09.2002r.
- 19) **OBWODNICE MIASTA**
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obwodnicy północnej i obwodnicy wschodniej miasta Nysy, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LVI/679/2002 z dnia 26 kwietnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 98 poz. 1297 z dnia 24.09.2002r.
- 20) **PIŁSUDSKIEGO (b. ZUP Nysa)**
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ul. Piłsudskiego, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LXI/786/2002 z dnia 27 sierpnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 102 poz. 1334 z dnia 09.10.2002r.,
- 21) **CHODOWIECKIEGO**
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulicy Chodowieckiego w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LXI/785/2002 z dnia 27 sierpnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 102 poz. 1333 z dnia 09.10.2002r.
- 22) **KRAWIECKA**
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulicy Krawieckiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr III/31/02 z dnia 12 grudnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 3, poz. 70 z dnia 24.01.2003r.
- 23) **NOWOWIEJSKA**
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulicy Nowowiejskiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr IV/44/02 z dnia 30 grudnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 6, poz. 163 z dnia 7.02.2003r.
- 24) **ŚW. PIOTRA**
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulicy Św. Potra w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr VI/93/03 z dnia 25 lutego 2003r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 26, poz. 638 z dnia 11.04.2003r.
- 25) **GRODKOWSKA - KACZKOWSKIEGO**
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Grodkowskiej i Kaczkowskiego w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XIV/216/03 z dnia 29 września 2003r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 89, poz. 1725 z dnia 12.11.2003r.
- 26) **SAPERSKA**
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Saperskiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XIV/218/03

- z dnia 29 września 2003r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 90, poz. 1752 z dnia 13.11.2003r.
- 27) OBROŃCÓW TOBRUKU - EICHENDORFFA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Obrońców Tobruku i Josepha Von Eichendorffa w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XIV/218/03 z dnia 29 września 2003r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 90, poz. 1753 z dnia 13.11.2003r.
- 28) MICKIEWICZA – ORZESZKOWEJ - ŻYTOMIERSKA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Adama Mickiewicza, Elizy Orzeszkowej i Żytomierskiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XV/239/03 z dnia 29 października 2003r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 109, poz. 2280 z dnia 29.12.2003r.
- 29) ZWYCIĘSTWA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Zwycięstwa w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XX/320/2004 z dnia 25 lutego 2004r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 34 poz. 1007 z dnia 24.05.2004r.
 - Uchylony w części uchwałą Rady Miejskiej w Nysie nr LV/906/06 z dnia 28 września 2006r. (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego nr 79 poz. 2385 z dnia 16.11.2006r.)
- 30) OTMUCHOWSKA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Otmuchowskiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXIV/421/04 z dnia 25 maja 2004r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 48, poz. 1368 z dnia 20.07.2004r.
- 31) SŁONECZNA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Słonecznej, Jeziornej i 3-go Maja w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXVII/460/04 z dnia 24 sierpnia 2004r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 69, poz. 1859 z dnia 19.10.2004r.
- 32) KONRADOWA (Jagiellońska i Nowowiejska)
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Konradowa i miasta Nysy w rejonie ulic: Jagiellońskiej i Nowowiejskiej, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXVII/459/04 z dnia 24 sierpnia 2004r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 70, poz. 1875 z dnia 25.10.2004r.
- 33) POLIGON (północna część miasta)
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego północnego rejonu miasta Nysy stanowiącego obszar byłego poligonu wojskowego, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXVII/462/04 z dnia 24 sierpnia 2004r.,

- ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 75, poz. 1966 z dnia 8.11.2004r.
- 34) JAGIELLOŃSKA I NOWOWIEJSKA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Nysy w rejonie ulic Jagiellońskiej i Nowowiejskiej, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXVII/461/04 z dnia 24 sierpnia 2004r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 77, poz. 2008 z dnia 16.11.2004r.
- 35) ORZESZKOWEJ i 3 MAJA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Nysy w rejonie ulic Orzeszkowej i 3 Maja oraz części obszaru wsi Biała Nyska, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXXI/542/04 z dnia 29 grudnia 2004r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 6, poz. 156 z dnia 03.02.2005r.
- 36) WOLNOŚCI, KOLEJOWA, BEMA i PIASTOWSKA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulic Wolności, Kolejowej, Józefa Bema i Piastowskiej, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XVIII/296/03 z dnia 29 grudnia 2003r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 34, poz. 902 z dnia 19.05.2005r.
- 37) PIŁSUDSKIEGO i PODOLSKA
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w zakresie obejmującym część miasta Nysy w rejonie ulicy Piłsudskiego i Podolskiej, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr L/826/06 z dnia 26 kwietnia 2006r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 42, poz. 1349 z dnia 22.06.2006r.
- 38) SZLAK CHROBREGO
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa, w zakresie obejmującym część miasta Nysy w rejonie ulic Szlak Chrobrego, Bramy Grodkowskiej, Słowiańskiej, Księcia Józefa Poniatowskiego, Tadeusza Kościuszki i Placu Jana Kilińskiego, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr L1881/06 z dnia 29 sierpnia 2006r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 75, poz. 2299 z dnia 3.11.2006r.
- 39) RODZIEWICZÓWNY
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego w rejonie ulic Długosza, Rodziewiczówny, Sudeckiej w Nysie uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr V/33/07 z dnia 5 lutego 2007r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 20, poz. 912 z dnia 21.03.2007r.
- 40) MICKIEWICZA, ŻEROMSKIEGO, SŁOWACKIEGO, POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa obejmującego części miasta Nysy w rejonie ulic: Mickiewicza,

Żeromskiego, Słowackiego, Powstańców Śląskich, Rodziewiczówny, Krasieńskiego, Zwycięstwa i Piłsudskiego uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXIII/316/08 z dnia 27 czerwca 2008r, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 62, poz. 1801 z dnia 22.09.2008r.

W trakcie opracowania jest:

- miejscowy plan "Śródmieścia i terenów przyległych", który znajduje się na etapie uzgodnień z instytucjami opiniującymi zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- miejscowy plan w rejonie ulic Długosza, Augustowska, Stawowa, Krasieńskiego, który znajduje się na etapie, w którym można wnosić pisemne uwagi do projektu planu.

Rozdział 3. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

3.1 Okres realizacji LPR

Lokalny Program Rewitalizacji Nysy będzie realizowany w latach 2009-2015. Wpisuje się więc w aktualny okres programowania 2007-2013, tj. obowiązywania dokumentów programowych, w tym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 stanowiących podstawę do ubiegania się o środki z funduszy strukturalnych.

Okres realizacji LPR odpowiada okresowi wdrażania najważniejszych dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym, tj.:

- Strategia Rozwoju Wspólnoty Międzygminno - Powiatowej Ziemi Nyskiej na lata 2004-2015.
- Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2004-2015.

3.2 Przesłanki wyboru obszaru rewitalizacji oraz cele rewitalizacji Miasta

Celem programu jest odnowa przestrzenna, społeczna, gospodarcza i ekonomiczna wydzielonych obszarów miasta Nysy. Realizacja zadań w okresie docelowym do 2015 roku przy wsparciu środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 ma przyczynić się do poprawy życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych.

W odniesieniu do wyznaczonych obszarów realizacja programu rewitalizacji ma się przyczynić w szczególności do: poprawy estetyki przestrzeni miejskiej, zatrzymania degradacji budynków i obiektów objętych ochroną konserwatorską, ożywienia terenów przemysłowych i powojkowych na cele działalności gospodarczej i usługowej w tym usług publicznych, wzmocnienia identyfikacji mieszkańców z miastem oraz ich integracji wokół wspólnych przestrzeni.

3.3 Obszary rewitalizacji

3.3.1 Kryteria wyboru obszaru rewitalizacji - analiza wskaźnikowa i opisowa

Kryteria wyboru obszaru rewitalizacji miasta Nysa przedstawiają się następująco:

1. Obszary, które zgodnie z wytycznymi nie wymagają szczegółowej analizy wskaźnikowej, przy założeniu że nie będą na nich realizowane inwestycje w sferze mieszkaniowej,
2. Obszary wyznaczone na podstawie obiektywnych wskaźników w wyniku przeprowadzenia analizy wskaźnikowej.

W pierwszym etapie skupiono się na możliwości wyznaczenia obszarów nie wymagających analizy wskaźnikowej, tj.:

- obszary po-wojskowe i po-policyjne, ograniczone do terenów byłych koszar oraz terenów byłych poligonów,
- obszary po-przemysłowe, w których w przeszłości była prowadzona wzmożona działalność gospodarcza,
- obszary zabytkowych układów urbanistycznych (wpisanych do rejestru zabytków), wymagających podjęcia działań na rzecz ożywienia takiego obszaru.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz analiz uznano, że istnieją obszary, które mogłyby być wyłączone z przeprowadzenia szczegółowej analizy wskaźnikowej.

Jest to obszar Starego Miasta z historycznym układem urbanistycznym. Obszar ten jednak nie został uwzględniony w Lokalnym Programie Rewitalizacji Nysy. Rewitalizacja nyskiej starówki to proces złożony i wielopłaszczyznowy, przez co wymaga opracowania odrębnej koncepcji. Gmina Nysa ogłosiła konkurs, którego przedmiotem jest opracowanie „Koncepcji architektoniczno – urbanistycznej rewitalizacji Rynku w Nysie wraz z obszarem przyległym”. Konkurs organizowany jest w celu uzyskania propozycji projektowych rewitalizacji starego miasta Nysy z uwzględnieniem historycznych szlaków handlowych. Pozyskane opracowanie będzie wykorzystane w dalszych pracach promocyjnych i projektowych przez gminę Nysa. Propozycje projektowe posłużą do wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego centrum Nysy.

Zakres tematyczny projektów obejmować będzie:

- dostosowanie istniejącej tkanki architektonicznej do wymogów współczesnego życia,
- rozwiązanie podstawowych problemów komunikacji kołowej, dostaw i parkingów,
- zapewnienie odpowiednich warunków do zamieszkania.

Teren stanowiący bezpośredni przedmiot opracowania konkursowego obejmuje obszar historycznego starego miasta. Granice terenu określają:

- od zachodu ulice Fryderyka Chopina i Piastowska,
- od wschodu aleja Józefa Lompy,
- od północy ulice Parkowa i Daniela Chodowieckiego,
- od południa ulica Emilii Gierczak.

Terminy:

- składanie prac konkursowych do dnia 15 lutego 2009r. – na konkurs wpłynęło 12 prac,
- ocena projektów, ogłoszenie wyników konkursu, otwarcie wystawy pokonkursowej do dnia 1 marca 2009r.,
- dyskusja pokonkursowa do dnia 31 marca 2009r.

Prace oceniać będzie Sąd Konkursowy w składzie:

- arch. Andrzej Duda SARP Katowice – Przewodniczący Sądu Konkursowego,
- arch. Krystyna Kucharzewska SARP Opole – Sędzia referent Konkursu,
- arch. Tomasz Studniarek – SARP Katowice,
- arch. Zbigniew Macków – SARP Wrocław,
- mgr inż. Ryszard Walawender – Z-ca Burmistrza Nysy,
- mgr Iwona Solisz – Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków,
- arch. Marek Ruda – Naczelnik Wydziału Architektury i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Nysie,
- arch. Tadeusz Pawlik – Z-ca Prezesa Biura Urbanistyczno-Architektonicznego "ARPLAN" Spółka z o.o. w Nysie.

W drugim etapie przeprowadzono szczegółową analizę wskaźnikową dla całego miasta Nysa na podstawie obiektywnych wskaźników w odniesieniu do poszczególnych ulic miasta.

Wybór wskaźników uzasadniających konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

Wyboru wskaźników uzasadniających konieczność działań w obszarach kryzysowych dokonano na podstawie propozycji Instytucji Zarządzającej (IZ)⁵⁵ z odniesieniem ich do kryteriów wg Rozporządzenia KE nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006r.

Z proponowanej przez IZ listy wskaźników⁵⁶ wybrano w oparciu o dostępność danych następujące wskaźniki:

Tabela 3-1. Wskaźniki przyjęte do analizy.

Lp.	Wskaźnik	Znaczenie wskaźnika	Odniesienie do kryterium wg Rozporządzenia 1828/2006
1.	W1 - wskaźnik pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
2.	W4 - wskaźnik bezrobocia długotrwałego (1)	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia
3.	W5 - wskaźnik depopulacji	Stopa przyrostu/ubytku rzeczywistego ludności wyrażona w procentach. Efekt ruchu naturalnego (urodzenia, zgony) oraz migracji definitywnych (wewnętrznych i zagranicznych) oraz czasowych	c) niekorzystne trendy demograficzne
4.	W10 - wskaźnik przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń

⁵⁵ Zarząd Województwa Opolskiego.

⁵⁶ Wytyczne w zakresie zasad opracowania i oceny Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007-2013, działanie 6.1 „Rewitalizacja obszarów miejskich”. Wersja 2. Opole, grudzień 2008r. S.30-31.

Opis metody analitycznej opartej o standaryzację wskaźników

W pierwszym kroku zebrano bezwzględne dane liczbowe dla poszczególnych wskaźników. Dane uzyskano z następujących źródeł:

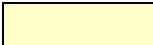
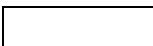
- Liczba osób zamieszkałych na poszczególnych ulicach miasta – Urząd Miejski w Nysie - statystyka mieszkańców,
- Liczba osób korzystających z pomocy społecznej – Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie,
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych – Powiatowy Urząd Pracy w Nysie,
- Liczba przestępstw na terenie miasta Nysa – Komenda Powiatowa Policji w Nysie.

W następnym kroku przyporządkowano otrzymane dane dla wszystkich ulic miasta do liczby mieszkańców. Ujednolicenia wskaźników dokonano poprzez ich odniesienie do liczby mieszkańców dla poszczególnych ulic. Następnie wyliczono średnią i odchylenie standardowe całego obszaru miasta dla wszystkich wybranych wskaźników. Ostatnim krokiem była standaryzacja wskaźników w celu umożliwienia ich sumowania i obliczenie sumarycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych ulic miasta.

Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje średnia dla całego miasta. Wyniki obliczeń przedstawiono w tabeli 3-2.

Interpretacja wyników.

Każdy obliczony wskaźnik wystandaryzowany został poddany analizie w czterostopniowej skali degradacji, wskazującej czy dany obszar charakteryzuje się zjawiskami pozytywnymi czy negatywnymi. Zgodnie z wytycznymi IZ przyjęto, w celu wizualizacji, następujące oznaczenia wskaźników⁵⁷:

	–	<i>sytuacja bardzo zła</i> - wskaźnik powyżej „wartość maksymalna/2” (włącznie)
	–	<i>sytuacja zła</i> – wskaźnik od 0 (włącznie) do „wartość maksymalna/2”
	–	<i>sytuacja dobra</i> – „wartość minimalna/2” (włącznie) do 0
	–	<i>sytuacja bardzo dobra</i> – powyżej „wartość minimalna/2”

Szczegółowe wartości graniczne przedziałów skali degradacji dla poszczególnych wskaźników wystandaryzowanych przedstawiono na końcu tabeli 3-2.

⁵⁷ Wartość maksymalną i minimalną zgodnie z wytycznymi IZ zaokrąglono w górę do liczby całkowitej.

Tabela 3-2. Obliczona wartość wskaźnika degradacji dla poszczególnych ulic miasta Nysa.

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Aleja Wojska Polskiego	749	16	9	8	0	2.14	1.20	1.07	0.00	0.19	0.18	0.05	-0.26	0.16
Armii Krajowej	620	23	10	-6	0	3.71	1.61	-0.97	0.00	0.73	0.47	-0.15	-0.26	0.79
Augustowska	19	0	0	-1	0	0.00	0.00	-5.26	0.00	-0.53	-0.69	-0.57	-0.26	-2.04
Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	41	0	0	-4	0	0.00	0.00	-9.76	0.00	-0.53	-0.69	-1.00	-0.26	-2.48
Baligrodzka	303	55	10	-8	2	18.15	3.30	-2.64	0.66	5.60	1.70	-0.31	-0.20	6.78
Bielawska	48	0	0	0	3	0.00	0.00	0.00	6.25	-0.53	-0.69	-0.06	0.30	-0.97
Biskupa Jarosława	316	4	2	-15	2	1.27	0.63	-4.75	0.63	-0.10	-0.23	-0.52	-0.20	-1.05
Bohaterów Warszawy	596	4	10	-6	15	0.67	1.68	-1.01	2.52	-0.30	0.52	-0.15	-0.03	0.04
Marcina Borelowskiego	82	3	1	0	2	3.66	1.22	0.00	2.44	0.71	0.19	-0.06	-0.04	0.80
Braci Gierymskich	82	1	0	0	0	1.22	0.00	0.00	0.00	-0.11	-0.69	-0.06	-0.26	-1.12
Bracka	62	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Bramy Grodkowskiej	13	0	0	1	11	0.00	0.00	7.69	84.62	-0.53	-0.69	0.69	7.34	6.81
Andrzeja Brodzińskiego	110	1	0	1	1	0.91	0.00	0.91	0.91	-0.22	-0.69	0.03	-0.18	-1.06
Władysława Broniewskiego	41	0	0	-1	0	0.00	0.00	-2.44	0.00	-0.53	-0.69	-0.29	-0.26	-1.77
Jana Brzechwy	56	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Księdza J. Kądziołki	42	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Batalionów Chłopskich	86	0	2	6	1	0.00	2.33	6.98	1.16	-0.53	0.99	0.62	-0.15	0.93
Bzów	12	0	0	-2	0	0.00	0.00	-16.67	0.00	-0.53	-0.69	-1.67	-0.26	-3.15
Celna	364	5	3	-11	17	1.37	0.82	-3.02	4.67	-0.06	-0.10	-0.35	0.16	-0.35
Józefa Chelmońskiego	148	1	0	-4	5	0.68	0.00	-2.70	3.38	-0.30	-0.69	-0.32	0.04	-1.26

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba miesz-kańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Józefa Grzegorza Chłopickiego	116	1	3	-4	3	0.86	2.59	-3.45	2.59	-0.24	1.18	-0.39	-0.03	0.53
Chocimska	5	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Fryderyka Chopina	107	0	0	-9	5	0.00	0.00	-8.41	4.67	-0.53	-0.69	-0.87	0.16	-1.93
Stefana Czarnieckiego	5	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Konstantego Damrota	45	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Jana Henryka Dąbrowskiego	81	2	1	-4	0	2.47	1.23	-4.94	0.00	0.31	0.20	-0.54	-0.26	-0.29
Parkowa	104	1	5	-7	3	0.96	4.81	-6.73	2.88	-0.20	2.79	-0.71	0.00	1.88
Jana Długosza	186	2	4	-4	7	1.08	2.15	-2.15	3.76	-0.16	0.86	-0.26	0.08	0.51
Wojciecha Drzymały	387	7	7	-6	4	1.81	1.81	-1.55	1.03	0.08	0.62	-0.21	-0.17	0.33
Xawerego Dunikowskiego	118	0	0	1	1	0.00	0.00	0.85	0.85	-0.53	-0.69	0.03	-0.18	-1.38
3-go Maja	159	0	2	7	0	0.00	1.26	4.40	0.00	-0.53	0.22	0.37	-0.26	-0.20
Adolfa Dygasińskiego	14	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Feliksa Falskiego	28	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Juliana Fałata	64	0	0	-2	1	0.00	0.00	-3.13	1.56	-0.53	-0.69	-0.36	-0.12	-1.70
Aleksandra Fredry	120	0	3	-1	0	0.00	2.50	-0.83	0.00	-0.53	1.12	-0.14	-0.26	0.19
Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	1341	7	15	-12	4	0.52	1.12	-0.89	0.30	-0.35	0.12	-0.14	-0.23	-0.61
Gdańska	274	2	3	-5	2	0.73	1.09	-1.82	0.73	-0.28	0.10	-0.23	-0.19	-0.61
Emilii Gierczak	196	13	7	-8	5	6.63	3.57	-4.08	2.55	1.71	1.89	-0.45	-0.03	3.12
Bartosza Głowackiego	29	2	0	0	0	6.90	0.00	0.00	0.00	1.80	-0.69	-0.06	-0.26	0.79
Głuchotaśka	730	25	8	7	7	3.42	1.10	0.96	0.96	0.63	0.10	0.04	-0.17	0.59
Gołębia	13	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba miesz-kańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Witolda Gombrowicza	55	0	3	-1	0	0.00	5.45	-1.82	0.00	-0.53	3.25	-0.23	-0.26	2.24
Josepha von Eichendorffa	7	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Grodkowska	517	20	10	3	17	3.87	1.93	0.58	3.29	0.78	0.71	0.00	0.04	1.52
Grodzka	171	4	4	0	0	2.34	2.34	0.00	0.00	0.26	1.00	-0.06	-0.26	0.95
Artura Grottgera	88	0	0	-3	0	0.00	0.00	-3.41	0.00	-0.53	-0.69	-0.39	-0.26	-1.86
Grunwaldzka	107	0	2	-2	1	0.00	1.87	-1.87	0.93	-0.53	0.66	-0.24	-0.17	-0.28
Grzegorza z Sanoka	113	0	0	5	2	0.00	0.00	4.42	1.77	-0.53	-0.69	0.37	-0.10	-0.95
Grzybowa	68	1	0	-6	0	1.47	0.00	-8.82	0.00	-0.03	-0.69	-0.91	-0.26	-1.89
Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	15	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Jarosława Iwaszkiewicza	61	0	2	1	0	0.00	3.28	1.64	0.00	-0.53	1.68	0.10	-0.26	1.00
Jagiellońska	462	13	10	-12	14	2.81	2.16	-2.60	3.03	0.42	0.87	-0.31	0.01	1.00
Władysława Jagiełły	299	0	1	-3	8	0.00	0.33	-1.00	2.68	-0.53	-0.45	-0.15	-0.02	-1.15
Jaskółcza	46	0	1	1	2	0.00	2.17	2.17	4.35	-0.53	0.88	0.16	0.13	0.64
Jastrzębia	14	0	1	2	0	0.00	7.14	14.29	0.00	-0.53	4.48	1.33	-0.26	5.02
Jeziorna	24	0	1	-2	2	0.00	4.17	-8.33	8.33	-0.53	2.32	-0.86	0.49	1.42
Jana Kochanowskiego	22	1	0	0	2	4.55	0.00	0.00	9.09	1.01	-0.69	-0.06	0.56	0.82
Wincentego Kadłubka	37	2	0	5	0	5.41	0.00	13.51	0.00	1.30	-0.69	1.26	-0.26	1.60
Karpacka	7	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Franciszka Karpińskiego	122	1	0	-3	1	0.82	0.00	-2.46	0.82	-0.25	-0.69	-0.29	-0.19	-1.42
Wincentego Karugi	594	6	6	13	3	1.01	1.01	2.19	0.51	-0.19	0.04	0.16	-0.21	-0.20
Jana Kasprowicza	63	2	0	-1	1	3.17	0.00	-1.59	1.59	0.54	-0.69	-0.21	-0.12	-0.47

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Stefana Kisielewskiego	38	0	0	1	0	0.00	0.00	2.63	0.00	-0.53	-0.69	0.20	-0.26	-1.28
Andrzeja Kmicica	148	2	2	-1	0	1.35	1.35	-0.68	0.00	-0.07	0.29	-0.12	-0.26	-0.17
Krucza	40	0	1	0	0	0.00	2.50	0.00	0.00	-0.53	1.12	-0.06	-0.26	0.28
Kozielska	148	0	0	4	0	0.00	0.00	2.70	0.00	-0.53	-0.69	0.21	-0.26	-1.27
Krakowska	44	2	1	0	0	4.55	2.27	0.00	0.00	1.01	0.95	-0.06	-0.26	1.65
Kramarska	90	0	1	-1	1	0.00	1.11	-1.11	1.11	-0.53	0.11	-0.16	-0.16	-0.74
Jana Krasickiego	55	3	0	-1	1	5.45	0.00	-1.82	1.82	1.31	-0.69	-0.23	-0.10	0.29
Zygmunta Krasińskiego	42	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Krawiecka	189	11	5	-5	5	5.82	2.65	-2.65	2.65	1.44	1.22	-0.31	-0.02	2.33
Królowej Jadwigi	681	6	9	-11	0	0.88	1.32	-1.62	0.00	-0.23	0.26	-0.21	-0.26	-0.44
Leona Kruczkowskiego	1	0	0	0	1	0.00	0.00	0.00	100.00	-0.53	-0.69	-0.06	8.72	7.45
Bolesława Krzywoustego	446	12	4	-2	13	2.69	0.90	-0.45	2.91	0.38	-0.04	-0.10	0.00	0.24
Kukułcza	92	0	2	3	0	0.00	2.17	3.26	0.00	-0.53	0.88	0.26	-0.26	0.36
Kupiecka	91	0	2	2	1	0.00	2.20	2.20	1.10	-0.53	0.90	0.16	-0.16	0.37
Janusza Kusocińskiego	1361	14	13	-40	9	1.03	0.96	-2.94	0.66	-0.18	0.00	-0.34	-0.20	-0.72
Kwiatowa	117	3	1	1	0	2.56	0.85	0.85	0.00	0.34	-0.07	0.03	-0.26	0.03
Jerzego Kozarzewskiego	67	0	0	6	0	0.00	0.00	8.96	0.00	-0.53	-0.69	0.81	-0.26	-0.66
Krzemieniecka	18	0	0	1	0	0.00	0.00	5.56	0.00	-0.53	-0.69	0.48	-0.26	-0.99
Zygmunta Kaczkowskiego	96	1	1	-1	1	1.04	1.04	-1.04	1.04	-0.17	0.06	-0.16	-0.17	-0.44
Kolejowa	36	3	0	1	6	8.33	0.00	2.78	16.67	2.29	-0.69	0.21	1.24	3.04
Hugo Kołłątaja	18	0	0	-1	0	0.00	0.00	-5.56	0.00	-0.53	-0.69	-0.59	-0.26	-2.07

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba miesz-kańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Komisji Edukacji Narodowej	1662	6	14	7	12	0.36	0.84	0.42	0.72	-0.40	-0.08	-0.01	-0.19	-0.70
Franciszkańska	178	2	0	-5	2	1.12	0.00	-2.81	1.12	-0.15	-0.69	-0.33	-0.16	-1.33
Stanisława Konarskiego	17	0	0	1	2	0.00	0.00	5.88	11.76	-0.53	-0.69	0.52	0.80	0.09
Marii Konopnickiej	49	0	0	-1	0	0.00	0.00	-2.04	0.00	-0.53	-0.69	-0.25	-0.26	-1.73
Janusza Korczaka	1013	17	11	-15	6	1.68	1.09	-1.48	0.59	0.04	0.09	-0.20	-0.21	-0.27
Augustyna Kordeckiego	383	5	7	-9	1	1.31	1.83	-2.35	0.26	-0.09	0.63	-0.28	-0.24	0.03
Juliusza Kossaka	695	14	11	-11	10	2.01	1.58	-1.58	1.44	0.15	0.45	-0.21	-0.13	0.27
Tadeusza Kościuszki	840	20	19	4	18	2.38	2.26	0.48	2.14	0.28	0.94	-0.01	-0.07	1.15
Obrońców Tobruku	15	0	1	0	0	0.00	6.67	0.00	0.00	-0.53	4.13	-0.06	-0.26	3.29
Joachima Lelewela	33	1	0	-1	2	3.03	0.00	-3.03	6.06	0.50	-0.69	-0.35	0.29	-0.26
Marii Merkert	678	7	9	-13	1	1.03	1.33	-1.92	0.15	-0.18	0.27	-0.24	-0.25	-0.40
Św. Piotra	73	2	2	-2	1	2.74	2.74	-2.74	1.37	0.40	1.29	-0.32	-0.14	1.23
Świętojańska	91	8	0	11	0	8.79	0.00	12.09	0.00	2.44	-0.69	1.12	-0.26	2.61
Stanisława Ligonia	216	9	6	-11	3	4.17	2.78	-5.09	1.39	0.88	1.32	-0.55	-0.13	1.51
11-go Listopada	189	2	4	-3	0	1.06	2.12	-1.59	0.00	-0.17	0.84	-0.21	-0.26	0.20
Bolesława Leśmiana	40	0	0	-1	0	0.00	0.00	-2.50	0.00	-0.53	-0.69	-0.30	-0.26	-1.78
Łąkowa	22	0	1	-2	0	0.00	4.55	-9.09	0.00	-0.53	2.60	-0.94	-0.26	0.87
Władysława Łokietka	28	0	1	0	0	0.00	3.57	0.00	0.00	-0.53	1.89	-0.06	-0.26	1.05
Waleriana Łukasińskiego	257	3	2	-6	7	1.17	0.78	-2.33	2.72	-0.13	-0.13	-0.28	-0.01	-0.56
Narcyzów	47	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Zofii Nałkowskiej	18	0	0	-2	0	0.00	0.00	-11.11	0.00	-0.53	-0.69	-1.13	-0.26	-2.61

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba miesz-kańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Niezapominajek	35	2	1	-2	0	5.71	2.86	-5.71	0.00	1.40	1.37	-0.61	-0.26	1.91
Cypriana Kamila Norwida	9	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Nowowiejska	168	1	3	4	5	0.60	1.79	2.38	2.98	-0.33	0.60	0.18	0.01	0.46
Ogrodowa	159	6	4	-22	3	3.77	2.52	-13.84	1.89	0.75	1.13	-1.40	-0.09	0.39
Władysława Orkana	47	1	0	-3	7	2.13	0.00	-6.38	14.89	0.19	-0.69	-0.68	1.08	-0.10
Orla	5	0	0	0	1	0.00	0.00	0.00	20.00	-0.53	-0.69	-0.06	1.54	0.26
Orląt Lwowskich	170	3	2	6	2	1.76	1.18	3.53	1.18	0.07	0.16	0.29	-0.15	0.36
Elizy Orzeszkowej	33	0	0	0	1	0.00	0.00	0.00	3.03	-0.53	-0.69	-0.06	0.01	-1.26
Otmuchowska	82	0	1	0	10	0.00	1.22	0.00	12.20	-0.53	0.19	-0.06	0.84	0.44
Oświęcimska	37	0	0	-1	0	0.00	0.00	-2.70	0.00	-0.53	-0.69	-0.32	-0.26	-1.80
Kornela Makuszyńskiego	42	1	1	-1	0	2.38	2.38	-2.38	0.00	0.28	1.03	-0.29	-0.26	0.76
Jacka Malczewskiego	59	0	2	-4	0	0.00	3.39	-6.78	0.00	-0.53	1.76	-0.71	-0.26	0.26
Mariacka	1120	21	21	-22	13	1.88	1.88	-1.96	1.16	0.11	0.66	-0.25	-0.15	0.37
Karola Marcinkowskiego	296	6	4	-15	5	2.03	1.35	-5.07	1.69	0.16	0.29	-0.55	-0.11	-0.21
Jana Matejki	77	0	0	0	2	0.00	0.00	0.00	2.60	-0.53	-0.69	-0.06	-0.03	-1.30
Karola Miarki	136	0	1	-5	4	0.00	0.74	-3.68	2.94	-0.53	-0.16	-0.41	0.01	-1.09
Piotra Michałowskiego	40	0	0	1	0	0.00	0.00	2.50	0.00	-0.53	-0.69	0.19	-0.26	-1.29
Adama Mickiewicza	640	2	9	0	21	0.31	1.41	0.00	3.28	-0.42	0.33	-0.06	0.04	-0.12
Mieczysława I-go	8	1	0	-1	3	12.50	0.00	-12.50	37.50	3.69	-0.69	-1.27	3.11	4.84
Andrzeja Frycza Modrzewskiego	14	0	0	-1	1	0.00	0.00	-7.14	7.14	-0.53	-0.69	-0.75	0.38	-1.59
Stanisława Moniuszki	428	29	8	-2	4	6.78	1.87	-0.47	0.93	1.76	0.66	-0.10	-0.17	2.14

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba miesz- kańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Gustawa Morcinka	271	3	5	-4	0	1.11	1.85	-1.48	0.00	-0.15	0.64	-0.20	-0.26	0.03
Czesława Miłosza	17	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Marszałka Józefa Piłsudskiego	1277	25	9	-1	18	1.96	0.70	-0.08	1.41	0.13	-0.18	-0.06	-0.13	-0.24
Partyzantów	79	2	0	-4	0	2.53	0.00	-5.06	0.00	0.33	-0.69	-0.55	-0.26	-1.17
Wandy Pawlik	743	12	8	-5	0	1.62	1.08	-0.67	0.00	0.02	0.09	-0.12	-0.26	-0.27
Piastowska	752	15	10	-22	9	1.99	1.33	-2.93	1.20	0.15	0.27	-0.34	-0.15	-0.07
Pionierów	70	1	0	-8	2	1.43	0.00	-11.43	2.86	-0.04	-0.69	-1.16	0.00	-1.90
Henryka Pobożnego	31	0	1	1	0	0.00	3.23	3.23	0.00	-0.53	1.64	0.26	-0.26	1.11
Podolska	213	6	3	2	11	2.82	1.41	0.94	5.16	0.42	0.33	0.04	0.20	0.99
Osiedle Podzamcze Sek. A	421	2	6	-14	2	0.48	1.43	-3.33	0.48	-0.37	0.34	-0.38	-0.22	-0.62
Osiedle Podzamcze Sek. B	466	5	5	-15	0	1.07	1.07	-3.22	0.00	-0.16	0.08	-0.37	-0.26	-0.71
Osiedle Podzamcze Sek. C	1592	18	27	-20	9	1.13	1.70	-1.26	0.57	-0.14	0.53	-0.18	-0.21	0.00
Wincentego Pola	17	2	0	0	0	11.76	0.00	0.00	0.00	3.44	-0.69	-0.06	-0.26	2.44
Pomorska	75	2	1	9	0	2.67	1.33	12.00	0.00	0.37	0.27	1.11	-0.26	1.50
Józefa Poniatowskiego	47	3	0	-1	2	6.38	0.00	-2.13	4.26	1.63	-0.69	-0.26	0.12	0.80
Bolesława Prusa	633	9	8	-8	19	1.42	1.26	-1.26	3.00	-0.05	0.22	-0.18	0.01	0.01
Prudnicka	362	11	7	-3	9	3.04	1.93	-0.83	2.49	0.50	0.71	-0.14	-0.04	1.03
Ignacego Prądzyńskiego	24	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Powstańców Śląskich	66	2	1	-3	2	3.03	1.52	-4.55	3.03	0.50	0.40	-0.50	0.01	0.42
Poznańska	60	0	1	-3	1	0.00	1.67	-5.00	1.67	-0.53	0.51	-0.54	-0.11	-0.66
Kazimierza Pułaskiego	92	1	0	-5	1	1.09	0.00	-5.43	1.09	-0.16	-0.69	-0.58	-0.16	-1.60

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Przemyska	37	0	1	4	0	0.00	2.70	10.81	0.00	-0.53	1.26	0.99	-0.26	1.47
Majora Henryka Sucharskiego	266	13	4	-5	5	4.89	1.50	-1.88	1.88	1.12	0.40	-0.24	-0.09	1.19
Raławicka	34	2	0	-3	13	5.88	0.00	-8.82	38.24	1.46	-0.69	-0.91	3.17	3.03
Mikołaja Reja	91	1	2	3	2	1.10	2.20	3.30	2.20	-0.16	0.90	0.26	-0.06	0.95
Władysława Reymonta	202	4	4	-2	0	1.98	1.98	-0.99	0.00	0.14	0.74	-0.15	-0.26	0.47
Marii Rodziewiczówny	260	2	4	4	5	0.77	1.54	1.54	1.92	-0.27	0.42	0.09	-0.09	0.16
Róż	29	0	0	5	0	0.00	0.00	17.24	0.00	-0.53	-0.69	1.62	-0.26	0.14
Rynek	452	10	7	-14	27	2.21	1.55	-3.10	5.97	0.22	0.43	-0.36	0.28	0.57
Rynek Garncarski	142	3	2	0	2	2.11	1.41	0.00	1.41	0.19	0.33	-0.06	-0.13	0.33
Sandomierska	38	2	1	-2	1	5.26	2.63	-5.26	2.63	1.25	1.21	-0.57	-0.02	1.87
Sanocka	47	5	0	1	0	10.64	0.00	2.13	0.00	3.06	-0.69	0.15	-0.26	2.26
Henryka Siemiradzkiego	34	0	0	-2	0	0.00	0.00	-5.88	0.00	-0.53	-0.69	-0.63	-0.26	-2.10
Henryka Sienkiewicza	216	2	3	-2	0	0.93	1.39	-0.93	0.00	-0.21	0.31	-0.15	-0.26	-0.31
Piotra Skargi	37	0	1	32	0	0.00	2.70	86.49	0.00	-0.53	1.26	8.34	-0.26	8.82
Juliusza Słowackiego	99	1	11	-1	1	1.01	11.11	-1.01	1.01	-0.19	7.35	-0.15	-0.17	6.84
Słowiańska	519	28	0	-5	12	5.39	0.00	-0.96	2.31	1.29	-0.69	-0.15	-0.05	0.40
Słowicza	10	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Jana III Sobieskiego	84	0	1	1	1	0.00	1.19	1.19	1.19	-0.53	0.17	0.06	-0.15	-0.45
Sokoła	47	0	0	3	0	0.00	0.00	6.38	0.00	-0.53	-0.69	0.56	-0.26	-0.91
Leopolda Staffa	30	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Stawowa	16	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba miesz-kańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Stokrotek	44	0	0	-3	0	0.00	0.00	-6.82	0.00	-0.53	-0.69	-0.72	-0.26	-2.20
Strzelców Bytomskich	70	3	0	-9	1	4.29	0.00	-12.86	1.43	0.92	-0.69	-1.30	-0.13	-1.21
Wita Stwosza	493	10	5	-8	4	2.03	1.01	-1.62	0.81	0.16	0.04	-0.21	-0.19	-0.20
22-go Stycznia	135	0	1	8	3	0.00	0.74	5.93	2.22	-0.53	-0.16	0.52	-0.06	-0.22
Sudecka	1059	10	12	-26	11	0.94	1.13	-2.46	1.04	-0.21	0.13	-0.29	-0.17	-0.54
Szczecińska	62	1	0	0	0	1.61	0.00	0.00	0.00	0.02	-0.69	-0.06	-0.26	-0.99
Szkolna	12	3	0	0	2	25.00	0.00	0.00	16.67	7.91	-0.69	-0.06	1.24	8.40
Karola Szymanowskiego	39	0	1	0	1	0.00	2.56	0.00	2.56	-0.53	1.16	-0.06	-0.03	0.55
Piotra Ściegiennego	134	13	3	2	4	9.70	2.24	1.49	2.99	2.75	0.93	0.09	0.01	3.77
Bolesława Śmiałego	3	0	0	0	3	0.00	0.00	0.00	100.00	-0.53	-0.69	-0.06	8.72	7.45
Kazimierza Przerwy Tetmajera	45	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Tkacka	152	4	3	-6	0	2.63	1.97	-3.95	0.00	0.36	0.74	-0.44	-0.26	0.40
Toruńska	39	1	0	2	0	2.56	0.00	5.13	0.00	0.34	-0.69	0.44	-0.26	-0.17
Romualda Traugutta	153	0	4	5	1	0.00	2.61	3.27	0.65	-0.53	1.20	0.26	-0.20	0.73
Juliana Tuwima	33	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Kornela Ujejskiego	460	2	6	-6	8	0.43	1.30	-1.30	1.74	-0.38	0.25	-0.18	-0.10	-0.41
Unii Lubelskiej	121	3	2	2	3	2.48	1.65	1.65	2.48	0.31	0.50	0.10	-0.04	0.88
Towarowa	55	2	0	-6	1	3.64	0.00	-10.91	1.82	0.70	-0.69	-1.11	-0.10	-1.20
Wałowa	150	1	0	-1	1	0.67	0.00	-0.67	0.67	-0.30	-0.69	-0.12	-0.20	-1.31
Melchiora Wańkowicza	164	1	1	-5	0	0.61	0.61	-3.05	0.00	-0.32	-0.25	-0.35	-0.26	-1.18
Warszawska	48	0	0	1	0	0.00	0.00	2.08	0.00	-0.53	-0.69	0.15	-0.26	-1.33

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba miesz-kańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Ludwika Waryńskiego	13	0	0	0	1	0.00	0.00	0.00	7.69	-0.53	-0.69	-0.06	0.43	-0.84
Wolności	274	4	2	4	0	1.46	0.73	1.46	0.00	-0.03	-0.16	0.09	-0.26	-0.37
Wrocławska	375	9	3	-6	8	2.40	0.80	-1.60	2.13	0.28	-0.11	-0.21	-0.07	-0.11
Leona Wyczółkowskiego	82	0	0	-2	0	0.00	0.00	-2.44	0.00	-0.53	-0.69	-0.29	-0.26	-1.77
Stanisława Wyspiańskiego	36	0	0	0	5	0.00	0.00	0.00	13.89	-0.53	-0.69	-0.06	0.99	-0.29
Wyzwolenia	5	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Wiosenna	55	0	0	18	0	0.00	0.00	32.73	0.00	-0.53	-0.69	3.12	-0.26	1.64
Jana Zamoyskiego	43	1	0	-1	0	2.33	0.00	-2.33	0.00	0.26	-0.69	-0.28	-0.26	-0.97
Onufrego Zagłoby	60	0	0	1	0	0.00	0.00	1.67	0.00	-0.53	-0.69	0.11	-0.26	-1.37
Gabrieli Zapolskiej	44	0	1	1	0	0.00	2.27	2.27	0.00	-0.53	0.95	0.16	-0.26	0.33
Zawiszy Czarnego	135	1	0	1	0	0.74	0.00	0.74	0.00	-0.28	-0.69	0.02	-0.26	-1.21
Zbaraska	91	7	0	5	0	7.69	0.00	5.49	0.00	2.07	-0.69	0.48	-0.26	1.60
Zjednoczenia	787	34	16	-21	9	4.32	2.03	-2.67	1.14	0.93	0.78	-0.31	-0.16	1.24
Zwycięstwa	771	33	9	8	3	4.28	1.17	1.04	0.39	0.92	0.15	0.04	-0.22	0.89
Zygmuntowska	39	0	0	3	1	0.00	0.00	7.69	2.56	-0.53	-0.69	0.69	-0.03	-0.56
Tadeusza Boya-Żeleńskiego	20	0	0	-1	0	0.00	0.00	-5.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.54	-0.26	-2.02
Stefana Żeromskiego	181	3	3	-2	2	1.66	1.66	-1.10	1.10	0.03	0.51	-0.16	-0.16	0.22
Franciszki Żwirki i Stanisława Wigury	220	2	4	-2	3	0.91	1.82	-0.91	1.36	-0.22	0.62	-0.14	-0.14	0.12
Plac Kilińskiego	2	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Plac Kościelny	119	1	2	4	0	0.84	1.68	3.36	0.00	-0.24	0.52	0.27	-0.26	0.29
Plac Staromiejski	228	4	2	-2	0	1.75	0.88	-0.88	0.00	0.07	-0.06	-0.14	-0.26	-0.39

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba miesz-kańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Plac Sikorskiego	6	0	0	1	0	0.00	0.00	16.67	0.00	-0.53	-0.69	1.56	-0.26	0.08
Plac Katedralny	2	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Gen. Augusta Emila Fieldorfa - pseudonim „NIL”	16	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Gen. Tadeusza Bora Komorowskiego	7	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Gen. Leopolda Okulickiego	35	0	1	5	1	0.00	2.86	14.29	2.86	-0.53	1.37	1.33	0.00	2.18
Gen. Kazimierza Sosnkowskiego	55	0	1	0	0	0.00	1.82	0.00	0.00	-0.53	0.62	-0.06	-0.26	-0.22
Gen. Władysława Andersa	47	0	1	0	0	0.00	2.13	0.00	0.00	-0.53	0.85	-0.06	-0.26	0.01
Gen. Stanisława Maczka	20	3	0	0	0	15.00	0.00	0.00	0.00	4.54	-0.69	-0.06	-0.26	3.53
Marszałka Rydza Śmigłego	29	0	0	1	0	0.00	0.00	3.45	0.00	-0.53	-0.69	0.28	-0.26	-1.20
Jaśminowa	6	0	0	-1	0	0.00	0.00	-16.67	0.00	-0.53	-0.69	-1.67	-0.26	-3.15
Kalinowa	16	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Azaliowa	19	0	0	-1	1	0.00	0.00	-5.26	5.26	-0.53	-0.69	-0.57	0.21	-1.57
Leszczynowa	18	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Porzeczkowa	16	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Bukszpanowa	21	0	0	6	0	0.00	0.00	28.57	0.00	-0.53	-0.69	2.72	-0.26	1.24
Berberysowa	29	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Bursztynowa	8	0	0	-1	1	0.00	0.00	-12.50	12.50	-0.53	-0.69	-1.27	0.86	-1.62
Diamentowa	7	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Kryształowa	33	0	0	4	0	0.00	0.00	12.12	0.00	-0.53	-0.69	1.12	-0.26	-0.36
Rubinowa	25	0	0	7	0	0.00	0.00	28.00	0.00	-0.53	-0.69	2.66	-0.26	1.18

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba miesz- kańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2	8=4/2	9=5/2	10=6/2	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Piaskowa	13	0	0	3	0	0.00	0.00	23.08	0.00	-0.53	-0.69	2.18	-0.26	0.71
Poziomkowa	12	0	0	12	0	0.00	0.00	100.00	0.00	-0.53	-0.69	9.65	-0.26	8.17
Kamienna	10	0	0	1	0	0.00	0.00	10.00	0.00	-0.53	-0.69	0.91	-0.26	-0.56
Bazaltowa	14	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Granitowa	7	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Stanisławowska	41	0	0	1	0	0.00	0.00	2.44	0.00	-0.53	-0.69	0.18	-0.26	-1.30
Nowogródzka	30	0	0	-1	0	0.00	0.00	-3.33	0.00	-0.53	-0.69	-0.38	-0.26	-1.86
Tarnopolska	41	0	0	-1	0	0.00	0.00	-2.44	0.00	-0.53	-0.69	-0.29	-0.26	-1.77
Lwowska	16	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.53	-0.69	-0.06	-0.26	-1.53
Jana Edmunda Osmańczyka	660	8	9	-7	4	1.21	1.36	-1.06	0.61	-0.12	0.29	-0.16	-0.20	-0.19
Wojciecha Korfańtego	360	3	0	-26	4	0.83	0.00	-7.22	1.11	-0.25	-0.69	-0.76	-0.16	-1.85
Bogusza Zygmunta Stęczyńskiego	394	2	5	0	1	0.51	1.27	0.00	0.25	-0.35	0.23	-0.06	-0.24	-0.42
Ks. Norberta Bończyka	736	2	0	0	3	0.27	0.00	0.00	0.41	-0.43	-0.69	-0.06	-0.22	-1.41
Opawska	621	5	8	-8	2	0.81	1.29	-1.29	0.32	-0.25	0.24	-0.18	-0.23	-0.43
Stanisława Wasylewskiego	596	4	9	5	3	0.67	1.51	0.84	0.50	-0.30	0.40	0.03	-0.21	-0.09
Wileńska	98	1	0	2	0	1.02	0.00	2.04	0.00	-0.18	-0.69	0.14	-0.26	-0.99
Żytomierska	44	0	0	2	0	0.00	0.00	4.55	0.00	-0.53	-0.69	0.39	-0.26	-1.09
Stanisława Ignacego Witkiewicza	31	1	0	0	0	3.23	0.00	0.00	0.00	0.56	-0.69	-0.06	-0.26	-0.45
Razem	45959	3852	580	-142	297									

	16	17	18	19
Średnia	1.56	0.96	0.58	2.88
	20	21	22	23
Odchylenie standardowe	2.96	1.38	10.30	11.14

	Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
Min	-0.53	-0.69	-1.67	-0.26	-3.15
Max	7.91	7.35	9.65	8.72	8.82
Sytuacja bardzo zła	>4	>4	>5	>4.5	>4.5
Sytuacja zła	0-4	0-4	0-5	0-4.5	0-4.5
Sytuacja dobra	brak	brak	(-0.5)-0	brak	(-1.5)-0
Sytuacja bardzo dobra	<0	<0	<-0.5	<0	<-1.5

Źródło: Opracowanie własne.

Po przeprowadzeniu analizy pod kątem wyznaczenia obszarów rewitalizacji miasta, wykonano dodatkowe analizy w celu sprawdzenia możliwości realizacji projektów z zakresu mieszkalnictwa. Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa oraz wytycznymi IZ analizę wykonano w oparciu o następujące wskaźniki:

Tabela 3-3. Wskaźniki przyjęte do analizy w zakresie mieszkalnictwa.

Lp.	Wskaźnik	Znaczenie wskaźnika	Kryterium
1.	W1 - wskaźnik pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
2.	W3 – wskaźnik przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
3.	W7 - wskaźnik zasobu mieszkaniowego	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 / do ogólnej liczby budynków	Porównywalnie niższy poziom wartości zasobu mieszkaniowego

Wyniki obliczeń przedstawiono w tabeli 3-4.

Interpretacja wyników.

Wartości referencyjne dla wybranych do analizy wskaźników przyjęto zgodnie z Wytycznymi⁵⁸ i zaprezentowano na końcu tabeli 3-4. Wartości te pochodzą ze statystyki publicznej oraz statystyk policyjnych i zostały uzgodnione z Komisją Europejską.

Każdy obliczona wartość wskaźnika ujednoczonego została poddany analizie w dwustopniowej skali, wskazującej czy dany obszar spełnia kryteria dofinansowania w zakresie mieszkalnictwa:

+ – *Osiągnięta wartość spełnia wymagane kryteria (odchylenie powyżej wartości referencyjnej)*

- – *Osiągnięta wartość nie spełnia wymaganego kryterium (odchylenie poniżej wartości referencyjnej)*

Szczegółowe wyniki analizy w zakresie mieszkalnictwa przedstawiono w tabeli 3-4.

⁵⁸ Wytyczne w zakresie op.cit. S.37.

Tabela 3-4. Obliczona wartość wskaźnika w ramach mieszkalnictwa dla poszczególnych ulic miasta Nysa.

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań-ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednoczone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Aleja Wojska Polskiego	0.749	289	16	0	279	21.36	0.00	96.54	-	-	+
Armii Krajowej	0.620	48	23	0	43	37.10	0.00	89.58	-	-	-
Augustowska	0.019	14	0	0	14	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	0.041	20	0	0	20	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Baligrodzka	0.303	170	55	2	169	181.52	6.60	99.41	+	-	+
Bielawska	0.048	29	0	3	11	0.00	62.50	37.93	-	+	-
Biskupa Jarosława	0.316	5	4	2	5	12.66	6.33	100.00	-	-	+
Bohaterów Warszawy	0.596	125	4	15	99	6.71	25.17	79.20	-	-	-
Marcina Borelowskiego	0.082	27	3	2	27	36.59	24.39	100.00	-	-	+
Braci Gierymskich	0.082	39	1	0	39	12.20	0.00	100.00	-	-	+
Bracka	0.062	9	0	0	9	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Bramy Grodkowskiej	0.013	33	0	11	32	0.00	846.15	96.97	-	+	+
Andrzeja Brodzińskiego	0.110	68	1	1	68	9.09	9.09	100.00	-	-	+
Władysława Broniewskiego	0.041	20	0	0	16	0.00	0.00	80.00	-	-	-
Jana Brzechwy	0.056	21	0	0	20	0.00	0.00	95.24	-	-	+
Księdza J. Kądziołki	0.042	1	0	0	0	0.00	0.00	0.00	-	-	-
Batalionów Chłopskich	0.086	20	0	1	10	0.00	11.63	50.00	-	-	-
Bzów	0.012	8	0	0	8	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Celna	0.364	20	5	17	16	13.74	46.70	80.00	-	+	-
Józefa Chelmońskiego	0.148	77	1	5	77	6.76	33.78	100.00	-	+	+
Józefa Grzegorza Chłopickiego	0.116	80	1	3	70	8.62	25.86	87.50	-	-	-
Chocimska	0.005	3	0	0	3	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Fryderyka Chopina	0.107	20	0	5	18	0.00	46.73	90.00	-	+	-
Stefana Czarneckiego	0.005	33	0	0	30	0.00	0.00	90.91	-	-	-

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań- ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Konstantego Damrota	0.045	14	0	0	12	0.00	0.00	85.71	-	-	-
Jana Henryka Dąbrowskiego	0.081	3	2	0	2	24.69	0.00	66.67	-	-	-
Parkowa	0.104	5	1	3	5	9.62	28.85	100.00	-	-	+
Jana Długosza	0.186	118	2	7	116	10.75	37.63	98.31	-	+	+
Wojciecha Drzymały	0.387	10	7	4	10	18.09	10.34	100.00	-	-	+
Xawerego Dunikowskiego	0.118	59	0	1	59	0.00	8.47	100.00	-	-	+
3-go Maja	0.159	115	0	0	110	0.00	0.00	95.65	-	-	+
Adolfa Dygasińskiego	0.014	6	0	0	6	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Feliksa Falskiego	0.028	10	0	0	10	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Juliana Fałata	0.064	22	0	1	22	0.00	15.63	100.00	-	-	+
Aleksandra Fredry	0.120	45	0	0	45	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	1.341	46	7	4	39	5.22	2.98	84.78	-	-	-
Gdańska	0.274	101	2	2	68	7.30	7.30	67.33	-	-	-
Emilii Gierczak	0.196	9	13	5	9	66.33	25.51	100.00	+	-	+
Bartosza Głowackiego	0.029	13	2	0	11	68.97	0.00	84.62	+	-	-
Głucholaska	0.730	118	25	7	113	34.25	9.59	95.76	-	-	+
Gołębia	0.013	7	0	0	6	0.00	0.00	85.71	-	-	-
Witolda Gombrowicza	0.055	23	0	0	22	0.00	0.00	95.65	-	-	+
Josepha von Eichendorffa	0.007	11	0	0	11	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Grodkowska	0.517	159	20	17	154	38.68	32.88	96.86	-	+	+
Grodzka	0.171	5	4	0	5	23.39	0.00	100.00	-	-	+
Artura Grottgera	0.088	37	0	0	37	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Grunwaldzka	0.107	47	0	1	45	0.00	9.35	95.74	-	-	+
Grzegorza z Sanoka	0.113	97	0	2	97	0.00	17.70	100.00	-	-	+
Grzybowa	0.068	7	1	0	3	14.71	0.00	42.86	-	-	-
Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	0.015	12	0	0	12	0.00	0.00	100.00	-	-	+

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań-ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Jaroslawa Iwaszkiewicza	0.061	29	0	0	29	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Jagiellońska	0.462	109	13	14	96	28.14	30.30	88.07	-	-	-
Władysława Jagiełły	0.299	192	0	8	169	0.00	26.76	88.02	-	-	-
Jaskółcza	0.046	24	0	2	24	0.00	43.48	100.00	-	+	+
Jastrzębia	0.014	9	0	0	8	0.00	0.00	88.89	-	-	-
Jeziorna	0.024	25	0	2	25	0.00	83.33	100.00	-	+	+
Jana Kochanowskiego	0.022	20	1	2	20	45.45	90.91	100.00	-	+	+
Wincentego Kadłubka	0.037	3	2	0	2	54.05	0.00	66.67	-	-	-
Karpacka	0.007	2	0	0	2	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Franciszka Karpińskiego	0.122	79	1	1	79	8.20	8.20	100.00	-	-	+
Wincentego Karugi	0.594	15	6	3	15	10.10	5.05	100.00	-	-	+
Jana Kasprowicza	0.063	23	2	1	22	31.75	15.87	95.65	-	-	+
Stefana Kisielewskiego	0.038	11	0	0	11	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Andrzeja Kmicica	0.148	5	2	0	5	13.51	0.00	100.00	-	-	+
Krucza	0.040	24	0	0	23	0.00	0.00	95.83	-	-	+
Kozielska	0.148	70	0	0	69	0.00	0.00	98.57	-	-	+
Krakowska	0.044	2	2	0	2	45.45	0.00	100.00	-	-	+
Kramarska	0.090	6	0	1	6	0.00	11.11	100.00	-	-	+
Jana Krasickiego	0.055	11	3	1	11	54.55	18.18	100.00	-	-	+
Zygmunta Krasieńskiego	0.042	19	0	0	19	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Krawiecka	0.189	103	11	5	100	58.20	26.46	97.09	+	-	+
Królowej Jadwigi	0.681	12	6	0	10	8.81	0.00	83.33	-	-	-
Leona Kruczkowskiego	0.001	22	0	1	20	0.00	1000.00	90.91	-	+	-
Bolesława Krzywoustego	0.446	27	12	13	23	26.91	29.15	85.19	-	-	-
Kukułcza	0.092	38	0	0	38	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Kupiecka	0.091	2	0	1	1	0.00	10.99	50.00	-	-	-

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań- ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Janusza Kusocińskiego	1.361	16	14	9	14	10.29	6.61	87.50	-	-	-
Kwiatowa	0.117	63	3	0	63	25.64	0.00	100.00	-	-	+
Jerzego Kozarzewskiego	0.067	39	0	0	37	0.00	0.00	94.87	-	-	+
Krzemieniecka	0.018	13	0	0	13	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Zygmunta Kaczkowskiego	0.096	62	1	1	60	10.42	10.42	96.77	-	-	+
Kolejowa	0.036	9	3	6	8	83.33	166.67	88.89	+	+	-
Hugo Kołłątaja	0.018	7	0	0	7	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Komisji Edukacji Narodowej	1.662	24	6	12	21	3.61	7.22	87.50	-	-	-
Franciszkańska	0.178	21	2	2	21	11.24	11.24	100.00	-	-	+
Stanisława Konarskiego	0.017	8	0	2	6	0.00	117.65	75.00	-	+	-
Marii Konopnickiej	0.049	19	0	0	18	0.00	0.00	94.74	-	-	+
Janusza Korczaka	1.013	19	17	6	18	16.78	5.92	94.74	-	-	+
Augustyna Kordeckiego	0.383	33	5	1	32	13.05	2.61	96.97	-	-	+
Juliusza Kossaka	0.695	8	14	10	7	20.14	14.39	87.50	-	-	-
Tadeusza Kościuszki	0.840	74	20	18	71	23.81	21.43	95.95	-	-	+
Obrońców Tobruku	0.015	13	0	0	11	0.00	0.00	84.62	-	-	-
Joachima Lelewela	0.033	38	1	2	38	30.30	60.61	100.00	-	+	+
Marii Merkert	0.678	14	7	1	12	10.32	1.47	85.71	-	-	-
Św. Piotra	0.073	6	2	1	3	27.40	13.70	50.00	-	-	-
Świętojańska	0.091	40	8	0	39	87.91	0.00	97.50	+	-	+
Stanisława Ligonía	0.216	13	9	3	13	41.67	13.89	100.00	-	-	+
11-go Listopada	0.189	37	2	0	36	10.58	0.00	97.30	-	-	+
Bolesława Leśmiana	0.040	15	0	0	15	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Łąkowa	0.022	13	0	0	12	0.00	0.00	92.31	-	-	+
Władysława Łokietka	0.028	8	0	0	8	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Waleriana Łukasińskiego	0.257	47	3	7	13	11.67	27.24	27.66	-	-	-

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań- ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Narcyzów	0.047	21	0	0	20	0.00	0.00	95.24	-	-	+
Zofii Nałkowskiej	0.018	6	0	0	6	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Niezapominajek	0.035	19	2	0	19	57.14	0.00	100.00	+	-	+
Cypriana Kamila Norwida	0.009	3	0	0	2	0.00	0.00	66.67	-	-	-
Nowowiejska	0.168	182	1	5	181	5.95	29.76	99.45	-	-	+
Ogrodowa	0.159	9	6	3	8	37.74	18.87	88.89	-	-	-
Władysława Orkana	0.047	19	1	7	8	21.28	148.94	42.11	-	+	-
Orla	0.005	2	0	1	2	0.00	200.00	100.00	-	+	+
Orląt Lwowskich	0.170	101	3	2	99	17.65	11.76	98.02	-	-	+
Elizy Orzeszkowej	0.033	36	0	1	35	0.00	30.30	97.22	-	-	+
Otmuchowska	0.082	93	0	10	86	0.00	121.95	92.47	-	+	+
Oświęcimska	0.037	24	0	0	24	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Kornela Makuszyńskiego	0.042	16	1	0	16	23.81	0.00	100.00	-	-	+
Jacka Malczewskiego	0.059	27	0	0	27	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Mariacka	1.120	52	21	13	52	18.75	11.61	100.00	-	-	+
Karola Marcinkowskiego	0.296	16	6	5	14	20.27	16.89	87.50	-	-	-
Jana Matejki	0.077	9	0	2	4	0.00	25.97	44.44	-	-	-
Karola Miarki	0.136	11	0	4	10	0.00	29.41	90.91	-	-	-
Piotra Michałowskiego	0.040	22	0	0	22	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Adama Mickiewicza	0.640	208	2	21	192	3.13	32.81	92.31	-	+	+
Mieczysława I-go	0.008	34	1	3	34	125.00	375.00	100.00	+	+	+
Andrzeja Frycza Modrzewskiego	0.014	6	0	1	6	0.00	71.43	100.00	-	+	+
Stanisława Moniuszki	0.428	19	29	4	17	67.76	9.35	89.47	+	-	-
Gustawa Morcinka	0.271	295	3	0	253	11.07	0.00	85.76	-	-	-
Czesława Miłósza	0.017	9	0	0	8	0.00	0.00	88.89	-	-	-
Marszałka Józefa Piłsudskiego	1.277	263	25	18	245	19.58	14.10	93.16	-	-	+

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań-ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Partyzantów	0.079	29	2	0	28	25.32	0.00	96.55	-	-	+
Wandy Pawlik	0.743	17	12	0	7	16.15	0.00	41.18	-	-	-
Piastowska	0.752	24	15	9	23	19.95	11.97	95.83	-	-	+
Pionierów	0.070	10	1	2	10	14.29	28.57	100.00	-	-	+
Henryka Pobożnego	0.031	8	0	0	7	0.00	0.00	87.50	-	-	-
Podolska	0.213	152	6	11	123	28.17	51.64	80.92	-	+	-
Osiedle Podzamcze Sek. A	0.421	10	2	2	10	4.75	4.75	100.00	-	-	+
Osiedle Podzamcze Sek. B	0.466	11	5	0	9	10.73	0.00	81.82	-	-	-
Osiedle Podzamcze Sek. C	1.592	33	18	9	30	11.31	5.65	90.91	-	-	-
Wincentego Pola	0.017	10	2	0	10	117.65	0.00	100.00	+	-	+
Pomorska	0.075	45	2	0	45	26.67	0.00	100.00	-	-	+
Józefa Poniatowskiego	0.047	28	3	2	27	63.83	42.55	96.43	+	+	+
Bolesława Prusa	0.633	66	9	19	62	14.22	30.02	93.94	-	-	+
Prudnicka	0.362	41	11	9	33	30.39	24.86	80.49	-	-	-
Ignacego Prądzyńskiego	0.024	12	0	0	9	0.00	0.00	75.00	-	-	-
Powstańców Śląskich	0.066	19	2	2	19	30.30	30.30	100.00	-	-	+
Poznańska	0.060	3	0	1	3	0.00	16.67	100.00	-	-	+
Kazimierza Pułaskiego	0.092	75	1	1	75	10.87	10.87	100.00	-	-	+
Przemyska	0.037	21	0	0	21	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Majora Henryka Sucharskiego	0.266	18	13	5	14	48.87	18.80	77.78	-	-	-
Raławicka	0.034	66	2	13	64	58.82	382.35	96.97	+	+	+
Mikołaja Reja	0.091	72	1	2	72	10.99	21.98	100.00	-	-	+
Władysława Reymonta	0.202	166	4	0	150	19.80	0.00	90.36	-	-	-
Marii Rodziewiczówny	0.260	91	2	5	90	7.69	19.23	98.90	-	-	+
Róż	0.029	16	0	0	16	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Rynek	0.452	17	10	27	15	22.12	59.73	88.24	-	+	-

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NYSY NA LATA 2009-2015

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań- ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Rynek Garncarski	0.142	9	3	2	7	21.13	14.08	77.78	-	-	-
Sandomierska	0.038	32	2	1	32	52.63	26.32	100.00	-	-	+
Sanocka	0.047	26	5	0	26	106.38	0.00	100.00	+	-	+
Henryka Siemiradzkiego	0.034	2	0	0	1	0.00	0.00	50.00	-	-	-
Henryka Sienkiewicza	0.216	69	2	0	65	9.26	0.00	94.20	-	-	+
Piotra Skargi	0.037	17	0	0	15	0.00	0.00	88.24	-	-	-
Juliusza Słowackiego	0.099	44	1	1	41	10.10	10.10	93.18	-	-	+
Słowiańska	0.519	125	28	12	105	53.95	23.12	84.00	-	-	-
Słowicza	0.010	2	0	0	2	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Jana III Sobieskiego	0.084	4	0	1	4	0.00	11.90	100.00	-	-	+
Sokola	0.047	19	0	0	19	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Leopolda Staffa	0.030	12	0	0	12	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Stawowa	0.016	21	0	0	21	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Stokrotek	0.044	17	0	0	17	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Strzelców Bytomskich	0.070	36	3	1	36	42.86	14.29	100.00	-	-	+
Wita Stwosza	0.493	15	10	4	10	20.28	8.11	66.67	-	-	-
22-go Stycznia	0.135	22	0	3	18	0.00	22.22	81.82	-	-	-
Sudecka	1.059	55	10	11	45	9.44	10.39	81.82	-	-	-
Szczecińska	0.062	83	1	0	83	16.13	0.00	100.00	-	-	+
Szkolna	0.012	5	3	2	5	250.00	166.67	100.00	+	+	+
Karola Szymanowskiego	0.039	15	0	1	14	0.00	25.64	93.33	-	-	+
Piotra Ściegiennego	0.134	56	13	4	55	97.01	29.85	98.21	+	-	+
Bolesława Śmiałego	0.003	32	0	3	31	0.00	1000.00	96.88	-	+	+
Kazimierza Przerwy Tetmajera	0.045	22	0	0	21	0.00	0.00	95.45	-	-	+
Tkacka	0.152	4	4	0	4	26.32	0.00	100.00	-	-	+
Toruńska	0.039	37	1	0	28	25.64	0.00	75.68	-	-	-

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań- ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Romualda Traugutta	0.153	86	0	1	86	0.00	6.54	100.00	-	-	+
Juliana Tuwima	0.033	16	0	0	16	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Kornela Ujejskiego	0.460	32	2	8	29	4.35	17.39	90.63	-	-	-
Unii Lubelskiej	0.121	53	3	3	53	24.79	24.79	100.00	-	-	+
Towarowa	0.055	16	2	1	13	36.36	18.18	81.25	-	-	-
Wałowa	0.150	4	1	1	4	6.67	6.67	100.00	-	-	+
Melchiora Wańkowicza	0.164	33	1	0	32	6.10	0.00	96.97	-	-	+
Warszawska	0.048	2	0	0	2	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Ludwika Waryńskiego	0.013	4	0	1	4	0.00	76.92	100.00	-	+	+
Wolności	0.274	20	4	0	18	14.60	0.00	90.00	-	-	-
Wrocławska	0.375	12	9	8	10	24.00	21.33	83.33	-	-	-
Leona Wyczółkowskiego	0.082	26	0	0	26	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Stanisława Wyspiańskiego	0.036	73	0	5	61	0.00	138.89	83.56	-	+	-
Wyzwolenia	0.005	7	0	0	1	0.00	0.00	14.29	-	-	-
Wiosenna	0.055	66	0	0	62	0.00	0.00	93.94	-	-	+
Jana Zamoyskiego	0.043	15	1	0	14	23.26	0.00	93.33	-	-	+
Onufrego Zagłoby	0.060	27	0	0	26	0.00	0.00	96.30	-	-	+
Gabrieli Zapolskiej	0.044	17	0	0	17	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Zawiszy Czarnego	0.135	93	1	0	88	7.41	0.00	94.62	-	-	+
Zbaraska	0.091	29	7	0	29	76.92	0.00	100.00	+	-	+
Zjednoczenia	0.787	27	34	9	27	43.20	11.44	100.00	-	-	+
Zwycięstwa	0.771	16	33	3	11	42.80	3.89	68.75	-	-	-
Zygmuntowska	0.039	26	0	1	26	0.00	25.64	100.00	-	-	+
Tadeusza Boya-Żeleńskiego	0.020	9	0	0	9	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Stefana Żeromskiego	0.181	67	3	2	59	16.57	11.05	88.06	-	-	-
Franciszki Żwirki i Stanisława Wigury	0.220	93	2	3	85	9.09	13.64	91.40	-	-	+

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań- ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Plac Kilińskiego	0.002	5	0	0	5	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Plac Kościelny	0.119	3	1	0	3	8.40	0.00	100.00	-	-	+
Plac Staromiejski	0.228	8	4	0	7	17.54	0.00	87.50	-	-	-
Plac Sikorskiego	0.006	2	0	0	2	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Plac Katedralny	0.002	5	0	0	4	0.00	0.00	80.00	-	-	-
Gen. Augusta Emila Fieldorfa -pseudonim „NIL”	0.016	11	0	0	11	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Gen. Tadeusza Bora Komorowskiego	0.007	6	0	0	6	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Gen. Leopolda Okulickiego	0.035	4	0	1	3	0.00	28.57	75.00	-	-	-
Gen. Kazimierza Sosnkowskiego	0.055	4	0	0	4	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Gen. Władysława Andersa	0.047	14	0	0	14	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Gen. Stanisława Maczka	0.020	5	3	0	5	150.00	0.00	100.00	+	-	+
Marszałka Rydza Śmigłego	0.029	3	0	0	3	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Jaśminowa	0.006	10	0	0	10	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Kalinowa	0.016	11	0	0	10	0.00	0.00	90.91	-	-	-
Azaliowa	0.019	12	0	1	6	0.00	52.63	50.00	-	+	-
Leszczynowa	0.018	10	0	0	10	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Porzeczkowa	0.016	6	0	0	6	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Bukszpanowa	0.021	20	0	0	18	0.00	0.00	90.00	-	-	-
Berberysowa	0.029	25	0	0	24	0.00	0.00	96.00	-	-	+
Bursztynowa	0.008	14	0	1	11	0.00	125.00	78.57	-	+	-
Diamentowa	0.007	3	0	0	3	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Kryształowa	0.033	18	0	0	18	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Rubinowa	0.025	10	0	0	10	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Piaskowa	0.013	9	0	0	6	0.00	0.00	66.67	-	-	-
Poziomkowa	0.012	11	0	0	9	0.00	0.00	81.82	-	-	-
Kamienna	0.010	5	0	0	4	0.00	0.00	80.00	-	-	-

Nazwa ulicy	Liczba mieszkań-ców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3	>55	>31.2	>91.2
Bazaltowa	0.014	7	0	0	7	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Granitowa	0.007	6	0	0	6	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Stanisławowska	0.041	23	0	0	23	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Nowogródzka	0.030	17	0	0	16	0.00	0.00	94.12	-	-	+
Tarnopolska	0.041	26	0	0	26	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Lwowska	0.016	11	0	0	11	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Jana Edmunda Osmańczyka	0.660	33	8	4	31	12.12	6.06	93.94	-	-	+
Wojciecha Korfańtego	0.360	12	3	4	12	8.33	11.11	100.00	-	-	+
Bogusza Zygmunta Stęczyńskiego	0.394	10	2	1	10	5.08	2.54	100.00	-	-	+
Ks. Norberta Bończyka	0.736	25	2	3	24	2.72	4.08	96.00	-	-	+
Opawska	0.621	23	5	2	22	8.05	3.22	95.65	-	-	+
Stanisława Wasylewskiego	0.596	20	4	3	17	6.71	5.03	85.00	-	-	-
Wileńska	0.098	42	1	0	42	10.20	0.00	100.00	-	-	+
Żytomińska	0.044	28	0	0	26	0.00	0.00	92.86	-	-	+
Stanisława Ignacego Witkiewicza	0.031	11	1	0	10	32.26	0.00	90.91	-	-	-
Razem	45.959	8559									

	16	17	18
Średnia	15.60	28.82	91.20
	19	20	21
Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną	> 55	> 31.2	> 91.2

Źródło: Opracowanie własne.

3.3.2 Wnioski z przeprowadzonej analizy

Spośród 247 poddanych analizie ulic miasta Nysa nasilenie negatywnych zjawisk, wyrażone dodatnią wartością sumarycznego wskaźnika degradacji w_{ss} , występuje na 104 ulicach. Stanowi to około 42% ogółu poddanych analizie ulic. Największe nasilenie zjawisk negatywnych, wartość bardzo zła sumarycznego wskaźnika degradacji w_{ss} , została osiągnięta dla 10 ulic miasta:

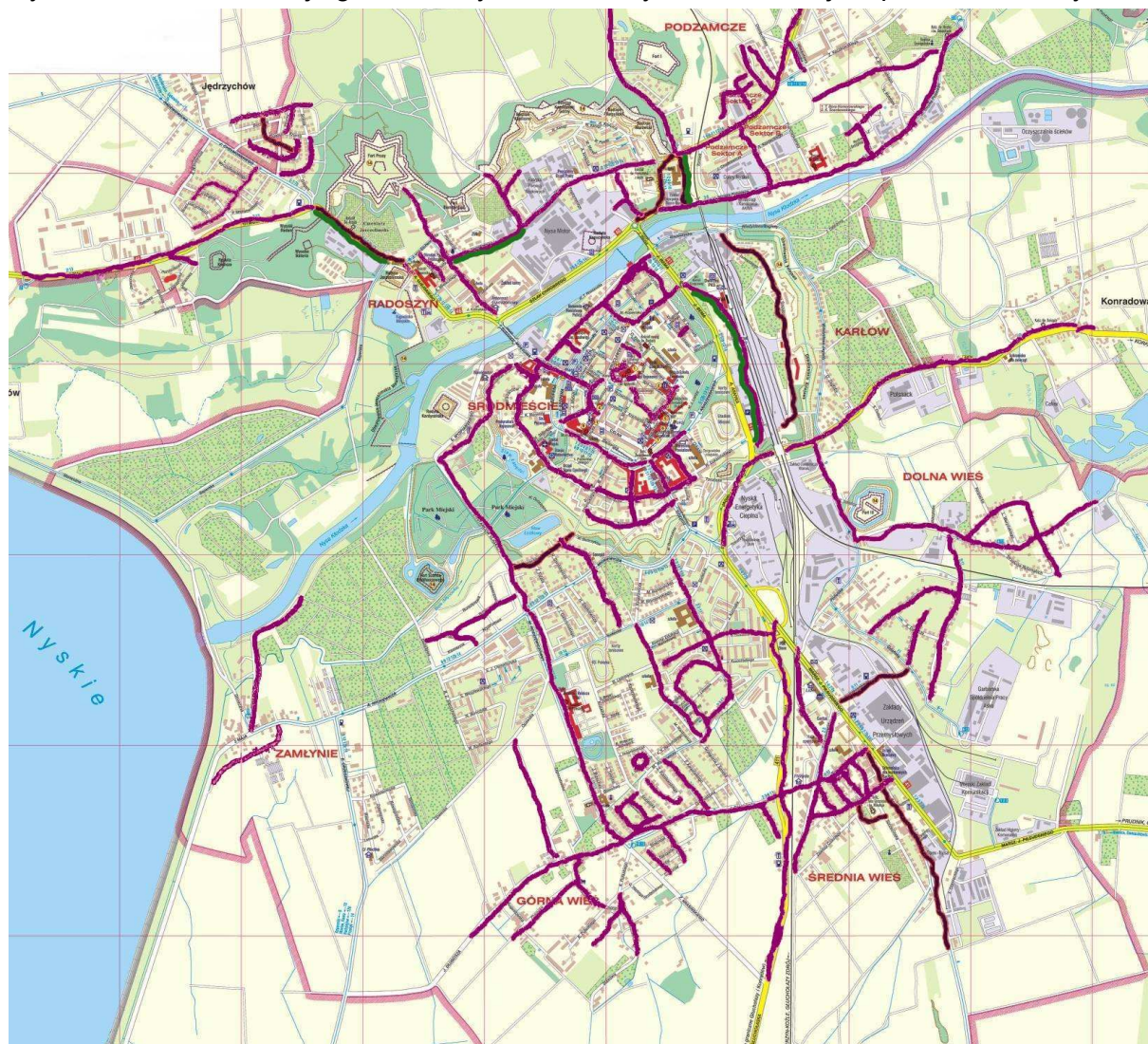
- Baligrodzka,
- Bramy Grodkowskiej,
- Jastrzębia,
- Leona Kruczkowskiego,
- Mieczysława I,
- Piotra Skargi,
- Juliusza Słowackiego,
- Szkolna,
- Bolesława Śmiałego,
- Poziomkowa.

Rozkład ulic na których występuje nasilenie zjawisk negatywnych nie wskazuje jednoznacznie konkretnych obszarów miasta. Problem dotyczy poszczególnych ulic całego miasta.

Rozmieszczenie ulic o negatywnych czynnikach jest zróżnicowane i można wskazać tylko nieliczne obszary, w których na niewielkiej przestrzeni znajduje się skupisko ulic o negatywnych cechach.

Na rysunku 3-1 zaprezentowano graficznie wyniki analizy wskaźnikowej, ciemnym kolorem fioletowym oraz czarnym oznaczono ulice dla których wartość sumarycznego wskaźnika degradacji jest większa od 0, natomiast ciemnym kolorem zielonym oznaczono ulice kwalifikujące się do działań w ramach LPR w zakresie mieszkalnictwa.

Rysunek 3-1. Prezentacja graficzna wyników analizy wskaźnikowej na planie miasta Nysa.

Źródło: Opracowanie własne.

Ze względu na ograniczony okres wdrażania LPR oraz możliwości finansowe i organizacyjne realizacji projektów wytypowano trzy obszary kryzysowe, w których występuje duże nasilenie problemów społecznych oraz zamieszkuje je relatywnie duża liczba osób – 3504 osób, tj. 7,62% ogółu liczby mieszkańców miasta.

Wyboru obszarów kryzysowych dokonano w oparciu o przedstawione powyżej wyniki analizy oraz zebrane w trakcie trwania konsultacji społecznych karty potencjalnych przedsięwzięć przez uprawnionych beneficjentów⁵⁹, tj.:

- Jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jednostek samorządu terytorialnego.
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.
- Szkoły wyższe.

⁵⁹ Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Wersja nr 5, Opole, październik 2008 r.

- Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa.
- Podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).
- Pozostałe podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych.
- Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit w obszarze objętym wsparciem w ramach działania.
- Kościoły, związki wyznaniowe.
- Spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe.

Na tej podstawie dokonano wyboru trzech obszarów kryzysowych przewidzianych do rewitalizacji:

1. Obszar nr 1 – Śródmieście – obejmujący ulice Bohaterów Warszawy i Emilii Gierczak z wyłączeniem budynków wolnostojących przy ul. Bohaterów Warszawy 34A, tj.: budynku stołówki Szpitala, obiektu po byłym Oddziale Laryngologicznym i budynku kotłowni.
2. Obszar nr 2 – Nysa Południe – obejmujący ulice Bolesława Prusa, Mikołaja Reja i 11-tego Listopada, z wyłączeniem Szkoły Podstawowej nr 10, Gimnazjum nr 2.
3. Obszar nr 3 – Średnia Wieś – obejmujący ulice Podolską, Głucholaską, Sanocką, Sandomierską, Świętojańską, Stanisława Konarskiego, Piotra Ściegiennego, Piotra Skargi, Krawiecką, Baligrodzką z wyłączeniem pasa drogowego ulicy Baligrodzkiej, który został ujęty w projekcie pn. „Przebudowa drogi w pasie ulic Baligrodzka i Rejtana w Nysie” i złożony do działania 3.1.2 RPO WO 2007-2013, Szkoły Podstawowej nr 3, Krytej Pływalni, Kościoła parafialnego św. Jana Chrzciciela i kaplicy "BMV in Rosis".

W ramach działania 6.1 kwalifikujące się do dofinansowania są przedsięwzięcia w zakresie:

- Zagospodarowania zdegradowanych przestrzeni w tkance urbanistycznej miast z przeznaczeniem na funkcje publiczne, takie jak: place, ulice, ciągi komunikacji pieszej i rowerowej, parki, skwery, zieleńce, aleje, place zabaw, tereny sportowe, zbiorniki wodne.
- Uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych, tj. w szczególności: placów, ulic, parków, skwerów, zieleńców, placów zabaw, terenów sportowych, zbiorników wodnych.
- Porządkowania historycznych centrów miast w strefach ochrony konserwatorskiej poprzez odtworzenie, przebudowę lub uzupełnienie zabudowy (w tym także rozbiórki obiektów dysharmonizujących), wraz z nadaniem powyższym obiektom

funkcji gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, turystycznych lub kulturowych.

- Robót budowlanych w obiektach użyteczności publicznej, w celu przystosowania ich do pełnienia funkcji gospodarczych, szkoleniowych, edukacyjnych, turystycznych, kulturowych, społecznych wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem.
- Prac restauratorskich i konserwatorskich budynków ujętych w rejestrze zabytków oraz budynków o potwierdzonej wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym (ujęte w ewidencji zabytków), w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, edukacyjne, turystyczne lub kulturalne, przyczyniające się do tworzenia miejsc pracy.
- Tworzenia stref bezpieczeństwa w celu zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast, w tym: budowa lub remont oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu ulicznego.
- Wymiany lub modernizacji zdegradowanej infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych, w zakresie:
 - infrastruktury drogowej (drogi gminne, powiatowe, ulice prowadzące do dzielnic mieszkalnych, drogi osiedlowe, skrzyżowania łączące różne rodzaje dróg oraz małe obiekty inżynierskie, chodniki, przejścia dla pieszych, ścieżki rowerowe, parkingi, oświetlenie);
 - sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, sieci ciepłowniczej lub energetycznej - jedynie jako elementów projektu zintegrowanego;
- Inwestycji bezpośrednio w tkankę mieszkaniową dotyczące renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj.:
 - odnowienie zewnętrznych elementów strukturalnych budynku (dachy, fasady, okna i drzwi w fasadzie, zewnętrzne/wewnętrzne klatki schodowe i korytarze, windy);
 - działania w zakresie oszczędności energetycznej;
 - instalacje techniczne budynku.

Dla projektów z zakresu mieszkalnictwa możliwe są do realizacji zadania tylko na 4 ulicach, dla których wartości wszystkich wskaźników analizy zostały przekroczone:

- Mieczysława I-go,
- Józefa Poniatowskiego,
- Raławicka,
- Szkolna.

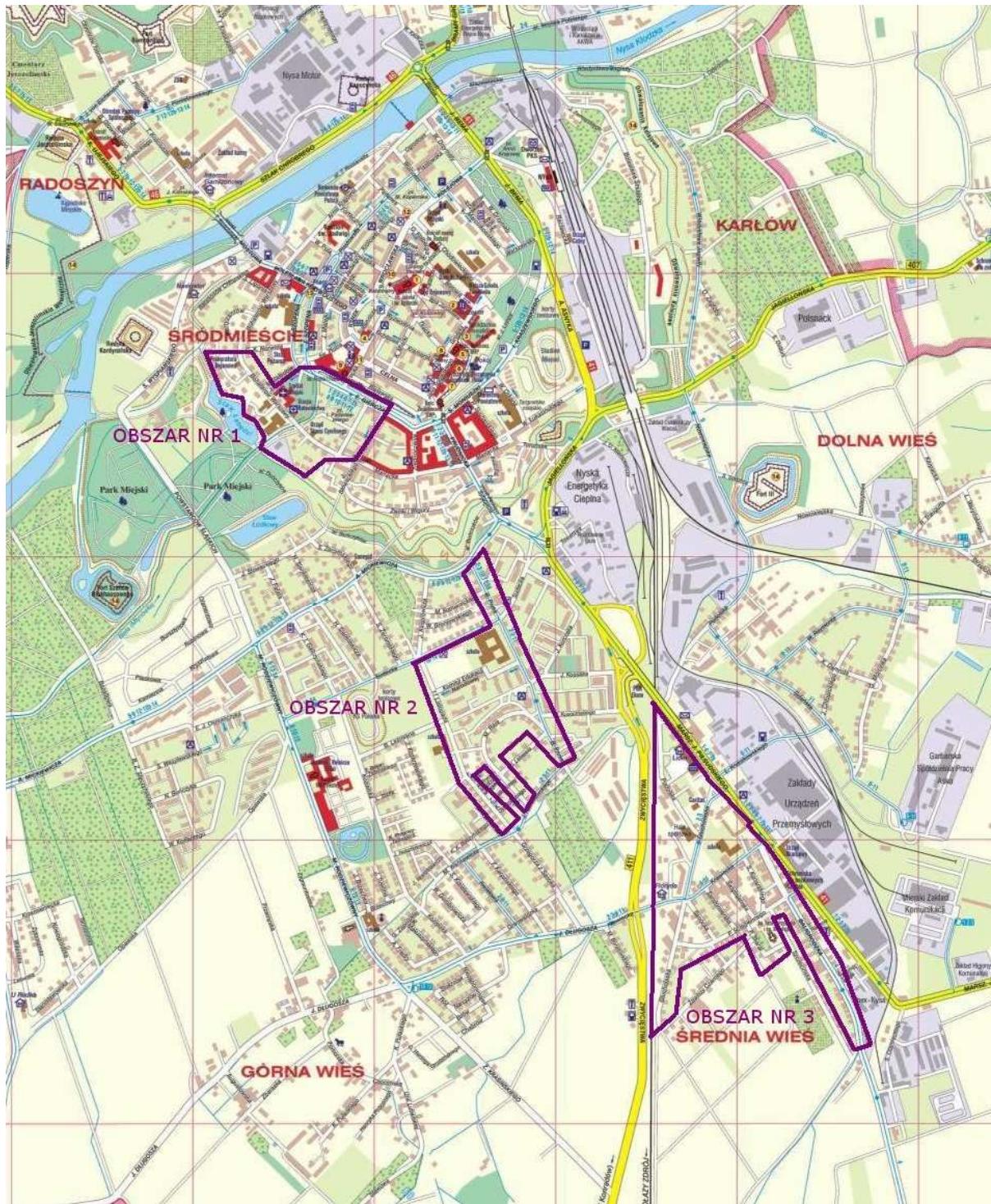
Szczegółowe zestawienie oraz charakterystykę poszczególnych ulic w zakresie mieszkalnictwa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3-5. Charakterystyka ulic miasta Nysa kwalifikujących się do wsparcia w zakresie mieszkalnictwa.

Ulice	Mieczysława I-ego	Poniatowskiego	Raławicka	Szkolna
Charakterystyka				
Funkcja miasta	Zabudowa i tereny magazynowo-przemysłowe	Mieszkalna, tereny magazynowo-przemysłowe	Mieszkalna, tereny magazynowo-przemysłowe	Mieszkalna, MSP,
MSP	+	+	+	+
Wspólnoty z udziałem gminy	-	+	-	-
Charakter zabudowy	Zabudowa i tereny magazynowo-przemysłowe	Zabudowa i tereny magazynowo-przemysłowe	Mieszkalna, tereny magazynowo-przemysłowe	Mieszkalna, MSP
Zabytki	-	-	-	-
Ulica znajduje się w obrębie obszarów rewitalizacji	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Nysie.

3.3.3 Graficzne zaprezentowanie obszarów rewitalizacji

3.3.4 Opis poszczególnych obszarów rewitalizacji

I. Nazwa Obszaru	Obszar nr 1 – Śródmieście
II. Zasięg geograficzny obszaru	ul. Bohaterów Warszawy, Emilii Gierczak z wyłączeniem budynków wolnostojących przy ul. Bohaterów Warszawy 34A, tj.: budynku stołówki Szpitala, obiektu po byłym Oddziale Laryngologicznym i budynku kotłowni
III. Charakterystyka obszaru	
<p>Tereny Śródmieścia z pozostałością XIX wiecznej zabudowy mieszkaniowej, ze skoncentrowanymi tu usługami ogólnomiejskimi. Powyższe ulice charakteryzują się jednak zabudową jednorodzinną. Z ulicy Bohaterów Warszawy prowadzi wejście do Parku Miejskiego. Ulica ta stanowi fragment drogi powiatowej nr 2161. W obszarze zlokalizowane są m.in.: lokalna kotłownia, Przedszkole nr 1 i Integracyjne nr 5, Szkoła Podstawowa nr 1, Szpital im. Siostry Marii Merkert.</p> <p>Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 792 osób.</p>	
IV. Wiodące funkcje obszaru	Mieszkaniowa, społeczna (opieka zdrowotna)
V. Podstawowe cechy obszaru nr 1 - Śródmieście wskazujące na realizację kryteriów wyboru obszaru rewitalizacji	
<p>Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego "Śródmieścia i terenów przyległych" jest trakcie opracowywania. Znajduje się na etapie uzgodnień z instytucjami opiniującymi zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.</p> <p>W obszarze istnieje 125 budynków, z czego 99 zostało wybudowanych przed rokiem 1989. Wskaźnik wydajności energetycznej budynków, w odniesieniu do kryterium wg Rozporządzenia 1828/2006 - niskiego poziomu wydajności energetycznej budynków, liczony liczbą budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków, wynosi 79,20%.</p> <p>Jest to teren Śródmieścia, charakteryzujący się złą sytuacją głównie w sferze społecznej (wysoki wskaźnik poziomu ubóstwa i wykluczenia, wysoka stopa długotrwałego bezrobocia, wysoki poziom przestępczości i wykroczeń - rozboje, włamania do samochodów, zakłócanie porządku, kradzieże kieszonkowe). Obszar ten posiada istotny potencjał rozwojowy, wynikający zarówno z bliskiego sąsiedztwa terenów o wysokich walorach kulturowych jak i cennych przyrodniczo, a także z powodu usytuowania kluczowego w mieście obiektu medycznego. Obszar ten wymaga poprawy stanu zarówno w zakresie istniejącej infrastruktury, jak i jakości obiektów budowlanych, gdyż jego użyteczność, zarówno dla mieszkańców jak i turystów pozostaje zaniżona.</p>	
VI. Podstawowe cele działań rewitalizacyjnych w obszarze nr 1 – Śródmieście	Celem strategicznym jest odnowa przestrzenna, społeczna, gospodarcza i ekonomiczna wydzielonych obszarów miasta Nysy, poprzez realizację zadań mających przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych. Realizacja tego celu ma nastąpić w warunkach zrównoważonego rozwoju miasta.

VII. Rewitalizacja w sferze przestrzennej	
Problemy w sferze przestrzennej	<p>Jest to obszar tzw. „brudnego miasta”, czyli teren sprzyjający powstawaniu zjawisk patologicznych⁶⁰.</p> <p>Niepełne i patologiczne wykorzystanie przestrzeni publicznej. Przestrzeń publiczna stanowi podstawę rozwoju więzi społecznych mieszkańców miasta.</p> <p>Dodatkowym elementem wymagającym poprawy w mieście jest przepustowość komunikacyjna i powiększenie ilości miejsc parkingowych.</p>
Cele w sferze przestrzennej	<p>Rozwój podstawowych funkcji centrum miasta poprzez likwidację lub przynajmniej ograniczenie zjawisk patologicznych.</p> <p>Przywrócenie przestrzeniom publicznym funkcji przestrzeni społecznych umożliwiających zaspokajanie potrzeb indywidualnych i zbiorowych społeczeństwa.</p> <p>Podniesienie estetyki obszaru Śródmieścia.</p>
Planowane działania rewitalizacyjne w sferze przestrzennej	<p>Podjęcie działań w zakresie rewitalizacji przestrzeni publicznej i zwiększenie przepustowości komunikacyjnej miasta.</p> <p>Zagospodarowanie niewykorzystanych przestrzeni publicznych.</p> <p>Wykorzystanie walorów przestrzennych obszarów Śródmieścia Nysy.</p> <p>Prace renowacyjne istniejących budynków mieszkalnych.</p>
VIII. Rewitalizacja w sferze gospodarczej	
Problemy w sferze gospodarczej	<p>Niepełne wykorzystanie potencjału turystycznego miasta.</p> <p>Niewykorzystanie możliwości powiązania korzystania z usług rehabilitacyjnych z wykorzystaniem potencjału turystycznego miasta Nysy.</p>
Cele w sferze gospodarczej	<p>Stymulowanie rozwoju funkcji turystycznej miasta.</p> <p>Wzrost zaangażowania w promocję gospodarczą miasta.</p> <p>Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia.</p>
Planowane działania rewitalizacyjne w sferze gospodarczej	<p>Podjęcie działań w zakresie stymulowania rozwoju funkcji turystycznej miasta.</p> <p>Współpraca z podmiotami gospodarczymi w podejmowaniu działań mających na celu promocję gospodarczą miasta.</p> <p>Promocja i informacja w zakresie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych przez przedsiębiorców.</p> <p>Wspieranie i promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, np. poprzez działanie 6.2 w ramach PO KL 2007-2013.</p>
IX. Rewitalizacja w sferze społecznej	
Problemy w sferze społecznej	<p>Pogarszający się stan zdrowotności dzieci i młodzieży</p>

⁶⁰ Knowls P, Designing out of crime, the cost of policing new urbanism, www.operationscorpions.org.uk

	<p>miasta Nysa i jego otoczenia wymagający powiększenia i polepszenia stanu infrastruktury opieki nad osobami niepełnosprawnymi.</p> <p>Niewystarczająca struktura w zakresie obiektów opieki społecznej skierowana w szczególności do osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia.</p> <p>Powstanie w mieście stref o szczególnym zagrożeniu przestępczością.</p> <p>Szeroki zakres zjawiska wykluczenia społecznego.</p>
Cele w sferze społecznej	<p>Poprawa jakości infrastruktury opieki zdrowotnej.</p> <p>Ograniczanie obszaru objętego szerokim zakresem pomocy społecznej.</p> <p>Ograniczanie zjawiska wykluczenia społecznego.</p> <p>Ograniczanie poziomu przestępczości i wykroczeń.</p> <p>Nabywanie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych, np. w ramach działania 8.1 PO KL 2007-2013.</p>
Planowane działania rewitalizacyjne w sferze społecznej	<p>Utworzenie Nyskiego Centrum Rehabilitacji, które umożliwi powiększenie i polepszenie stanu infrastruktury opieki nad osobami niepełnosprawnymi.</p> <p>Ograniczenie „brudnej strefy” w centrum miasta i ograniczenie zagrożenie przestępczością i patologiami poprzez poprawę estetyki obszaru.</p> <p>*Projektowane inwestycje infrastrukturalne będą podstawą realizacji nowych projektów w sferze społecznej (tzw. „miękkich”), w szczególności kursów dla rehabilitantów z terenu powiatu nyskiego w zakresie podnoszenia kwalifikacji.</p>

X. UPROSZCZONE KARTY PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ W OBSZARZE nr 1 – Śródmieście	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Rewitalizacja obiektów i terenu Szpitala w Nysie
Inwestor:	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie ul. Świętego Piotra 1 48-300 Nysa
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	<p>Projekt realizowany w ramach typu projektu nr 3 – porządkowanie historycznych centrów miast w strefach ochrony konserwatorskiej poprzez odtworzenie, przebudowę lub uzupełnienie zabudowy, wraz z nadaniem obiektom funkcji gospodarczych, społecznych, edukacyjnych.</p> <p>Projekt zakłada przebudowę części szpitala oraz dobudowę do budynku głównego części hotelowej dla pacjentów, co przyczyni się do scentralizowania obiektów służby zdrowia. W przebudowanej części szpitala, dzięki pomieszczeniom 2 - 4 osobowym z własnym traktem sanitarnym, poprawie ulegną warunki socjalne dla pacjentów. Zostanie uporządkowany teren szpitala poprawiając jego funkcjonalność i estetykę.</p> <p>Utworzenie nowych 2 - 4 osobowych pomieszczeń z nowoczesną częścią socjalną dla pacjentów pozwoli przenieść oddziały z obiektów oddalonych od siebie o ok. 700 m (Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej, Zakładu Diagnostyki Obrazowej, Oddziału Szybkiej</p>

	<p>Diagnostyki Diennej, Oddziału Kardiologiczno-Internistycznego, Oddziału Internistycznego, Oddziału Dziecięcego) do jednego obiektu.</p> <p>Centralizacja obiektów szpitalnych poprawi efektywność wykorzystania sprzętu medycznego, kadr, zmniejszy koszty funkcjonowania oddziałów i poprawi jakość zarządzania placówką, a nie zwiększy obecnej ilości łóżek szpitalnych.</p> <p>Produkty projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ wyposażonych obiektów pozostałej infrastruktury Społecznej – 1 / 3 <p>Rezultaty projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 2,36 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 30 000/rok. 										
<p>Uzasadnienie realizacji inwestycji</p>	<p>Realizacja projektu przyczyni się do uporządkowania historycznego centrum miasta w strefie A ochrony konserwatorskiej, poprzez przebudowę i uzupełnienie zabudowy budynku głównego szpitala, wraz z nadaniem obiektom funkcji gospodarczych i społecznych.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do scentralizowania obiektów służby zdrowia, a w przebudowanej części szpitala, dzięki pomieszczeniom 2 - 4 osobowym z własnym traktem sanitarnym, poprawie ulegną warunki socjalne dla pacjentów. Zostanie uporządkowany teren szpitala poprawiając jego funkcjonalność i estetykę.</p> <p>Uwolnione przez oddziały pomieszczenia pozwolą na przeniesienie poradni rehabilitacyjnych i utworzenie Centrum Usług Rehabilitacyjnych, co umożliwi świadczenie profesjonalnych usług dla mieszkańców miasta oraz całego powiatu nyskiego. Dotyczyć to będzie też leczonych dzieci z porażeniem mózgowym i patologii wcześniaka, zgodnie z posiadaną certyfikacją. Pomieszczenia w obiekcie przy ul. Św. Piotra 1, otrzymane po Wyższym Seminarium Duchownym, przekazane zostaną samorządowi na utworzenie placówek kulturalno-oświatowych w centrum miasta.</p>										
<p>Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)</p>	<p>styczeń 2008 – czerwiec 2012</p>										
<p>Gotowość projektu do realizacji</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="437 1682 703 1771">Rodzaj dokumentu/decyzji</th> <th data-bbox="703 1682 1396 1771">Przybliżona data sporządzenia/uzyskania dokumentu (miesiąc, rok)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="437 1771 703 1850">a) dokumentacja techniczna</td> <td data-bbox="703 1771 1396 1850">czerwiec 2008</td> </tr> <tr> <td data-bbox="437 1850 703 1917">b) kosztorys</td> <td data-bbox="703 1850 1396 1917">sierpień 2008</td> </tr> <tr> <td data-bbox="437 1917 703 1995">c) pozwolenia na budowę</td> <td data-bbox="703 1917 1396 1995">lipiec 2008</td> </tr> <tr> <td data-bbox="437 1995 703 2040">d) postępowanie</td> <td data-bbox="703 1995 1396 2040">październik 2009</td> </tr> </tbody> </table>	Rodzaj dokumentu/decyzji	Przybliżona data sporządzenia/uzyskania dokumentu (miesiąc, rok)	a) dokumentacja techniczna	czerwiec 2008	b) kosztorys	sierpień 2008	c) pozwolenia na budowę	lipiec 2008	d) postępowanie	październik 2009
Rodzaj dokumentu/decyzji	Przybliżona data sporządzenia/uzyskania dokumentu (miesiąc, rok)										
a) dokumentacja techniczna	czerwiec 2008										
b) kosztorys	sierpień 2008										
c) pozwolenia na budowę	lipiec 2008										
d) postępowanie	październik 2009										

	OOŚ	
	e) studium wykonalności	październik 2009
	f) inne dokumenty niezbędne do realizacji projektu	Nie dotyczy.
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Obiekty są własnością Starostwa Powiatowego w Nysie. Użytkowane przez ZOZ w Nysie na podstawie umowy nieodpłatnego użytkowania na czas nieokreślony. Nysa, ul. Bohaterów Warszawy 23 i 34.	
Przewidywany łączny koszt inwestycji	22 000 000,00 zł	
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 100 tys zł - 1% Dofinansowanie z EFRR- 12 mln zł – 54% Inne źródła środków (Starostwo Powiatowe w Nysie) – 9 900 000 zł – 45% Poziom dofinansowania zostanie wyliczony od maksymalnego pułapu dofinansowania 85% na podstawie analizy luki finansowej.	

I. Nazwa Obszaru	Obszar nr 2 – Nysa Południe
II. Zasięg geograficzny obszaru	ul. B. Prusa, M. Reja, 11-go Listopada z wyłączeniem Szkoły Podstawowej nr 10, Gimnazjum nr 2.
III. Charakterystyka obszaru	<p>Obszar w zwartej zabudowie, w której występuje budownictwo jednorodzinne, budynki wielorodzinne, osiedle bloków 4-piętrowych, Gimnazjum nr 2, Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa KEN, MSP z zakresu usług (sklepy, apteka, kwaciarnie, restauracja – pizzeria). Budynki pochodzące z I połowy XX w. charakteryzują się złym stanem technicznym natomiast budynki pochodzące z II połowy XX w. wymagają jedynie bieżących remontów i są sukcesywnie termomodernizowane. Teren posiada uzbrojenie w instalację wodną, kanalizację deszczową i sanitarną oraz sieć gazową i energetyczną. Oświetlenie terenu jest w stanie dobrym. Występuje brak monitoringu.</p> <p>Obszar ten charakteryzuje się bardzo złą sytuacją w sferze społecznej oraz przestrzennej (zły stan budynków). Został on wytypowany jako szczególny obszar zagrożenia przestępczością narażony na: kradzieże z samochodu, kradzieże mieszkaniowe, bójki i pobicia, kradzieże rowerów, włamania do samochodu oraz zniszczenia mienia.</p> <p>Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 913 osób.</p>
IV. Wiodące funkcje obszaru	Usługowa, mieszkaniowa, społeczna (oświata).
V. Podstawowe cechy obszaru nr 2 – Nysa Południe wskazujące na realizację kryteriów wyboru obszaru rewitalizacji	<p>Analizowany obszar cechuje bardzo zła sytuacja w zakresie przestępczości oraz zła w zakresie bardzo szerokiego zakresu korzystania z pomocy społecznej, długotrwałego bezrobocia i depopulacji w porównaniu do innych obszarów miasta. Występuje także problem tkanki mieszkaniowej, która w wyniku niekorzystnej struktury wieku ulega przyspieszonej dekapitalizacji.</p> <p>Ulica Prusa posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulic: Mickiewicza i Prusa, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LII/638/2002 z dnia 31 stycznia 2002r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 21 poz. 322 z dnia 26.03.2002r.</p> <p>Ulica Sudecka posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego w rejonie ulic Długosza, Rodziewiczówny, Sudeckiej w Nysie, uchwalony przez</p>

<p>Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XXIX/294/96 z dnia 28 października 1996r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 50, poz.179 z dnia 21.12.1996r oraz projektowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego w rejonie ulicy Mickiewicza, Rodziewiczówny, proj. Sudeckiej i Stęczyńskiego, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr LXI/784/2002 z dnia 27 sierpnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 99 poz. 1306 z dnia 26.09.2002r.</p> <p>W obszarze nr 2 istnieje łącznie 182 budynków, z czego 164 zostało wybudowanych przed rokiem 1989. Wskaźnik wydajności energetycznej budynków, w odniesieniu do kryterium wg Rozporządzenia 1828/2006 - niskiego poziomu wydajności energetycznej budynków, liczony liczbą budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków, wynosi 90,11%.</p>	
<p>VI. Podstawowe cele działań rewitalizacyjnych w obszarze nr 2 – Nysa Południe</p>	<p>Celem strategicznym jest odnowa przestrzenna, społeczna, gospodarcza i ekonomiczna wydzielonych obszarów miasta Nysy, poprzez realizację zadań mających przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych.</p> <p>Poprawa estetyki otoczenia obszaru.</p> <p>Ograniczenie miejsc koncentracji środowisk patologicznych.</p> <p>Poprawa atrakcyjności turystycznej miasta.</p> <p>Zwiększenie funkcjonalności terenu poprzez wprowadzanie nowych funkcji użyteczności publicznej.</p>
<p>VII. Rewitalizacja w sferze przestrzennej</p>	
<p>Problemy w sferze przestrzennej</p>	<p>W centrum obszaru występuje mocno zdegradowany i zdewastowany teren z niezagospodarowanym obiektem stanowiącym przybudówkę do Gimnazjum nr 2. Teren i obiekt należą do gminy Nysa. Znaczna część elewacji budynków występujących w ramach obszaru wymaga napraw.</p> <p>Na terenie obszaru 2 występuje zły stan infrastruktury drogowej oraz mała ilość miejsc parkingowych, w tym dla osób niepełnosprawnych. Istniejące chodniki są wąskie, nierówne i nie spełniają norm odnośnie osób niepełnosprawnych. Powoduje to utrudnienia w komunikacji pieszych w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>Znacznym problemem jest brak małej infrastruktury lub jej zużycie oraz niewystarczająca ilość i jakość istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Występuje brak stref rekreacji dla dzieci, młodzieży i osób starszych. Obszar charakteryzuje się występowaniem trudnej młodzieży oraz często występującymi sytuacjami wandalizmu i dewastacji przestrzeni publicznej, w tym niezagospodarowanych obiektów.</p> <p>Zdegradowane elewacje większości budynków, brak stref ogólnego wypoczynku i rekreacji, zużyta mała infrastruktura sprawiają ponure wrażenie, są przygnębiające, nie pobudzają mieszkańców do aktywności i woli zmiany istniejącego stanu. Skala zjawiska jest duża i powoduje apatię społeczną.</p> <p>Obszar budzi negatywne odczucia wśród mieszkańców i osób odwiedzających pod względem jego estetyki i odbioru wizualnego.</p>

Cele w sferze przestrzennej	<p>Poprawa estetyki otoczenia obszaru.</p> <p>Poprawa wykorzystania istniejącej przestrzeni publicznej.</p> <p>Zwiększenie funkcjonalności terenu poprzez wprowadzanie nowych funkcji użyteczności publicznej.</p> <p>Poprawa wizerunku przestrzennego miasta Nysa.</p>
Planowane działania rewitalizacyjne w sferze przestrzennej	<p>Zagospodarowanie zdegradowanego terenu, w szczególności przestrzeni niezabudowanych.</p> <p>Zagospodarowanie istniejących, niewykorzystywanych, obiektów.</p> <p>Renowacja istniejących budynków mieszkalnych.</p>
VIII. Rewitalizacja w sferze gospodarczej	
Problemy w sferze gospodarczej	Niedostateczne wykorzystanie potencjału gospodarczego Nysy.
Cele w sferze gospodarczej	<p>Poprawa bazy ekonomicznej miasta poprzez zwiększenie użyteczności przestrzeni publicznej.</p> <p>Wspieranie i promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.</p>
Planowane działania rewitalizacyjne w sferze gospodarczej	<p>Intensyfikacja działań na rzecz przyciągnięcia nowych inwestorów.</p> <p>Stworzenie lepszych warunków do działalności inwestorów w sektora małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>Utworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Współpraca z podmiotami gospodarczymi w podejmowaniu działań mających na celu promocję gospodarczą miasta.</p> <p>Promocja i informacja w zakresie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych przez przedsiębiorców.</p>
IX. Rewitalizacja w sferze społecznej	
Problemy w sferze społecznej	<p>Wśród mieszkańców jest duża grupa osób starszych pozostawionych przez rodziny i dzieci, które wyjechały na stałe za granicę. Są to osoby samotne wymagające opieki i wsparcia osób trzecich, łącznie ze wsparciem socjalnym lub finansowym, ponieważ żyją w ubóstwie. Znaczna część tych osób korzysta ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Nysie. Występują również przypadki patologii społecznej, młodzież i dzieci pozostawione przez rodziców – wychowywane przez „ulicę”. Występuje alkoholizm tak wśród nieletnich jak i dorosłych. Działalność OPS-u i Caritasu wskazuje na bardzo dużą skalę problemu ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego. Mieszka tutaj bardzo duża liczba osób bezrobotnych.</p>
Cele w sferze społecznej	<p>Ograniczenie miejsc koncentracji środowisk patologicznych.</p> <p>Poprawa struktury w zakresie obiektów opieki społecznej skierowana w szczególności do osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia jako instytucji realizującej cele pro – społeczne.</p> <p>Ograniczenie zasięgu strefy o szczególnym zagrożeniu przestępczością, a tym samym poprawę</p>

	<p>bezpieczeństwa mieszkańców. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji.</p>
Planowane działania rewitalizacyjne w sferze społecznej	<p>Zagospodarowanie niewykorzystanych obiektów publicznych. Stymulowanie rozwoju organizacji pozarządowych w mieście Nysa stanowiących istotny element rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Poprawa możliwości funkcjonowania w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Stworzenie dzieciom, młodzieży oraz podopiecznym Klubu Integracji Społecznej OPS-u możliwości rekreacji umożliwiającej regenerację potencjału fizycznego i psychicznego. Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej w ramach priorytetu VII PO KL 2007-2013. Wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie doświadczeń zawodowych w ramach priorytetu VI PO KL 2007-2013.</p>

X. UPROSZCZONE KARTY PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ W OBSZARZE nr 2 – Nysa Południe	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Adaptacja budynku przy Gimnazjum nr 2 w Nysie na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inkubatora organizacji społecznych.
Inwestor:	Gmina Nysa – Urząd Miejski w Nysie Ul. Kolejowa 15 48-300 Nysa
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	<p>Adaptacja przybudówki przy Gimnazjum nr 2 w Nysie na siedzibę Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inkubatora organizacji społecznych wraz z infrastrukturą techniczną oraz zagospodarowaniem terenu.</p> <p>Zakres prac budowlanych polegał będzie na rozbudowie i przebudowie części zewnętrznej i wnętrza budynku. Do zadań tych zaliczany jest montaż stolarki okiennej i drzwiowej, izolacje termiczne stropodachu oraz ścian zewnętrznych, wykonanie posadzek. Planuje się również rozbudowę i przebudowę budynku o klatkę schodową.</p> <p>W budynku zostanie zamontowana winda osobowa przystosowana do przewozu osób niepełnosprawnych.</p> <p>Instalacja wodociągowa w budynku będzie wykorzystana dla celów sanitarnych oraz przeciwpożarowych. Projektuje się wentylację nawiewno-wywiewną z recyrkulacją powietrza, która w okresie zimowym będzie pełniła funkcję ogrzewania budynku. Zostanie wykonany przyłącz energetyczny oraz instalacja elektryczna obiektu, woda oraz kanalizacja sanitarna i deszczowa.</p> <p>Przed budynkiem wykonane zostanie utwardzenie terenu i jego zagospodarowanie.</p> <p>Planuje się również zorganizowanie ogólnodostępnej strefy rekreacji dla dzieci i młodzieży oraz</p>

		<p>podopiecznych Klubu Integracji Społecznej OPS-u.</p> <p>Produkty projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 szt. 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ doposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej – 1 szt. <p>Rezultaty projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100%. Zrewitalizowana w ramach projektu powierzchnia użytkowa działek – 8008 m². 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 1553 świadczeniobiorców OPS-u na koniec 2008r. oraz mieszkańcy obszaru oddziaływania.
Uzasadnienie realizacji inwestycji		<p>Przedmiotowy teren jest częściowo zadrzewiony, pozbawiony jest zieleni wysokiej oraz elementów małej architektury nadających się do zachowania lub adaptacji. Brak jest istniejących przyłączy do budynku. Budynek stanowiący przybudówkę do Gimnazjum nr 2 nie był nigdy użytkowany. Obiekt ten jest mocno zdewastowanym pustostanem. Jest to budynek dwukondygnacyjny, podpiwniczony, kryty dachami płaskimi o powierzchni użytkowej 1357,40 m² i kubaturze obiektu 91.600 m³.</p> <p>Realizacja projektu polegającego na adaptacji budynku przy Gimnazjum nr 2 w Nysie na siedzibę Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inkubatora organizacji społecznych wraz z infrastrukturą techniczną oraz zagospodarowaniem terenu wpłynie na poprawę estetyki otoczenia. W realizacji projektu powstanie obiekt o powierzchni użytkowej 1557,49 m² i kubaturze 91.798,42 m³. Do obiektu zostanie wprowadzona funkcja społeczna a teren przyległy zostanie uporządkowany i zagospodarowany. Zostanie przywrócona funkcjonalność terenu zdegradowanego poprzez wprowadzenie nowej funkcji użyteczności publicznej. W wyniku realizacji projektu nastąpi poprawa warunków świadczenia usług przez OPS oraz poprawa warunków pracy dla pracowników tej placówki.</p>
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)		<p>Opracowanie dokumentacji technicznej: październik 2007</p> <p>Opracowanie Audytu energetycznego – czerwiec 2009</p> <p>Realizacja: marzec 2010 – czerwiec 2012</p>
Gotowość projektu do realizacji	Rodzaj dokumentu/decyzji	Przybliżona data sporządzenia/uzyskania dokumentu (miesiąc, rok)
	a) dokumentacja techniczna	Tak, data opracowania październik 2007r.
	b) kosztorys	Tak, data opracowania październik 2007
	c) pozwolenia na budowę	Nie, data otrzymania maj 2009

	d) postępowanie OOŚ	Zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199 poz. 1227), dla zakresu rzeczowego projektu nie wymagane jest postępowanie OOŚ.
	e) studium wykonalności	Nie, data otrzymania sierpień 2009
	f) inne dokumenty niezbędne do realizacji projektu	Audyt energetyczny, nie, data otrzymania czerwiec 2009
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Gmina Nysa. Działki o nr ewid. gruntów: 2/11, 2/12, 3/21 k.m. 47.	
Przewidywany łączny koszt inwestycji	4 800 000 zł	
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne – 15% - 720.000,00 zł Dofinansowanie z EFRR – 85% - 4.080.000,00 zł Inne źródła środków – nie dotyczy	

I. Nazwa Obszaru	Obszar nr 3 – Średnia Wieś
II. Zasięg geograficzny obszaru	ul. Podolska, Głuchołaska, Sanocka, Sandomierska, Świętojańska, S. Konarskiego, P. Ściegiennego, P. Skargi, Krawiecka, Baligrodzka z wyłączeniem ul. Baligrodzkiej – pasa drogowego, który został złożony w ramach projektu p.n. „Przebudowa drogi w pasie ulic Baligrodzka i Rejtana w Nysie” do działania 3.1.2 RPO WO 2007-2013, Szkoły Podstawowej nr 3, Krytej Pływalni, Kościoła parafialnego św. Jana Chrzciciela i kaplicy "BMV in Rosis".
III. Charakterystyka obszaru	Obszar peryferyjny miasta. Na przewidywanym do rewitalizacji obszarze znajduje się: Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych prowadzony przez Kongregację Sióstr Boromeuszek, ul. Świętojańska 6, Hotel dwugwiazdkowy „K und M Invest” – Nysa ul. Krawiecka 24, miejsc noclegowych – 30, Szkolne Schronisko Młodzieżowe I kategorii (PTSM) „Pod Ziębickim Lwem” – Nysa ul. Krawiecka 28, miejsc noclegowych 48, Szkoła Podstawowa nr 3 w Nysie ul. Krawiecka 6, Ulica Krawiecka stanowi fragment drogi powiatowej nr 2165. Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 1799 osób.
IV. Wiodące funkcje obszaru	Mieszkańcowa, usługowa, społeczna (opieka społeczna).
V. Podstawowe cechy obszaru nr 3 wskazujące na realizację kryteriów wyboru obszaru rewitalizacji	Obszar charakteryzujący się bardzo złą sytuacją w sferze społecznej oraz wysokim stopniem degradacji infrastruktury budowlanej. W szczególności negatywna sytuacja w stosunku do pozostałych ulic miasta dotyczy udziału osób korzystających z pomocy społecznej, a drugiej kolejności udziału populacji długotrwało bezrobotnych. UL. Krawiecka posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego gminy Nysa w rejonie ulicy Krawieckiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr III/31/02 z dnia 12 grudnia 2002r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego

<p>nr 3, poz. 70 z dnia 24.01.2003r.</p> <p>Ul. Baligrodzka posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu baz składowo-magazynowych i przemysłu w rejonie ulic Piłsudskiego i Baligrodzkiej w Nysie, uchwalony przez Radę Miejską w Nysie uchwałą nr XLIV/477/2001 z dnia 29 czerwca 2001r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego nr 72 poz. 587 z dnia 20.08.2001r. uchylony w części uchwałą Rady Miejskiej w Nysie nr LV/907/06 z dnia 28 września 2006r. (Dz.Urz.W.O. nr 80 poz. 2417 z dnia 21.11.2006r.).</p> <p>W obszarze nr 3 istnieje łącznie 369 budynków, z czego 363 zostało wybudowanych przed rokiem 1989. Wskaźnik wydajności energetycznej budynków, w odniesieniu do kryterium wg Rozporządzenia 1828/2006 - niskiego poziomu wydajności energetycznej budynków, liczony liczbą budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków, wynosi 98,37%.</p>	
<p>VI. Podstawowe cele działań rewitalizacyjnych w obszarze nr 3 – Średnia Wieś</p>	<p>Celem strategicznym jest odnowa przestrzenna, społeczna, gospodarcza i ekonomiczna wydzielonych obszarów miasta Nysy, poprzez realizację zadań mających przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ład przestrzennego oraz ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych.</p>
<p>VII. Rewitalizacja w sferze przestrzennej</p>	
<p>Problemy w sferze przestrzennej</p>	<p>Obszar w zwartej zabudowie, w której występuje budownictwo jednorodzinne, gospodarstwa rolne i budynki wielorodzinne lokatorskie stanowiące własność Gminy Nysa lub stanowiące wspólnoty mieszkaniowe. Generalnie cała zabudowa obszaru jest w złym stanie technicznym, budynki pochodzą z I połowy XX w. Szczególnie zabudowa kamienic wielorodzinnych i zabudowania gospodarcze (komórki, stodoły) są całkowicie zużyte. Są zjawiska odpadających dachówek i kawałków tynków i części cegieł bezpośrednio na przechodniów. Zdegradowane elewacje większości budynków sprawiają ponure wrażenie, są przygnębiające, nie pobudzają mieszkańców do aktywności i woli zmiany istniejącego stanu. Skala zjawiska jest duża i powoduje apatię społeczną.</p> <p>Teren posiada uzbrojenie w instalację wodną, kanalizację deszczową i sanitarną oraz sieć gazową i energetyczną. Stan dróg w wyznaczonym obszarze jest bardzo zły za wyjątkiem ul. Ściegiennego. Po intensywnych opadach atmosferycznych występują duże kałuże, źle działa system odprowadzenia wód opadowych. Chodniki są wąskie, nierówne, miejscami brak chodników. Komunikacja pieszych jest utrudniona, dla starszych osób stanowi duże zagrożenie powstania urazów. Oświetlenie terenu bardzo złe. Są miejsca całkowicie pozbawione oświetlenia.</p>
<p>Cele w sferze przestrzennej</p>	<p>Poprawa przestrzennego wizerunku miasta Nysa. Poprawa możliwości komunikacyjnych pieszych. Poprawa i uatrakcyjnienie walorów estetycznych obszaru.</p>
<p>Planowane działania rewitalizacyjne w sferze przestrzennej</p>	<p>Zagospodarowanie terenu, w tym renowacja ogrodzeń. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych.</p>

VIII. Rewitalizacja w sferze gospodarczej	
Problemy w sferze gospodarczej	Niedostateczne wykorzystanie gospodarczego potencjału gospodarczego Nysy.
Cele w sferze gospodarczej	Poprawa bazy ekonomicznej miasta poprzez zwiększenie użyteczności przestrzeni publicznej. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw.
Planowane działania rewitalizacyjne w sferze gospodarczej	Współpraca z podmiotami gospodarczymi w podejmowaniu działań mających na celu promocję gospodarczą miasta. Promocja i informacja w zakresie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych przez przedsiębiorców. Stworzenie nowych miejsc pracy.
IX. Rewitalizacja w sferze społecznej	
Problemy w sferze społecznej	Niewystarczająca struktura w zakresie obiektów opieki społecznej skierowana w szczególności do osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia. Powstanie w mieście stref o szczególnym zagrożeniu przestępczością.
Cele w sferze społecznej	Poprawa jakości infrastruktury w zakresie obiektów opieki społecznej, skierowana w szczególności do osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia jako instytucji realizującej cele pro-społeczne. Ograniczenie zasięgu strefy o szczególnym zagrożeniu przestępczością, a tym samym poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Zwiększenie dostępności do obiektów publicznych dla osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji.
Planowane działania rewitalizacyjne w sferze społecznej	Dostosowanie obiektów opieki społecznej do spełniania wymogów prawa i obowiązujących norm. Ograniczenie zagrożenia przestępczością poprzez poprawę otoczenia, co w konsekwencji doprowadzi do ograniczenia „brudnych stref”. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów społecznych, np. poprzez organizowanie spotkań i warsztatów terapeutycznych. Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej w ramach priorytetu VII PO KL 2007-2013.

X. UPROSZCZONE KARTY PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ W OBSZARZE nr 3	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Modernizacja Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Nysie
Inwestor:	Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych prowadzony przez Kongregację Sióstr Boromeuszek ul. Świętojańska 6 48-303 Nysa
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	<p>Roboty budowlane w obiektach użyteczności publicznej, w celu przystosowania ich do pełnienia funkcji społecznych wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prace projektowe – wykonanie dokumentacji technicznej i uzyskanie niezbędnych wymaganych decyzji administracyjnych; - modernizacja kotłowni polegająca na wymianie kotła opalanego paliwem stałym na kocioł gazowy dwufunkcyjny (kocioł gazowy dwufunkcyjny 140,0 kW, zasobnik ciepłej wody, układ AKP); - wymiana instalacji centralnego ogrzewania; (460 mb rur miedzianych o średnicy od 15 mm, do 35 mm; 82 grzejniki stalowe płytowe z głowicami termostatycznymi). - wymiana stolarki okiennej (32 okna ścienne o powierzchni 62 m², 18 okien połaciowych dachowych o powierzchni 27 m²); - docieplenie ścian zewnętrznych (izolacja ze styropianu o gr. 10 cm na pow. 1275 m² wraz z wykonaniem elewacji); - wymiana pokrycia dachu, docieplenie poddasza, pozyskanie pomieszczeń poddasza na pokoje mieszkalne i pomieszczenia pomocnicze (950,1 m² pokrycia dachu). - wykonanie instalacji solarnej wspomagającej układ wytwarzania ciepłej wody użytkowej (4 kolektory słoneczne próżniowe bezpośredniego przepływu o powierzchni absorbera 12 m²). - Przebudowa pomieszczeń obiektu w celu zapewnienia mieszkańcom dostępu do wszystkich pomieszczeń (gabinety, jadalnie, fizykoterapia, kaplica, wyjście do ogrodu) (pow. użytkowa 1839,0 m²; kubatura pomieszczeń 5559 m³). - wykonanie zagospodarowania otoczenia zewnętrznego – wykonanie małej architektury ogrodowej i zewnętrznych stanowisk do ćwiczeń ruchowych i zajęć grupowych. <p>Produkty projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ doposażonych obiektów pozostałej infrastruktury Społecznej - 1

	<p>Rezultaty projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 0,194 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 55 mieszkanek, 45 pracowników etatowych. 3. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na obszarze zrewitalizowanym: 2 szt. - Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych, Noclegownia Caritas
<p>Uzasadnienie realizacji inwestycji</p>	<p>Obiektu Domu Pomocy Społecznej wybudowano w latach 30-tych. Ich stan techniczny jest bardzo zły i nie spełnia standardów podstawowych usług świadczonych przez domy⁶¹. Obiekty te nie spełniają wymogów sanitarnych i warunków skutecznej rehabilitacji i terapii dla podopiecznych. Brak działań w zakresie poprawy warunków i dostosowania obiektów do wymogów prawa spowoduje zagrożenie zamknięcia ośrodka.</p>
<p>Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)</p>	<p>Projekt realizowany jest etapowo od 2007 roku. W ramach projektu wykonano i planuje się wykonanie następujących elementów:</p> <p>Elementy wykonane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przebudowano klatkę schodową, realizacja: XII/2007 2. wykonano i zamontowano system przegród przeciwpożarowych w całym obiekcie, realizacja: XII/2007 - zmodernizowano kotłownię - wymieniono kocioł opalany paliwem stałym na kocioł gazowy dwufunkcyjny (kocioł gazowy dwufunkcyjny 140,0 kW) zamontowano zasobnik ciepłej wody , układ aparatury kontrolno – pomiarowej, realizacja: IX - X/2007; 3. wymieniono instalację centralnego ogrzewania (460 mb rur miedzianych o średnicy od 15, do 35 mm; 82 grzejniki stalowe płytowe z głowicami termostatycznymi), realizacja: X - XII/2007 i IX-X/2008; 4. wymieniono stolarkę okienną (32 okna ścienne o powierzchni 62 m² , 18 okien połaciowych dachowych o powierzchni 27 m²), realizacja: X - XI /2008; 5. wykonano docieplenie ścian zewnętrznych (izolacja ze styropianu o gr. 10 cm na pow. 1275 m² wraz z wykonaniem elewacji), realizacja: IX - XII/2008; 6. wymieniono pokrycie dachu, wykonano docieplenie poddasza, pozyskano pomieszczenia poddasza na pokoje mieszkalne i pomieszczenia pomocnicze(950,1 m² pokrycia dachu), realizacja: IX - XII/2008; 7. wykonano instalację solarną wspomagającą układ

⁶¹ Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

		<p>wytwarzania ciepłej wody użytkowej (4 kolektory słoneczne próżniowe bezpośredniego przepływu o powierzchni absorbera 12 m²). realizacja: X - XII/2008;</p> <p>Zadania pozostałe do wykonania w ramach wnioskowanego projektu to :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w roku 2009 zaplanowano wybudowanie szybu łącznika i montaż dźwigu osobowo – towarowego pięciopoziomowego; 2. w roku 2010 – przebudowa pomieszczeń obiektu w celu zapewnienia mieszkańcom (osoby chore psychicznie i niepełnosprawne) dostępu do wszystkich pomieszczeń (gabinety, jadalnie, fizykoterapia, kaplica, wyjście do ogrodu) (pow. użytkowa 1839,0 m²; kubatura pomieszczeń 5559 m³); 3. wykonanie zagospodarowania otoczenia zewnętrznego – wykonanie małej architektury ogrodowej i zewnętrznych stanowisk do ćwiczeń ruchowych i zajęć grupowych.
<p>Gotowość projektu do realizacji</p>	<p>Rodzaj dokumentu/decyzji</p> <p>a) dokumentacja techniczna</p> <p>Zlecone do wykonania</p> <p>b) kosztorys</p>	<p>Przybliżona data sporządzenia/uzyskania dokumentu (miesiąc, rok)</p> <p>Przebudowa kotłowni z piecem na paliwo stałe z przeznaczeniem na kotłownię na gaz ziemny. IX/2007</p> <p>Audyt energetyczny usprawnień termomodernizacyjnych budynku Domu Pomocy Społecznej Dla Dorosłych w Nysie ul. Świętojańska 6. (Projekt dla klatki schodowej). X/2007</p> <p>Przebudowa części budynku Domu Pomocy Społecznej Nysa ul. Świętojańska 6 . (projekt klatki schodowej). V/2007</p> <p>Ocieplenie i malowanie ścian zewnętrznych oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej budynku DPS. X/2007</p> <p>Remont dachu i zmiana pokrycia dachowego na budynku DPS. X/2007</p> <p>Projekt budowlany wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania. II/2008</p> <p>Przebudowa i rozbudowa Domu Pomocy Społecznej Nysa ul. Świętojańska 6 (projekt budowy łącznika i windy). X/2007</p> <p>Projekt przebudowy pomieszczeń obiektu. II/2009</p> <p>Projekt zagospodarowania terenu zewnętrznego. IV/2009</p> <p>Kosztorys ofertowy na „Przebudowa kotłowni z piecem na paliwo stałe z przeznaczeniem na kotłownię na gaz ziemny” X/2007</p> <p>Kosztorys ofertowy na wykonanie przebudowy części budynku Domu Pomocy Społecznej Nysa ul. Świętojańska 6 XI/2007</p> <p>Kosztorys ofertowy na zadania obejmujące termomodernizację VIII/2008.</p> <p>Kosztorys inwestorski na budowę łącznika i windy. XII/2007</p>

	c) pozwolenia na budowę	Decyzja nr 425/07 z dnia 18 czerwca 2007 – pozwolenie na wykonanie robót budowlanych – przebudowa części budynku – klatka schodowa Decyzja nr 826/07 z dnia 30 października 2007 – pozwolenie na wykonanie robót budowlanych – ocieplenie ścian zewnętrznych i wymiana stolarki okiennej. Decyzja nr 9/08 z dnia 10 stycznia 2008 – pozwolenie budowlane na wykonanie – budowa łącznika i windy. Decyzja nr 66/08 z dnia 4 lutego 2008 – pozwolenie budowlane na remont dachu.
	d) postępowanie OOŚ	Decyzja ROŚ. ŚR. 7624.DS/40/08 – umorzenie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia .
	e) studium wykonalności	Będzie opracowane studium wykonalności po wykonaniu kompletu dokumentacji projektowej i kosztorysowej.
	f) inne dokumenty niezbędne do realizacji projektu	Nie dotyczy.
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Kongregacja Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza z siedzibą w Trzebnicy 55-100 Trzebnica ul. ks. Wawrzyńca Bochenka 30 Dz. gruntu nr ewid. 64 ; mapa 57 ; karta akt nr 23 ; KW nr 28551	
Przewidywany łączny koszt inwestycji	1 690 840,64 zł	
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne - 15% - 253 626,10 zł Dofinansowanie z EFRR – 85% - 1.437.214,54 zł Inne źródła środków – nie dotyczy	

Rozdział 4. Plan finansowy i hierarchizacja zadań przewidzianych do realizacji

Realizacja LPR dla miasta Nysa może być finansowana z następujących źródeł:

1. Środki własne budżetu miasta,
2. Fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
3. Środki własne innych podmiotów w tym spółdzielni i jednostek samorządu terytorialnego,
4. Środki WFOŚiGW.

Wskazane w Programie działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wskazanych projektów ze środków funduszy strukturalnych oraz programów wspólnotowych. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymują projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych.

Finansowanie działań odbywać się będzie zgodnie z zapisami dokumentów programowych⁶² oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. nr 175, poz. 1232 z późn. zm.) w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych na poziomie projektu.

Całkowity koszt realizacji inwestycji zaproponowanych w Programie, w rozbiciu na lata ich realizacji przedstawiono w tabeli 4-1.

Hierarchizacja zadań

Wśród przedsięwzięć wdrażanych przez miasto wybór zadań do realizacji uzależniony będzie od następujących czynników:

- 1) Zgodności ze Strategią zrównoważonego rozwoju Miasta Nysa.
- 2) Kompleksowości programu rewitalizacji danego obszaru zwiększającej jego użyteczność w rozumieniu poprawy dobrobytu mieszkańców miasta.
- 3) Likwidacji problemów społecznych związanych z biedą i bezrobociem, depopulacją i poczuciem bezpieczeństwa.

Możliwości powiązania procesu rewitalizacji miasta Nysa z dalszymi projektami podnoszącymi szeroko rozumianą użyteczność miasta dla mieszkańców.

W ramach LPR przyjęto następujące wskaźniki osiągnięcia zakładanych celów:

Wskaźniki produktu:

1. Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy – szt./EPC
2. Liczba zrewitalizowanych obszarów – szt.
3. Liczba zbudowanych/przebudowanych/doposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej – szt.

⁶² Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Wersja nr 5, Opole, październik 2008 r.

Wskaźniki rezultatu:

1. Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy – szt./EPC
2. Liczba nowych etatów badawczych – szt./EPC
3. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich - ha
4. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – osoby/rok
5. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych – szt.
6. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – szt.
7. Liczba jednostek prowadzących działalność turystyczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – szt.
8. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – szt.
9. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – szt.

Tabela 4-1. Finansowanie zadań realizowanych w ramach LPR.

Lp.	Nazwa projektu	Projektodawcy	Finansowanie projektu		Szacunkowy koszt realizacji projektu w rozbiciu na poszczególne lata (PLN)						
			Źródło finansowania	Kwota (PLN)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Rewitalizacja obiektów i terenu Szpitala w Nysie	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie	Ogółem	22 000 000,00		217 660,20	1 800 000,00	8 700 000,00	9 500 000,00	1 782 339,80	
			wkład własny	100 000,00							
			dotacja z UE	12 000 000,00							
			Inne źródła	9 900 000,00							
2	Adaptacja budynku przy Gimnazjum nr 2 w Nysie na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inkubatora organizacji społecznych	Gmina Nysa	Ogółem	4 800 000,00				800 000,00	2 400 000,00	1 600 000,00	
			wkład własny	720 000,00							
			dotacja z UE	4 080 000,00							
3	Modernizacja Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Nysie	Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych prowadzony przez Kongregację Sióstr Boromeuszek	Ogółem	1 690 840,64	167 340,64	406 000,00	180 000,00	937 500,00			
			wkład własny	253 626,10							
			dotacja z UE	1 437 214,54							

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 5. System wdrażania LPR

Ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów Programu jest skuteczny system jego wdrażania.

Instytucją wdrażającą Program Rewitalizacji będzie gmina Nysa. Do zadań jej będzie należało:

- monitorowanie realizacji projektów pod kątem ich zgodności z założeniami i celami określonymi w Programie,
- przyjmowanie i weryfikacja wniosków od podmiotów zgłaszających udział w programie pod kątem zgodności z Programem i wytycznymi Instytucji Zarządzającej oraz planowanie kolejnych działań w ramach Programu,
- weryfikacja założeń Programu i jego aktualizacja na podstawie gromadzonych materiałów, dokumentów i oceny przeprowadzonych działań,
- prowadzenie działań informacyjnych, konsultacji społecznych i publikacja informacji na temat realizacji Programu.

Za wdrażanie poszczególnych projektów odpowiedzialni będą ich beneficjenci. W przypadku projektów własnych gminy Nysa, przygotowanie i wdrożenie projektu spoczywać będzie na pracownikach merytorycznych poszczególnych wydziałów. Będą oni odpowiedzialni za:

- przygotowanie dokumentacji technicznej, studiów wykonalności zgodnych z wytycznymi Ministerstwa Gospodarki i Ministra Rozwoju Regionalnego oraz wszystkich innych załączników niezbędnych do realizacji projektu,
- nadzór techniczny i merytoryczny nad Inżynierem Projektu,
- przygotowanie wniosków według obowiązujących procedur i zasad oraz złożenie ich w odpowiednim terminie;
- współpracę z jednostkami podległymi realizującymi projekty finansowane z budżetu miasta (pomoc tym jednostkom w przygotowaniu dokumentacji),
- współpracę z samorządem powiatowym i wojewódzkim,
- przygotowanie odpowiedniej dokumentacji niezbędnej w razie przeprowadzenia kontroli realizacji projektów przez instytucje uprawnione (m.in. urzędy kontroli skarbowej),
- przygotowanie i wykonanie przetargów,
- zgodną z wymogami funduszy strukturalnych archiwizację dokumentacji,
- opracowywanie zgodnie z zapisami umów finansowania projektów okresowych, rocznych i końcowych raportów monitoringowych z realizacji projektów,
- zapewnienie właściwej promocji projektów, ze szczególnym uwzględnieniem faktu zaangażowania środków unijnych.

Urząd Miejski w Nysie będzie odpowiedzialny za potwierdzanie zgłaszanych zadań z celami LPR, poprzez wydawanie beneficjentom dokumentu potwierdzającego zgodność projektu z celami LPR i jego umiejscowienia na obszarze rewitalizowanym.

Instytucja Zarządzająca będzie w ramach współpracy z UM w Nysie:

- monitorować realizację projektów pod kątem ich zgodności z założeniami i celami określonymi w programie.
- przyjmować i weryfikować wnioski od podmiotów zgłaszających udział w programie.
- weryfikować założenia programu i jego aktualizację na podstawie gromadzonych materiałów, dokumentów i oceny przeprowadzonych działań,
- prowadzić ocenę działań informacyjnych, konsultacji społecznych i publikacji informacji na temat realizacji programu.

Rozdział 6. Zasady monitorowania, oceny, komunikacji społecznej oraz Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

6.1 System monitorowania i oceny LPR

Monitorowanie

W celu racjonalnego, sprawnego i efektywnego wykorzystania środków strukturalnych, Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie, obowiązek monitorowania wydatków i efektów rzeczowych wdrażania programów operacyjnych.

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza ono informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych, a także sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej. Monitoring spełnia także rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. W monitorowaniu powinny brać udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu Rewitalizacji.

W zależności od charakteru dostarczonych danych przeprowadzany będzie monitoring rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy dostarcza informacji o postępie we wdrażaniu Programu Rewitalizacji. Monitorowanie będzie polegało na weryfikacji wskaźników produktu i rezultatu, które zostaną określone dla poszczególnych projektów we wnioskach o dofinansowanie. Wskaźniki produktu i rezultatu będą mierzone raz do roku oraz po zakończeniu projektu. Okresem bazowym, wobec którego porównywane będą zmiany wskaźników będzie rok (lub jego ostatni kwartał) poprzedzający rok, w którym rozpoczęto wdrażanie Programu.

Z kolei monitoring finansowy pozwoli na zebranie informacji o finansowych aspektach realizacji Programu. Umożliwi to dokonanie oceny poprawności wydatkowania środków finansowych. Monitoring ten będzie się odbywać na podstawie danych ze sprawozdań rocznych oraz końcowych. Sprawozdania te będą obejmowały dane o wydatkach poniesionych w okresie objętym sprawozdaniem, wydatkach poniesionych od początku realizacji zadania i stopniu realizacji zadania.

Beneficjent będzie składał raz do roku Instytucji Zarządzającej okresowe sprawozdanie z realizacji projektu, oraz po zakończeniu realizacji projektu sprawozdanie końcowe.

Kopię sprawozdania końcowego beneficjent zobowiązany będzie dostarczyć także do gminy Nysa. Pracownicy wydziałów merytorycznych na ich podstawie sporządzać będą okresowe raporty monitoringowe z realizacji całego Lokalnego Programu Rewitalizacji. Biorąc pod uwagę harmonogram ujętych w Programie zadań, zostaną przygotowane dwa raporty monitoringowe z realizacji LPR, pierwszy w 2013 r. oraz drugi na koniec okresu realizacji LPR.

Podmioty realizujące projekty zawarte w LPR bez udziału środków unijnych zobligowani są do przygotowywania raz na dwa lata sprawozdania z realizacji projektu na użytek gminy Nysa. Sprawozdanie powinno zawierać informacje o:

- rzeczowym i finansowym postępie realizacji projektu i prognozę na okres przyszły,
- działaniach promocyjnych i informacyjnych,
- zagrożeniach realizacji projektu.

Sprawozdania okresowe z realizacji LPR będą publikowane na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Nysie, www.nysa.pl, oraz udostępnione do wglądu w postaci broszury w Wydziale Inicjatyw i Przedsiębiorczości UM w Nysie.

Ewaluacja

Celem ewaluacji jest określenie faktycznych efektów zrealizowanych projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ocena dotyczyć powinna w szczególności kryterium:

- skuteczności - ustalenie czy cele Programu, określone na etapie programowania, zostały osiągnięte,
- efektywności - porównanie zasobów finansowych zaangażowanych przy realizacji Programu z rzeczywistymi osiągnięciami Programu na poziomie produktu, rezultatu lub oddziaływania,
- użyteczności - ocena faktycznych efektów Programu na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania w nawiązaniu do wcześniej zdefiniowanych w Programie Rewitalizacji potrzeb i problemów.

Okresowo przedstawiane Radzie Miejskiej sprawozdania z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie się odbywało według następujących punktów:

- postęp prac w stosunku do założeń (plany działania),
- przegląd nowych wniosków, projektów oraz innych sygnałów społecznych,
- aktualizacja planów działania.

Zmiany w Lokalnym Planie Rewitalizacji mogą być dokonywane nie częściej niż raz do roku uchwałą Rady Miejskiej w Nysie na wniosek Burmistrza Nysy lub innych podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Zgodnie z wytycznymi

Instytucji Zarządzającej, nie ma jednak możliwości zmiany granic obszarów rewitalizowanych na terenie miasta Nysa.

Materiałem źródłowym do sporządzenia sprawozdania z realizacji LPR będą sprawozdania końcowe z realizacji projektów ujętych w Programie Rewitalizacji. Ocena pracy oraz sprawozdania będzie należała do Rady Miejskiej w Nysie.

Sposoby oceny programu rewitalizacji

Wykonanie oceny Programu Rewitalizacji zarówno na etapie oceny okresowej, jak i oceny końcowej projektu zakłada wykorzystanie metodyki oceny planowanych działań w trzech aspektach: społecznym, ekonomicznym i środowiskowym. Proponuje się ewaluację Programu wg następujących kryteriów ogólnych:

- ocena społecznego oddziaływania - poprawa standardu życia mieszkańców (warunki zamieszkania i obsługi) poprawa sytuacji materialnej mieszkańców, zmiana wizerunku miasta, redukcja patologii społecznych, poprawa bezpieczeństwa publicznego;
- ocena ekonomicznego oddziaływania: inicjowanie nowych działalności gospodarczych, wzrost stopnia zainwestowania terenów, wzrost liczby miejsc pracy, poprawa kwalifikacji zawodowych, tworzenie nowej oferty usług turystycznych;
- ocena środowiskowego oddziaływania ujmowana w kontekście przywrócenia i/lub zmiany dotychczasowych form zagospodarowania terenu, tworzenia stref zieleni urządzonej, rekultywacji obszarów zdegradowanych.

6.2 System komunikacji społecznej LPR

Komunikacja społeczna to proces wytwarzania, przekształcania i przekazywania informacji pomiędzy jednostkami, grupami i organizacjami społecznymi, mający na celu dynamiczne kształtowanie, modyfikację bądź zmianę wiedzy, postaw i zachowań w kierunku zgodnym z wartościami i interesami oddziałujących na nich podmiotów⁶³.

W rozumieniu tej definicji, dla procesu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji bardzo istotna jest ścisła współpraca wszystkich uczestników Programu, tj. wydziałów i jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego, wspólnot mieszkaniowych zlokalizowanych w obszarach rewitalizacji, podmiotów gospodarczych i organizacji społecznych, a także mieszkańców miasta.

Zasadniczym celem komunikacji społecznej jest uzyskanie partycypacji społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywnego udziału w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu. Komunikacja społeczna ma zapewnić:

- wyjaśnienie mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji.
- dostęp partnerów Programu do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,

⁶³ www.wikipedia.pl

- pobudzenie partnerów programu do wyrażania własnych opinii,
- pobudzenie do przedstawiania własnych projektów, które mogłyby być współfinansowane ze środków unijnych.

W związku z tym konieczne jest systematyczne przekazywanie informacji na temat podejmowanych działań i osiągniętych rezultatów. Obszary działań w zakresie komunikacji dwustronnej i współpracy władz miasta Nysa ze społecznością lokalną to:

- informacja o postępach we wdrażaniu Programu – mieszkańcy będą mieli możliwość uzyskania informacji o aktualnym stanie Programu Rewitalizacji w siedzibie Urzędu Miejskiego, wraz z wglądem w dokumentację (raporty monitoringowe, raporty ewaluacyjne),
- możliwość udziału mieszkańców w posiedzeniach Komitetu Monitorującego (po wcześniejszym zgłoszeniu swojej obecności),
- podjęcie współpracy z mediami lokalnymi - podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych.

Lokalny Program Rewitalizacji będzie dostępny dla wszystkich zainteresowanych w formie elektronicznej na stronie Urzędu Miejskiego w Nysie (www.nysa.pl). Informacje dotyczące przebiegu prac związanych z wdrażaniem Programu będą publikowane na stronach internetowych: www.nysa.pl oraz w prasie lokalnej. Podmioty zainteresowane informacją dotyczącą Programu mogą również zgłaszać się bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Nysie.

Urząd Miejski w Nysie prowadzi działania w zakresie konsultacji społecznych od 2007 roku. W dniach od 16 lipca do 24 sierpnia 2007r., w ramach działań aktywnych, został przeprowadzony pierwszy etap konsultacji społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji Nysy. W dniach tych odbyły się spotkania informacyjne, w których uczestniczyły wspólnoty mieszkaniowe, parafie, organizacje pozarządowe, nyscy przedsiębiorcy oraz przedstawiciele sektora publicznego. W trakcie spotkań uczestnikom zaprezentowano zasady i wytyczne tworzenia Lokalnych Programów Rewitalizacji, przybliżono strukturę dokumentu oraz wymogi i wytyczne RPO WO - działanie 6.1. Uczestnicy zgłosili 47 propozycji zadań do uwzględnienia w Lokalnym Programie Rewitalizacji Nysy. Informacje nt. organizowanych otwartych spotkań informacyjnych, celem dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców i zainteresowanych podmiotów, w ramach działań pasywnych, zamieszczone zostały na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Nysie, (www.nysa.pl), gdzie udostępniono formularz karty potencjalnego przedsięwzięcia. Na przygotowanych formularzach nyska społeczność (wspólnoty mieszkaniowe, organizacje pozarządowe, parafie, jednostki samorządu terytorialnego, jednostki sektora publicznego i mieszkańcy) sygnalizowała występujące problemy w otoczeniu miejsca zamieszkania, pracy czy spędzania wolnego czasu wraz z propozycjami ich przezwyciężenia. Do najczęściej zgłaszanych problemów można zaliczyć: brak estetyki zabudowy i zagospodarowania przestrzennego, brak bezpieczeństwa publicznego, zły stan obiektów zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe (zły stan pokrycia dachowego, zła jakość instalacji elektrycznych i c.o.), zły stan

infrastruktury drogowej, małą ilość miejsc parkingowych, zdegradowany układ urbanistyczny, zły stan obiektów dziedzictwa kulturowego (Fortyfikacji Nyskich), niewystarczająca jakość infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Konsultacje powtórzono w 2009 roku. W dniach 28, 29 i 30 stycznia odbyły się spotkania informacyjne w ramach konsultacji społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji Nysy. Uczestniczyli w nich mieszkańcy Nysy, przedsiębiorcy, pracownicy jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz potencjalni Beneficjenci. W trakcie spotkania uczestnikom zaprezentowano zasady i wytyczne tworzenia Lokalnych Programów Rewitalizacji oraz przedstawiono obszary rewitalizacji, wybrane w ramach opracowywanego dokumentu. Uczestnicy zgłaszali własne uwagi i propozycje zmian w dokumencie na specjalnie przygotowanym i udostępnionym formularzu uwag. Informacje nt. organizowanych otwartych spotkań informacyjnych, ponownie, celem dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców i zainteresowanych podmiotów, zamieszczone zostały w na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Nysie (www.nysa.pl), gdzie udostępniono dokument oraz formularz uwag, jak również na łamach gazety regionalnej Nowa Trybuna Opolska (dnia 26 stycznia 2009 r.).

Realizując Lokalny Plan Rewitalizacji Urząd Miejski w Nysie będzie prowadził stałą współpracę z partnerami społecznymi, obejmującymi m.in. podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe, jak i nieformalne grupy obywateli. Zakłada się dwie podstawowe formy kontaktu, interpersonalny, poprzez konsultacje z pracownikami Wydziału Inicjatyw i Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego w Nysie oraz poprzez media elektroniczne, w szczególności Internet. Inicjowanie współpracy z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi powinno doprowadzić do stworzenia swoistego lokalnego partnerstwa na rzecz rewitalizacji, dla którego celem będzie doskonalenie rozpoczętego procesu oraz budowanie zrozumienia dla rewitalizacji.

Public relations

W ramach Programu Rewitalizacji przewiduje się podjęcie następujących działań public relations:

- poinformowanie społeczności lokalnej o podjęciu uchwały przyjmującej program rewitalizacji;
- poinformowanie społeczności lokalnej o obszarach podlegających rewitalizacji w ramach programu;
- poinformowanie społeczności lokalnej o celach, działaniach i projektach przewidzianych do realizacji;
- przekonanie zainteresowanych do słuszności przyjętych rozwiązań dla wybranych obszarów i nowego wizerunku miasta.

6.3 Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko związana jest z koniecznością wdrożenia następujących aktów prawnych UE do polskiego prawodawstwa:

- 1) dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 248);
- 2) dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102);
- 3) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157);
- 4) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003, str. 26; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 375);
- 5) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003, str. 17; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 466),
- 6) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008, str. 8).

Każdy Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem, dla którego zgodnie z polskim prawem może być wymagane przeprowadzenie Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko, jeżeli w uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska⁶⁴ organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko. Regionalny DOŚ może, po uzgodnieniu z właściwym inspektorem sanitarnym, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. W przypadku odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia

⁶⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2008 r. w sprawie nadania statutu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu. Dz.U. z 2008 r., nr 202, poz. 1261.

Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko LPR, bierze się pod uwagę następujące uwarunkowania:

- 1) charakter działań przewidzianych w LPR, w szczególności:
 - a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,
 - b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,
 - c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,
 - d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska;
- 2) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:
 - a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,
 - b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,
 - c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;
- 3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:
 - a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,
 - b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym⁶⁵.

W uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, nr pisma RDOŚ-16-WOOS-7041-22/012/09/md z dnia 10 marca 2009 r., stwierdzono, że projekt pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Nysy na lata 2009-2015” **nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**, a w konsekwencji nie ma zastosowania art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Opolu również w piśmie nr NZ/JG-4321-45/09 z dnia 11 marca 2009 r. uzgodnił zamiar odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Nysy na lata 2009-2015.

Burmistrz Nysy Zarządzeniem Nr 746/2009 z dnia 11 marca 2009r. odstąpił od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Nysy na lata 2009-2015.

⁶⁵ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dz.U. z 2008 r. nr 199, poz. 1227 z późn. zm.

Bibliografia

1. Aktywna Nysa. Wykaz organizacji pozarządowych na terenie gminy Nysa. UM Nysa 2008.
2. Decyzja Rady z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności (2006/702/WE),
http://www.mrr.gov.pl/NR/rdonlyres/BD6B6B6D-9C3D-4280-9139-C109D515C0CF/25188/sww20072013_pl4.pdf.
3. Europejska Karta Regionów Granicznych i Transgranicznych. Nowelizacja.
<http://www.karpacki.pl/pliki/EKRG200805032703.pdf>
4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Nysa na rok 2009. Uchwała nr XXVI/368/08 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 5 listopada 2008 roku.
5. Jakubczyk Z., Słodczyk J., Revitalisation and the sustainable development of cities: A theoretical and empirical approach. W: Society, economy, environment – towards the sustainable city. University of Gdańsk. 2005.
6. Komunikat Komisji do Rady I Parlamentu Europejskiego, Polityka spójności i miasta: rola miast i aglomeracji w odniesieniu do wzrostu i zatrudnienia w regionach, {SEK(2006) 928, http://www.mrr.gov.pl/NR/rdonlyres/E43E6EF5-F98C-4A85-840E-CFDF92C59C1/34060/com_2006_0385_pl.pdf.
7. Koziarski S., Makowiecki J. Walory przyrodniczo - krajobrazowe Otmuchowsko - Nyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Opole, UO 2001.
8. Kwiatkowski E., Teoria trzech sektorów gospodarki, PWN, Warszawa 1980.
9. Pismo NZN nr MK/5695/2008 z dnia 27 listopada 2008.
10. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, Opole, UMWO 2002.
11. Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013, Warszawa, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 7 września 2007 r.
12. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013. Opole, październik 2007 r.
13. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej.
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000. Dz. U z 2008r., nr 198. poz. 1226.
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2008 r. w sprawie nadania statutu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu. Dz.U. z 2008 r., nr 202, poz. 1261.
16. Segregacja odpadów komunalnych w gminie Nysa, UM w Nysie 2009.
17. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nysa, Załącznik do uchwały nr XXXII/560/05 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 31 stycznia 2005r.
18. Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2004-2015, Nysa, UM 2004, s.23.
19. Strategia rozwoju województwa opolskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego 2005.

20. Strategia Rozwoju Wspólnoty Międzygminno – Powiatowej Ziemi Nyskiej na lata 2004 – 2015. Nysa, Starostwo Powiatowe 2004 (wersja 2006).
21. Studium Rozwoju Komunikacyjnego dla Miasta Nysy. BK-D Euroekspert, Nysa 2008.
22. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Nysa. Wrocław Regionplan 2008, (projekt).
23. Sutkowska E., Współczesny kształt i znaczenie zieleni miejskiej jako zielonej przestrzeni publicznej w strukturze miasta – przestrzeń dla kreacji. <http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/TArch2/Sutkowska.pdf>.
24. Szarfenber R. Marginalizacja i wykluczenie społeczne http://www.ekonomiaspoleczna.pl/files/ekonomiaspoleczna.pl/public/biblioteka_eS_pliki/wyklad_wykluczenie_spoleczne.pdf.
25. Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Wersja nr 6, Opole, Luty 2009r.
26. Uchwała nr XXV/349/08 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 26 września 2008 roku w sprawie uchwalenia „Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami realizującymi zadania publiczne na rok 2009”.
27. Uchwała nr XXV/353/08 z dnia 26 września 2008 roku Rady Miejskiej w Nysie w sprawie uchwalenia zmiany do uchwały nr LIII/860/06 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 29 czerwca 2006 roku w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Nysa”
28. Uchwała nr XXVI/365/08 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie wyrażenia zgody Burmistrzowi Nysy na przystąpienie do realizacji projektu w ramach Funduszu Mikroprojektów Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 – 2013 i zabezpieczenia środków finansowych w budżecie gminy Nysa na 2009 r.
29. Urbowicz M., Trela A., Koprowska K., Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Nysa na lata 2004 - 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2013, Opole, Ekourbow 2004.
30. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dz.U z 2008 r, nr 199, poz.1227 z późn, zm.
31. Wojewódzka Strategia Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009, Opole UMWO 2006.
32. Wytyczne w zakresie zasad opracowania i oceny Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007-2013, działanie 6.1 „Rewitalizacja obszarów miejskich”. Wersja 2. Opole, grudzień 2008r.